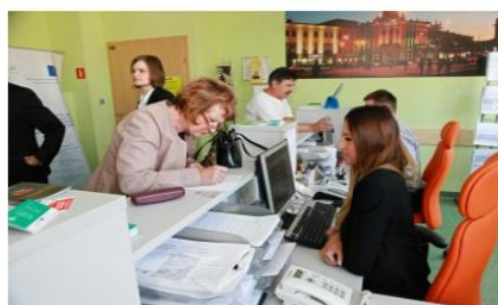

Sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Lublin za rok 2014

Opracowano na podstawie materiałów przesłanych przez jednostki Urzędu Miasta Lublin

Redaktor techniczny: dr Jacek Warda

kwiecień – czerwiec 2015

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przedstawić Państwu sprawozdanie za rok 2014. Choć ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym nie nakłada na Prezydenta Miasta takiego obowiązku.

Uznaję jednak, że taki dokument, zbierający dane o wszystkich działach zarządzania miastem, jest potrzebny nie tylko dla kontroli zarządzania, ale też jako informacja dla mieszkańców na temat funkcjonowania Urzędu.

Budżet Miasta Lublin w 2014 r. nakierowany był na kontynuację licznych inwestycji oraz absorpcję środków europejskich. Dochody budżetu miasta zrealizowane zostały w 87,93 %, co stanowi kwotę 1.829.441.934,59 zł. Złożyły się na to dochody gminy w kwocie 1.298.789.224,65 zł (86,14 %) i dochody powiatu w kwocie 530.652.709,94 zł (92,64 %). Ze środków europejskich otrzymaliśmy kwotę 259.781.631,16 zł, z tego na projekty z zakresu:

- transportu i łączności - 227.634.521,28 zł,
- sportu i turystyki - 10.756.060,85 zł,
- kultury - 3.747.779,28 zł,
- oświaty - 6.803.194,48 zł,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz działalności usługowej - 1.519.093,39 zł,
- pomocy i polityki społecznej - 5.080.408,74 zł,
- administracji (m.in. współpraca z innymi samorządami i promocja) - 2.341.630,95 zł,
- informatyki - 713.681,19 zł,
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej - 1.185.261,00 zł.

Planowane wydatki wykonane zostały w wysokości 2.031.527.842,81 zł, co stanowi 89,94 % planu. Wydatki na zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich sięgały 1.399.005.249,40 zł (93,67 %), wydatki majątkowe ogółem wyniosły 658.942.013,27 zł (76,90 %), natomiast wydatki bieżące to 1.372.585.829,54 zł (97,92 %), w tym związane z remontami wyniosły 14.454.120,93 zł (97,35 %). W roku 2014 przychody budżetu miasta wyniosły 313.767.193,35 zł, tj. 109,70 % planu rocznego wynoszącego 286.012.432 zł. Natomiast wykonanie rozchodów wyniosło 107.956.864,98 zł (99,99 %).

Liczne inwestycje realizowane w 2014 r. są częścią wieloletnich projektów, głównie o charakterze infrastrukturalnym. Oddano do użytku północną obwodnicę miasta, dzięki czemu

natężenie ruchu na trasach wjazdowych do Lublina spadło o około 20-25 %. Zakończono największą w historii miasta inwestycję - drogi dojazdowe do węzła „Dąbrowica”, która otrzymała tytuł „Kryształowej Cegły”. Obecnie trwają prace przy budowie drogi dojazdowej do węzła „Jakubowice”.

Kluczowymi inwestycjami drogowymi w 2014 r. była przebudowa ulic: Głuskiej, Łęczyńskiej, Armii Krajowej oraz Narutowicza, a także zakończenie budowy ulicy Zelwerowicza oraz ulic przylegających do Stadionu Miejskiego.

W maju oddano i przekazano do użytku Krytą Pływalnię przy ul. Łabędziej. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 16 838 112 zł, z czego 4 200 000 zł to dofinansowanie Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Kolejną bardzo ważną inwestycją, która została ukończona i oddana do użytku w 2014 r. jest Stadion Miejski „Arena Lublin”, o pojemności 15 500 miejsc, spełniający wymagania UEFA i PZPN-u dla stadionów kategorii III. Obiekt był projektowany nie tylko z myślą o rozgrywkach piłkarskich, ale mogą się na nim odbywać inne imprezy kulturalno-rozrywkowe. Stadion od razu stał się ważnym punktem na mapie sportowo-rekreacyjnej miasta i regionu.

Dzięki zrealizowanym inwestycjom infrastrukturalnym Lublin cieszy się nieustannie zainteresowaniem inwestorów. W ubiegłym roku pięć firm uzyskało zezwolenia na działalność w Podstrefie Lublin Specjalnej Strefie Ekonomicznej Euro-Park Mielec, dzięki czemu mogło skorzystać z przywilejów podatkowych. Aktualnie w Podstrefie Lublin funkcjonuje 31 przedsiębiorców. Planowane inwestycje zrealizowało 16 firm, zatrudniając łącznie 1856 osób. Wartość zrealizowanych dotychczas inwestycji sięga 619 mln zł.

Znaczna część budżetu, podobnie jak w roku ubiegłym, przeznaczona została na poprawę infrastruktury oświatowej. Od 1 września zaczęła funkcjonować nowo wybudowana szkoła u zbiegu ulic Sławinkowskiej i J. Lisa, w której znajduje się przedszkole, szkoła podstawowa oraz gimnazjum. Koszt inwestycji wyniósł 29.538.231 zł, 900.000,00 zł to dotacja z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Ponadto, oddano do użytku zaplecze socjalno-sanitarne przy Gimnazjum nr 16, a w ramach Programu „Radosna Szkoła” powstały place zabaw przy Szkole Podstawowej nr 43, 48 i 49.

Pomoc społeczna jest największym po oświacie działem wydatków bieżących miasta. W 2014 r. przeznaczono na ten cel blisko 246.651.222,68 zł tj. 12,14 % zrealizowanych wydatków budżetu miasta.

W sposób szczególny uwzględnia ona różne kierunki działań prorodzinnych. Działania te zapewniają rodzinom kompleksowy zakres usług wspomagających ich potrzeby. Kontynuowano Program „Rodzina 3 +”, który w Lublinie jest realizowany z sukcesem do 29 marca 2012 r. Miasto Lublin było organizatorem II Ogólnopolskiego Zjazdu Dużych Rodzin, który odbył się pod hasłem „Dom, rodzina – tu wszystko się zaczyna”. Patronat Honorowy nad Zjazdem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski oraz Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska, którzy zaszczylili Lublin swoją obecnością. Miasto Lublin rozpoczęło także

realizację ogólnopolskiego programu dla dużych rodzin. W 2014 r. program objął 417 rodzin, którym wydano 1550 Kart Dużej Rodziny.

Z sukcesem odbyły się kolejne edycje sztandarowych wydarzeń kulturalnych: Carnawalu Sztuk-Mistrzów, Nocy Kultury, Festiwalu Inne Brzemienia, Jarmarku Jagiellońskiego oraz szereg wydarzeń sportowych.

Realizacja ambitnego planu rozwoju miasta nie byłaby możliwa bez zaangażowania Radnych Lublina, przedstawicieli Rad Dzielnic, organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Miasta.

W sposób szczególny chciałbym podziękować także mieszkańców Lublina, którzy aktywnie włączali się w proces decydowania o przyszłości miasta i okazując mi zaufanie powierzyli mi misję kierowania ich miastem w kolejnych czterech latach. Kolejna kadencja będzie czasem kontynuacji rozpoczętych procesów inwestycyjnych i większego skupiania się na jakości przestrzeni miejskiej.

Szczegóły planowanych działań nazwałem w podpisanym przeze mnie Kontrakcie dla Lublina na lata 2014-2018, który znajdą Państwo na stronie www.prezydentzuk.pl.

Prezydent Miasta Lublin

/-/

Krzysztof Żuk

Spis treści

A. Usługi Podstawowe	10
A.1. Planowanie przestrzenne	10
A.1.1. Geodezja	10
A.1.2. Gospodarowanie mieniem	11
A.1.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	12
A.1.4. Plany miejscowe	12
A.1.5. Procedury Wydziału Architektury i Budownictwa	19
A.1.6. Ochrona dziedzictwa kulturowego	20
A.2. Gospodarowanie mieniem	22
A.2.1. Zarządzanie nieruchomościami	22
A.2.2. Obrót nieruchomościami	23
A.3. Transport i komunikacja	25
A.3.1. Budowa i projektowanie układu drogowego	25
A.3.1.1. Budowa dróg dojazdowych do obwodnicy	25
A.3.2. Wykorzystanie funduszy europejskich przez Zarząd Dróg i Mostów	31
A.3.3. Zadania realizowane z radami dzielnic oraz z udziałem mieszkańców	32
A.3.4. Zarządzenie systemem ruchu	32
A.3.5. Bieżące utrzymanie dróg	34
A.3.7. Działania na rzecz rozwoju ruchu pieszego i rowerowego	39
A.4. Transport Publiczny	42
A.4.1. Organizacja przewozów	42
A.4.2. Zarządzanie taborem oraz infrastrukturą	45
A.5. Gospodarka komunalna	47
A.5.1. Tereny zielone	47
A.5.2. Infrastruktura miejska obszarowa	50
A.5.3. Ciągi komunikacyjne poza pasem drogowym	51
A.5.4. Infrastruktura techniczna	52
A.5.5. System wodociągowo-kanalizacyjny (Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie)	53
A.6. Ochrona Środowiska	54
A.6.1. Ochrona wód powierzchniowych	55
A.6.2. Gospodarka odpadami	55
A.6.3. Ochrona zwierząt	58
A.6.4. Ochrona krajobrazu w tym wąwozów i dolin rzecznych	59
A.6.5. Ochrona powietrza	60
A.6.6. Ochrona zieleni	60
A.7. Energetyka i ciepłownictwo	62
A.7.1. Opracowanie i zarządzanie planem gospodarki niskoemisyjnej	62
A.7.2. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	62
A.8. Rejestry administracyjne	63
A.8.1. Rejestr dowodów osobistych	63
A.8.2. Rejestr mieszkańców	63

A.8.3. Rejestr placówek prowadzących sprzedaż alkoholu	64
B. Gospodarka	65
B.1.1. Rejestracja bezrobotnych.....	65
B.1.4. Wsparcie zatrudnienia	68
B.1.5. Działalność Miejskiej Rady Zatrudnienia.....	69
B.2. Wsparcie postawy przedsiębiorczej i nowych start-upów	70
B.2.1. Wsparcie zakładania start-upów	70
B.2.2. Wsparcie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży szkolnej	71
B.3. Wsparcie przedsiębiorstw	71
B.3.1. Specjalna Strefa Ekonomiczna w Lublinie	71
B.3.2. Wsparcie działalności lubelskich klastrów	72
B.3.3. Działania wspierające umiędzynarodowienie lubelskich przedsiębiorstw	73
B.4. Budowanie akademickiego potencjału Lublina	74
B.4.1. Program „Study in Lublin” - pozyskiwanie studentów zagranicznych	74
B.4.2. Projekt EUniverCities.....	76
B.4.3. Współpraca naukowa z uczelniami	77
C. Oświata	78
C.1.Oświata w liczbach	78
C.1.1.Liczba jednostek oświatowych	78
C.1.2. Liczba uczniów i nauczycieli	85
C.2. Finansowanie stałe i okazjonalne	87
C.2.1. Subwencja oświatowa.....	87
C.2.2.Programy rządowe i gminne	87
C.2.3. Projekty finansowane ze środków PO – KL (Kapitał Ludzki)	90
C.3.Współpraca szkół zawodowych z przedsiębiorstwami	91
C.3.1.Organizacja staży zawodowych.....	92
C.3.2.Dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników.....	92
C.4.Współpraca z uczelniami wyższymi	92
C.4.1.Program stypendiów dla studentów i doktorantów.....	93
C.4.2."Kreatywnie w przedsiębiorczość"	93
C.5. Inne działania samorządu lubelskiego w roku szkolnym 2013/2014	93
C.5.1. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli	93
C.5.2. Zmiana w sieci szkół i placówek	93
D. Polityka społeczna i bezpieczeństwo	95
D.1. Bezpieczeństwo publiczne	95
D.1.1. Działania prewencyjno-edukacyjne	95
D.1.2. Centrum Monitoringu Wizyjnego	97
D.1.3. System zarządzania kryzysowego	98
D.1.4. Obrona cywilna i sprawy obronne	99
D.1.5. Ochrona przeciwpożarowa	100
D.1.6. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego	100
D.1.7. Patrole ponadnormatywne.....	101
D.1.8. Rejestracja i kwalifikacja wojskowa	102
D.2. Ochrona praw konsumentów	103

D.3. Gospodarka mieszkaniowa	104
D.3.1. Prace Społecznej Komisji Mieszkaniowej	104
D.3.2. Inne zadania Wydziału Spraw Mieszkaniowych	105
D.3.3. Pomoc socjalna dla lokatorów	106
D.3.4. Rozdysponowanie mieszkań z zasobu mieszkaniowego gminy	107
D.4. Pomoc społeczna	112
D.4.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.....	112
D.4.2. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia	118
D.4.3. Opieka nad dzieckiem i rodziną	123
D.4.4. Wypłacanie świadczeń socjalnych	128
D.5. Ochrona zdrowia i sprawy społeczne	131
D.5.1. Polityka prorodzinna	131
D.6. Ochrona i promocja zdrowia	133
D.7. Pomoc osobom niepełnosprawnym	134
D.7.1. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w urzędzie i jednostkach podległych ...	134
D.7.2. Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych	134
D.7.3. Integracja środowiska osób niepełnosprawnych	135
D.7.4. Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Lublin	135
D.8. Społeczna Rada Seniorów Miasta Lublin	136
E. Kultura, wypoczynek, otwartość	137
E.1. Kultura	137
E.1.1. Wydatki na kulturę	137
E.1.2. Instytucje kultury	137
E.1.3. Kultura w dzielnicach.....	145
E.1.4. Nagrody i stypendia.....	149
E.1.5. Pozostałe wydarzenia i inicjatywy	151
E.2. Sport	153
E.2.1. Sport dzieci i młodzieży	153
E.2.2. Upowszechnianie kultury fizycznej	156
E.3. Turystyka	159
E.3.1. Program „Sezon Lublin 2014”	159
E.3.2. Program „Miejsca Inspiracji”	160
E.3.3. Lublin Sportival	162
E.3.4. Obsługa turysty.....	162
E.3.5. Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie.....	165
E.4. Przedsięwzięcia projektowe	172
E.4.1. Współpraca z krajami UE.....	172
E.4.2. Współpraca z krajami partnerstwa wschodniego	175
E.4.3. Projekty realizowane w kraju	180
E.5. Promocja	184
E.5.1. Marketing	184
E.5.2. Promocja audiowizualna	185
E.5.3. Referat Prasowy	187

E.6. Uzyskane nagrody i wyróżnienia przez miasto Lublin w roku 2014	189
E.6.1. Wyróżnienia ogólne dla miasta	189
E.6.2. Transport, planowanie przestrzenne	189
E.6.3. Ochrona środowiska	189
E.6.4. Gospodarka	189
E.6.5. Oświata	190
E.6.6. Zdrowie i polityka społeczna	190
E.6.7. Kultura i polityka historyczna	191
E.6.8. Sport rekreacja	191
E.6.9. Zarządzanie.....	191
E.6.10. Osobiste nagrody prezydenta	191
F. Zarządzanie i kontrola	193
F.1. Organizacja pracy urzędu	193
F.1.1. Zarządzanie budynkami biurowymi i zapleczem technicznym urzędu	193
F.1.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi	193
F.1.3. Szkolenia pracowników	193
F.1.4. Nadzór nad spółkami komunalnymi.....	194
F.1.5. Zamówienia Publiczne	198
F.2. Partycypacja społeczna	198
F.2.1. Angażowanie mieszkańców w zarządzanie miastem	198
F.2.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	201
F.2.3. Integracja międzykulturowa	204
F.3. Informatyka i e-usługi	205
F.3.1. Internet, Intranet oraz serwery urzędu.....	206
F.3.2. Sieci: hotspotów szerokopasmowa	207
F.3.3. Elektroniczne zarządzanie dokumentacją (System korespondencji elektronicznej).....	207
F.4. Budżet i finanse	211
F.4.1. Planowanie i wykonanie budżetu miasta	211
F.4.2. Pobór należności budżetowych.....	217
F.4.3. Pozyskiwanie bezzwrotnych środków zewnętrznych.....	221
F.5. Inwestycje	223
F.5.1. Nowe Inwestycje	223
F.5.2. Remonty	228
F.6. Audyt i kontrola	230
F.6.1. Audyt wewnętrzny	231
F.6.2. Kontrole	231

A. Usługi Podstawowe

A.1. Planowanie przestrzenne

A.1.1. Geodezja

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r Prawo geodezyjne i kartograficzne prezydent miasta na prawach powiatu jest organem administracji geodezyjnej i kartograficznej tym samym jest zobowiązany do prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego, m.in.

- zbiorów ewidencji gruntów, budynków i lokali (EGiB) zwanych też katastrem,
- geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia podziemnego (GESUT),
- rejestru cen i wartości nieruchomości,
- koordynowania usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia podziemnego terenu.

Zbiory te jako zbiory danych podstawowych o mieście są niezbędne w planowaniu przestrzennym, projektowaniu obiektów nad i podziemnych, opodatkowaniu nieruchomości, naliczaniu dopłat bezpośrednich dla rolnictwa, oraz wielu innych dziedzinach życia.

Prezydent powierzone zadania wykonuje przy pomocy jednostki organizacyjnej jaką jest Wydział Geodezji Urzędu Miasta.

W roku 2014 Wydział Geodezji prowadził geodezyjne zbiory danych umożliwiające generowanie dla całego miasta (14 747 ha) mapy zasadniczej w systemie cyfrowym.

Dane geodezyjne są prowadzone w systemie numerycznym, co ułatwia ich aktualizację jak i udostępnianie m.in. w Internecie poprzez Geoportal Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej.

W roku sprawozdawczym 2014 w oparciu o zbiory geodezyjne obsłużono około 18.500 petentów wydając podaną poniżej w tabelach liczbę dokumentów i wykonując wyliczone czynności.

Tabela: Liczba dokumentów wydanych przez Wydział Geodezji w 2014.

Rodzaj dokumentu	liczba
wypisów z ewidencji gruntów	26.784
wyrysy działek niezbędne do aktualizacji ksiąg wieczystych	664
mapy do celów opiniodawczych	4.932
opinii powstałych w wyniku procesu koordynacji usytuowania projektów sieci uzbrojenia podziemnego	1.653
decyzji o nadaniu numeru porządkowego nieruchomości	305

Tabela: Liczba czynności wykonanych przez Wydział Geodezji.

Rodzaj czynności	liczba
zmian w zbiorach katastralnych	10.750
w tym zmian w oparciu o akty notarialne	6.250
aktualizacji rejestru cen w oparciu o akty notarialne zawierające ceny rynkowe nieruchomości	4.050
aktualizacji w oparciu o operaty geodezyjne powstałe w wyniku zgłoszonych do miejskiego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej przez wykonawców robót geodezyjnych	4.507

A.1.2. Gospodarowanie mieniem

W zakresie działalności Wydziału Geodezji pozostaje nabywanie nieruchomości niezbędnych do realizacji inwestycji miejskich.

Nieruchomości nabywane są w większości na potrzeby rozwoju infrastruktury drogowej miasta Lublin, głównie w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz w trybie podziałów dokonanych na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego w trybie art.98 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Na realizację pozostałych inwestycji celu publicznego nieruchomości nabywane są w drodze umów cywilnoprawnych.

W 2014 r. zostało wydanych 21 decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych, obejmujących drogi powiatowe i gminne. Decyzjami tymi zostało objętych ponad 150 nieruchomości nie stanowiących własności Gminy Lublin. Zgodnie z przepisami ustawy, z chwilą kiedy decyzja stała się ostateczna przeszły one na własność odpowiednio powiatu lub Gminy Lublin.

Za przejęte nieruchomości wypłacone zostały odszkodowania w łącznej wysokości ponad 13 mln zł. W stosunku do części nieruchomości toczą się jeszcze postępowania zmierzające do ustalenia i wypłaty odszkodowań.

W roku 2014 wydano 237 decyzji zatwierdzających podziały nieruchomości, z czego 48 decyzji związanych było z przejęciem części nieruchomości przeznaczonych pod drogi publiczne. Za przejęte w trybie art. 98 ugn grunty wypłacono w roku sprawozdawczym odszkodowania w łącznej wysokości blisko 9 mln zł.

W drodze umów cywilnoprawnych w 2014 r. nabyto 12 nieruchomości pod inwestycje miejskie oraz 10 nieruchomości tzw. „resztówek” nie nadających się do wykorzystania w dotychczasowy sposób, powstałych w wyniku realizowanych inwestycji drogowych, do wykupu których zobowiązane było Miasto z mocy ustawy.

Łączne koszty nabycia zamknęły się kwotą blisko 5 mln zł.

A.1.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym zadaniem w zakresie planowania przestrzennego, należącym do zadań własnych gminy, jest prawidłowe kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, w tym określenie lokalnych zasad zagospodarowania. Dokumentem ustalającym politykę przestrzenną gminy jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Dokument ten podlega okresowej ocenie aktualności, a w razie potrzeby jest w zależności od uwarunkowań i potrzeb w całości lub w części aktualizowany.

Miasto Lublin posiada obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” uchwalone uchwałą Nr [359/XXII/2000](#) Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r., z późniejszymi zmianami.

Od kilku lat trwają prace nad nowym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

W 2014 r. wykonano pełną aktualizację części I nowego dokumentu - Uwarunkowania, gdzie odbyły się trzy posiedzenia Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. Realizowane były też prace nad częścią II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

A.1.4. Plany miejscowe

Plany miejscowe obejmują wycinki obszaru gminy i są szczegółowym opracowaniem określającym przeznaczenie terenu. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego, które musi zachować zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest rodzajem dokumentu strategicznego gminy.

Pokrycie miasta mpzp na koniec 2014 r. wyniosło 6 930 ha, co przy całkowitym obszarze Lublina wynoszącym 14 750 ha stanowi 47 % powierzchni.

W 2014 r. zostały uchwalone 3 nowe plany o łącznej powierzchni 226 ha oraz 4 zmiany planów. W stosunku do roku 2013, pokrycie planami zwiększyło się o 2 %.

Mapa: Stan planistyczny Lublina na grudzień 2014 - pokrycie planami miejscowymi i plany będące w toku prac.

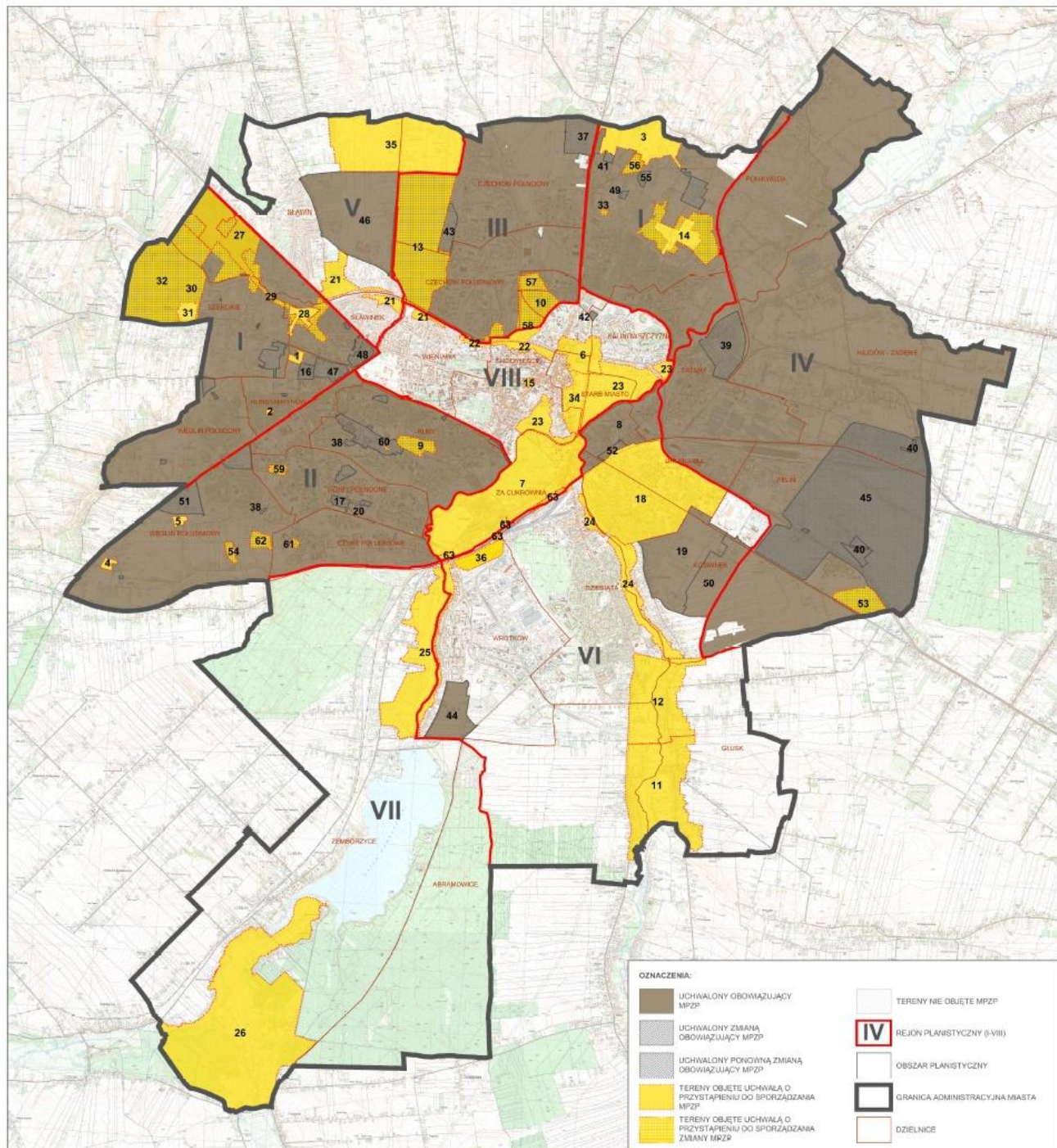

Tabela: Plany miejscowe uchwalone w roku 2014.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1	951/XXXVII/2014	16 stycznia 2014 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin - część II w obszarze położonym u zbiegu al. Kraśnickiej i ul. Jana Pawła II
2	1018XXXIX/2014	13 marca 2014 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin część VIA (Bronowice - rejon ul. Łęczyńskiej)
3	1043/XL/2014	10 kwietnia 2014 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część II w pobliżu ul. Watykańskiej
4	1044/XL/2014	10 kwietnia 2014 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część II w rejonie ulicy Matki Teresy z Kalkuty
5	1045/XL/2014	10 kwietnia 2014 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I - obszar zachodni w rejonie ul. Wojciechowskiej
6	1134/XLIII/2014	4 września 2014 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VI w obszarze Pomnika Męczeństwa na Majdanku wraz ze strefą ochronną
7	27/II/2014	23 grudnia 2014 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – część VIA w rej. ul: Łęczyńska-Ceglana

Tabela: Obszary w których przystąpiono do opracowania planów miejscowych.

	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1	1019XXXIX/2014	13 marca 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VIA dla obszaru położonego w kwartale ulic: Łęczyńska, Droga Męczenników Majdanka, Ceglana oraz linii kolejowej
2	1074/XLI/2014	15 maja 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część IV dla terenu w rejonie: ul. Droga Męczenników Majdanka i Al. Wincentego Witosa
3	1075/XLI/2014	15 maja 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część II w rejonie ulicy Beryłowej
4	1111/XLII/2014	26 czerwca 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin część I - obszar wschodni w rejonie ulic: Dożynkowa - Goździkowa

5	1113/XLII/2014	26 czerwca 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część III w rejonie ulic: T. Szeligowskiego, M. Smorawińskiego, W. Chodźki
6	1114/XLII/2014	26 czerwca 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Północnej, B. Prusa, al. Solidarności i al. Kompozytorów Polskich oraz sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część III w rejonie ulic: T. Szeligowskiego, K. Jaczewskiego, B. Prusa, Północnej oraz u zbiegu ul. Północnej i al. Kompozytorów Polskich
7	1159/XLIV/2014	25 września 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulic: W. Orkana, Hetmańska i Szaserów
8	1160/XLIV/2014	25 września 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II, obejmującego południową część ośrodka usługowego „Centrum Zana”, w rejonie ulic: Filaretów i Pana Balcera
9	1161/XLIV/2014	25 września 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulic: Bursztynowa i Szafirowa
10	1162/XLIV/2014	25 września 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin – część II w rejonie ulic: Jana Pawła II, Granitowa, Berylowa i Kryształowa
11	29/II/2014	23 grudnia 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulicy Krochmalnej oraz linii kolejowej

Tabela: Podjęte uchwały dot. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1	1073/XLI/2014	15 maja 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki
2	1133/XLIII/2014	4 września 2014 r.	uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin w rejonie ulic: Podzamcze, Aleja Tysiąclecia, Lubartowska, Ruska oraz w rejonie Dworca PKP

3	30/II/2014	23 grudnia 2014 r.	uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki
---	------------	--------------------	--

Tabela: Inne uchwały RM Lublin podjęte w 2014 roku i dotyczące planowania przestrzennego.

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1	945/XXXVII/2014	16 stycznia 2014 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa uchwałą nr 889/XXXIV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 października 2013 r.
2	993/XXXIX/2014	13 marca 2014 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa uchwałą nr 889/XXXIV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 października 2013 r.
3	994/XXXIX/2014	13 marca 2014 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa uchwałą nr 889/XXXIV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 października 2013 r.
4	995/XXXIX/2014	13 marca 2014 r.	rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa uchwałą nr 889/XXXIV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 października 2013 r.
5	1112/XLII/2014	26 czerwca 2014 r.	zmiany uchwały nr 939/XXXVIII/2010 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część III A w rejonie ulic Chodźki, Jaczewskiego – dot. zmiany granic opracowania
6	1123/XLII/2014	26 czerwca 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia Strategii realizacji systemu dróg rowerowych w mieście Lublin
7	28/II/2014	23 grudnia 2014 r.	zmiany uchwały nr 491/XXV/2008 Rady miasta Lublin z dnia 16 października 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic: Dworcowej, Krochmalnej, 1-go maja, al. Zygmuntowskie i J. Piłsudskiego – dot. zmiany granic opracowania

A.1.4.1. Ekonomiczne skutki opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Urząd Miasta jest zobowiązany do zbierania opłaty planistycznej, opłaty adiacenckiej, wypłacania odszkodowań z tytułu obniżenia wartości nieruchomości na skutek decyzji planistycznych a także szacowania skutków finansowych przyjmowanych planów miejscowych.

Kwestię opłaty planistycznej normuje art. 36 ust. 4 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązek zapłaty powstaje, jeżeli wskutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wzrosła wartość objętej nim działki, a właściciel zbywa tę nieruchomość lub jej część.

Opłata adiacencka - opłata dotycząca właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości, których wartość wzrosła na skutek następujących zdarzeń:

- podział nieruchomości,
- scalenie i podział nieruchomości,
- budowy urządzeń infrastruktury technicznej z udziałem środków Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawowe regulacje prawne dotyczące opłat adiacenckich zawarte są w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

W 2014 r. prowadzono 15 postępowań w trybie art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sprawie żądania odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości: 8 wniosków uznano za niezasadne i załatwiono odmownie, 7 wniosków jest w toku postępowania.

Wykonano 3 analizy operatów na potrzeby prowadzonych postępowań sądowych. W tym samym okresie prowadzono ponad 50 postępowań o ustalenie w drodze decyzji jednorazowej opłaty (opłata planistyczna), z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wskutek uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego: 34 postępowania zostały zakończone, w tym wydano 20 decyzji ustalających opłatę, 14 postępowań umorzono z powodu braku wzrostu wartości nieruchomości. Wydano na wniosek 1 decyzję udzielającą ulgę w spłacie zobowiązania z tyt. opłaty planistycznej.

Przeanalizowano 6 500 tysięcy aktów notarialnych zbycia nieruchomości, z czego do szczegółowej analizy wyselekcjonowano ok. 100, dla ustalenia celowości podjęcia postępowania o ustalenie opłaty planistycznej.

Ponadto wykonano 8 prognoz skutków finansowych planów miejscowych i 3 prognozy dla projektów planów w toku opracowania.

A.1.4.2. Rewitalizacja

W 2014 r. dokonana została ewaluacja Programu Rewitalizacji i przygotowano materiały do jego aktualizacji.

A.1.4.3.Sporządzanie wypisów i wyrysów

W ramach działalności administracyjnej w 2014 r. w Wydziale Planowania, zostało sporządzonych 1 221 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zaświadczeń w przypadku braku planu.

A.1.4.4. Miejski System Informacji Przestrzennej

Urząd rozbudowuje Miejski System Informacji Przestrzennej, pozwalający dzięki mechanizmom warstw (poszczególnych map, które mogą być wspólnie wyświetlane jedna na drugiej) zarządzać olbrzymią ilością danych dotyczących np. własności działek, stanu dróg, przebiegu sieci technicznych. Na mapach mogą być też gromadzone informacje, o zjawiskach społecznych. Te informacje, które nie są objęte klauzulą poufności są systematycznie umieszczane na miejskim ogólnodostępnym geoportalu pod adresem www.geoportal.lublin.eu

W 2014 r. sporządzono przy udziale większości Wydziałów Urzędu Miasta Lublin dokumentację do przetargu na wykonanie systemu. Przeprowadzono postępowanie przetargowe oraz dokonano wyboru Wykonawcy systemu SIPL (system informacji przestrzennej Lublina) dla miasta Lublin - została nim firma Geomatyka Kraków.

Nowe oprogramowanie systemu SIPL umożliwi wspólne tworzenie, edycję i korzystanie z danych przestrzennych przez Wydziały Urzędu Miasta Lublin oraz jednostki gminne. Zgromadzone informacje w jednej bazie danych stanowią skumulowaną w jednym miejscu wiedzę o mieście, co umożliwia szybkie i skuteczne podejmowanie strategicznych decyzji. Mieszkańcy miasta i pozostali użytkownicy Internetu będą mieli dostęp do aktualnych danych przestrzennych, zgromadzonych na wielu warstwach oraz do serwisów tematycznych, grupujących warstwy i system zgłoszeń, powiązanego z mapą miasta.

Obecnie liczba osób korzystających z portalu wewnętrznego (pracownicy UM Lublin i jednostek gminnych) to ok. 410 osób dziennie, natomiast z geoportalu zewnętrznego (geoportal.lublin.eu) - ok. 300 osób dziennie.

A.1.4.5. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna

Działanie komisji jest umocowane prawnie w Ustawie „O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” (Dz.U. z 2003 poz 717) w art. 8 ust.3. Komisja jest organem doradczym Prezydenta Miasta Lublin, w sprawach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotem działań Komisji jest opiniowanie opracowań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym w szczególności:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin, jego aktualizacji i zmian,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin i ich zmian,
- innych tematów zgłoszonych przez Prezydenta z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

W 2014 r. MKUA zebrała się na posiedzenie 7 razy. Komisja opiniowała min.

- projekt opracowania Polityka Parkingowa Miasta Lublin, projekt mpzp rejonu ulic: Podzamcze, Aleja Tysiąclecia, Lubartowska, Ruska,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin część VIII - Śródmieście w obszarze ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Gabriela Narutowicza, Peowików, Tadeusza Kościuszki,
- dokument „Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin”.

A.1.5.Procedury Wydziału Architektury i Budownictwa

W częściach miasta, dla których nie ma obowiązującego planu miejscowego zezwolenie na budowę jest wydawane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, w której jest analizowana zgodność projektu z ogólnymi zasadami planowania przestrzennego - między innymi czy projekt spełnia warunki zasady dobrego sąsiedztwa.

Analogicznie, gdy w obszarze w którym nie ma planu miejscowego musi być wybudowany obiekt publiczny, wydawana jest zgodnie z zapisami ustawy z 27 marca 2003 r. „O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Kształtowanie ładu przestrzennego dla terenów nieposiadających miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

- wydawania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Tabela: Decyzje i postanowienia wydane przez Wydział Architektury i Budownictwa w 2014.

Lp.	Nazwa	liczba
1	Decyzje o warunkach zabudowy	662
2	Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego	147
3	Postanowienia o możliwości podziału działek	173

Kompetencje organu administracji architektoniczno-budowlanej wynikających z Prawa budowlanego i innych ustaw, w szczególności:

- wydawanie dla inwestorów uprawnień do wykonywania robót budowlanych na podstawie pozwolenia na budowę lub zgłoszenia,
- wydawanie decyzji o rozbiórce obiektów,
- wydawanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID),
- wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali.

Tabela: Decyzje Wydziału Architektury wynikające z przepisów prawa budowlanego oraz innych ustaw.

l.p.	nazwa	liczba
1	Pozwolenia na budowę ogółem:	1 653
2	Pozwolenia w zakresie kubatury	875
3	Pozwolenia w zakresie infrastruktury	778
4	Decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej	22
5	Potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia robót nie objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę	1 703
6	Decyzje o rozbiórce obiektów budowlanych	82
7	Zaświadczenia o samodzielności lokali	217

Wnioskowanie i przygotowywanie poleceń Prezydenta dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi związanych z budową, utrzymaniem lub rozbiórką obiektów budowlanych.

A.1.6. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków realizuje zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz dobrami kultury współczesnej, w szczególności w zakresie:

- planowania dziedzictwa kulturowego Miasta Lublin we współpracy z komórkami organizacyjnymi, jednostkami organizacyjnymi i społecznością lokalną,
- koordynowania zarządzania dziedzictwem kulturowym Miasta Lublin,
- kształtowania świadomości wartości dziedzictwa kulturowego Miasta Lublin poprzez działania edukacyjne i promocyjne,
- prowadzenia gminnej ewidencji zabytków,
- prowadzenia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w zakresie zleconym przez Wojewodę Lubelskiego,
- prowadzenia spraw związanych z udzielaniem dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

A.1.6.1. Działania na rzecz ochrony zabytków

Cała praca Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w zakresie wynikającym z uregulowań prawa powszechnie obowiązującego i Regulaminu Organizacyjnego UM Lublin jest działaniem „na rzecz ochrony zabytków”, a ściślej jest to realizacja ochrony zabytków, które to pojęcie jest definiowane ustawowo (art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) jako polegające na, w szczególności, podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zadania te MKZ realizował w 2014 r. w zakresie określonym Regulaminem Organizacyjnym i Porozumieniem nr 140/2012 z dnia 30 marca 2012 r., a także realizując uchwały Rady Miasta o przyznawaniu dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

W ramach ww. działań przeprowadzono w 2014 r. łącznie 1 116 spraw administracyjnych.

W ramach przygotowywania dokumentów strategicznych i zarządczych opracowano projekt strategii zarządzania dziedzictwem kulturowym miasta Lublin oraz rozpoczęto opracowywanie gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Lublin.

Liczba objętych ochroną poprzez ujęcie w gminnej ewidencji zabytków w 2014 r. zabytków: ze względu na brak uzgodnienia przez Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (LWKZ) nie poszerzono w 2014 r. gminnej ewidencji zabytków.

Ze względu na fakt, iż budowanie świadomości wartości dziedzictwa kulturowego jest istotnym elementem procesu ochrony zabytków, realizowano działania edukacyjne:

- spacer dla mieszkańców miasta,
- warsztaty dla dzieci i młodzieży oraz właścicieli zabytków,
- regularnie publikowano na stronie internetowej informacje historyczne,
- założono i jest prowadzona, stronę na portalu Facebook: „Fabryka Dobrej Przestrzeni”. W tym zakresie MKZ współpracował także z Wydziałem Sportu i Turystyki (ST) oraz Kancelarią Prezydenta (KP).

A.2.Gospodarowanie mieniem

Zgodnie z art. 23 i art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.) Prezydent Miasta Lublin gospodaruje nieruchomościami należącymi do zasobu nieruchomości Gminy Lublin oraz Skarbu Państwa. Gospodarowanie zasobem gminnym oraz Skarbu Państwa odbywa się zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, o której mowa w art. 12 ww. ustawy.

Czynności podejmowane w ramach gospodarowania zasobem to:

- ewidencjonowanie nieruchomości,
- ich wycena,
- zabezpieczanie nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem,
- naliczanie należności za nieruchomości udostępniane z zasobu,
- współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego gospodarującymi nieruchomościami Gminy Lublin,
- zbywanie i nabywanie nieruchomości oraz ich obciążanie ograniczonymi prawami rzeczowymi (użytkowanie, służebność gruntowa, służebność przesyłu),
- wydzierżawianie, wynajmowanie, użyczenie.

A.2.1.Zarządzanie nieruchomościami

Do gminnego zasobu nieruchomości wchodzi 10.905 działek o łącznym obszarze 2.321,4617 ha, natomiast w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa znajduje się 2 011 działek o łącznej powierzchni 1 052,6517 ha.

Dochody z gospodarowania mieniem gminnym uzyskane w Wydziale Gospodarowania Mieniem w 2014 r. wyniosły: 113 417 607,37 zł. Strukturę dochodów przedstawia tabela.

Tabela: Dochody z gospodarowania mieniem gminnym uzyskane w Wydziale Gospodarowania Mieniem w 2014.

Składowe dochodów miasta Lublin	Wysokość dochodów w PLN
sprzedaż składników majątkowych	40.103.942,60
sprzedaż działek	46.125.383,13
sprzedaż mieszkań komunalnych	2.389.499,31
sprzedaż nieruchomości gruntowych na rzecz użytkowników wieczystych	1.274.667,15
przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	585.252,91
opłaty za użytkowanie wieczyste i użytkowanie	14.248.080,87
trwały zarząd	111.062,16
dzierżawy i najmy	6.447.247,22
służebności	664.759,19
wpłaty zwaloryzowanych odszkodowań przez byłych właścicieli w związku z	1.065.019,75

przywróceniem prawa własności	
odsetki	402.693,08
Razem	113.417.607,37

Zrealizowano dochody Skarbu Państwa w kwocie 13.975.302,58 zł. Strukturę dochodów przedstawia tabela.

Tabela: Dochody uzyskane przez Wydział Gospodarowania Mieniem z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

	Wysokość dochodów w PLN
opłaty za użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, użytkowanie i służebności	11.815.967,91
dzierżaw i najmu	671.463,69
sprzedaż nieruchomości gruntowych na rzecz użytkowników wieczystych	751.901,82
przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	584.614,30
odsetki	112.792,86
Razem	13.975.302,58

A.2.2.Obrót nieruchomościami

Gmina podejmuje działania mające na celu przygotowanie nieruchomości do sprzedaży, najmu i dzierżawy, tj. zleca podział działek, rozwiązuje umowy, reguluje stan prawny, zleca wykonanie inwentaryzacji budynków i wycen nieruchomości.

W przypadku nieruchomości zbędnych Wydział Gospodarowania Mieniem podejmuje działania mające na celu ich zbycie.

Sprzedaż nieruchomości odbywa się w trybie przetargu, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.).

W 2014 r. zbyto 35 działek niezabudowanych za łączną kwotę 46 125 383,13 zł, przy czym najważniejsze operacje zestawia tabela.

Tabela: Najważniejsze operacji sprzedaży działek niezabudowanych przez miasto Lublin w 2014.

Położenie nieruchomości	wartość w PLN
ul. Gen. Bolesława Ducha 16 i 18	660.000,00
w pobliżu oś. Poręba	587.000,00
ul. Gołębiowskiego 33	378.150,00
ul. Gołębiowskiego 19	338.350,00
w pobliżu ul. Sławinkowskiej	337.340

Zbyto 2 nieruchomości zabudowane za kwotę 38.895.100,00 zł, które zestawia tabela.

Położenie nieruchomości	wartość w PLN
(zajezdnia MPK) al. Kraśnickiej 25	32.330.100,00
ul. Leszczyńskiego 19/ul. Długosza 7	6.565.000,00

Zbyto 18 lokali mieszkalnych za łączną kwotę 2.389.499,31 zł.

Zbyto 6 lokali użytkowych za łączną kwotę 1 195 643,40 zł.

Dokonano dwóch transakcji zamiany nieruchomości, które przedstawia tabela.

Tabela: Dokonane transakcje wymiany nieruchomości w 2014 r.

Nieruchomość przekazana	Wartość nieruchomości przekazanej	Nieruchomość uzyskana	Wartość nieruchomości uzyskanej
al. Kraśnickiej 132	36.500,00	al. Kraśnickiej 130	11.451,30
ul. Wojciechowskiej 5b, ul. Wojciechowskiej 5/ul. Morwowej 2 oraz przy ul. Krańcowej 107	4.950.381,00	ul. Beryłowa	4.852.842,00

Tabela: Dochody uzyskane w 2014 r. z mienia Gminy Lublin w skali całego urzędu.

Pozycja	Wartość
Sprzedaż składników majątkowych	39.523.973,02
Sprzedaż działek	58.065.807,07
Sprzedaż mieszkań komunalnych	2.389.499,31
Wpływy z odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości przez użytkowników wieczystych	1.274.667,15
Wpłaty zwaloryzowanych odszkodowań przez byłych właścicieli w związku z przywróceniem prawa własności	1.065.019,75
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	585.252,91
Opłaty za wieczyste użytkowanie i trwałe zarząd	14.359.143,03
Wpływy z tytułu obciążania nieruchomości służebnościami gruntowymi i przesytu	664.759,19
Wpływy z najmu i dzierżawy	17.273.649,17
Wpływy z zysku jednoosobowych spółek	5.500.000,00
Opłaty za korzystanie z cmentarzy komunalnych i urządzeń cmentarnych	1.325.592,24
Opłaty za składowanie odpadów komunalnych w Rokitnie	4.724.290,96

A.3.Transport i komunikacja

A.3.1.Budowa i projektowanie układu drogowego

Dział zawiera w sobie cztery główne zadania:

- planowanie układu drogowego i budowa dróg,
- utrzymanie dróg na terenie miasta.

Na bieżąco o działaniach zarządu dróg i mostów można znaleźć informacje pod adresem <http://www.zdm.lublin.eu> oraz <http://bip.lublin.eu/>.

Tabela: Sumaryczna długość dróg wybudowanych, przebudowanych oraz wyremontowanych w 2014 r. w Lublinie przez ZDiM.

drogi	długość
wybudowane	9,60
przebudowane	6,10
wyremontowane	1,23

A.3.1.1. Budowa dróg dojazdowych do obwodnicy

Częściowo istnieje już połączenie układu drogowego miasta z jego obwodnicą. Dla potrzeby jej obsługi miasto systematycznie stara się dostosowywać pozostałe drogi łączące się z poszczególnymi jej węzłami.

W latach ubiegłych przebudowana została już ul. Mełgiewska. W roku 2014 r. wybudowano, przebudowano i oddano do użytku część al. Solidarności będącej drogą dojazdową do węzła drogowego „Dąbrowica”. Obecnie trwają prace nad budową drogi dojazdowej do węzła drogowego „Jakubowice”. Jest to inwestycja wieloletnia. Na dalsze lata przewidziane zostało wykonanie dokumentacji przyszłościowej dla budowy przedłużenia ul. Bohaterów Monte Cassino do węzła Sławin położonego w drodze krajowej relacji Lublin – Warszawa i następnie jej realizacja.

- Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Dąbrowica” - w 2014 r. poniesiono wydatki na:
  - roboty drogowe: wykonanie podbudowy Al. Solidarności, łącznice, budowa zjazdów chodników zakończenie nasypów i wykopów; wykonanie warstw konstrukcyjnych dróg, warstwy wiążącej, wykonanie na wszystkich drogach nawierzchni ścieralnej, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego, zakończenie budowy chodników zjazdów, wykonanie ścieżek rowerowych oraz pasów zieleni - obsiew trawą,
  - roboty inżynieryjne: zakończenie prac na obiektach WD-1, WD-2, MD-3, KP-4, WD-5, WD-6, MD-7, WD-8, zakończenie prac na murach z gruntu zbrojonego i ścianach

- szczelinowych, montaż okładzin na ścianach szczelinowych, rozpoczęto i zakończono budowę ekranów akustycznych,
- roboty branżowe: odwodnienie: budowa kanalizacji deszczowej z rur GRPSN10 fi 500 mm; budowa kanalizacji deszczowej z rur PP SN8 fi 300 mm w ul. Jaśminowej; montaż separatora lamelowego 15/150 l/s montaż osadnika Dn 1200; usunięcie kolizji z kanalizacją sanitarną; siecią wodociągową i gazową usunięcie kolizji elektrycznych, zakończono budowę oświetlenia i sygnalizacji świetlnej, wykonano znaki zmiennej treści.
  - Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Jakubowice” - inwestycja wieloletnia. W zakresie budowy ul. Poligonowej zrealizowano następujące rodzaje robót:
    - roboty przygotowawcze, ziemne i wycinka drzew, budowa wiaduktów nad Suchą Doliną oraz przepustów pod ul. Poligonową, budowa kanalizacji deszczowej, usunięcie kolizji z sieciami elektroenergetycznymi, telekomunikacyjnymi i budowa oświetlenia drogowego,
    - zaprojektowanie i budowa drogi obsługującej („serwisowej”) wzdłuż ul. Poligonowej na odcinku od południowej granicy działki nr ewid. 21/2, obr. 3 ark. 4 do granicy miasta wraz z odcinkiem ul. A. Zelwerowicza od skrzyżowania z projektowaną ul. Poligonową do zachodniej granicy działki nr ewid. 16, obr. 3, ark. 4. W 2014 r. - przygotowano dokumentację projektową w celu uzyskania pozwolenia na budowę drogi serwisowej.

A.3.1.2. Kluczowe realizowane/zrealizowane inwestycje w 2014 r.

- ul. Głuska - roboty zakończono i odebrano 25 listopada 2014 r.:
  - poniesione wydatki obejmują roboty rozbiórkowe i przygotowawcze, w tym rozbiórki elementów drogowych (m.in. rozebrano chodniki, ogrodzenia, nawierzchnię zjazdów), roboty ziemne (wykopy), ułożone zostały krawężniki, wykonano podbudowę i nawierzchnię jezdni, przebudowano zjazdy i chodniki oraz sieć kanalizacji deszczowej,
  - zbudowano 8 zatok autobusowych, odtworzono 493 m ogrodzeń, wykonano całość oznakowania poziomego oraz pionowego, przebudowano sieć gazową,
  - ulica została wyposażona w oświetlenie jak również elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - zabezpieczono skarpy za pomocą elementów betonowych - polisad, ścian oporowych betonowych oraz płyt ażurowych.
- ul. Łęczyńska - w ramach zadania wykonano kompletną dokumentację rozbudowy odcinka ul. Łęczyńskiej w Lublinie od ul. Fabrycznej do drogi krajowej 12/17 al. Witosa oraz sprawowanie nadzorów autorskich nad realizacją inwestycji. Zakres robót w 2014 r. obejmował przebudowę: kanalizacji deszczowej, sieci wodociągowej, sieci gazowej, sieci elektroenergetycznych, sieci teletechnicznych, oświetlenie drogowe, budowę kanału

technologicznego, wyznaczenie w ciągu jezdni pasów rowerowych o długości 1226 mb, przebudowę nawierzchni ulic w rejonach skrzyżowań z ul. Łęczyńską z mieszanki mineralno-asfaltowej, budowę nawierzchni zatok autobusowych, chodników, zjazdów, budowa ciągu pieszo-rowerowego z kostki brukowej betonowej. Wykonano całość kanałów technologicznych pod ułożenie kabli oświetleniowych oraz telekomunikacyjnych. Zobowiązanie na koniec 2014 r. w kwocie 6 281 443,00 zł., obejmują roboty drogowe, przebudowę trakcji trolejbusowej wzdłuż ul. Łęczyńskiej, wymianę istniejących słupów trakcyjno-oświetleniowych, rozbudowę kanalizacji deszczowej, przebudowę kanalizacji wodociągowej, sieci gazowej, przebudowę i zabezpieczenie sieci telekomunikacyjnych. Zakończenie budowy ul. Łęczyńskiej zaplanowano na 30 maja 2015 r. zgodnie z zawartym do umowy aneksem z dnia 27 listopada 2014 r. W 2015 r. została do wykonania warstwa ścieralna nawierzchni, oznakowanie poziome cienkowarstwowe, uzupełnienie trawników oraz posprzątanie placu budowy.

- ul. Armii Krajowej - zadanie zostało podzielone na etapy i jest realizowane w cyklu wieloletnim:
  - zadanie współfinansowane jest z dotacji celowej z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych,
  - poniesione wydatki dotyczą przebudowy skrzyżowania z ul. Orkana wraz z sygnalizacją świetlną (przebudowa kolizji elektroenergetycznych oraz teletechnicznych z budową kanału technologicznego), przebudowano 440 m ulicy Armii Krajowej oraz 217 m ul. Orkana o łącznej powierzchni jezdni 9688 m²,
  - wyremontowano i rozbudowano kanalizację deszczową, wybudowano kanał technologiczny i usunięto kolizje z sieciami elektroenergetycznymi,
  - ustawiono jedną wiatę przystankową, przebudowano 3190 m² chodników, wybudowano 2956 m² ścieżek rowerowych oraz 174 m² zatok autobusowych.
- Ul. Narutowicza - wykonano roboty przy przebudowie i budowie oświetlenia drogowego. Postawiono słupy trakcyjno-oświetleniowe – 51 szt, przewód jezdny DJP 1880 m/tor, słup oświetlenia ulicznego typu Pastorałka SSP-3/9/1 - 58 szt, SSP-3/9/2 -1 szt, oprawa oświetleniowa OP60 – 99 szt, kabel YKY - 5055 m, przebudowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Narutowicza-Lipowa-Piłsudskiego, przebudowa kolizji energetycznych, przebudowa sieci teletechnicznej, budowa kanału technologicznego. Wykonano prace związane z branżą drogową oraz kanalizacją deszczową.
- ul. Zelwerowicza - w zakresie budowy ul. A. Zelwerowicza zrealizowano następujące rodzaje robót:
  - wybudowano dwujezdniową ulicę A. Zelwerowicza o długości - 1,65 km,
  - przebudowano ul. Koncertową o długości - 0,29 km,
  - wybudowano ścieżki rowerowe o powierzchni – 4 664 m²,
  - wybudowano ciągi pieszce o powierzchni – 11 751 m²,
  - urządzono zieleńce o powierzchni - 10,522 m²,
  - wybudowano wiadukty drogowe pod dwoma jezdniami o długości - 2 x 33 m,

- wybudowano ekrany akustyczne o długości - 535,5 m,
- wybudowano 3 sygnalizacje świetlne na skrzyżowaniach ulic oraz 1 sygnalizację świetlną na przejściu dla pieszych,
- wybudowano kanalizację deszczową na całej długości ulicy,
- wybudowano oświetlenie uliczne na całej długości ulicy,
- przebudowano uzbrojenie podziemne kolidujące z budową ulicy.
- Budowa ulic przylegających do stadionu miejskiego - zakres rzeczowy wybudowanych i przebudowanych dróg w rejonie stadionu miejskiego przedstawia się następująco:
  - przygotowano dokumentację projektową, wielobranżową, dla całego zadania,
  - wybudowano dwujezdniową ulicę Lubelskiego Lipca 80 o długości - 547,66 m,
  - wybudowano dwujezdniową ulicę Muzyczną (ul. Stadionowa) o długości - 578,64 m,
  - wybudowano łącznik pomiędzy ul. Krochmalną a ul. Lubelskiego Lipca 80 (ul. Cukrownicza) o długości - 220,25 m,
  - przebudowano fragment ul. Krochmalnej o długości - 200,73 m,
  - przebudowano fragment ul. Młyńskiej o długości - 94,38 m,
  - przebudowano fragment ul. Gazowej o długości - 88,53 m,
  - w trakcie przebudowy znajdują się:
    - ul. Kawia o długości - 123,14 m,
    - ul. Widok o długości, 77,86 m,
    - ul. Nadłączna o długości - 66,05 m,
    - ulica serwisowa wzdłuż ul. Krochmalnej o długości - 130,76 m,
  - w ramach budowy i przebudowy ulic wybudowano lub przebudowano siedem skrzyżowań z istniejącymi lub projektowanymi ulicami. Zainstalowano drogową sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ul. Lubelskiego Lipca 80 z ul. Stadionową (Muzyczną),
  - wzdłuż projektowanych ulic wybudowano ciągi piesze, ścieżki rowerowe, zatoki komunikacji miejskiej oraz zjazdy do posesji zlokalizowanych przy tych ulicach. Wybudowano oświetlenie uliczne na całym zakresie zadania,
  - wybudowano i przebudowano uzbrojenie podziemne nowe i kolidujące z budową ulic. Zakończenie robót budowlanych, oddanie do użytku i rozliczenie całości zadania planowane jest do końca kwietnia 2015 r.

A.3.1.3. Koncepcje i projekty przyszłych inwestycji

Wykaz inwestycji na które w latach 2012-2014 została opracowana kompletna dokumentacja projektowa i uzyskano pozwolenia na budowę bądź decyzję ZRID:

- tymczasowe odprowadzenie wód deszczowych z ul. Stefczyka (w rejonie skrzyżowania z projektowaną ul. 040 KD),
- przebudowa ul. Laury,

- budowa odcinka ul. Bielskiego,
- budowa serwisówki w al. Tysiąclecia,
- budowa/przebudowa ul. Podchorążych, od ul. Boh. Monte Cassino,
- przebudowa dwóch wiaduktów w ciągu al. Kompozytorów Polskich,
- przebudowa ul. Rataja, na odcinku od skrzyżowania z ul. Grenadierów do wiaduktu w ul. Grygowej,
- budowa przedłużenia ul. Kazimierza Jagiellończyka, odcinek od skrzyżowania z ul. Zygmunta Augusta do północnej granicy działki nr ewid. 21/4,
- budowa/przebudowa ul. Firlejowskiej, na odcinku od ul. Łęczyńskiej do rzeki,
- budowa drogi gminnej (łącnika) pomiędzy Milenijną a ul. T. Szeligowskiego,
- przebudowa kolizji - czwarty wlot Sp. Pracy.

Ponadto w najbliższej perspektywie programowania Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie przy współpracy Wydziału Funduszy Europejski stara się o uzyskanie dofinansowania na kluczowe projekty drogowe, takie jak:

- Obszar Specjalnej Strefy Ekonomicznej, gdzie przeprowadzono następujące prace:
  - rozbudowano i udrożniono sieć komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie,
  - przebudowano ul. A. Grygowej na odcinku od ul. Pancerniaków do ul. Mełgiewskiej,
  - zbudowano brakujący odcinek trakcji trolejbusowej na ul. Mełgiewskiej na odcinku od istniejącej trakcji przy ul. Mełgiewskiej do ul. A. Grygowej oraz podstacji,
  - przebudowano skrzyżowanie Droga Męczenników Majdanka - Grabskiego - Sulisławicka wraz z dostosowaniem dla potrzeb komunikacji miejskiej,
  - przebudowano skrzyżowanie Droga Męczenników Majdanka - Lotnicza wraz z dostosowaniem dla potrzeb komunikacji miejskiej.
- Przebudowa al. Raławickich - przygotowana jest przebudowa Al. Raławickich od Ronda Honorowych Krwiodawców (wraz z rondem) do skrzyżowania z ul. Lipową, ul. Poniatowskiego od Al. Raławickich do wiaduktu nad al. Solidarności, ul. Sowińskiego od Al. Raławickich do skrzyżowania z ul. Głęboką, ul. Głębokiej od stacji benzynowej do skrzyżowania z ul. Filaretów, ul. Lipowej od skrzyżowania z Al. Raławickimi do skrzyżowania z ul. Narutowicza w Lublinie. Przebudowa ma na celu stworzenie priorytetu dla komunikacji publicznej na tym kluczowym korytarzu komunikacyjnym.
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są częścią Regionalnych Programów Operacyjnych. To środki przeznaczone na integrację dużych miast z terenami przylegającymi. Wykorzystać te środki można jedynie poprzez porozumienie miast z gminami otaczającymi. Takie porozumienie w sprawie programu ZIT dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego podpisali 13 maja 2014 r. w Lublinie przedstawiciele władz 16 gmin należących do Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF): Lublin, Świdnik, Lubartów, Piaski, Głusk, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Mełgiew, Nałęczów, Niedzwica Duża, Niemce, Spiczyn, Strzyżewice, Wólka.

Projekty przygotowywane do ZIT dotyczą w pierwszej kolejności transportu zbiorowego:

- Drogi w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego - Zintegrowane Centrum Komunikacyjne ma powstać w bezpośredniej bliskości dworca głównego PKP w Lublinie i będzie stanowić główny dworzec dla wszelkich linii autobusowych oraz busowych. Ma to zapewnić bardzo łatwą możliwość przesiadania się na różne środki transportu.

Rysunek: Wstępne założenia wyglądu Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego, który ma przylegać do Dworca Głównego PKP.

- Komunikacja zbiorowa dla północnej części LOF - niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej:
  - przebudowa ul. Szeligowskiego i Choiny wraz z budową trakcji trolejbusowych i przebudową skrzyżowań,
  - przebudowa skrzyżowania Elsnera - Kompozytorów Polskich wraz z dostosowaniem dla potrzeb komunikacji miejskiej.
- Usprawnienie systemu transportu zbiorowego dla LOF:
  - przebudowa ul. Nadbystrzyckiej od skrzyżowania Muzyczna - Nadbystrzycka - Narutowicza - Głęboka do ul. T. Zana wraz z budową trakcji trolejbusowej oraz na odcinku od ul. Jana Pawła II do granicy pasa kolejowego,
  - przebudowa ul. Głębokiej od skrzyżowania Muzyczna - Nadbystrzycka - Narutowicza - Głęboka do ul. J. Sowińskiego wraz z budową trakcji trolejbusowej,
  - przebudowa skrzyżowania Muzyczna - Nadbystrzycka - Narutowicza - Głęboka,

- o infrastruktura transportowa w al. Kraśnickiej w Lublinie wraz z zakupem taboru,
- o przebudowa al. Kraśnickiej od Honorowych Krwiodawców do ul. Roztocze w Lublinie,
- o przebudowa skrzyżowania w ciągu dróg krajowych 12, 17, 19 (al. Solidarności i al. Gen. Wł. Sikorskiego) i drogi wojewódzkiej 809 (ul. Poligonowa i ul. Gen. Ducha),
- o budowa przedłużenia drogi ul. Bohaterów Monte Cassino do węzła Sławin położonego w drodze krajowej relacji Lublin - Warszawa,
- o skomunikowanie obszaru aktywności gospodarczej i Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego poprzez budowę brakującego odcinka DW 835 w Lublinie,
- o budowa ul. Lubelskiego Lipca '80 - od ul. Cukrowniczej do ul. Krochmalnej,
- o zwiększenie dostępności LOF poprzez przebudowę i budowę DW 835 w Lublinie,
- o budowa nowego odcinka drogi łączącego ul. Kunickiego z ul. Wrotkowską,
- o przebudowa ul. Abramowickiej od ul. Sadowej do granic Miasta Lublin,
- o budowa ul. Muzycznej od zjazdu na stadion miejski do skrzyżowania Nadbystrzycka - Głębocka - Narutowicza wraz z budową trakcji trolejbusowych,
- o budowa brakujących odcinków trakcji trolejbusowych w ulicach Jana Pawła II od Granitowej do al. Kraśnickiej oraz Kraśnickiej od Jana Pawła II do istniejącej pętli trolejbusowej.

A.3.1.4. Planowanie układu drogowego i budowa dróg

W budżecie Miasta Lublin na rok 2014 r. przeznaczono na wydatki drogowe 436.096.913,00 zł.

Stanowi to 19,31 % wszystkich wydatków budżetu miasta. Wśród nich były zadania inwestycyjne, zadania remontowe, dokumentacje przyszłościowe i zadania realizowane z rezerwy celowej.

Tabela: Wydatki na drogi wynikające uchwały budżetowej na 2014 rok, nr 926/XXXVI/2013.

Kategoria wydatków	Nakłady
wydatki majątkowe ogółem	378 979 892,00
wydatki bieżące ogółem	57 117 021,00
Razem	436 096 913,00

A.3.2. Wykorzystanie funduszy europejskich przez Zarząd Dróg i Mostów

Wykorzystano w roku 2014 r. przez Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie 185.053.358,31 zł ze środków z UE.

Tabela: Zadania z zakresu komunikacji realizowane/zrealizowane przy udziale środków europejskich w 2014 r.

I.p.	zadanie
1	Modernizacja infrastruktury przystankowej wraz z budową systemu informacji pasażerskiej dla poprawy jakości funkcjonowania komunikacji miejskiej w Lublinie

2	Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie
3	Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego "Jakubowice" - obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 wraz ze skrzyżowaniami z ul. gen. B. Ducha, al. Solidarności, al. Sikorskiego i ul. Północną
4	"Budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego w Lublinie - ul. Lubelskiego Lipca '80
5	Budowa ul. Zelwerowicza w Lublinie na odcinku od ul. Poligonowej do ul. Choiny wraz z budową wiaduktu nad Suchą Doliną
6	Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie
7	Infrastruktura dla aktywizacji gospodarczej dzielnicy Bursaki i Rudnik
8	Budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu

Tabela: Kwota nakładów inwestycyjnych zrealizowanych z udziałem funduszy UE.

	planowane	zmienione	zrealizowane	odsetek realizacji
wydatki majątkowe	306 477 595,00	326 886 812,00	281 035 538,68	85,97
wydatki bieżące	5 000,00	b.z.	3 099,99	61,99

A.3.3. Zadania realizowane z radami dzielnic oraz z udziałem mieszkańców

- zrealizowane zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rady Dzielnic) zrealizowane z rezerwy celowej w 2014 r.: 61 zadań na kwotę 1 463 984,79 zł łącznie,
- inwestycje realizowane w 2014 r. przy udziale mieszkańców i innych podmiotów: na kwotę 2.677.860,10 zł łącznie.

A.3.4. Zarządzenie systemem ruchu

A.3.4.1. Uliczna sygnalizacja świetlna

Systematycznie rozbudowywany oraz modernizowany jest system ulicznych sygnalizacji świetlnych.

Wzrost ilości sygnalizacji wraz z przedstawieniem kosztów utrzymania obejmujące koszty zakupu i dystrybucji energii elektrycznej oraz koszty konserwacji i bieżącego utrzymania prezentuje poniższa tabela:

Tabela: Liczba i koszt utrzymania sygnalizacji świetlnych na terenie miasta Lublin w latach 2010-2014.

rok	ilość ulicznych sygnalizacji świetlnych na koniec roku szt.	koszt bieżącego utrzymania PLN/rok
2011	107	2 454 816
2012	114	2 323 502
2013	115	2 223 073

2014	121	1 971 741
------	-----	-----------

A.3.4.2. Budowa systemu ITS

ITS to skrót od angielskiej nazwy: Intelligent Transportation Systems. ITS oznacza systemy, które stanowią szeroki zbiór różnorodnych technologii (telekomunikacyjnych, informatycznych, automatycznych i pomiarowych) oraz technik zarządzania stosowanych w transporcie w celu ochrony życia uczestników ruchu, zwiększenia efektywności systemu transportowego oraz ochrony zasobów środowiska naturalnego. Więcej o tych systemach można przeczytać na stronie stowarzyszenia [ITS Polska](#) Najpopularniejsze rozwiązania typu ITS:

- zarządzania ruchem na skrzyżowaniach („tworzenie zielonej fali”),
- kontrola ruchu na skrzyżowaniach,
- informacje dla kierujących przekazywane za pomocą znaków zmiennej treści.

Systemy ITS są wdrażane lub zostały wdrożone w około 15 miastach w Polsce. Podobne działania zostały podjęte w Lublinie. Dla użytkowników dróg wdrożenie systemu ma:

- poprawić funkcjonowanie sygnalizacji świetlnej tj. szybsze dostosowania się parametrów sterowania do warunków ruchu, a tym samym poprawy płynności przejazdu,
- pozwolić na pozyskanie informacji o zatorach lub czasie przejazdu.

Zakres prac przy wdrożeniu systemu ITS w Lublinie obejmuje:

- przebudowę lub dostosowanie do przepisów oraz standardów nowoczesnego sterowania 65 drogowych sygnalizacji (spośród 122 skrzyżowań i przejść sygnalizowanych na terenie Lublina),
- budowę Centrum Sterowania Ruchem (CSR) przy ul. Lipowej 27,
- połączenie sygnalizacji na w/w ulicach z CSR łączami światłowodowymi (ok. 28 km linii),
- montaż 10 szt. znaków zmiennej treści (znaki drogowe i tekst),
- system priorytetów dla komunikacji publicznej na wybranych trasach,
- system wykrywania zdarzeń drogowych w obszarze objętym zadaniem,
- system kamer monitoringu drogowego oraz rozpoznawania tablic rejestracyjnych.

Projekt jest realizowany w trybie „zaprojektuj i wybuduj” przez wykonawcę wybranego w postępowaniu przetargowym: [firmę QUMAK S.A. Warszawa](#). System jest realizowany w ramach większego projektu (inwestycji) pt: "Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie".

A.3.5. Bieżące utrzymanie dróg

Bieżące utrzymanie dotyczy: utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, ścieżek rowerowych, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą oraz wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających.

Tabela: Całkowite wydatki na utrzymanie dróg poniesione w Lublinie w 2014.

Kategoria dróg/ wydatków	Poniesione wydatki
Drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe	11 620 974,81
Drogi gminne	4 640 421,75
Drogi wewnętrzne	999 594,47
Oświetlenie ulic, placów dróg	12 824 383,72
w tym:	
Zakup energii	8 558 882,56
Zakup usług remontowych	411 266,19
Zakup usług pozostałych	3 854 234,97

A.3.5.1. Remonty bieżące - drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe

- Naprawy częściowe nawierzchni jezdni - wykonano 24 007,00 m² napraw częściowych nawierzchni jezdni ulic. Prace obejmowały wyrównanie ubytków nawierzchni asfaltem lanym i betonem asfaltowych oraz mieszanką mineralno bitumiczną na zimno. Wypełniono ubytki nawierzchni jezdni powstające w okresie zimowym i wiosennych betonem asfaltowym, asfaltem lanym oraz mieszanką mineralno-bitumiczną na powierzchni ponad 7 000 m² zużywając do tego ponad 707,00 ton mieszanki,
- Naprawy nawierzchni odcinków - naprawiono ponad 3 160,00 m² nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej,
- Utrzymanie elementów pasa drogowego - naprawiono ponad 7 200 m² elementów pasa drogowego,
- Naprawy dróg gruntowych - w ramach tej pozycji finansowane jest utrzymanie dróg gruntowych polegające na profilowaniu i zagęszczaniu, ulepszaniu nawierzchni kruszywem, destruktem z frezowania oraz kruszywem powstałym po przekruszeniu gruzu z prac remontowych na powierzchni 1 630,00 m² na ulicach Sławinkowskiej, Mełgiewskiej (pętla MPK) i ul.Rusałka. Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych na pętli MPK na ul. Mełgiewskiej i ul. Rusałka,
- Utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego - łączny koszt poniesiony: 1.397057,35 zł. Wykonanie robót bieżącego utrzymania oznakowania pionowego i poziomego dotyczyło między innymi:

- montażu, demontażu i napraw: tarcz znaków i tablic drogowych - 2491 szt.,
- słupków i wysięgników do znaków oraz konstrukcji wsporczych do tab. drogowych – 1 380 szt.,
- płotków i słupków wygradzeniowych – 1 984,17 m,
- barier ochronnych – 43,5 m,
- pylonów i punkt. elementów odblaskowych - 253 szt.,
- progów zwalniających i separatorów – 4,4 m; luster drogowych - 14 szt.
- Utrzymanie sygnalizacji świetlnych - wydatki na to zadanie wyniosły 1 673 801,07 zł. Dotyczą kosztów konserwacji i obsługi 119 ulicznych sygnalizacji świetlnych. Obejmowały:
  - bieżące utrzymanie i konserwacje urządzeń ulicznych sygnalizacji świetlnych oraz innych urządzeń elektrycznych, elektronicznych oraz służących zapewnieniu łączności związanych z infrastrukturą drogową w tym m.in.: usuwanie awarii w pracy urządzeń ulicznych sygnalizacji świetlnych oraz innych urządzeń elektrycznych, elektronicznych oraz służących zapewnieniu łączności związanych z infrastrukturą drogową.
- Wydatki związane z obsługą parkowania:

Pozycja	Wartość
wydruk abonamentów parkingowych	8 324,64
zakup usług związanych z obsługą strefy płatnego parkowania	2 300 276,79
utrzymanie i przechowywanie pojazdów	921 9,98

A. 3.5.2. Remonty bieżące - drogi gminne

- Utrzymanie nawierzchni jezdni i chodników - środki przeznaczone na ten cel to 3.968899,91 zł:
  - wykonano profilowanie i zagęszczania nawierzchni dróg gruntowych na powierzchni ponad 53 000 m². Zakres robót wynikał z konieczności zapewnienia przejezdności tych dróg po okresie zimowym,
  - wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych materiałem kamiennym i kruszywem powstałym po przekruszeniu gruzu betonowego z robót remontowych na powierzchni ponad 20 500 m²,
  - wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych destruktem bitumicznym z robót remontowych na powierzchni ponad 22 700 m².
- Utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich - na prace tego typu wydano w roku 2014 – 95 191,46 zł,
- Utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego - na prace tego typu wydano w roku 2014 550.379,83 zł.

l.p.	Montaż, demontaż i naprawy	jednostka
1	tarcz znaków i tablic drogowych	2294 szt.
2	słupków i wysięgników do znaków oraz konstrukcji wsporczych do tab. drogowych – 1 103 szt.; płotków i słupków wygradzeniowych	252 m
3	pylonów i punkt. elem. odbłask	44 szt.
4	progów zwalniających i separatorów	77 m
5	luster drogowych	10 szt.

- Utrzymanie sygnalizacji świetlnych - na prace tego typu wydano w roku 2014 – 22.380 zł. Wydatki dotyczą kosztów konserwacji i obsługi ulicznych sygnalizacji świetlnych. Obejmują koszty prac wykonanych w oparciu o bieżące utrzymanie i konserwacje oraz usuwanie awarii.

A.3.5.3. Remonty bieżące - drogi wewnętrzne

pozycja	Wartość
Wydatki planowane na utrzymanie dróg wewnętrznych	700 000,00
Wydatki po podniesieniu	1 554 500,00
Wydatki zrealizowane	1 553 800,34
Odsetek realizacji wydatków	99,95
W tym bieżące utrzymanie dróg	999 594,47

- Utrzymanie nawierzchni jedni i chodników - wartość 993.057,25 zł. Wykonano ponad 2 600 m² napraw w częściowych nawierzchni jezdni ulic betonem asfaltowym, asfaltem lanym oraz kruszywem otoczonym emulsją asfaltową. Naprawiono ponad 240 m² nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej. W ramach tej pozycji finansowane jest utrzymanie dróg gruntowych polegające na profilowaniu i zagęszczaniu, ulepszaniu nawierzchni kruszywem, destruktem z frezowania oraz kruszywem powstałym po przekruszeniu gruzu z prac remontowych, wykonano profilowanie i zagęszczania nawierzchni dróg gruntowych na powierzchni 10.900 m².
- Utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego - wartość: 6.537,22 zł. Wykonanie robót bieżącego utrzymania dotyczyło między innymi:
  - montażu, demontażu i napraw: tarcz znaków i tablic drogowych - 21 szt.,
  - słupków i wysięgników do znaków oraz konstrukcji wsporczych do tab. drogowych - 11 szt.,
  - płotków i słupków wygradzeniowych – 4 m.

A.3.6. Utrzymanie pasa drogowego

A.3.6.1. Zimowe utrzymanie dróg

Dla prowadzenia zimowego utrzymania miasto podzielone jest na 7 rejonów. Ich granice oraz informacje o firmach które utrzymywały drogi w poszczególnych rejonach znajdują się pod [linkiem](#) a szczegółowa broszura o ulicach priorytetem odśnieżania –dostępna jest [tutaj](#).

Zarząd Dróg i Mostów odpowiada za odśnieżanie dróg publicznych o łącznej długości: 549,14 km. Podział na drogi o różnym statusie prezentuje tabela.

Tabela: Długość dróg objętych odśnieżaniem na terenie miasta.

Status odśnieżanej drogi	Długość w km.
dróg krajowych	35,01
dróg wojewódzkich	21,14
dróg powiatowych	131,63
dróg gminnych	361,36

łącznie stałym zimowym utrzymaniem jest objętych 421 km ulic oraz 394 000 m² chodników, placów, schodów i kładek dla pieszych, pozostałe 130 km jest odśnieżane w trybie interwencyjnym tj. po zgłoszeniu przez mieszkańców.

Ceny jednostkowe za zimowe utrzymanie prezentuje tabela.

Tabela: Zimowe utrzymanie dróg – ceny jednostkowe.

Usługi związane z odśnieżaniem	Cena PLN/h
duża solarka (posypywanie solą)	640
mała solarka (posypywanie solą)	350
pługowanie	170

A.3.6.2. Utrzymanie zieleni w pasie drogowym

Utrzymanie, konserwacja i renowacja zieleni oraz zakup roślin rabatowych w pasie drogowym w 2014 r. kosztowało łącznie 2.872.805,52 zł.

Tabela: Zadania związane utrzymaniem, konserwacją i renowacją zieleni w pasach drogowych na terenie miasta Lublin.

zadanie	Liczba jednostek
Zakup roślin do obsadzenia rond	23 770 szt.
Zakup roślin do obsadzenia donic i skrzyni kwiatowych	2 000 szt.
Koszenie trawników (będących w stałym utrzymaniu, 6 krotne + fragmenty)	2060 ha
Zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew o raz cięcia techniczne drzew	4616 szt.
Odmładzanie i cięcie krzewów	2693 szt.

Ścinanie drzew	498 szt.
Usuwanie lub frezowanie pni	406 szt.
Sadzenie drzew	158 szt.
Prace związane z utrzymaniem żywopłotów (odchwaszczanie, odmładzanie, cięcia)	186,956 tys. m ²
Zbieranie worków z liśćmi	41707 szt.

Pozostałe wydatki dotyczyły szeregu innych prac związanych z utrzymaniem, konserwacją i renowacją zieleni, m. in.:

- ryczałty miesięczne za utrzymanie czystości w danym rejonie,
- sadzenie kwiatów oraz pielnie i podlewanie rabat kwiatowych na rondach,
- usuwanie odrostów u drzew.

Wykonanie nasadzeń kompensacyjnych na terenie miasta Lublin kosztowało 332.905,04 zł. W dniu 21. marca 2014 r. została podpisana umowa 43/ZDM/14 na dostarczenie, nasadzenie i zabezpieczenie drzew liściastych (850 szt.) oraz krzewów (1 200 szt.) na terenie Miasta Lublin na kwotę nieprzekraczającą 333.723,51 zł w zależności od zastosowanych gatunków.

A.3.6.3. Sprzątanie śmieci w pasie drogowym

Wydatki na oczyszczanie miasta w 2014 r. wyniosły 13.054.963,17 zł. Środki te przeznaczono na:

- w ramach zadania zakupiono 300 sztuk nowych koszy,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci w pasach drogowych,
- opróżnianie koszy ulicznych,
- oczyszczanie słupów ogłoszeniowych.

Ponadto w utrzymaniu Zarządu Dróg i Mostów w roku 2014 było:

- 48 słupów ogłoszeniowych,
- utrzymanie miejsca składowania śniegu na ul. Łagiewnickiej,
- wdrożenie systemu monitorowania pojazdów utrzymania zimowego opartego na technologii GSM,
- wywóz nieczystości z kontenerów typu KP 7.

A.3.6.4. Letnie utrzymanie dróg

Tabela: koszty jednostkowe oczyszczania letniego.

l.p.	rodzaj usługi	koszty netto (+8 % VAT)
1	dla dróg objętych stałym utrzymaniem	15 zł/100 m ²
2	dla dróg nie objętych stałym utrzymaniem	30 zł/100 m ²

Tabela: Koszty jednostkowe oczyszczania ulic.

l.p.	rodzaj usługi	koszty netto (+8 % VAT)
1	dla dróg objętych stałym oczyszczaniem	26zł/100 mb
2	dla dróg nie objętych stałym oczyszczaniem	40zł/100 mb ulicy

A.3.6.5.Oświetlenie ulic

Miasto Lublin intensywnie rozwija miejski system oświetleniowy czego ilustracją są dane statystyczne dotyczące ilości tzw. "punktów świetlnych" (opraw oświetleniowych) w ostatnich 5-ciu latach zawarte w poniższej tabeli.

Tabela prezentuje również dane dotyczące kosztów utrzymania oświetlenia obejmujące koszty zakupu, dystrybucji i przesyłu energii elektrycznej oraz koszty konserwacji i bieżącego utrzymania sieci i urządzeń.

Tabela: Koszt utrzymania oświetlenia ulic w Lublinie w latach 2010-2014.

rok	ilość punktów świetlnych na koniec roku	wzrost w stosunku do roku poprzedniego		koszt bieżącego utrzymania ogółem	koszt bieżącego utrzymania na 1 pkt świetlny
	szt	szt	proc.	PLN/rok	
2010	24 677	604	2.55	10 595 029	429,3
2011	25 240	563	2.28	10 932 020	433,1
2012	26 065	825	3.27	12 373 782	474,7
2013	26 626	561	2.15	12 496 620	469,3
2014	27 525	899	3.38	12 413 118	450,9

Obecnie następuje zmiana technologii oświetlenia, jako standard stosowane są następujące rozwiązania:

- oprawy z ledowymi źródłami światła charakteryzującymi się dużą skutecznością świetlną (ograniczenie kosztów eksploatacji), a jednocześnie dające dużo lepszą barwę światła niż tradycyjne uliczne lampy sodowe,
- szafy zasilające obwody oświetleniowe z funkcją redukcji mocy tj. ograniczanie parametrów oświetleniowych (a tym samym zmniejszenie zużycia energii el.) w godzinach późnonocnych. Obecnie na terenie miasta funkcjonuje 10 szaf tego typu.

A.3.7.Działania na rzecz rozwoju ruchu pieszego i rowerowego

W związku ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego konieczne jest budowanie struktury ruchu w mieście zgodnie z zaleceniami „piramidy transportowej”. Zgodnie z jej zasadami możliwe dużo przemieszczeń po mieście powinno odbywać się pieszo, w dalszej kolejności

rowerem, komunikacja publiczną, samochodami współdzielonymi i w końcu – samochodami osobowymi prywatnymi.

Obecne działania miasta idące w tym kierunku – oprócz rozwoju komunikacji publicznej to stworzenie strefy płatnego parkowania oraz uruchomienie roweru miejskiego.

W roku 2015 podjęta też była promocja ruchu pieszego. W kolejnych latach można się spodziewać nasilenia tego typu działań

A.3.7.1.Strefa płatnego parkowania

Uruchomienie strefy płatnego parkowania w roku 2011 miało na celu uporzadkowanie systemu parkowania w centrum miasta oraz ograniczenie liczby samochodów wjeżdżających do Śródmieścia.

Ważną przesłanką była także potrzeba zmiany zachowań komunikacyjnych, spowodowanie aby kierowcy, którzy chcą dostać się do obszaru śródmiejskiego przesiedli się do komunikacji zbiorowej. Dlatego też winien istnieć ścisły związek pomiędzy opłatami za parkowanie a opłatami za bilety komunikacji zbiorowej. Obecnie obowiązująca opłata za pierwszą godzinę parkowania w SPP wynosi 2,00 zł, a bilet normalny jednoprzejazdowy w komunikacji zbiorowej 3,20 zł.

Kontrolę stosowania się kierowców do zasad parkowania i pobierania opłat realizuje operator strefy - firma City Parking Group www.cityparkinggroup.pl działająca pod nadzorem Zarządu Dróg i Mostów. Obecnie działająca strefa została wprowadzona Uchwałą nr 222/XIV/2011 Rady Miasta Lublin z dnia 20 października 2011 r. i obowiązuje od dnia 01.10.2012 r. Obszar strefy ograniczony jest ulicami: Solidarności, Lubomelska, Wieniawska, Lipowa, Narutowicza, Bernardyńska, Żmigród, Podwale i Plac Zamkowy.

Wyznaczonych zostało ok. 1 700 miejsc postojowych obsługiwanych przez 90 szt. parkomatów. Sprawdzaniem wnoszenia opłat zajmuje się 7 kontrolerów operatora. Wprowadzenie strefy uporządkowało parkowanie pojazdów w centrum miasta i wymusiło rotację, widoczną szczególnie na początku wprowadzenia strefy. Obecnie kierowcy przyzwyczaili się do konieczności wnoszenia opłat oraz ich wysokości i rotacja się zmniejszyła, stąd potrzeba dostosowania zasad funkcjonowania strefy do nowych warunków.

W 2014 r. przychód ze strefy wyniósł 5.224.730 zł. Wydział Parkowania wystawił 2 147 szt. upomnień, do egzekucji przekazano 595 sztuk upomnień, na 493 wystawiono tytuły wykonawcze i przekazano do komornika. W parkomatach dokonano 1 778 443 transakcji zakupu biletów parkingowych, 21 611 razy opłacano postój za pomocą telefonu komórkowego.

Ponadto sprzedano 3 289 szt. abonamentów okresowych (miesięcznych, półrocznych i rocznych) oraz 491 szt. abonamentów osób niepełnosprawnych i 1 130 szt. abonamentów dla mieszkańców strefy. Kontrolerzy wystawili 27 966 wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej.

A.3.7.2. Lubelski Rower Miejski

Lubelski Rower Miejski został uruchomiony w ramach projektu „Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie”.

W dniu 21 lutego 2014 r. podpisano umowę nr 21/ZDM/14 z firmą Nextbike Polska Sp. z o.o., której przedmiotem była dostawa kompleksowego systemu wypożyczania rowerów jakim jest Lubelski Rower Miejski - na kwotę 5.156.466,27 zł. Zgodnie z powyższą umową dostarczono i zamontowano 40 stacji rowerowych, dostarczono i zamontowano urządzenia monitoringu 40 stacji rowerowych, 400 szt. rowerów, dostarczono i zamontowano 200 szt. stojaków na rowery prywatne, opracowano kompleksowy system informatyczny, dostarczono stronę internetową, 40 szt. audioprzewodników, uruchomiono i wyposażono BOK, dostarczono i zamontowano wyposażenie stanowisk kontroli LRM, przeszkolono osoby do obsługi LRM, przeprowadzono testy rozruch LRM.

W ciągu 2,5 miesiąca w systemie zarejestrowało się ponad 22 tys. osób, a liczba wypożyczeń przekroczyła 128 tys. Od 19 września, kiedy Lubelski Rower Miejski został uruchomiony, lublinianie sięgali po jednoślady aż 128 664 razy. W sumie do systemu zapisało się 22 218 osób. Przez cały okres funkcjonowania rowery były wypożyczane średnio, co 47 sekund. Dzienny rekord odnotowano 9 października, kiedy liczba wynajmów wyniosła 3 647. Najaktywniejszy użytkownik ma obecnie na koncie 354 wypożyczenia, a aż sześciu rowerzystów przekroczyło liczbę 200 wynajmów. Średni czas wypożyczenia roweru miejskiego w Lublinie wynosił 18 minut i 42 sekundy - w tym czasie rowerzysta pokonywał przeciętnie 1,5 km.

Zdjęcie: Stacja Lubelskiego Roweru Miejskiego nr 8 – Plac Wolności.

A.4. Transport Publiczny

W Lublinie za zarządzanie transportem zbiorowym odpowiada Zarząd Transportu Miejskiego, który organizuje siatkę przewozów (trasy, przystanki) i jest jednostką budżetową Urzędu Miasta, a same usługi zamawia i różnych firm - głównie jest to Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne (MPK) będący spółką komunalna gminy Lublin, ale na rzecz miasta pracuje też kilku mniejszych usługodawców. Trzy podstawowe usługi świadczone przez ZTM:

- organizowanie przewozów pasażerskich,
- organizacja systemu biletowego,
- zakup taboru komunikacyjnego i wyposażenia przystanków.

Podstawowe parametry transportu miejskiego to:

- koszty komunikacji miejskiej,
- dochody ze sprzedaży biletów i procent pokrycia kosztów przychodami ze sprzedaży biletów,
- skala przewozów.

Tabela: Koszty komunikacji miejskiej, dochody ze sprzedaży biletów i skala przewozów.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Kwota wydatków (tys. PLN)	104.925	109.007	119.741	113.974	132.134
Dochody ze sprzedaży biletów (tys. PLN)	62.563	70.946	72.940	73.527	74.339
Pokrycie wydatków na zakup usług przewozowych dochodami ze sprzedaży biletów (%)	59,6	65,1	60,9	64,5	56,3
Praca transportowa (tys. wozokilometrów)	16.644	17.591	17.859	18.026	18.694

Jak widać odsetek pokrycia kosztów przez sprzedaż biletów waha się od 56 do 65 % w zależności od roku. Stale rośnie praca transportowa i koszty utrzymania transportu publicznego.

Bardzo dynamicznie rośnie liczba pasażerów komunikacji miejskiej. Od roku 2009 do 2014 liczba pasażerów wzrosła o ponad 59 %. Jednocześnie rośnie liczba pojazdów obsługujących komunikację miejską.

A.4.1. Organizacja przewozów

Zarząd Transportu Miejskiego dokonuje badań ruchu transportowego i dąży do optymalizacji sieci połączeń. Podstawowy dylemat brzmi: czy chcemy systemu opartego o linie docelowe (bez przesiadek) bardziej wygodnego ale mniej wydajnego czy też systemu w którym będą

wydzielone linie priorytetowe, linie główne i linie o mniejszym znaczeniu. Temu drugiemu, bardziej efektywnemu systemowi sprzyja wzrost liczby wykupywanych biletów okresowych.

Specyfiką Lublina jest znaczny udział w ruchu linii trolejbusowych i ten udział rośnie. Wymaga to (z środków UE) rozbudowy sieci trakcji trolejbusowej, co jest sukcesywnie realizowane.

A.4.1.1. Organizacja układu linii

W 2014 r. przygotowany został katalog zasad, według których tworzone będą linie komunikacji miejskiej w latach następnych. Idea optymalizacji sfery podaży usług przewozowych komunikacji miejskiej opiera się na założeniu, że funkcjonujący w oparciu o nią zintegrowany system obsługi miasta i okolicznych miejscowości, zapewnia spełnienie podstawowych postulatów przewozowych zgłaszanych pod adresem komunikacji miejskiej.

Wyniki prowadzonych w różnych miastach badań hierarchizacji postulatów przewozowych wskazują, że najważniejszymi postulatami są:

- bezpośredniość,
- częstotliwość,
- punktualność,
- dostępność.

Teza ta znalazła potwierdzenie także i w Lublinie - bezpośredniość uzyskiwała wysoką rangę w badaniach głównych preferencji komunikacyjnych mieszkańców.

Przy projektowaniu nowego układu tras linii wzięto pod uwagę planowane wyznaczenie korytarzy wysokiej jakości obsługi komunikacyjnej - ulic z priorytetem w ruchu dla pojazdów komunikacji miejskiej w postaci pasów wyłącznego ruchu dla nich (buspasów).

W Lublinie pasy te zaplanowano kompleksowo - już w pierwszym etapie realizacji stanowiąc będą połączone ciągi, obejmujące większość odcinków generujących opóźnienia w przejeździe dla szeregu linii.

Główną determinantą opracowywanej koncepcji była chęć wprowadzenia trolejbusów na nowe odcinki sieci trakcyjnej, przy możliwym wykorzystaniu dodatkowego napędu tych pojazdów - baterijnego lub spalinowego agregatu prądotwórczego - na odcinkach tras linii bez sieci trakcyjnej.

Maksymalną liczbę pojazdów w ruchu w dzień powszedni określono na 310 (w tym 215 autobusów i 95 trolejbusów), w sobotę - na 180 (w tym 110 autobusów i 70 trolejbusów), a w niedzielę - 140 (w tym 90 autobusów i 50 trolejbusów).

Maksymalną roczną liczbę wozokilometrów określono na 19 mln (w tym autobusy - 12,5 mln i trolejbusy - 6,5 mln).

Sprecyzowano również strukturę rodzajową taboru przeznaczanego do obsługi poszczególnych linii lubelskiej komunikacji miejskiej, przedstawiając ją następująco:

- 68 autobusów 18-metrowych,
- 140 autobusów 12-metrowych,
- 10 autobusów 15-metrowych,
- 12 trolejbusów 18-metrowych (pojemność 125 pasażerów),
- 20 autobusów 9-metrowych,
- 100 trolejbusów 12-metrowych (pojemność ok. 75 pasażerów).

Dla każdego z wyszczególnionych typów taboru zalecono przyjęcie wskaźnika gotowości technicznej na poziomie 90 %.

A.4.1.2. System biletowy

Organizacja systemu biletowego ukierunkowana jest na stałe zwiększanie dostępności biletów dla pasażerów komunikacji miejskiej. Odbywa się to poprzez:

- zwiększanie liczby tradycyjnych punktów sprzedaży,
- sprzedaż biletów w automatach mobilnych w pojazdach komunikacji miejskiej,
- automatach stacjonarnych zamontowanych w miejscach o dużym nasileniu ruchu pasażerskiego.

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. użytkowanych było 179 automatów mobilnych oraz 35 automatów stacjonarnych.

Wydatki na dystrybucję biletów stanowiły 7,4 % dochodów ze sprzedaży biletów, a wydatki na wykonanie biletów 0,2 % tych dochodów.

Dochody ze sprzedaży biletów okresowych stanowiły około 41% osiągniętych dochodów (59 % dochodów osiągnięto ze sprzedaży biletów jednorazowych). Udział sprzedaży biletów okresowych w ogólnej sprzedaży w ostatnich latach ulega zwiększeniu. W 2013 r. stanowił on około 38 %.

Świadczy to o rosnącej ilości osób korzystających stale z komunikacji miejskiej. Biorąc pod uwagę ilość pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej należy stwierdzić, że ulega ona corocznemu zwiększeniu. Świadczy to o rosnącej atrakcyjności tego sposobu przejazdów spowodowanej szczególnie większym komfortem podróży będącym wynikiem zakupu nowego taboru współfinansowanego ze środków unijnych.

Analizując strukturę dochodów ze sprzedaży biletów okresowych bilety 10 dniowe stanowiły 3 % dochodów ze sprzedaży, bilety 30 dniowe 55 %, bilety 90 dniowe 25 %, a bilety 150 dniowe 17 %.

Ilość wystawionych mandatów w 2014 r. wyniosła 38 341 szt.

A.4.2. Zarządzanie taborem oraz infrastrukturą

Ostatnie lata to stała poprawa jakości taboru obsługującego komunikację miejską. Nowoczesne pojazdy zwiększają liczbę pasażerów zapewniając im odpowiedni komfort podróży.

A.4.2.1. Wiek pojazdów

Średni wiek taboru komunikacji miejskiej według stanu na 31 grudnia 2014 r. wynosił 7,5 lat, w tym:

- autobusy MPK Lublin 8,3 roku,
- trolejbusy MPK Lublin 2,8 roku,
- autobusy przewoźników prywatnych:
  - IREX 7,5 roku,
  - PKS Zielona Góra 8,4 roku.

A.4.2.2. Trolejbusy – wyróżnik lubelskiego systemu komunikacji publicznej

Lublin jest jednym z niewielu miast w Polsce, gdzie jeżdżą trolejbusy. Konieczność budowy i utrzymania infrastruktury uzasadniają ich jazdę tylko po liniach głównych. Z drugiej strony trolejbusy są pojazdami zeroemisyjnymi i pozwalają na płynne przejście na pojazdy elektryczne, co jest przyszłością transportu miejskiego.

Udział trolejbusów w ogólnej liczbie przewozów w grudniu 2014 r. wyniósł 62 szt. z ogólnej liczby 307 szt. pojazdów w ruchu. Docelowo po uruchomieniu wszystkich odcinków wybudowanej sieci trakcyjnej i włączeniu do ruchu zakupionych 70 szt. trolejbusów, w ruchu będzie 95 trolejbusów na 310 pojazdów w ruchu w dzień powszedni, w sobotę - 70 na 180, a w niedzielę - 50 na 140.

Udział przewozów trolejbusowych w ogólnej ilości wozokilometrów wykonywanych przez przewoźników w komunikacji miejskiej w 2014 r. wynosił 16,3 %.

W związku z realizowanym projektem „Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie” współfinansowanym ze środków unijnych wybudowano nowe linie trakcji trolejbusowych oraz zakupiono 49 trolejbusów (docelowo w ramach tego projektu zostanie zakupionych 70 trolejbusów).

A.4.2.3. Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych

Trwają dostawy trolejbusów zakupywanych w ramach programu Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie. Spośród 38 szt. zakontraktowanych trolejbusów marki Ursus, dostarczono już 19 szt. (stan na grudzień 2014 r.), natomiast do końca czerwca dostarczonych zostanie kolejnych 19 szt.

Wszystkie zakupione pojazdy (łącznie 100 szt. autobusów i 70 trolejbusów) posiadają

- niską podłogę w każdych drzwiach,
- są wyposażone m.in. w rampy dla wózków i wydzielone miejsce na wózek,
- przyciski oznakowane są w alfabecie Braile'a.

Jednocześnie, próbnie zostanie wprowadzone dodatkowe ułatwienie dla osób słabowidzących w postaci oznaczenia krawędzi progów zewnętrznych, stopni i podestów naprzemiennie w kolorach żółtym i czarnym.

A.4.2.4. Infrastruktura przystankowa

Warunki oczekiwania na przystanku są ważną przesłanką korzystania z komunikacji miejskiej. W poprzednich latach w tym temacie wyposażono kluczowe przystanki w tablice pasażerskie informujące o spodziewanym rzeczywistym czasie przyjazdu konkretnych autobusów będących w trasie, a 6 lokalizacji wyposażono w automatyczne toalety.

Remonty przystanków dotyczyły głównie odnowienia powłoki lakierniczej. Wyremontowano 50 szt. wiat przystankowych co stanowi około 14 % ogółu wiat przystankowych. Przeprowadzono także kampanię społeczną zachęcającą do dbania o wiaty oraz informowania o aktach wandalizmu.

W okresie od 12 grudnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. przeprowadzono kampanię społeczną „Nie bądź bierny! Powiadom!”. Miała ona na celu uwrażliwić mieszkańców na przypadki wandalizmu oraz zachęcić do szybkiego informowania służb o wszelkich zaobserwowanych wykroczeniach i przestępstwach. W wyniku trwania kampanii, mieszkańcy skierowali 166 interwencji do Straży Miejskiej oraz codziennie zgłaszali interwencje pod numery alarmowe Policji. Większość zgłoszeń dotyczyła głównie zaśmieconych przystanków, przepełnionych koszy, wybitych i pomalowanych szyb w wiatach przystankowych, rozbitych tablic dynamicznej informacji pasażerskiej czy uszkodzonych ławeczek przystankowych. Zgłoszenia dotyczyły także pojazdów zastawiających zatoki przystankowe i pętle. Ponadto interwencje dotyczyły również kwestii bezpieczeństwa.

Funkcjonujący system nadzoru zapobiegający aktom wandalizmu w pojazdach opiera się także na monitoringu zamontowanego około 80 % pojazdów komunikacji miejskiej.

A.4.2.5. Budowa nowej zajezdni

W roku 2014 została zakończona budowa nowej zajezdni trolejbusowej przy ul. Grygowej. W związku z prowadzonymi odbiorami oraz koniecznością przebudowy traktacji trolejbusowej na rondzie Braci Rybskich. Wraz ze zmianą lokalizacji zajezdni zmodyfikowane zostaną kursy wyjazdowe i zjazdowe trolejbusów.

Nowa zajezdnia zapewnia zadane wiaty postojowe dla 111 pojazdów. Posiada ona wszelkie niezbędne wyposażenie do obsługi nowoczesnych trolejbusów (ścieżkę diagnostyczną, myjnię automatyczną, stanowiska obsługi technicznej, serwis ogumienia, spawalnię, ślusarnię oraz pomieszczenia socjalne dla załogi). Dodatkowo ruchem trolejbusów w zajezdni zarządza system sterowania zwrótnicami VECTRA.

A.5. Gospodarka komunalna

A.5.1. Tereny zielone

Utrzymaniem, kompleksową konserwacją i renowacją zieleni objętych jest ok. 223 ha terenu miasta (parki, skwery, zieleńce).

W porównaniu z rokiem 2013 powierzchnia utrzymywanych terenów zielonych zwiększyła się średnio o 2,5 ha w każdym z rejonów. W tym zakresie w ubiegłym roku wykonywano następujące prace:

Tabela: Czynności podejmowane dla pielęgnacji trawników.

l.p.	czynność	wartość
1	kompleksowa konserwacja trawników (pięciokrotne koszenie wraz z wygrabianiem)	212 ha
2	wygrabienie liści z trawników w okresie jesiennym i wiosennym	11 ha
3	założenie trawników przy uprawie mechanicznej	31 243 m ²
4	założenie trawników przy uprawie darniowej	1 140 m ²

Tabela: Czynności podejmowane dla pielęgnacji drzew, krzewów i żywopłotów.

l.p.	czynność	wartość
1	odmładzanie krzewów	489 szt.
2	pielęgnacja skupin	25 021 m ²
3	sześciokrotne odchwaszczanie, czterokrotne odchwaszczanie żywopłotów	8 015 m ²
4	cięcie żywopłotów	25 867 m ²

5	Zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew	434 szt.
6	usuwanie odrostów u drzew	1 775 szt.
7	usuwanie drzew na podstawie decyzji	371 szt.
8	usuwanie i frezowanie pni	159 szt.
9	odmładzanie drzew i krzewów	489 szt.
10	jesienne grabienie liści	441 638 m ²
11	wiosenne grabienie liści	280 365 m ²
12	karczowanie drzew i krzewów do 10 lat.	2 177 szt.
13	sadzenie drzew wraz z podlaniem	155 szt.
14	sadzenie krzewów wraz z podlaniem	6 722 szt.

Prowadzono także prace nad urządzeniem skwerów.

Tabela: czynności związane z urządzeniem skwerów oraz trenerów o zieleni wysoko urządzonej.

l.p.	czynność	wartość
1	przygotowanie rabat kwiatowych oraz trzykrotna obsada roślinami sezonowymi;	477 m ²
2	założenie 6 skwerów	810 m ²

Inne prace prowadzone przez Wydział Gospodarki Komunalnej to:

- prace porządkowe (zbieranie i wywóz zanieczyszczeń),
- konserwacja, naprawa, malowanie i remonty ławek, koszy i innych urządzeń architektury ogrodowej stanowiących wyposażenie parków, skwerów i zieleńców,
- utrzymanie rowów melioracyjnych.

A.5.1.1. Urządzenie nowych skwerów

W 2014 r. zaprojektowano oraz wykonano 6 skwerów:

- Skwer na Słomianym Rynku - inspiracją do projektu skweru na Słomianym Rynku była jego dawna funkcja. Forma prostokąta w skali znacznie pomniejszonej nawiązuje do historycznego kształtu placu targowego. Zastosowana naturalna nawierzchnia żwirowa to odniesienie do istniejącego tam niegdyś bruku z „kocich łbów”. Znajdujący się obok plac zabaw jest wyposażony w urządzenia zabawowe dla dzieci w różnym wieku od bujaków dla najmłodszych po urządzenia sprawnościowe dla starszych dzieci. Połączenie tych dwóch obiektów pozwoliło uzyskać przestrzeń integrującą pokolenia. Koszt wykonania skweru 57.000 zł,
- Skwer przy ulicy Wspólnej (dzielnica Kośminek) - na skwerze ustawiono elementy małej architektury (ławki i kosze). Wydatkowano łącznie 60 zł,
- Skwer przy ul. Szelburg-Zarembiny (dzielnica Abramowice) - na skwerze wykonano alejki żwirowe oraz ustawiono elementy małej architektury (ławki i kosze). Wydatkowano łącznie 40.000 zł,

- Skwer przy ul. Podhalańskiej (dzielnica Węglin Południowy) - na skwerze wykonano alejki żwirowe oraz ustawiono elementy małej architektury (ławki i kosze). Wydatkowano łącznie 30.000 zł,
- Skwer przy ul. Gospodarczej (dzielnica Tatary)- na skwerze wykonano alejki asfaltowe oraz ustawiono elementy małej architektury (ławki i kosze). Wydatkowano łącznie 92.000 zł,
- Skwer przy ulicy Żelazowej Woli (dzielnica Czechów Północny) - na skwerze wykonano alejki z kostki brukowej oraz ustawiono elementy małej architektury (ławki i kosze). Wydatkowano łącznie 58.000 zł.

W 2014 r. wykonano dokumentacje projektowe:

- projekt zagospodarowania terenu wokół Pomnika Bohaterów Walk o Monte Cassino,
- projekt zagospodarowania pasa zieleni przy Alei Witosa,
- projekt zagospodarowania skweru wielofunkcyjnego przy ulicy Plącego Łaskiewicza,
- projekt aranżacji kompozycji kwiatowych na Krakowskim Przedmieściu,
- projekt zagospodarowania skweru przy ulicy Długiej.

A.5.1.2. Prace w Ogrodzie Saskim

Zakres prac w Ogrodzie Saskim, jako największym terenie zielonym w mieście opisany jest w poniższej tabeli.

Tabela: zakres prac w Ogrodzie saskim w 2014.

l.p.	czynność	wartość
1	utrzymanie terenu w czystości	10 ha
2	utrzymywanie elementów małej architektury, konserwacja i naprawy - ławki	275 szt.
3	utrzymywanie elementów małej architektury, konserwacja i naprawy kosze. trejaż	84 szt.
4	pielęgnację młodych drzew	78 szt.
5	usuwanie odrostów	1185 szt.
6	pielęgnację skupin krzewów	20200 m ²
7	pielęgnację żywopłotów	700 mb
8	pielęgnację pnączy	3560 szt.
9	pielęgnację roślin okrywowych	5000 m ²
10	konserwację trawników w tym:	
11	koszenie,	121460 m ²
12	podlewanie,	11000 m ²
13	formowanie linii brzegowej	4160 mb
14	dwukrotne przygotowanie istniejących rabat kwiatowych do obsady, obsada roślinami sezonowymi, pielęgnacja kwietników	93 m ²
15	pielęgnację różanek	730 m ²
16	pielęgnację rabat bylinowych i cebulowych	5500 m ²

W 2014 r. przeprowadzono prace obejmujące usunięcie gniazd gawronów oraz ich płoszenie metodą sokolniczą. W efekcie populacja gawronów znacznie się zmniejszyła. Przed płoszeniem w 2013 r. na terenie ogrodu znajdowało się ponad 500 zasiedlonych gniazd, przed płoszeniem w 2014 r. było ok. 80. Płoszenie będzie wykonywane cyklicznie do zmniejszenia populacji gawronów.

W pierwszej połowie 2014 r. uchwalono na posiedzeniu Rady Miasta Lublin Regulamin korzystania z Ogrodu Saskiego w Lublinie. W związku z tym przy każdym wejściu do ogrodu (8 szt.) zostały zamontowane tablice regulaminowe oraz trzy znaki informacji przestrzennej.

We wrześniu 2014 r. opracowano i uzgodniono z Miejskim Konserwatorem Zabytków w Lublinie projekt woliery dla pawi. W listopadzie ptaki zamieszkały w ogrodzie.

A.5.2. Infrastruktura miejska obszarowa

A.5.2.1. Koordynacja działań na pl. Litewskim

Centralnym punktem miasta Lublin jest plac Litewski, na którym odbywają się różne uroczystości państwowe, czy też związane z historią miasta. Tutaj zlokalizowane są ważne pomniki będące symbolem zdarzeń historycznych, a jednocześnie jest to najbardziej uczęszczane miejsce w Lublinie. W roku 2014 plac Litewski był udostępniony 122 razy.

A.5.2.2. Mała infrastruktura miejska

- Pomnik i miejsca pamięci - miasto utrzymuje aktualnie 21 pomników, które stanowią miejsca pamięci narodowej. Roczny koszt ich utrzymania sięga 85 tys. zł. Na bieżące utrzymanie składają się przede wszystkim prace porządkowe, prace konserwacyjne zieleni oraz dekoracje okolicznościowe (oflagowanie, dekoracja kwiatami). Ponadto w ramach posiadanych środków finansowych oraz bieżących potrzeb przeprowadzane są remonty obiektów. W 2014 r. wykonana została renowacja pomnika „Symbol Lwowa” wraz z otoczeniem na Placu Zamkowym,
- Place zabawa - w 2014 r. stałym utrzymaniem Wydziału Gospodarki Komunalnej objętych było 47 placów zabaw. Dodatkowo w mieście funkcjonują place znajdujące się w bieżącym utrzymaniu Zarządu Nieruchomości Komunalnych. W 2014 r. powstał jeden nowy plac zabaw i 11 siłowni zewnętrznych. Wszystkie place zabaw i siłownie zewnętrzne są sprawne i bezpieczne,
- Szalety miejskie - w centrum Lublina w 2014 r. utrzymywanych było sześć szaletów miejskich: na Placu Litewskim, w Ogrodzie Saskim, przy ul. Gazowej, Wileńskiej, Przystankowej oraz pod ul. Zamkową. Do lutego utrzymywany był jeszcze jeden szalet przy ul. Lipowej, który zastąpiła automatyczna toaleta publiczna, ustawiona przy

przystanku MPK. Wymienione szalety miejskie są nieodpłatne dla korzystających. Na utrzymanie i eksploatację szaleatów Gmina Lublin ma zawarte umowy (w drodze przetargów) z firmą: Kom -Eko S.A.

A.5.2.3. Cmentarze

- Cmentarze komunalne - miasto utrzymuje dwa cmentarze komunalne: przy ul. Droga Męczenników Majdanka i przy ul. Białej o łącznej powierzchni ok. 45 ha. W związku z kończącym się miejscem pod pochówki tradycyjne na cmentarzu przy ul. Droga Męczenników Majdanka konieczne jest utworzenie nowego cmentarza,
- Groby i cmentarze wojenne - na podstawie corocznie podpisywanych z Wojewodą Lubelskim porozumień Miasto utrzymuje 31 obiektów grobownictwa wojennego - grobów i cmentarzy wojennych. W ramach przekazywanej przez Wojewodę Lubelskiego dotacji (ok. 20.000,00 zł) wykonywane są prace porządkowe oraz konserwacyjne zieleni. Ponadto, jeśli przekazane zostały dodatkowe środki finansowe, Miasto przeprowadza remonty obiektów, które często są również współfinansowane ze środków Gminy. Ostatni z wyremontowanych obiektów (2014 r.) to zbiorowa mogiła Więźniów Zamku Lubelskiego zamordowanych w latach 1944-54, zlokalizowana na cmentarzu przy ul. Unickiej w Lublinie (koszt remontu to ok. 525.000,00 zł).

A.5.3. Ciągi komunikacyjne poza pasem drogowym

A.5.3.1. Bieżące remonty i naprawy

Gmina Lublin w 2014 r. posiadała umowę zawartą w drodze przetargu nieograniczonego z firmą TADEx zajmującą się wykonywaniem bieżących remontów i napraw istniejących chodników, placów, schodów i innych powierzchni utwardzonych poza pasem drogowym. W 2014 r. wykonano łącznie 17 prac remontowych.

A.5.3.2. Oczyszczanie terenów utwardzonych poza pasem drogowym

W roku 2014 w mieście do stałego oczyszczania i utrzymania zimowego włączonych było 174 tys. m² terenów utwardzonych poza pasem drogowym (chodniki, place, schody) z częstotliwością oczyszczania uzależnioną od lokalizacji terenu i natężenia ruchu pieszego (tj. sprzątnięcie raz na cztery tygodnie utwardzonych terenów płaskich, co dwa tygodnie schodów, codzienne utrzymanie pl. Litewskiego, alejek na Wzgórzu Zamkowym, Placu po Farze, placu L. Kaczyńskiego).

A.5.4. Infrastruktura techniczna

A.5.4.1. Likwidacja dzikich wysypisk

W 2014 r. zlikwidowano 113 wysypiska śmieci m.in. przy ulicach: Roztocze, Wiercińskiego, Działkowej, Puławskiej, Kolorowej, Zelwerowicza, Turystycznej, Mariańskiej, Dolnej Panny Marii, Siemiradzkiego, Dąbrowskiej, Głuskiej, Koryznowej, Lwowskiej, Piaskowej, Nadrzecznej, Unii Lubelskiej, Wspólnej, Sulistawickiej, Odlewniczej, Przemysłowej, Firlejowskiej, Solarza, Sikorskiego, Rusałka, Na Stoku, Orkana. Prace polegały wykaszaniu terenów z chwastów, samosiewów oraz prześwietlaniu drzew i krzewów oraz na zebraniu i wywozie odpadów komunalnych, w tym wielkogabarytowych (meble, sprzęt AGD, odpady budowlane - gruz, słupy elektryczne), organicznych (gałęzie, trawy i chwasty).

W ramach utrzymania miejskich zasobów gruntowych nie objętych stałą kompleksową konserwacją zieleni komunalnej w minionym roku zostało uprzątniętych 48 obiektów.

A.5.4.2. Kanalizacja deszczowa, źródle uliczne, fontanny

Wydział Gospodarki Komunalnej odpowiada za kanalizację deszczową oraz źródła uliczne pozostałe zadania związane z siecią wod-kan są realizowane przez MPWiK.

- Publiczne obiekty wodociągowe - na stanie miasta są dwie fontanny, układ pompowy stawu, przepompownia wód drenazowych, 105 źródeł ulicznych, 4 punkty szybkiego napełniania wozów strażackich. W zakresie prowadzonych prac wykonywane są prace konserwacyjne, interwencyjne i remontowe oraz opłacana jest dostawa wody i energii elektrycznej do obiektów. W latach 2013-2014 w zakresie bieżącego utrzymania:
  - rozmrożono 4 źródła uliczne,
  - wymieniono 6 kolumn źródłowych,
  - wykonano 164 remonty częściowe źródeł i punktów,
  - zlokalizowano i naprawiono uszkodzoną linię kablową zasilania rozdzielnic w Ogrodzie Saskim,
  - wymieniono zasuwę na spuście Stawu Dolnego zlokalizowaną w mnichu stawowym w Ogrodzie Saskim,
  - wykonano izolację termiczną spustu wody ze Stawu Dolnego,
  - wyremontowano podmurówkę szafki elektrycznej przepompowni wód drenazowych przy ul. Dzierżawnej.
- System kanalizacji deszczowej - istniejące na terenie Gminy Lublin powierzchnie szczelne (drogi, place) wymuszają zagospodarowanie wód opadowych, w tym regulację spływu ścieków deszczowych z powierzchni zanieczyszczonych z odprowadzeniem do rzek. Na terenie gminy funkcjonuje system kanałów deszczowych odprowadzających ścieki

do rzek: Bystrzycy, Czechówki i Czerniejówki. Właściwe utrzymanie budowli wchodzących w skład systemu zmniejsza ilość zalań posesji (pełna przepustowość rur, drożność rowów), zmniejsza ilość wypadków i szkód w terenie - eliminuje bądź znacznie ogranicza powstawanie zapadnięć nawierzchni spowodowanych penetracją wody w gruncie (nieszczelne kanały), likwiduje śliskość nawierzchni, likwiduje nierówności terenu (wystające elementy studni i wpustów deszczowych). Zmniejsza ilość wypłacanych odszkodowań. W systemie funkcjonuje:

Tabela: Infrastruktura tworząca system kanalizacji deszczowej w Lublinie w 2014 r.

l.p.	rodzaj infrastruktury	wartość
1	kanałów odprowadzających ścieki do rzek	539 km
2	wpustów ulicznych z przykanalikami	ok. 8 500
3	wyloty do rzek	111
4	podczyszczalnie ścieków (separatory)	21
5	13 rowów odwadniających (łączna długość)	5377 mb
6	Zbiorniki retencyjne	9

Tabela: Prace przeprowadzone w latach 2013-2014 w ramach bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej (kd).

l.p.	rodzaj działania	wartość
1	regulacje i wymiany włączów na studniach i wpustów deszczowych	646
2	usunięcie awarii włączów na studniach i wpustów deszczowych	557
3	rozpoznano sprawy z alertu	368
4	zrealizowano roboty z zgłoszenia dotyczącego miejskich sieci kd	254
5	oczyszczenie kanałów	6,5 km
6	oczyszczono studni i wpustów deszczowych	3 944 szt.
7	wykoszenie, odmulenie, oczyszczenie rowów	24 653 mb
8	Rozpatrzenie szkód komunikacyjnych	19

A.5.5. System wodociągowo-kanalizacyjny (Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie)

A.5.5.1. Sieci wodociągowe i kanalizacyjne - inwestycje realizowane ze środków własnych Spółki

W 2014 r. MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie zrealizowało inwestycje na terenie miasta Lublin o łącznej długości 7,1 km ze środków własnych:

- budowy sieci wodociągowych wraz z przyłączami w pasach drogowych w ulicach (o łącznej długości 1,5 km):
  - Piątkowskiego (inwestycje w ramach inicjatywy społecznej),
  - Frankowskiego (inwestycje w ramach inicjatywy społecznej),

- Główna,
- Wądolna,
- Szerokie,
- Doświadczalna,
- Plewińskiego,
- Vetterów,
- W. Fijałkowskiego,
- budowy sieci kanalizacji sanitarnych wraz z przykanalikami w pasach drogowych w ulicach (o łącznej długość 0,7 km):
  - prof. W. Fijałkowskiego,
  - Forsycjowa,
  - Pigwowa,
- przebudowy sieci wodociągowych i przyłączy wodociągowych w pasach drogowych w ulicach (o łącznej długości 2,2 km):
  - Wiercieńskiego,
  - Chemicznej,
  - Puławskiej,
  - Dziesiąta,
  - Jachowicza,
  - Olszewskiego,
  - Zemborzycka.
  - al. Solidarności,
  - Przejrzysta,
  - Deszczowa,
- przebudowy sieci kanalizacji sanitarnych w ulicach (o łącznej długości 2,7 km):
  - Zemborzycka,
  - al. Kraśnicka,
  - Zana,
  - Lwowska,
  - Wojciechowska,
  - Gilowa,
  - Kunickiego,
  - Radości,
  - Kompozytorów Polskich,
  - Pogodna,
  - Kolberga.

A.6. Ochrona Środowiska

Wydział posiada serwis tematyczny na stronach UM Lublin zbierający na bieżąco informacje o zagadnieniach ochrony przyrody

A.6.1. Ochrona wód powierzchniowych

Wydział Ochrony Środowiska prowadzi rekultywację Zalewu Zemborzyckiego w celu poprawy stanu ekologicznego i osiągnięcie dobrej jakości wody pod względem fizykochemicznym, biologicznym i bakteriologicznym poprzez wyeliminowanie zakwitów sinic wykorzystując do tego celu wyłącznie metody biologiczne. Zrealizowano prace geologiczno - wiertnicze oraz wykonano analizy sedymentologiczne, hydro i geochemiczne osadów dennych i wód zbiornika. Zbiornik Zemborzycki został włączony do programu rewitalizacji doliny Bystrzycy.

Dolina Bystrzycy stanowi zieloną oś miasta. Obecnie trwają przygotowania do kompleksowej rewitalizacji doliny. Gmina Lublin podjęła temat zagospodarowania doliny Bystrzycy w wymiarze praktycznym w roku 2012 w oparciu o ówczesne Zarządzenie nr 50/10/12 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 października 2012 r. Ustalono wówczas zasady pracy, sposoby konsultacji i zbierania informacji.

W 2014 r. po szeregu spotkań konsultacyjnych przyjęto, że problematyka działań związana z przedmiotowym tematem będzie realizowana następująco:

- zostanie zlecone na zewnątrz opracowanie dot. rzeki Bystrzycy,
- opracowanie będzie poddane społecznym konsultacjom,
- opracowanie oraz uwagi zgłoszone przez biorących udział w konsultacjach zostaną przeanalizowane przez zespoły zadaniowe i powstanie jeden spójny dokument, który będzie podstawą do dalszych prac.

Gmina Lublin zleciła firmie KuiperCompagnons z Rotterdamu w Holandii opracowanie analizy możliwości poprawy relacji rzeki Bystrzycy i związanym z nią systemem wodnym a miastem. Opracowanie to po wspólnych dyskusjach i poprawkach zostało przyjęte do dalszych analiz we wrześniu 2014 r. Informacje o projekcie zagospodarowania Bystrzycy są dostępne pod adresem www.bystrzyca.lublin.eu

A.6.2. Gospodarka odpadami

Funkcjonujący od 1 lipca 2013 r. w Lublinie system gospodarowania odpadami komunalnymi opiera się na nowym porządku prawnym w tej dziedzinie. Jego początkiem była dokonana w 2011 r. nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Gmina Lublin przejęła obowiązek odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych. Nowy system oparty jest na upowszechnianiu segregacji odpadów, odzysku i recyklingu surowców i co za tym idzie spełnieniu unijnych wymogów dotyczących poziomów odzysku w poszczególnych latach.

Miasto zostało podzielone na 7 sektorów, z których odpady zbierają firmy KOM-EKO S.A. oraz SITA Wschód Sp. z o.o.

W Lublinie stosowany jest system elektronicznego ewidencjonowania i potwierdzania odbioru wszystkich rodzajów odpadów oparty na technice RFID. Każdy pojemnik na odpady ma „zaszyty” elektroniczny znacznik chip a worek naklejony kod kreskowy. Pozwala to w czasie rzeczywistym na pozyskiwanie informacji o:

- rodzaju pojazdu odbierającego odpady komunalne,
- trasie, jaką ten pojazd przejechał,
- miejscach, w których wykonał czynność odbioru odpadów,
- terminach odbioru odpadów,
- rodzajach odpadów, które odebrał.

Dzięki metodzie RFID możliwe jest kontrolowanie realizacji usługi odbioru odpadów od mieszkańców przez podmioty, którym gmina zleciła realizację tego zadania.

Dnia 7 listopada 2014 r. ogłoszono przetarg na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na obszarze miasta Lublin w związku z podziałem miasta na 7 sektorów w celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, przetarg podzielono na siedem części. W dniu 30 grudnia 2014 r. podpisano z wybranymi w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego umowy na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na obszarze miasta Lublin z Wykonawcami KOM-EKO S.A. (4 sektory), MPO Wschód Sp. z o.o. (1 sektor). W trybie zamówienia z wolnej ręki, będącego zamówieniem uzupełniającym przewidzianym w umowach z 2013 (2 sektory) z MPO Wschód Sp. z o.o.

A.6.2.1. Odbiór odpadów

- Odpady komunalne - mieszkańcy Lublina mogą oddać wytwarzane odpady w nieograniczonej ilości za jedną cenę ustaloną dla gospodarstwa domowego. Odbierane bezpośrednio z nieruchomości odpady to odpady zmieszane, frakcja sucha odpadów komunalnych (obejmujące następujące rodzaje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe), odpady zielone, odpady wielkogabarytowe. Ponadto bezpośrednio od mieszkańców odbierane są odpady budowlane i rozbiórkowe, do wyczerpania limitu wynoszącego 1 m³/gospodarstwo domowe/rok,
- Odpady zbierane selektywnie - odpady oddawane przez mieszkańców do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych obejmują przeterminowane leki, przeterminowane chemikalia, zużyte baterie i zużyte akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady zielone, odpady budowlane

i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe. W 2014 r. mieszkańcy oddali do aptek ponad 8,9 Mg tych odpadów. Zbiórka przeterminowanych leków cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców, jak też i samych właścicieli aptek, którzy zgłaszają zapotrzebowanie pozyskania pojemników na przeterminowane leki, chemikalia (opakowania po olejach przepracowanych, rozpuszczalnikach, farbach olejnych i wodnych, środkach ochrony roślin, zużyte świetlówki, zużyte baterie, przeterminowane leki, przeterminowane chemikalia.) zbierane są w 20 specjalnych pojemnikach na odpady niebezpieczne rozstawionych w różnych dzielnicach miasta,

- Elektrośmieci - Lublin od 2008 r. realizuje program „Moje miasto bez elektrośmieci”. Partnerem akcji jest ElektroEko - Program obejmuje trzy działania zorganizowanie punktów zbierania elektrośmieci, bezpośredni odbiór zużytych urządzeń elektrycznych z domów, edukacja w szkołach. W ramach projektu „Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmieci we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska - Białoruś - Ukraina 2007-2013 Gmina Lublin zakupiła dla mieszkańców Lublina 10 sz. kontenerów do zbiórki małogabarytowego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W 2014 r. w ramach selektywnej zbiórki elektroodpadów, w punktach zbierania znajdujących się w Lublinie zebrano 270 Mg zużytego sprzętu. Łącznie z odbiorami z domów i ze szkół biorących udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci” liczba ta wyniosła 390 202,5 kg.

A.6.2.2. Zagospodarowanie odpadów

Poza odpadami domowymi zbierane są frakcje specjalne, wobec których stosowane są specjalne zasady postępowania. Są to:

- odpady zielone - z porządkowania terenów zielonych,
- odpady budowlane - głównie gruz, zbierany w obiektach remontowanych,
- odpady wielkogabarytowe - przede wszystkim stare zniszczone meble,
- odpady elektroniczne (elektrośmieci).

Odpady zmieszane o kodzie stanowiły w 2014 r. większość odpadów komunalnych odbieranych w Lublinie, tj. 86 906 Mg. Trafiają do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) składającej się z części mechanicznej (linia sortownicza z modułem wytwarzania paliwa alternatywnego) oraz części biologicznej (instalacji dynamicznego kompostowania).

Zmieszane odpady komunalne po przejściu procesów mechanicznego przetwarzania klasyfikowane są, jako odpady:

- metale nieżelazne,
- szkło,
- opakowania z metali,

- opakowania ze szkła,
- odpady palne (paliwo alternatywne).

Wyżej wymienione odpady kierowane są zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami do recyklingu, odzysku. Wydzielona w procesie mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych frakcja ulegająca biodegradacji, poddawana jest procesowi biologicznego przetwarzania w warunkach tlenowych.

Ilość oddawanych odpadów budowlano-remontowych podlega wahaniom sezonowym w zależności od rytmu prac, wykazując wiosenno-letnie maksimum i zimowe minimum w 2014 r. odebrano 8 291,9 Mg tych odpadów.

Mieszkańcy Lublina przedsiębiorcom odbierającym odpady oddali 2 059,7 Mg odpadów wielkogabarytowych.

A.6.3. Ochrona zwierząt

Corocznie Rada Miasta Lublin jest zobowiązana na podstawie ustawy o ochronie zwierząt do podjęcia uchwały w sprawie określenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Lublin na 2014 rok”. W roku 2014 Program został przyjęty uchwałą nr 978/XXXVIII/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 lutego 2014 r. i obejmował: wyłapywanie, opiekę, diagnostykę, leczenie zwierząt bezdomnych z uwzględnieniem zwierząt gospodarskich, a także zakup karmy dla kotów wolno żyjących oraz trwałe oznaczanie psów.

Dużą rolę w realizacji tych działań odgrywa miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie, przy ul. Metalurgicznej 5. Do zadań Schroniska należy: odławianie zwierząt bezdomnych, kompleksowa opieka nad nimi oraz leczenie, sterylizacja i kastracja zwierząt oddawanych do adopcji, czipowanie psów oddawanych do adopcji, a także zbieranie padłych zwierząt z terenu miasta.

Schronisko dysponuje pomieszczeniami: dla psów - 47 boksów (wew. i zew.), 36 pomieszczeń do kwarantanny (18 wew. i 18 zew.), 3 izolatki; dla kotów - 22 boksów (11 zew. i 11 wew.), 3 izolatki po 12 klatek oraz kwarantanna zewnętrzna – 8 boksów; jedno pomieszczenie szpitalne. W Schronisku zatrudnione są 24 osoby.

Ogólna liczba zwierząt przyjętych do Schroniska w roku 2014 wynosi 1 527, w tym 946 psów, 542 koty i 39 zwierząt egzotycznych. Ogólna liczba zwierząt oddanych do adopcji wynosi 918. Nowy dom w drodze adopcji znalazło 576 psów, 332 koty i 10 zwierząt egzotycznych. 310 zwierząt zostało odebranych przez swoich właścicieli (281 psów, 27 kotów i 2 zwierzęta egzotyczne), a do domów tymczasowych przekazano 33 psy i 40 kotów.

Średnio miesięcznie w Schronisku przebywało 209 psów, 143 koty oraz 98 zwierząt egzotycznych.

W Schronisku działa wolontariat organizowany przez Stowarzyszenie Studentów Nauk Przyrodniczych. Wolontariusze zajmują się polepszeniem bytu schroniskowych zwierząt oraz pomagają w znalezieniu dla nich odpowiednich domów.

W ramach „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt” nawiązano współpracę z 76 społecznymi opiekunami kotów wolno żyjących, którzy podjęli się dokarmiania tych zwierząt. Na ten cel zakupiono 2058 kg suchej karmy. Akcją dokarmiania objęto 1 176 kotów. W ramach Programu pokryto koszty gotowości użyczenia pomieszczeń na potrzeby przetrzymywania zwierząt gospodarskich. Podczas przeprowadzonej akcji bezpłatnego czipowania psów w czterech zakładach leczniczych na terenie Lublina udało się oznakować 219 psów. W prowadzonej przez tutejszy Wydział bazie danych zewidencjonowanych jest 8 085 psów.

Poza "Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt" Urząd Miasta corocznie realizuje „Plan postępowania z dzikimi zwierzętami” w przypadkach obecności dzikich zwierząt w mieście. W roku 2014 na podstawie zawartych porozumień z lecznicami weterynaryjnymi oraz Uniwersytetem Przyrodniczym podjęto 113 interwencji. W roku 2014 kontynuowano rozpoczętą w 2006 r. akcję sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących na terenie miasta Lublin w celu ograniczenia ich populacji. Do WOŚ wpłynęły wnioski na wysterylizowanie 510 kotów, z czego środki w budżecie wystarczyły na wysterylizowanie 124 zwierząt w tym: 108 kocic i 16 kocurów.

A.6.4. Ochrona krajobrazu w tym wąwozów i dolin rzecznych

Położenie na glebach lessowych jest powodem najważniejszej specyfiki Lublina. Miasto dąży, aby je zabezpieczyć przed zabudową. Podobnie bardzo cennym zasobem Lublina są doliny rzeczne, szczególnie dolina Bystrzycy, ale też pozostałych rzek: Czerniejewski i Czechówki. Dolina Bystrzycy stanowi kręgosłup ekologicznego systemu miasta. Warto dodać, że szczególnie, urozmaicone ukształtowanie Lublina skutkuje dobrym przewietrzaniem miasta i wysoką jakością powietrza.

Dziania w sprawie ochrony wąwozów i suchych dolin zrealizowano pod hasłem: „Działania na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców na temat znaczenia wąwozów i suchych dolin Lublina” Zadanie obejmowało dwa poszczególne działania, którymi były:

- organizacja konferencji,
- przeprowadzenie kampanii ekologicznej na temat znaczenia wąwozów i suchych dolin Lublina dla mieszkańców miasta.

A.6.5. Ochrona powietrza

Od roku 2013 Gmina realizuje dopłaty, w formie dotacji celowej, do zmiany systemów grzewczych opartych na paliwie stałym na inny, bardziej ekologiczny rodzaj. Zasady udzielania dotacji określa Uchwała Rady Miasta Lublin Nr [599/XXIV/2012](#)

W 2014 r. wypłacone zostały dotacje 13 wnioskodawcom na łączną kwotę 91.420,0 zł. W ramach zrealizowanych zadań zlikwidowane zostały węglowe kotłownie i paleniska w 13 budynkach i lokalach o łącznej powierzchni ok. 2300 m², w to miejsce zastosowano:

- 1 przyłączenie budynku wielorodzinnego do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- 1 lokal wyposażono w ogrzewanie elektryczne,
- w 11 lokalach i budynkach jednorodzinnych uruchomiono ogrzewanie gazowe.

Wskutek realizacji ww. inwestycji zmniejszona została emisja pyłów do powietrza o ok. 914 kg/rok.

A.6.6. Ochrona zieleni

A.6.6.1. Leczenie i konserwacja starodrzewu

- Prace chirurgiczno-pielęgnacyjne przy cennych drzewach - w wyniku przeprowadzonych prac chirurgiczno-pielęgnacyjnych wyleczono i zabezpieczono 176 drzew rosnących na terenie miasta Lublin, m.in.: Cmentarz na ul. Unickiej, ul. Spadochroniarzy, ul. Związkowej, ul. Żelazowej Woli, ul. Nałęczowskiej, ul. Włociańskiej, ul. Fabrycznej, al. Warszawskiej, ul. Pszczelej, ul. Hirszfelda. Na powyższe zadanie przeznaczono środki finansowe w wysokości: 105 000 zł, w tym 45 000 z - dotacja WFOŚiGW,
- Ratowanie lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka - prace przebiegały w kilku etapach tj założenie lepowych pułapek na kasztanowce – co roku zakładane jest 2000 opasek lepowych na lubelskich kasztanowcach (szerokość opaski 80 cm), grabienie i palenie porażonych szrotówkiem liści kasztanowców. Na ratowanie lubelskich kasztanowców przeznaczono środki finansowe w wysokości: 44.000 zł, w tym 20.000 zł dotacja z WFOŚiGW.

A.6.6.2. Nasadzenia zieleni wysokiej oraz krzewów na terenie miasta Lublin

W ramach ww. zadań nasadzono:

- 259 szt. drzew,
- 1 904 szt. krzewów,

- 2 030 mb krzewów żywopłotowych.

Nasadzenia prowadzono głównie na terenach Rad Dzielnic m.in.: Ponikwoda, Wieniawa, Bronowice, Dziesiąta, Kalinowszczyzna, Tatary, Czechów Północ.

Na powyższe zadanie przeznaczono środki finansowe w wysokości: nasadzenia zieleni wysokiej oraz krzewów na terenie miasta Lublin – 90.000 zł, w tym 40.000 zł - dotacja WFOŚiGW.

A.6.6.3. Zgody na wycinkę i nasadzenia kompensacyjne

- wydano 1 292 zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów oraz 70 warunków na prowadzenie prac ziemnych w pasach zieleni i w pobliżu drzew. W wyżej wymienionych decyzjach wydano zgodę na usunięcie 4 785 sztuk drzew, oraz nałożono obowiązek wykonania nasadzeń rekompensacyjnych w ilości 6 522 drzew,
- dokonano ponad 1 000 wizji lokalnych w celu odbioru nasadzeń rekompensacyjnych i zamiennych.

A.6.6.4. Prace interwencyjne

- Wycinki zwalonych drzew - zabezpieczono drzewa, które ucierpiały podczas wichury, bądź wymagały szybkiej interwencji w zakresie prac pielęgnacyjnych oraz zlecono ekspertyzy dendrologiczne, niezbędne do prowadzenia postępowania administracyjnego. Na powyższe zadanie przeznaczono środki finansowe w wysokości: 60.000 zł,
- Interwencje w sprawie niszczenia zieleni - przyjęto ponad 500 interwencji dotyczących niszczenia zieleni i innych związanych bezpośrednio i pośrednio z pracami referatu.

A.6.6.5. Uzgodnienia i projektowanie zieleni

- przeprowadzono 30 spotkań z Radami Dzielnic w celu poznania potrzeb z zakresu zagospodarowania terenów zieleni,
- udzielono ponad 5 000 konsultacji telefonicznych, osobistych bądź pisemnych,
- wzięto udział w 50 posiedzeniach Zespołu Uzgodnienia Dokumentacji (ZUD) gdzie zaopiniowano ok. 1 500 spraw,
- doprowadzono do wykonania projektu przesłon roślinnych osłabiających negatywny wpływ obwodnicy Lublina na krajobraz Muzeum Wsi Lubelskiej,
- przygotowano dokumentację do stworzenia nowych pomników przyrody.

A.6.6.6. Pozostałe prace

- przedstawiciele wydziału wzięli czynny udział w konsultacjach zespołu ds. zieleni Unii Metropolii Polskich,
- przeprowadzono akcję zwalczania komarów - dokonano odkomarzania 288,2 ha terenów zielonych, najczęściej odwiedzanych przez mieszkańców Lublina. Na powyższe zadanie przeznaczono środki finansowe w wysokości: 60.000 zł.

A.7. Energetyka i ciepłownictwo

A.7.1. Opracowanie i zarządzanie planem gospodarki niskoemisyjnej

W 2014 r. Lublin pozyskał środki finansowe na opracowanie „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin”. Środki miasto pozyskało startując w konkursie NFOŚiGW nr 2/POLIS/9.3/2013:

- wartość projektu wynosi 177.350 zł, w tym:
  - 150.747 zł, dofinansowanie z UE(85 %),
  - 26.603 zł., wkład własny Urzędu Miasta Lublin (15 %),
- czas trwania projektu: 1 kwietnia 2014 r. - 31 maja 2015 r.

Celem opracowania i wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej jest podniesienie poziomu i jakości życia społeczności Lublina, wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020 oraz poprawa jakości powietrza w mieście. Obecnie rozpoczęła się procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PGN. Po jej zakończeniu dokument zostanie przekazany Radzie Miasta Lublin do uchwalenia.

A.7.2. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

W dniu 26 września 2002 r. Rada Miasta Lublin uchwaliła „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Lublin”.

W 2014 r. została zlecona aktualizacja założeń. Projekt dokumentu został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą Nr CCLXXXIII/5738/2014 z dnia 4 listopada 2014 r. w zakresie koordynacji współpracy z gminami: Świdnik, Wólka, Głusk, Konopnica, Niemce i Jastków oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem z dnia 5 listopada 2014 r. i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 23 grudnia 2014 r., wyrazili zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

W oparciu o zapisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, aktualizacja została wyłożona do publicznego wglądu. Konsultacje społeczne zakończyły się 19 lutego 2015 r. ([link do projektu](#)) . Dokument będzie przedłożony Radzie Miasta Lublin do zatwierdzenia.

A.8. Rejestry administracyjne

A.8.1. Rejestr dowodów osobistych

Wydawaniem dowodów osobistych dla mieszkańców Lublina zajmuje się Referat Dowodów Osobistych. Natomiast wydawaniem dowodów osobistych mieszkańcom innych miast przebywających czasowo w Lublinie zajmuje się Referat Dokumentacji Dowodów Osobistych.

Tabela: liczba wydanych w Lublinie dowodów osobistych.

I.p.	Kategoria	liczba
1	dowody osobiste wydane mieszkańcom stałym Lublina	39 461
2	dowody osobiste wydane mieszkańcom innych miast przebywających czasowo w Lublinie	1 022
3.	dowody osobiste doręczone osobom chorym i niepełnosprawnym w miejscu ich pobytu	509

A.8.2. Rejestr mieszkańców

Tabela: Liczba osób zameldowanych na terenie miasta Lublin na 31 grudnia 2014 r.

kategoria	wartość
na pobyt stały	327 748
na pobyt czasowy	10 464

Tabela: Liczba zameldowań na terenie Lublina w ciągu roku 2014.

kategoria	wartość
na pobyt stały	12 860
na pobyt czasowy	9 991

Tabela: Liczba urodzeń i zgonów osób zameldowanych na terenie Lublina w ciągu 2014 r.

kategoria	wartość
urodzenia	3 542
zgony	3 202
bilans:	340

A.8.3. Rejestr placówek prowadzących sprzedaż alkoholu

Placówki które chcą handlować alkoholem muszą uzyskać osobne płatne zezwolenie na sprzedaż. Jest to ważny element profilaktyki uzależnień. Przychody z tej specjalnej opłaty są przeznaczane na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Na koniec 2014 r. w naszym mieście funkcjonowało 639 sklepów i 387 placówek gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. W tym czasie wydano 921 stałych zezwoleń i 265 zezwoleń jednorazowych a wygaszono 935 zezwoleń. Z tytułu korzystania z zezwoleń corocznie pobierane są opłaty. W 2014 r. z tego tytułu przedsiębiorcy wnieśli do kasy Urzędu 7.053.196 zł.

B. Gospodarka

B.1. Wsparcie bezrobotnych

B.1.1. Rejestracja bezrobotnych

Do podstawowych zadań Miejskiego Urzędu Pracy należy rejestrowanie osób bezrobotnych. Osoby te uzyskują prawo do ubezpieczenia zdrowotnego, formy wsparcia dostosowane do indywidualnych potrzeb.

B.1.1.1. Przyjmowanie zgłoszeń do rejestracji drogą elektroniczną

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy (Dz. U. z 2012 r., poz. 1299) od dnia 27 maja 2013 r. została udostępniona usługa elektronicznego zgłoszenia do rejestracji oraz elektronicznej rejestracji w powiatowym urzędzie pracy osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W okresie od 27.05.2013 r. do 31.12.2014 r. dokonano 161 rejestracji elektronicznych oraz przyjęto i obsłużono 1320 elektronicznych zgłoszeń do rejestracji.

B.1.1.2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Tabel: Stopa bezrobocia rejestrowego (na koniec grudnia za okres 2010-2014) dla miasta Lublin.

Stan bezrobocia na koniec roku	wartość w proc
2014	8,6
2013	10,1
2012	10,0
2011	9,5
2010	9,6

B.1.2.Działania podstawowe Urzędu Pracy

B.1.2.1. Indywidualne plany działania

Indywidualny Plan Działania (IPD), to plan działań obejmujących podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy. W IPD zawarte są m.in.:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia,
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy, np. przeglądanie ofert pracy na stronie CBOP,
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań,
- formy, planowana liczba i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy,
- termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

W 2014 r. Indywidualne Plany Działania (IPD) przygotowano dla 19 747 osób bezrobotnych.

B.1.2.2. Szkolenia

Dyrektor MUP inicjuje, organizuje i finansuje szkolenia osób bezrobotnych i innych uprawnionych osób, zwiększające szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Miejski Urząd Pracy w Lublinie organizuje szkolenia, udzielając osobom bezrobotnym i innym uprawnionym osobom pomocy w nabywaniu, podwyższeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych, przez:

- szkolenia grupowe,
- szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- szkolenia wskazane przez osoby uprawnione,
- finansowanie kosztów studiów podyplomowych,
- finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji,
- udzielenie pożyczki na finansowanie kosztów szkolenia,
- przyznawanie i realizacja bonów szkoleniowych.

W związku z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie w maju 2014 r., wprowadzono nową formę pomocy, tj. bon szkoleniowy. W 2014 r. z bonów szkoleniowych skorzystała 1 osoba.

Szczegółowe informacje nt. realizowanych kierunków szkoleń znajdują się w [Sprawozdaniach z działalności MUP](#) w Lublinie:

B.1.3. Działania finansowane przez Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Kolejną nową formą pomocy wprowadzoną nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Urząd pracy może pomóc pracodawcy sfinansować kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy.

W latach 2014- 2015 grupą docelową objętą wsparciem środkami KFS są osoby pracujące w wieku 45 lat i więcej. Środki KFS przyznaje się na wniosek pracodawcy (na podstawie zawartej umowy z urzędem pracy).

B.1.3.1. Szkolenia

Pracodawca może otrzymać środki KFS na sfinansowanie:

- 80 % kosztów kształcenia ustawicznego, nie więcej jednak niż do wysokości 300 % przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika,
- 100 % kosztów kształcenia ustawicznego - jeśli należy do grupy mikroprzedsiębiorców (zatrudnia do 10 osób) - nie więcej jednak niż do wysokości 300 % przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

Tabela: liczba i wartość szkoleń zrealizowanych z środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 201 r.

cecha	wartość
Liczba wniosków	11
Liczba pracodawców z którymi zawarto umowę	4
Liczba zawartych umów z pracodawcami	5
Środki wykorzystane	97 899,51

Tabela: Liczba osób przeszkolonych.

cecha	wartość
Liczba szkoleń z udziałem KFS	46
w tym:	

<i>pracodawców</i>	3
<i>pracowników</i>	41

B.1.4. Wsparcie zatrudnienia

B.1.4.1. Pośrednictwo pracy

W 2014 r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszonych zostało łącznie 7 273 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Wśród nich znalazło się 1 861 wolnych miejsc pracy subsydiowanej oraz 4 797 wolnych miejsc pracy sezonowej.

Zgodnie z danymi MUP za 2014 r. zgłoszono 1 532 oferty dotyczących staży dla bezrobotnych. Szczegółowe dane o liczbie wolnych miejsc pracy w 2014 r. są zawarte w poniższej tabeli.

Tabela: Liczba zgłaszanych wolnych miejsc pracy i aktywizacji w poszczególnych miesiącach.

Miesiąc	Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	w tym	
		Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	Miejsca aktywizacji zawodowej
styczeń	631	432	199
luty	470	186	284
marzec	659	354	305
kwiecień	861	694	167
maj	597	501	96
czerwiec	837	755	82
lipiec	540	396	144
sierpień	531	452	79
wrzesień	666	576	90
październik	638	451	187
listopad	415	360	55
grudzień	428	423	5
Ogółem	7.273	5.580	1.693

B.1.4.2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Dyrektor MUP działający może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej w wysokości określonej w umowie nie przekraczającej 6 - krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Tabela: Liczba dotacji dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2010—2014.

Rok	Liczba zawartych umów	Liczba umów finansowanych z FP	Liczba umów finansowanych z EFS
2014	447	53	394
2013	482	192	290
2012	371	222	149
2011	187	67	120
2010	783	374	409
Razem:	2 270	908	1 362

B.1.5. Działalność Miejskiej Rady Zatrudnienia

Miejska Rada Zatrudnienia w Lublinie jest organem opiniodawczo-doradczym Prezydenta Miasta Lublin w sprawach polityki rynku pracy.

Rada działa na podstawie ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz.U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 06.10.2004 r. w sprawie rad zatrudnienia (Dz. U. Nr 224, poz. 2281).

Uchwały podjęte przez Miejską Radę Zatrudnienia w Lublinie w 2014 r.:

- uchwała nr 1/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. w sprawie zaopiniowania „Planu wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na 2014 r.”,
- uchwała nr 2/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. w sprawie zaopiniowania „Planu Funduszu Pracy na finansowanie w 2014 r. innych zadań fakultatywnych”,
- uchwała nr 3/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w programie specjalnym „Wsparcie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia” przygotowanego przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie,
- uchwała nr 4/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. w sprawie zaopiniowania wniosku uruchomienie nowego kierunku kształcenia - technik mechatronik,
- uchwała nr 5/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. w sprawie zaopiniowania wniosku uruchomienie nowego kierunku kształcenia - florysta,
- uchwała nr 6/VI/2014 z dnia 29.01.2014 r. dotycząca wniosku dłużnika o umorzenie należności Funduszu Pracy,
- uchwała nr 7/VII/2014 z dnia 08.05.2014 r. w sprawie zaopiniowania „Sprawozdania z działalności Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie za 2013 rok”,
- uchwała nr 8/VII/2014 z dnia 08.05.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w „Planie wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na 2014 r.”,
- uchwała nr 9/VII/2014 z dnia 08.05.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w „Planie Funduszu Pracy na finansowanie w 2014 r. innych zadań fakultatywnych”,

- uchwała nr 10/VII/2014 z dnia 08.05.2014 r. dotycząca wniosku dłużnika o umorzenie należności Funduszu Pracy,
- uchwała nr 11/VII/2014 z dnia 08.05.2014 r. dotycząca wniosku dłużnika o umorzenie należności Funduszu Pracy,
- uchwała nr 12/VIII/2014 z dnia 17.07.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w „Planie wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na 2014 r.”,
- uchwała nr 13/VIII/2014 z dnia 17.07.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w „Planie Funduszu Pracy na finansowanie w 2014 r. innych zadań fakultatywnych”,
- uchwała nr 14/VIII/2014 z dnia 17.07.2014 r. w sprawie zaopiniowania celowości realizacji Programu Aktywizacja i Integracja,
- uchwała nr 15/IX/2014 z dnia 26.11.2014 r. w sprawie zaopiniowania zmian w „Planie wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na 2014 r.”,
- uchwała nr 16/IX/2014 z dnia 26.11.2014 r. w sprawie wydania opinii na temat kierunków szkoleń planowanych do uruchomienia w 2015 r. dla osób bezrobotnych i innych uprawnionych osób,
- uchwała nr 17/IX/2014 z dnia 26.11.2014 r. dotycząca wniosku dłużnika o umorzenie należności Funduszu Pracy.

B.2. Wspieranie postawy przedsiębiorczej i nowych start-upów

B.2.1. Wspieranie zakładania start-upów

Osoby rozpoczynające biznes mogły liczyć na wsparcie Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, z którym Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów współpracuje. Wsparcie to ma formę:

- projektu dla start-upów [„Lublin startuje”](#),
- pierwszej edycji konkursu „Lubelski Biznesplan 2014” (LPNT we współpracy z SOI).

W grudniu 2014 r. otwarto w Lublinie ośrodek Business Link przy ul. Lipowej 4a. Business Link to ogólnopolska sieć akceleratorów biznesu (obecnie takie centra są w 10 miastach). To miejsce, w którym w jednej przestrzeni spotykają się: pomysłodawcy wizji startupowych pracujące nad innowacyjnymi projektami, topowi inwestorzy, największe marki wspierające startupy.

B.2.2. Wsparcie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży szkolnej

Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów podejmował również działania z lubelskimi szkołami ponadgimnazjalnymi oraz organizacjami działającymi na rzecz rozwijania aktywnej postawy wśród uczniów liceów, techników oraz zawodówek. Przykładem takich inicjatyw jest:

- rozpoczęty w 2014 r. projekt „I AM CHANGE - Inkubator Aktywnej Młodzieży, realizowany z Fundacją Twórczości, Edukacji i Animacji Młodzieży - „Teatrikon” i Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie,
- przygotowany przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie Dzień Kariery 2014 r. dla uczniów II i III klas lubelskich szkół średnich.

B.3. Wsparcie przedsiębiorstw

B.3.1. Specjalna Strefa Ekonomiczna w Lublinie

W roku 2014 pięć przedsiębiorstw otrzymało zezwolenia na działalność na strefie i korzystanie z przywilejów podatkowych, jakie daje status przedsiębiorstwa włączonego do obszaru Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Tabela: Zezwolenia wydane w 2014 dla nowych przedsiębiorstw na terenie podstrefy SSE Mielec w Lublinie.

Przedsiębiorstwo	Data wydania zezwolenia na działalność w SSE
J.G. Service Grzegorz Reszka - producent narzędzi skrawających	2014-02-19
Aliplast Extrusion Sp. z o.o. - producent profili aluminiowych	2014-05-21
Asquini Polska Sp. z o.o. - producent części dla przemysłu lotniczego i kosmicznego	2014-06-20
Fabryka Cukierków "Pszczółka" Sp. z o.o. - producent słodczy	2014-06-20
Ball Packaging Europe Lublin Sp. z o.o. – produkcja aluminiowych puszek do napojów	2014 -06-26

W grudniu 2014 r. Firma MLP z kapitałem izraelskim, która specjalizuje się w budowie hal przemysłowych i całych parków przemysłowych pod wynajem, posiadająca w Lublinie na terenie SSE działkę o pow. 10,5 ha i zamierzająca na niej postawić hale produkcyjne pod wynajem o łącznej powierzchni 55 tys. m kw - oddała pierwszą halę do dyspozycji klienta. Jest to niemiecka firma ABM Greiffenberger, produkująca silniki elektryczne.

Zdjęcie: SSE Lublin. Stan zabudowy w lipcu 2014.

B.3.2. Wspieranie działalności lubelskich klastrów

Klasy to forma współpracy różnych podmiotów - zarówno przedsiębiorstw jak też jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu jak też innych podmiotów - w tym samorządów.

Urząd Miasta Lublin uznaje klasy za ważnego partnera we współpracy ze środowiskiem biznesu i nauki i oferuje im wsparcie w zakresie funkcjonowania i tworzenia struktur klastrowych oraz ich promocji w środowisku lokalnym, w kraju i za granicą.

W ramach wspierania tworzenia i rozwoju klastrów pracownicy wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów:

- prowadzili promocję lubelskich klastrów,
- uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez klasy,
- podejmowali własne inicjatywy mające na celu wsparcie istniejących oraz inicjowanie nowych struktur klastrowych w ważnych dla rozwoju gospodarczego branżach (lotniczej i medycznej).

Poniżej opisane są najważniejsze wydarzenia związane z tą aktywnością:

- została zawarta Umowa Partnerstwa w ramach Klastra Lubelska Medycyna pomiędzy Gminą Lublin i Uniwersytetem Medycznym w Lublinie. Dzięki działaniom Zarządu Klastra i Biura Klastra prowadzonego przez Gminę Lublin do dnia 31 grudnia 2014 r. do klastra przystąpiło 50 podmiotów, w tym 32 przedsiębiorstwa,

- spotkanie, w którym udział wzięli przedstawiciele klastrów działających w Lublinie oraz Zastępca Prezydenta Miasta Lublin Grzegorz Siemiński i pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta. Celem spotkania było wzajemne poznanie środowiska klastrów i omówienie form współpracy z Urzędem Miasta. W trakcie spotkania jedenaście lubelskich klastrów zaprezentowało własne osiągnięcia, podejmowane bieżące działania i plany na przyszłość,
- spotkanie przedstawicieli organizacji i cechów branży spożywczej w Lublinie. Celem spotkania było przyjęcie deklaracji o porozumieniu różnych organizacji i podmiotów działających w branży spożywczej. Ideą porozumienia jest stworzenie platformy współpracy na rzecz rozwoju branży spożywczej w Lublinie,
- Urząd Miasta Lublin, Urząd Marszałkowski oraz Zarząd PZL-Świdnik podpisały list intencyjny w sprawie utworzenia Lubelskiego Klastra Zaawansowanych Technologii Lotniczych.

B.3.3. Działania wspierające umiędzynarodowienie lubelskich przedsiębiorstw

B.3.3.1. Informowanie przedsiębiorców o ofertach instytucji wsparcia biznesu

Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów przekazuje lubelskim przedsiębiorcom informacje o możliwościach udziału w różnego rodzaju targach, misjach handlowych, ofertach handlowych czy szkoleniach. W roku 2014:

- przekazano informacje o 16 imprezach targowo-wystawienniczych- informacje umieszczono na stronie internetowej oraz były przesyłane drogą elektroniczną do 63 firm,
- przekazano informacje o 8 misjach zagranicznych - na stronie internetowej oraz mailing do 52 przedsiębiorstw,
- przekazano informacje o 12 misjach przyjazdowych - mailing do 95 przedsiębiorców,
- przekazano informacje nt. zapytań ofertowych (8 zapytań - informacje do 20 przedsiębiorców),
- przekazano informacje o 4 wydarzeniach typu warsztaty i szkolenia - na stronie internetowej oraz poprzez mailing do 31 przedsiębiorców.

B.3.3.2. Organizacja misji przyjazdowych

Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów organizuje i koordynuje misje przyjazdowe, w których Lublin przyjmuje przedsiębiorców z różnych krajów, kontaktując ich z lubelskim biznesem oraz prezentując atuty miasta. W 2014 r. odbyły się:

- Misja przyjazdowa przedsiębiorców z Włoch - organizowana ze środków projektu „Promocja gospodarcza Lublina” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007-2013. Udział wzięło 18 przedsiębiorców z Włoch i ok. 58 przedsiębiorców lubelskich,
- Misja z Rosji (maj 2014) - 12 przedsiębiorców rosyjskich z obwodów: Czelabińskiego, Kurgańskiego i Swierdłowskiego. Organizator - Polsko-Rosyjska Izba Gospodarcza,
- Misja przedsiębiorców z Mołdawii (listopad 2014),
- Misja z Turcji (listopad 2014),
- prowadzono prace przy organizacji misji przyjazdowej z Izraela (misja odbyła się w lutym 2015).

B.4. Budowanie akademickiego potencjału Lublina

B.4.1. Program „Study in Lublin” - pozyskiwanie studentów zagranicznych

Projekt Study in Lublin ma być narzędziem dla lubelskich uczelni wyższych, które pomoże im w utrzymaniu na stałym poziomie liczby studentów i absolwentów. Jego celem jest promocja lubelskiej oferty edukacyjnej w kraju i za granicą.

W ramach inicjatywy w roku 2014 odbyły się spotkania z ukraińską, kazachską, gruzińską, turecką, białoruską i rosyjską młodzieżą, podczas których przedstawiciele Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów prezentowali ofertę edukacyjną lubelskich uczelni, ofertę gospodarczą i kulturalną Lublina. Wyjazdy promocyjne dotyczące oferty miasta miały miejsce na Ukrainę: do Łucka, Kowla, Równego, Żytomierza, Kijowa, Zdołbunowa, Winnicy, Chmielnickiego, Tarnopola, Odessy, Mikołajewa z przedstawicielami 8 lubelskich uczelni.

Projekt „Study in Lublin” jest obecny na corocznych targach w Kijowie na Ukrainie. Przedstawiciele Lublina uczestniczyli i odpowiadali na pytania zainteresowanych studiami uczniów z ich rodzinami - na targach w Kazachstanie (Al maty), w Gruzji (Tbilisi), w Turcji (Istambuł), w Czechach (Praga), w Białorusi (Mińsk).

Od 2011 r. prowadzony jest portal informacyjny www.study.lublin.eu w czterech językach (angielski, ukraiński, rosyjski, polski), gdzie znajduje się informacja o kierunkach studiów, stypendiach, kosztach życia w mieście, legalizacji pobytu itp. Koordynatorzy projektu odpowiadają na wszelkie pytania dotyczące rekrutacji, oferty edukacyjnej, kulturalnej, mieszkaniowej na portalach społecznościowych vkontakte i facebooku w 4 językach obcych.

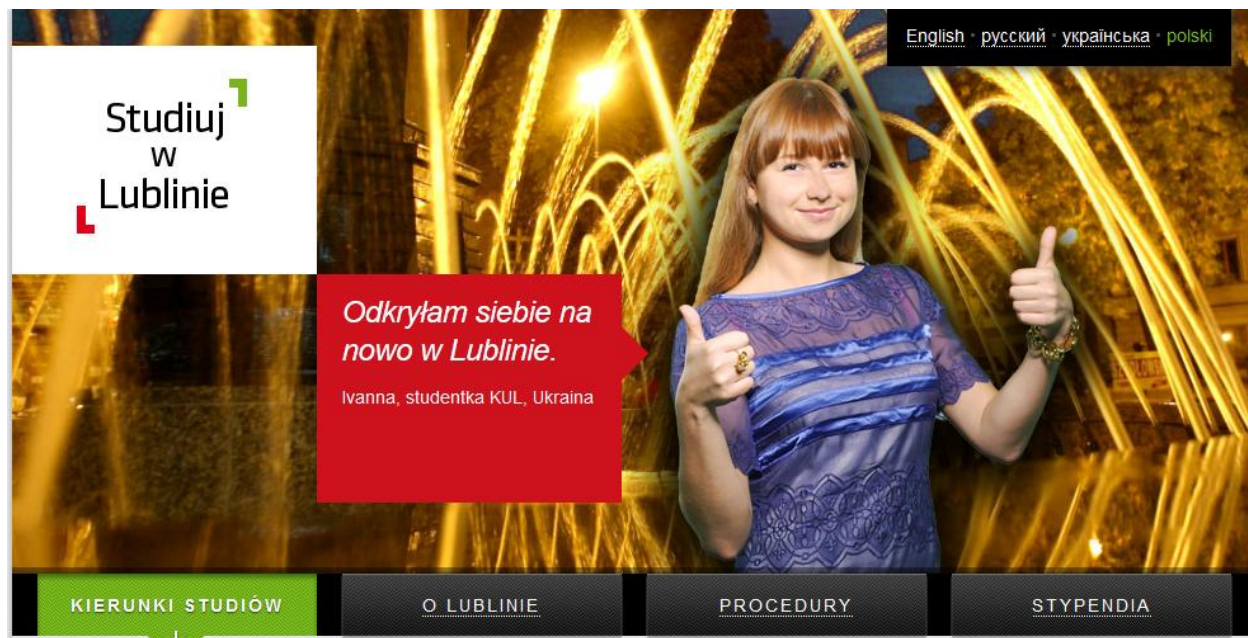
Zaangażowanie UM Lublin na rzecz zagranicznych studentów zostało docenione w kraju i za granicą. Projekt „Study in Lublin” otrzymał m.in. trzy nagrody za aktywny udział w targach edukacyjnych i turystycznych na Ukrainie (w Kijowie i w Odessie) oraz w 2014 r. na Forum Polityk Migracyjnych w Warszawie.

Skuteczność działań najbardziej widoczna jest we wzroście liczby cudzoziemców podejmujących naukę na lubelskich uczelniach.

Tabela: Liczba studentów zagranicznych w Lublinie w ciągu ostatnich 5 lat akademickich.

Rok akademicki	2010/11	2011/12	2012/13	2014/15	2014/15
Liczba studentów zagranicznych	1401	1713	2314	3053	4395

Zrzut ekranowy: Ekran powitalny serwisu „Studiuj w Lublinie”.

B.4.1.1. Udział w zagranicznych targach i konferencjach edukacyjnych

- 14-15 luty 2014 r. Tbilisi (Gruzja) - Międzynarodowe Targi Edukacyjne „Overseas Studies and Students’ Services” w Tbilisi. Tbilisi Education Fair odwiedziło około 10 tysięcy osób, a przedstawicielom uczelni udało się w ciągu dwóch dni targów porozmawiać z setkami

uczniów. Oferta polskich uczelni jest tym atrakcyjniejsza, że studia w Gruzji są powszechnie płatne,

- 10-12 kwiecień 2014 r. Almaty (Kazachstan) - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zaprosili projekt "Study in Lublin" do udziału w XV targach *Kazakhstan International Exhibition Education and Career 2014*. Nawiązano współpracę z Ambasadą RP, Z Urzędem Miasta Almaty (tj. departamenty strategii, promocji i obsługi inwestorów),
- 16-19 wrzesień 2014 r. Praga (Czechy) - Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji wraz z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaprosili projekt „Study in Lublin” do udziału w targach edukacyjnych EAIE organizowanych w Pradze (Czechy) 16-19 września 2014 r. Oferta polskich uczelni zaprezentowana została na stoisku READY, STUDY, GO! POLAND,
- 13-17 październik 2014 r. - przejazd po miastach Zachodniej Ukrainy. Wizyta promocyjno-rekrutacyjna projektu „Study in Lublin” wspólnie z uczelniami (UMCS, KUL, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Przyrodniczy, WSEI, WSPA) - miała na celu promocję miasta Lublin, jako dobrego ośrodka akademickiego dla cudzoziemców z bogatą ofertą edukacyjną. Spotkania: Kowel, Łuck, Równe, Żytomierz, Winnica, Chmielnicki, Tarnopol),
- 7-10 listopad 2014 r. Stambuł, Turcja - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji zaprosili projekt "Study in Lublin" do udziału w targach edukacyjnych IEFT International Education Fairs of Turkey, które odbyły się w Stambule. Turcja. IEFT są najważniejszymi i największymi targami rekrutacyjnymi w Turcji. Targi są odwiedzane przez około 20.000 studentów. Podczas targów swoją ofertę mają szansę zaprezentować uczelnie z ponad 30 krajów.

B.4.1.2. Działania na rzecz usprawnienia programu

B.4.2. Projekt EUniverCities

Projekt "EUniverCities" jest międzynarodowym projektem wymiany doświadczeń pomiędzy europejskimi miastami o uniwersyteckim charakterze.

W ramach projektu reprezentanci Urzędu Miasta Lublin uczestniczyli w spotkaniach z zagranicznymi partnerami m.in. w Tampere (Finlandia), Gandawie (Gent, Belgia) i w Warnie (Bułgaria). Wytyczne cele omawiano także z lokalnymi grupami wsparcia zorientowanymi wokół tematów takich jak: tworzenie przestrzeni publicznej dla studentów, zatrzymywanie talentów w Lublinie, budowanie platformy komunikacji między Miastem, a uniwersytetami.

B.4.3. Współpraca naukowa z uczelniami

W minionym roku pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów angażowali się od strony organizacyjnej w szereg wydarzeń przygotowanych przez wyższe szkoły oraz organizacje studenckie.

Inicjatywy o szczególnym znaczeniu, zwłaszcza zakrojone na międzynarodową skalę:

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Current approaches to health and diseases in animals and humans” - UP,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Energia i Środowisko Produkcja-Logistyka-Zarządzanie” - UP,
- XXII Tydzień Prawników – KUL.

Z niektórymi uczelniami zacieśniono współpracę nadając jej bardziej oficjalny kształt, czego przykładem jest chociażby Porozumienie o wieloletniej współpracy podpisane z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II.

C. Oświata

Oświata jest szczególnym działem zarządzania, w którym cykl stanowi nie rok kalendarzowy, lecz rok szkolny. Dlatego też sprawozdanie jest w tym dziale oparte o informacje z raportu o stanie oświaty, jakie wydział, corocznie w październiku przedkłada Radzie Miasta z zakończonego roku szkolnego. Ostatnim zakończonym rokiem szkolnym jest rok 2013/14 i jego dotyczą przedstawione informacje.

C.1.Oświata w liczbach

C.1.1.Liczba jednostek oświatowych

W roku szkolnym 2013/2014 miasto Lublin było organem prowadzącym dla 160 szkół i placówek różnych typów stanowiących samodzielne jednostki organizacyjne prowadzące gospodarkę finansową w formie jednostek budżetowych, w tym dla:

Tabela 1: Wykaz jednostek oświatowych publicznych prowadzonych przez Wydział Oświaty prowadzonych jako wydzielone jednostki budżetowe

kształcenie podstawowe (do poziomu gimnazjum)	
przedszkola	64
szkoły podstawowe	27
gimnazja	14
zespoły szkół (szkoła podstawowa + szkoła podstawowa specjalna + gimnazjum specjalne)	1
zespoły szkół (szkoła podstawowa + gimnazjum)	3
kształcenie średnie i zawodowe	
zespoły szkół (gimnazjum + liceum ogólnokształcące)	2
licea ogólnokształcące	9
zespoły szkół ogólnokształcących	5
zespoły szkół zawodowych	16
W tym: centra kształcenia ustawicznego	2
centrum edukacji zawodowej	1
szkoła muzyczna I i II stopnia	1
ośrodki wychowawcze, poradnie, bursy	
specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	4
poradnie i zespoły poradni psychologiczno-pedagogicznych	6

bursy szkolne	4
Instytucje wspierające	
młodzieżowe domy kultury	2
szkolne schronisko młodzieżowe	1
młodzieżowy ośrodek socjoterapii	

C.1.1.1. Wychowanie przedszkolne

Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat.

Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli należy do zadań własnych gminy. Gmina wydaje również zezwolenia na założenie publicznego przedszkola prowadzonego przez osobę prawną lub fizyczną. Ponadto osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczne przedszkole, po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

Od 2008 roku mogą funkcjonować również inne formy wychowania przedszkolnego prowadzone zarówno przez samorząd, jak i osoby prawne i fizyczne inne niż jednostki samorządu terytorialnego.

W roku szkolnym 2013/2014 miasto Lublin było organem prowadzącym dla 64 przedszkoli, które dysponowały 8 330 miejscami oraz dla 4 punktów przedszkolnych funkcjonujących przy Przedszkolach: nr 26, 32, 44 i 69, które dysponowały łącznie 82 miejscami.

W sierpniu 2014 r. uchwałą nr 1047/XL/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 10 kwietnia 2014 r. utworzono nowe Przedszkole nr 86 przy ul. Sławinkowskiej 50, które dysponuje 100 miejscami dla dzieci w wieku przedszkolnym. W Przedszkolu nr 37 w ramach projektu „Wybieram przedszkole” współfinansowanego ze środków europejskich, funkcjonowały w godzinach popołudniowych 2 oddziały dla 30 dzieci.

Ponadto w 52 oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych przygotowanych było 1 300 miejsc. W roku szkolnym 2013/2014 liczba miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym w oświacie zarówno publicznej, jak i niepublicznej wynosiła 14 060 (o 290 miejsc więcej niż w roku szkolnym 2012/2013).

Mając na uwadze, iż populacja dzieci w wieku przedszkolnym zameldowanych na terenie miasta Lublin wynosi 14 027 dzieci, liczba miejsc w 100 % zaspokaja potrzeby w zakresie edukacji przedszkolnej w mieście Lublinie.

Z dniem 1 września 2013 r. rozpoczęło funkcjonowanie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 przy ul. Wolskiej 5, w którym utworzonych zostało 6 dodatkowych oddziałów integracyjnych dla 120 dzieci, w tym dla ok. 30 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Kolejnym przedszkolem, w którym utworzono oddziały integracyjne jest Przedszkole nr 36 przy ul. Wallenroda 4. Powstały tu 2 oddziały integracyjne. We wszystkich oddziałach przedszkola zapewniono miejsce dla 110 dzieci, w tym dla ok. 10 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Przedszkole Integracyjne nr 39 w Lublinie zapewniło miejsca dla 100 dzieci, w tym dla 25 dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W Przedszkolu nr 39 od 1 września 2014 r. wszystkie funkcjonujące oddziały były oddziałami integracyjnymi.

Przedszkole Specjalne nr 11 w Lublinie, do którego uczęszczają dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Prowadzi terapię dzieci z różnorodnymi zaburzeniami rozwoju, niepełnosprawnością intelektualną, mózgowym porażeniem dziecięcym, autyzmem, zespołem Downa i innymi zespołami genetycznymi.

W przedszkolach zatrudnia się nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie wychowania przedszkolnego oraz pracowników administracji i obsługi według przyjętych standardów zatrudnienia ustalonych w zależności od liczby oddziałów przedszkola.

Na jeden oddział w przedszkolach przypada średnio ok. 2,26 etatu pedagogicznego (z uwzględnieniem zastępstw) oraz ok. 2,62 etatu administracji i obsługi.

W roku szkolnym 2013/2014 zatrudnienie w przedszkolach kształtowało się na poziomie 790,66 etatów pedagogicznych, w tym:

- liczba etatów nauczycieli dyplomowanych wyniosła 295,75 (37,40 %),
- liczba etatów nauczycieli mianowanych wyniosła 294,73 (37,28 %),
- liczba etatów nauczycieli kontraktowych wyniosła 167,45 (21,18 %),
- liczba etatów nauczycieli stażystów wyniosła 32,73 (4,14 %).

W minionym roku szkolnym zatrudnienie pracowników niepedagogicznych kształtowało się na poziomie 918 etatów.

Podobnie jak w przypadku szkół w przedszkolach mamy do czynienia z przedszkolami samorządowymi i nie samorządowymi. Które dzielą się na publiczne(utrzymujące się jedynie z subwencji przekazywanej przez miasto) oraz niepubliczne(pobierające dodatkowo opłaty od rodziców).

Wydatki na utrzymanie przedszkoli prowadzonych przez miasto Lublin (z uwzględnieniem wydatków na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich) wyniosły 75,6 mln zł. W tej kwocie zawiera się - dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych z zakresu wychowania przedszkolnego na 4,6 mln zł. Do tego dochodzą wydatki na utrzymanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin (5,1 mln zł) oraz wydatki na utrzymanie punktów przedszkolnych w przedszkolach prowadzonych przez miasto Lublin (0,18 mln zł). Razem wychowanie przedszkolne miasto wyłożyło 80,9 mln zł.

C.1.1.2. Szkoły podstawowe

Do 41 szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin w roku szkolnym 2013/2014 uczęszczało łącznie 17 130 uczniów, z tego:

- 16 837 do szkół ogólnodostępnych,
- 293 do szkół specjalnych.

Średnia liczba uczniów w oddziale szkoły podstawowej ogólnodostępnej wyniosła 21,66. Najwięcej uczniów (1 246) uczęszczało do Szkoły Podstawowej nr 51. Drugą co do wielkości szkołą była Szkoła Podstawowa nr 43, w której uczyło się 970 uczniów. Liczba uczniów w szkołach podstawowych specjalnych była o 17 % wyższa w roku szkolnym 2013/2014 niż w roku szkolnym 2012/2013.

C.1.1.3. Gimnazja

Do gimnazjów prowadzonych przez miasto Lublin uczęszczało w roku szkolnym 2013/2014 łącznie 7 918 uczniów, przy czym:

- 7 688 było uczniami szkół ogólnodostępnych dla młodzieży,
- 190 gimnazjów specjalnych,
- 40 osób uczęszczało do gimnazjum dla dorosłych.

Średnia liczba uczniów w oddziale gimnazjów ogólnodostępnych dla młodzieży wynosiła 25,54. Liczba uczniów zamieszkałych poza miastem Lublin, uczęszczających do ogólnodostępnych gimnazjów wynosiła 793 i stanowiła 10,31 %.

C.1.1.4. Szkoły ponadgimnazjalne

Do szkół ponadgimnazjalnych różnych typów prowadzonych przez miasto Lublin uczęszczało w roku szkolnym 2013/2014 łącznie 16 983 osób, przy czym

- 15 804 było uczniami szkół dla młodzieży,
- 1 179 słuchaczami szkół dla dorosłych.

Nadal utrzymuje się w tym zakresie dominacja liceów ogólnokształcących. W stosunku do poprzedniego roku wzrosła jednak o 3 % liczba uczniów techników. Do liceów ogólnokształcących prowadzonych przez miasto (bez liceów dla dorosłych oraz dwuletnich liceów uzupełniających) uczęszczało łącznie 8 898 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale ogólnodostępnego liceum ogólnokształcącego wynosiła 29,08.

Liczba uczniów spoza miasta Lublin w liceach ogólnokształcących ogólnodostępnych wynosiła 3 834, tj. 43,19 %.

Do szkół zawodowych uczęszczało łącznie 7 393 uczniów i słuchaczy, z tego:

- 6 980 uczyło się w szkołach dla młodzieży,
- 413 było słuchaczami szkół dla dorosłych.

Ponadto w liceach ogólnokształcących dla dorosłych i liceach uzupełniających dla dorosłych wchodzących w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1 i Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2 uczyło się 692 słuchaczy.

Tabela: Średnia liczba uczniów w oddziale W szkołach zawodowych ogólnodostępnych różnych typów.

Typ szkoły	Średnia liczba uczniów w oddziale szkolnym
technikum	25,05
zasadnicza szkoła zawodowa	25,72
szkoła policealna	19,73

Rok szkolny 2013/2014 był ostatnim rokiem funkcjonowania liceów profilowanych, wygaszanych zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Tego typu szkoła (dla dorosłych) funkcjonowała w tym okresie tylko w 1 ogólnodostępnym zespole szkół, kształcąc w profilu socjalnym.

W roku szkolnym 2013/2014 nie odnotowano większych zmian w zakresie wyboru kierunków kształcenia zawodowego. Zawody technik informatyk i mechanik pojazdów samochodowych nadal prowadziły z wyraźną przewagą w rankingu zawodów najbardziej popularnych wśród uczniów odpowiednio techników i zasadniczych szkół zawodowych.

Rok szkolny 2013/2014 był drugim rokiem funkcjonowania w szkołach prowadzonych przez miasto Lublin kwalifikacyjnych kursów zawodowych, którą to formę kształcenia wprowadziła ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Pięć prowadzonych przez miasto szkół i placówek zorganizowało dla 540 słuchaczy (21 grup) kształcenie w 15 kwalifikacjach. W stosunku do poprzedniego roku wzrosła

- liczba: słuchaczy - o 303 (128 %),
- grup - o 13,
- kwalifikacji - o 9.

Wyniki rekrutacji do ogólnodostępnych szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2013/2014 miasta Lublin świadczą o wciąż utrzymującej się dominacji liceów ogólnokształcących.

Odnosić jednak należy niewielkie przesunięcie na rzecz techników. O 3 % wzrosła bowiem liczba uczniów rozpoczynających w nich kształcenie przy takim samym spadku procentowego udziału liceów ogólnokształcących. Utrzymuje się niewielkie jedynie zainteresowanie zasadniczymi szkołami zawodowymi.

Tabela: Strukturę uczniów w oddziałach klasy pierwszej poszczególnych typów szkół.

Typ szkoły	Liczba uczniów w	Odsetek uczniów do całości
licea ogólnokształcące	2 903	59

technika	1 748	36
zasadnicze szkoły zawodowe	243	5

C.1.1.5. Placówki wychowania pozaszkolnego

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, zamieszkujący stale poza Lublinem mogli korzystać z usług 7 burs szkolnych i 1 internatu prowadzonych przez miasto Lublin. W roku szkolnym 2013/2014 w placówkach tych zamieszkiwało średnio 1 264 wychowanków, tj. o 57 więcej w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Opłata za zakwaterowanie w bursach prowadzonych przez Miasto Lublin wynosi 60,00 zł.

C.1.1.6. Szkoła muzyczna

Ważnym elementem oferty edukacyjnej w naszym mieście jest Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Tadeusza Szeligowskiego, która prowadzi edukację muzyczną dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2013/2014 uczyło się w niej łącznie 665 uczniów, w tym 157 spoza Lublina.

C.1.1.7. Młodzieżowe domy kultury

Na terenie miasta Lublin funkcjonują dwa młodzieżowe domy kultury, dla których Gmina Lublin jest organem prowadzącym. Są to:

- Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 przy ul. Bernardyńskiej 14,
- Młodzieżowy Dom Kultury „Pod Akacją” z siedzibą przy ul. Grodzkiej 11, i prowadzący działalność także w budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 18.

W roku szkolnym 2013/2014 w obu domach kultury zajęcia prowadzone były w łącznie 218 zespołach/grupach/kołach zainteresowań, z których skorzystało 3 164 dzieci i młodzieży, natomiast w imprezach i uroczystościach okazjonalnych udział wzięło ponad 150 tys. osób.

W porównaniu do roku szkolnego 2012/2013 odnotowuje się wzrost zainteresowania proponowanymi przez młodzieżowe domy kultury formami aktywności, bowiem wzrosła liczba zespołów/grup/kół zainteresowań z 201 do 218, tym samym liczba uczestników stałych zwiększyła się z 2 794 do 3 164 z jednoczesnym wzrostem liczby uczestników imprez masowych z szacunkowych 120 tys. do ok.150 tys. osób.

C.1.1.8. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Głównymi obszarami funkcjonowania poradni psychologiczno-pedagogicznych były:

- działalność diagnostyczna - wydano ogółem 12 105 diagnoz (w tym diagnoza: psychologiczna - 4 480, pedagogiczna - 3 755, logopedyczna - 2 591, lekarska - 632, rehabilitanta - 54, związana z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej - 593),
- wydawanie różnego rodzaju orzeczeń (1 004) oraz opinii (3 605),
- pomoc udzielona bezpośrednio dzieciom i młodzieży (zajęcia indywidualne i grupowe, terapia, porady indywidualne, ćwiczenia rehabilitacyjne, badania i inne formy) - zarejestrowano ogółem 37 499 przypadków pomocy różnego rodzaju,
- różne formy pomocy udzielonej nauczycielom, rodzicom i wychowawcom - m.in. rady pedagogiczne (udział w 70 posiedzeniach), warsztaty (2 988 uczestników), terapia rodzin (497 rodzin), treningi (418 uczestników), prelekcje i wykłady (1 255 spotkań).

W roku szkolnym 2012/2013 poradnie psychologiczno-pedagogiczne przyjęły łącznie 10 875 dzieci i młodzieży.

C.1.1.9. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w roku szkolnym 2013/2014 funkcjonował w strukturze obejmującej Szkołę Podstawową Specjalną nr 56 dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Statutową działalność placówka prowadziła w dwóch siedzibach: specjaliści w zakresie socjoterapii prowadzili przedinterwencyjną działalność profilaktyczną dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym i uzależnieniami (uczniów lubelskich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

W budynku MOS przy ul. Zakładowej 11 natomiast edukacja dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym w przedziale wiekowym objętym obowiązkiem szkolnym w zakresie szkoły podstawowej odbywała się w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 56 mieszczącej się w budynku Pogotowia Opiekuńczego przy ul. Kosmonautów 51. MOS w roku szkolnym 2013/2014 miał pod stałą opieką 48 wychowanków, natomiast do SP nr 56 uczęszczało 38 uczniów.

C.1.1.10. Niesamorządowe instytucje oświatowe

Miasto prowadzi ewidencję szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne inne niż jednostka samorządu terytorialnego.

Spośród 337 szkół i placówek ujętych w ewidencji (wg stanu na 30 września 2013 r.) 178 otrzymywało w roku szkolnym 2013/2014 dotację z budżetu miasta na dofinansowanie realizacji zadań szkoły lub placówki w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej (art. 80 ust. 3d art. 90 ust. 3d ustawy o systemie oświaty).

Do szkół i placówek prowadzonych oraz dotowanych przez miasto w roku szkolnym 2013/2014 uczęszczało łącznie 68 149 uczniów i wychowanków.

Podsumowując – niż demograficzny przesunął się do szkół średnich a w przedszkolach i szkołach podstawowych obserwujemy ponowny wzrost liczby dzieci i uczniów. Jest bardzo wyraźne przesunięcie w kształceniu zawodowym - tracą formy kształcenia uzupełniającego a coraz większe zainteresowanie budzi pełne wykształcenie zawodowe.

Gdy popatrzymy na strukturę wiekową uczniów widać, że dominują uczniowie szkół dla młodzieży (58 759 uczniów z ogólnej liczby 68 149) zaś 9 390 (13,7 %) było słuchaczami szkół dla dorosłych.

C.1.2. Liczba uczniów i nauczycieli

C.1.2.1. Kadra pedagogiczna szkół i placówek

W celu realizacji zadań dydaktycznych oraz opiekuńczych i wychowawczych szkoły i placówki prowadzone przez miasto Lublin zatrudniały w roku szkolnym 2013/2014 łącznie 6 285 nauczycieli w łącznym wymiarze 5 567,13 etatu.

Liczba etatów w poszczególnych typach szkół i placówek przedstawiała się następująco:

- w przedszkolach - 790,66,
- w szkołach - 4 776,47,
- w samodzielnych szkołach podstawowych - 1 436,70,
- w samodzielnych gimnazjach - 659,57,
- w samodzielnych liceach - 454,95,
- w zespołach szkół - 1 517,42,
- w pozostałych placówkach (szkoły artystyczne, placówki kształcenia ustawicznego, ośrodki szkolno-wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, bursy szkolne, schronisko młodzieżowe, młodzieżowe domy kultury, ośrodki socjoterapii) - 707,83.

W zakresie struktury kadry pedagogicznej w porównaniu z rokiem szkolnym 2012/2013 nastąpiły zmiany ze względu na posiadany stopień awansu zawodowego. Zmniejszyło się zatrudnienie nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego o 0,36 etatu, nauczycieli kontraktowych o 53,03 etatu, nauczycieli mianowanych o 98,27 etatu. W porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym zwiększyła się liczba nauczycieli stażystów o 10,17 etatu oraz liczba nauczycieli dyplomowanych o 106,07 etatu. Kadra pedagogiczna lubelskich szkół i placówek charakteryzuje się wysokim poziomem wykształcenia, największą grupę stanowią nauczyciele legitymujący się wyższym wykształceniem magisterskim z przygotowaniem pedagogicznym. Stanowią oni 96,68 % ogółu zatrudnionych.

C.1.2.2. Kadra kierownicza szkół i placówek

Kadrę kierowniczą szkół i placówek tworzy:

- grupa 160 nauczycieli, którym Prezydent Miasta powierzył sprawowanie stanowisk dyrektorów,
- grupa 157 nauczycieli, którym dyrektorzy powierzyli stanowiska wicedyrektorów,
- grupa 33 nauczycieli, którym dyrektorzy powierzyli inne stanowiska kierownicze (kierownik świetlicy, kierownik warsztatu szkolnego, kierownik internatu, kierownik laboratorium, kierownik szkolenia praktycznego, kierownik pracowni, kierownik sekcji, kierownik działu, zastępca kierownika warsztatu, zastępca kierownika szkolenia praktycznego).

Wszyscy dyrektorzy spełniają wymagania formalne określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 27 października 2009 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek (Dz. U. nr 184, poz. 1436 ze zmianami), posiadają ukończone studia podyplomowe lub kursy kwalifikacyjne z zakresu zarządzania oświatą.

Spośród 160 dyrektorów szkół i placówek - 13 dyrektorów posiada stopień nauczyciela mianowanego, a 147 stopień nauczyciela dyplomowanego.

W roku szkolnym 2013/2014 upłynął okres powierzenia stanowiska 18 dyrektorom przedszkoli, szkół i placówek. W związku z powyższym Prezydent Miasta Lublin powierzył stanowiska dyrektora 16 kandydatom wyłonionym w drodze konkursu, w tym:

- 13 dyrektorom szkół,
- 2 dyrektorom placówek,
- 1 dyrektorowi przedszkola.

C.1.2.3. Kadra niepedagogiczna szkół i placówek

Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania szkół i placówek zatrudnieni byli w lubelskich szkołach i placówkach pracownicy administracji i obsługi. Średnioroczna liczba zatrudnionych w tej grupie pracowników w 2013 r. wyniosła 2 963 osoby (wg. stanu na 30 września 2013 r.)

C.2. Finansowanie stałe i okazjonalne

C.2.1. Subwencja oświatowa

O sposobie i źródłach finansowania zadań oświatowych przesądzają przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami) oraz ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zmianami).

W myśl art. 5a ust. 3 ustawy o systemie oświaty środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy - Karta Nauczyciela, środki niezbędne na średnie wynagrodzenia nauczycieli wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

C.2.2. Programy rządowe i gminne

Rządowy program pomocy uczniom szkół podstawnych - „Wyprawka szkolna”. Celem programu było wyrównanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników, a w przypadku uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także zakupu materiałów dydaktycznych.

Pomocą objęto 2 912 uczniów, w tym:

- 539 uczniów klasy I szkoły podstawowej,
- 461 uczniów klasy II szkoły podstawowej,
- 472 uczniów klasy III szkoły podstawowej,
- 457 uczniów klasy V szkoły podstawowej,
- 313 uczniów klasy II szkoły ponadgimnazjalnej,
- 670 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego tj. uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników i materiałów dydaktycznych została udzielona w kwocie ogółem ponad 800 tys. zł.

C.2.2.1. Programy socjalne

- Zadanie zlecone „Dofinansowanie zakupu i/lub wydruku podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych...” - wsparciem zostali objęci uczniowie

Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych oraz uczniów Szkoły Podstawowej nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi w Lublinie. Dofinansowanie wydruku podręczników wyniosło ok. 36,7 tys. zł i pochodziło ze środków dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadania,

- Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia m.in. dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. W ramach realizacji programu, pomocą w formie posiłku w roku szkolnym 2013-2014, objęto 4 148 uczniów i dzieci, w tym 777 bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego odnośnie sytuacji materialnej ich rodzin i wydawania decyzji administracyjnej. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach programu objął pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 4 740 uczniów i dzieci oraz w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych 289 uczniów i dzieci (podane wartości obejmują również uczniów i dzieci w żłobkach i placówkach poza terenem Miasta Lublin),
- Programy „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole” - program „Owoce w szkole” skierowany jest do dzieci realizujących w szkołach obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego oraz dzieci klas I-III. Celem programów jest trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie na etapie, na którym kształtują się ich nawyki żywieniowe oraz propagowanie zdrowego odżywiania poprzez działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym realizowane w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2013/2014 programem „Owoce w szkole” objętych zostało 9 090 uczniów z 39 szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin. W roku szkolnym 2013/2014 programem „Mleko w szkole” objętych zostało 17 370 uczniów z 39 szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin, którzy spożywali bezpłatnie produkty mleczne i 766 dzieci z 4 przedszkoli prowadzonych przez miasto Lublin, spożywających produkty mleczne z częściowym dofinansowaniem,
- Rządowy program na rzecz społeczności romskiej- w ramach programu w roku szkolnym 2013/2014 uczniowie pochodzenia romskiego uczęszczający do szkół na terenie miasta Lublin zostali objęci pomocą w formie zakupu podręczników, zakup przyborów szkolnych, kolonii integracyjnych nad Morzem Bałtyckim. W ramach zadania zakup podręczników zakupiono 27 kompletów podręczników szkolnych dla 27 uczniów romskich oraz 24 słowniki szkolne dla 23 uczniów romskich. Beneficjentami byli uczniowie romscy, którzy uczęszczają do wszystkich typów szkół w roku szkolnym 2013/2014 na terenie Lublina i potrzebowali podręczników. Na realizację zadania wydatkowano kwotę ok. 10,6 tys. zł, z czego 1,2 tys. zł to wkład własny Miasta Lublin,
- Program udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie miasta Lublin - w roku szkolnym 2013/2014 udzielono pomocy materialnej 2 192 uczniom, w postaci stypendium socjalnego wynoszącego miesięcznie od 100 do 150 złotych na osobę. Ponadto 170 uczniom wypłacono zasiłek szkolny w kwocie

do 300 złotych. Beneficjentami stypendium szkolnego byli uczniowie, mieszkańcy miasta Lublin, uczęszczający do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez miasto Lublin, jak też prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego,

- Stołówki szkolne - w 65 szkołach i 64 przedszkolach prowadzonych przez miasto Lublin funkcjonowały stołówki, dając uczniom i wychowankom możliwość korzystania z gorących posiłków (w tej liczbie mieszczą się punkty wydawania posiłków dowożonych przez firmy cateringowe zorganizowane w 5 przedszkolach i 20 szkołach). Ponadto uczniowie trzech szkół korzystali z obiadów wydawanych przez stołówki zlokalizowane w innych placówkach. Z obiadów skorzystało ponad 23 250 wychowanków i uczniów, co stanowi 46,74 % ogółu wychowanków i uczniów szkół i placówek prowadzonych przez miasto Lublin,
- Świetlice w szkołach podstawowych - w 39 szkołach podstawowych funkcjonowały świetlice szkolne zapewniające opiekę dzieciom. Opieką świetlicową objętych było ponad 7 260 uczniów, co stanowi około 40% ogółu uczniów uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin.

C.2.2.2. Programy rozwoju aktywności ruchowej i sportowej

- Program „Radosna Szkoła” - celem programu jest wspieranie organów prowadzących szkoły podstawowe w tworzeniu odpowiednich warunków do aktywności ruchowej najmłodszych uczniów, w kontekście obniżenia wieku rozpoczynania obowiązków szkolnych. W roku 2014 gmina Lublin otrzymała wsparcie finansowe na utworzenie w ramach Programu „Radosna Szkoła” 3 kolejnych szkolnych placów zabaw (SP nr: 26, 43, 48). Inwestycja ta jest obecnie w realizacji. Efektem 5 lat realizacji programu jest to, iż w każdej szkole podstawowej prowadzonej przez miasto Lublin znajduje się sala dla najmłodszych uczniów, wyposażona w odpowiednie pomoce dydaktyczne. Ponadto w 34 szkołach utworzono w ramach programu nowoczesne place zabaw. W trzech szkołach, które zakwalifikowano do programu, ukończenie szkolnych placów zabaw planowane jest do końca roku, w którym udzielono wsparcia
- Klasy sportowe - w roku szkolnym 2013/2014 szkoły prowadzone przez miasto Lublin oferowały szeroką propozycję rozwijania sprawności fizycznej w różnych formach. Wśród działań warto wymienić organizację klas sportowych w 8 szkołach na poziomie gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych oraz opłacane ze środków budżetu miasta zajęcia sportowo-rekreacyjne; w I półroczu 746 godzin, zaś II półroczu 641 godzin zajęć tygodniowo.

C.2.3. Projekty finansowane ze środków PO – KL (Kapitał Ludzki)

Miasto Lublin pozyskało ponad 2.000.000,00 zł dofinansowania na doposażenie bazy dydaktycznej szkół zawodowych. Dzięki zakupionemu nowoczesnemu sprzętowi do pracowni i warsztatów szkolnych uczniowie uczą się na zajęciach praktycznych w środowisku identycznym jak u pracodawców.

Miasto Lublin oraz szkoły, przedszkola i placówki oświatowe, prowadzone przez miasto, w okresie programowania 2007-2013, pozyskało środki unijne na dofinansowanie 64 oświatowych projektów, realizowanych przez miasto Lublin oraz samodzielnie przez szkoły, przedszkola i placówki oświatowe, w wysokości 39.208.234,29 zł, co stanowi ponad 10 % wysokości przyznanej alokacji na realizację PO KL 2007-2013 dla województwa lubelskiego. Całkowita wartość tych projektów to kwota 43.508.992,83 zł.

Beneficjenci ostateczni objęci wsparciem w ramach ww. 64 projektów stanowią ¼ wszystkich beneficjentów ostatecznych z całego województwa lubelskiego.

Ogólna wartość wszystkich projektów realizowanych w roku szkolnym 2013/2014 przez miasto Lublin oraz realizowanych samodzielnie przez szkoły, przedszkola i placówki oświatowe prowadzone przez miasto Lublin wynosi 19.756.986,44 zł.

C.2.4. Projekty realizowane przez Wydział Oświaty

Wsparciem w ramach programów PO KL było objętych:

- 7,82 % przedszkoli,
- 87,81 % szkół podstawowych,
- 40,91 % liceów ogólnokształcących.

W roku szkolnym 2013/2014 miasto Lublin realizowało 4 projekty oświatowe współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Wsparcie w ramach projektów otrzymało 197 wychowanków przedszkoli, 343 uczniów z lubelskich liceów ogólnokształcących, 1 435 uczniów szkół zawodowych, a także 10 nauczycieli przedmiotów przyrodniczych z lubelskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ogólna wartość projektów realizowanych przez miasto Lublin w tym okresie wynosi 12.188.529,81 zł, z czego wysokość pozyskanego dofinansowania wynosi 10.922.135,95 zł.

W roku szkolnym 2013/2014 w ramach realizacji projektów oświatowych przeprowadzono

- 11 822 godz. wychowania przedszkolnego,
- 840 godz. zajęć przedszkolaków z logopedą,
- 832 godz. zajęć przedszkolaków z psychologiem,

- 719 godz. zajęć przedszkolaków z fizjoterapeutą,
- 10 346 godz. dodatkowych zajęć dla uczniów szkół zawodowych, oraz ponad,
- 47 000 osobogodzin staży zawodowych uczniów.

Dodatkowo w liceach ogólnokształcących zostało przeprowadzonych po 60 godz. zajęć z podstaw przedsiębiorczości w 11 klasach I z 5 liceów ogólnokształcących.

Były to następujące projekty:

- „Razem możemy więcej” - celem głównym projektu jest zwiększenie do 31.07.2015 r. szans edukacyjnych 197 dzieci poprzez stworzenie warunków do uczestnictwa w edukacji przedszkolnej w oddziałach Przedszkola nr 12 przy ul. Wolskiej w Lublinie,
- „Kreatywni w przedsiębiorczość” - celem głównym projektu jest wzmocnienie postaw przedsiębiorczości i otwartości na innowacje przez 875 uczniów z 5 Liceów Ogólnokształcących z Lublina poprzez opracowanie i pilotażowe wdrożenie Innowacyjnego Programu Nauczania Podstaw Przedsiębiorczości, wraz z portalem edukacyjnym,
- „Już czas na staż” - głównym celem projektu było zwiększenie szans edukacyjnych i zawodowych 1 096 uczniów z ww. 6 zespołów szkół zawodowych z Lublina poprzez organizację dodatkowych zajęć ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych i wzrost umiejętności praktycznych, a także staży i praktyk zwiększających doświadczenie zawodowe uczniów,
- „Po wiedzę do CERN - wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli przedmiotów przyrodniczych w Gminie Lublin” - głównym celem projektu jest zwiększenie kompetencji zawodowych oraz wzrost mobilności zagranicznej do 31.12.2014 r. 10 nauczycieli przedmiotów przyrodniczych z placówek oświatowych podległych Gminie Lublin poprzez udział w wizycie studyjnej w CERN, a następnie upowszechnienie pozyskanej wiedzy,
- Programy „Cemenius” i „Leonardo da Vinci” - realizowane przez szkoły projekty miały bardzo zróżnicowany charakter i zakres - dostosowany do wieku uczniów oraz specyfiki poszczególnych szkół i placówek w nich uczestniczących. Miała miejsce szeroko zakrojona wymiana doświadczeń zawodowych pomiędzy nauczycielami. We wszystkich programach w realizacji których uczestniczą szkoły i placówki prowadzone przez miasto Lublin można znaleźć element wspólny, którym jest otwarcie się na kulturę i wartości różnych narodów Europy.

C.3.Współpraca szkół zawodowych z przedsiębiorstwami

Zespoły szkół zawodowych prowadzonych przez miasto Lublin współpracują z blisko 200 pracodawcami.

C.3.1.Organizacja staży zawodowych

- Dzięki organizacji staży zawodowych pracodawcy mają możliwość wyposażenia przyszłych pracowników w pożądane umiejętności praktyczne i kompetencje. Realizacja staży u pracodawców pozwala uczniom na zdobycie praktycznych umiejętności obsługi nowoczesnych urządzeń, poznanie nowatorskich rozwiązań technologicznych.
- Dzięki stażom uczniowie mają również możliwość kształtowania umiejętności miękkich, takich jak praca w zespole czy umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych. Realizacja staży zawodowych u pracodawców przynosi ogromne korzyści zarówno uczniom, którzy nabywają nowe umiejętności oraz doświadczenie w realnych warunkach pracy, jak również pracodawcom, którzy poprzez bezpośredni kontakt z uczniami mogą ich ukierunkować na faktyczne potrzeby rynku pracy.

C.3.2.Dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

W roku szkolnym 2013/2014 miasto Lublin realizowało zadania wynikające z zapisów z art. 70b ustawy o systemie oświaty dotyczące dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty pracodawcy, który zawarł z młodocianym pracownikiem umowę w celu nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy przysługuje dofinansowanie tytułem poniesionych kosztów. Dofinansowanie, w drodze decyzji administracyjnej, przyznaje Prezydent Miasta. Wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika uzależniona jest od okresu kształcenia i wynika z zapisów umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i wynosi:

- 8.081,00 zł - przy maksymalnym okresie kształcenia wynoszącym 36 pełnych miesięcy lub proporcjonalnie do ilości miesięcy zatrudnienia,
- w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy – 254 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.

Realizując powyższe zadanie 48 pracodawcom w roku szkolnym 2013/2014 udzielono dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników na łączną kwotę 301.870,10 zł.

C.4.Współpraca z uczelniami wyższymi

C.4.1. Program stypendiów dla studentów i doktorantów

Program stypendialny jest realizowany przez Miasto Lublin od 2010 r. Ogółem dotychczas przyznano 424 stypendia naukowe, w tym 340 stypendiów dla studentów i 84 stypendia dla doktorantów. W roku akademickim 2013/2014, pomoc materialną w formie stypendium naukowego z „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” otrzymało 45 studentów i 30 doktorantów, których działalność naukowa lub artystyczna przyczynia się do rozwoju i promowania regionu jakim jest Lubelszczyzna.

Kwota przyznanego stypendium dla studenta wyniosła 5.952 zł, zaś dla doktoranta 7.440 zł.

Na wypłatę stypendiów z „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” w budżecie Gminy Lublin zarezerwowano środki finansowe w wysokości 491.040 zł.

C.4.2. "Kreatywnie w przedsiębiorczość"

Realizowany z Politechniką Lubelską współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, którego celem głównym jest opracowanie innowacyjnego programu nauczania przedmiotu Podstawy Przedsiębiorczości.

Rolą Partnera projektu było stworzenie Portalu Edukacyjnego wraz z modułem e-learningowym dla nauczycieli oraz grą edukacyjną symulującą proces tworzenia i funkcjonowania wirtualnych firm, instytutów badawczych działających na zasadach komercyjnych, funkcjonujących w dziedzinach matematyki, fizyki, chemii i biologii.

Strona projektu działa pod adresem www.kreatywnie.lublin.eu

C.5. Inne działania samorządu lubelskiego w roku szkolnym 2013/2014

C.5.1. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli

W roku szkolnym 2013/2014 przeprowadzono dwie sesje egzaminacyjne (grudzień 2013, lipiec-sierpień 2014) dla nauczycieli kontraktowych ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego, w efekcie których 140 nauczycieli kontraktowych uzyskało stopień nauczyciela mianowanego.

C.5.2. Zmiana w sieci szkół i placówek

Polegała na podjęciu przez Radę Miasta Lublin uchwał w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2014 r. sześciu szkół

- I Liceum Profilowanego wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 1 im. Władysława Grabskiego w Lublinie,
- V Liceum Profilowanego wchodzącego w skład Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Augusta i Juliusza Vetterów w Lublinie,
- VII Liceum Profilowanego wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie,
- IV Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego Specjalnego dla Uczniów Nieśłyszących i Słabo Słyszących oraz Niewidomych i Słabo Widzących, wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie,
- Technikum Uzupełniającego dla Dorosłych nr 1 wchodzącego w skład Zespołu Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie,
- Technikum Energetycznego nr 2 wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 6 w Lublinie.

Ponadto podjęto uchwały o zmianach z dniem 1 września 2014 r.:

- przekształcenia Szkoły Policealnej nr 10 w Zespole Szkół Odzieżowo-Włókienniczych im. Władysława Stanisława Reymonta w Lublinie w Szkołę Policealną dla Dorosłych,
- zmiany nazwy Lubelskiego Centrum Edukacji Zawodowej im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Lublinie, na mocy której z dniem 1 września 2014 r. zmienia się dotychczasową jego nazwę na Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Lublinie, które stanowi centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego w rozumieniu art. 62a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Podjęta została także uchwała w sprawie utworzenia Zespołu Szkół nr 12, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 14 im. Tadeusza Kościuszki, która dotychczas funkcjonowała przy Al. Warszawskiej 94 oraz nowe jednostki oświatowe - Przedszkole nr 86 i Gimnazjum nr 27. Zespół Szkół nr 12 rozpoczyna działalność z dniem 1 września 2014 r. w nowym obiekcie oświatowym przy ul. Sławinkowskiej 50.

Utworzono także Zespół Przedszkolny nr 1 w Lublinie przy ul. Zachodniej 7, w skład którego wchodzi:

- Przedszkole nr 53 w Lublinie, ul. Zachodnia 7,
- Przedszkole nr 67 w Lublinie, ul. Nadbystrzycka 42.

Rozpoczęły działalność trzy nowoutworzone bursy, które powstały na bazie internatów w następujących szkołach:

- Zespół Szkół Elektronicznych,
- Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych,
- Zespół Szkół Budowlanych.

D. Polityka społeczna i bezpieczeństwo

D.1. Bezpieczeństwo publiczne

Program zapobiegania przestępczości oraz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i porządku publicznego - „Bezpieczny Lublin”.

Program powstał w wyniku współpracy wielu instytucji i organizacji podejmujących działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w naszym mieście. Został on przygotowany przez Komisję Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, a opracowany przez pracowników Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin. Celem Programu jest wprowadzenie w życie i promowanie poprawnych zachowań społecznych oraz podkreślanie zasady nieuchronności kary dla sprawców przestępstw i wykroczeń. Podstawowym zadaniem Programu jest zintegrowanie kompetencji i koordynacja działań poszczególnych służb oraz instytucji odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo mieszkańców naszego miasta.

Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego sprawuje również nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez Straż Miejską Miasta Lublin oraz współpracuje i wykonuje czynności związane ze sprawowaniem przez Prezydenta Miasta Lublin zwierzchnictwa nad Komendą Miejską Policji w Lublinie oraz Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.

D.1.1. Działania prewencyjno-edukacyjne

W 2014 r. wydano 69 decyzji - zezwoleń na zorganizowanie imprez masowych o charakterze artystycznym oraz sportowym. Wydanie każdej decyzji poprzedzone było dokładnym sprawdzeniem stanu przygotowań organizatora do przeprowadzenia imprezy, w tym analizą dokumentów określających stan techniczny obiektu oraz opinii podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Przyjęto 90 zawiadomień o organizacji zgromadzeń publicznych. Zorganizowano 4 posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, podczas których omówiono m. in. następujące kwestie:

- przyjęto informację Komendanta Miejskiego Policji w Lublinie nt. realizacji porozumienia w sprawie zorganizowania w 2013 r. służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie oraz osiągniętych efektów,
- przyjęto informację o stanie bezpieczeństwa w mieście za 2013 r., w tym o realizacji Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli - „Bezpieczny Lublin”,

- przyjęto informacje Komendanta Miejskiego Policji, Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin oraz Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o realizacji zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli w 2013 r.,
- przyjęto informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Lublin w 2013 roku oraz informację Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego miasta Lublin nt. działalności służb nadzoru budowlanego miasta Lublin,
- omówiono stan przygotowań do organizacji i zabezpieczenia Lubelskich Dni Kultury Studenckiej 2014,
- omówiono stan przygotowań do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom podczas „Sezonu Turystycznego”,
- omówiono stan bezpieczeństwa w komunikacji miejskiej,
- omówiono charakterystykę zagrożeń występujących na terenie miasta,
- zaopiniowano projekt budżetu Miasta Lublin na 2015 r. w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W 2014 r. do Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego (WBMZK) wpłynęło 47 wniosków o umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności należności powstałych z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych wystawionych przez Straż Miejską Miasta Lublin.

D.1.1.1. Współpraca z policją

Na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Lublinie Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego przekazał środki w wysokości 20.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Komendy Miejskiej Policji w Lublinie:

- serwis rowerów i zakup strojów dla policjantów pełniących służbę w patrolu rowerowym,
- zakup materiałów prewencyjno - informacyjnych.

W związku z realizacją porozumienia w sprawie zorganizowania w 2014 r. służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie finansowanych ze środków stanowiących dochody własne Gminy Lublin, na rzecz Komendy Miejskiej Policji w Lublinie zostały przekazane środki w wysokości 280.000 zł (w 2014 r. do służby wystawiono 875 patroli ponadnormatywnych).

Dofinansowano również remont wjazdu na teren Komendy Miejskiej Policji w Lublinie przy ul. Północnej 3 w kwocie 61.600 zł (m.in. rozbudowa systemu kontroli dostępu na wjeździe do obiektu, łącznie z wymianą bram i furtki).

Na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego przekazał środki w wysokości 30.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie działań profilaktycznych - zakup materiałów profilaktyczno-prewencyjnych.

Dofinansowano remont pomieszczeń budynku Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie przy ul. Narutowicza 73 w kwocie 738 400 zł (remont części pomieszczeń piwnicznych i klatek schodowych oraz remont holu wejściowego i pomieszczenia służby dyżurnej).

D.1.1.2. Współpraca z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa na wodzie osobom korzystającym z Zalewu Zemborzyckiego, zawarto z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Lublinie umowę, w ramach której ratownicy w okresie od 15 czerwca do 30 września 2014 r., w dni wolne od pracy i święta pełnili patrole oraz podejmowali działania ratownicze w przypadku wystąpienia zagrożeń (w 2014 r. wystawiono łącznie 34 patrole ratownicze).

D.1.1.3. Współpraca z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie

Dla potrzeb Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie przekazano sprzęt nurkowy o wartości księgowej 117.000 zł oraz środki finansowe w wysokości 50.000 zł z przeznaczeniem na zakup sorbentów, środków pianotwórczych i neutralizatorów oraz 20.000 zł na serwis i konserwację sprzętu nurkowego.

D.1.2. Centrum Monitoringu Wizyjnego

W 2014 r. prowadzona była dalsza rozbudowa systemu monitoringu miasta Lublin, która przede wszystkim polegała na włączeniu do systemu miejskiego dodatkowo system monitoringu nowo wybudowanego Stadionu Miejskiego przy ul. Krochmalnej liczącego 118 kamer wysokiej rozdzielczości Full HD. W ramach środków finansowych przekazanych przez rady dzielnic Śródmieście i Bazylianówka Wydział Informatyki i Telekomunikacji uruchomił nowe punkty kamerowe przy ul. Karłowicza 1 i ul. Prusa 2 oraz ul. Owocowej 6. Ze środków Towarzystwa Budownictwa Społecznego "Nowy Dom" została sfinansowana instalacja 3 nowych kamer obrotowych Full HD na budynkach administrowanych przez TBS w dzielnicy Felin: przy ul. Jagiellończyka 4, ul. Jagiellończyka 5 i ul. Zygmunta Augusta 2. Ze środków Pracowniczej Spółdzielni Mieszkaniowej "Kolejarz" została sfinansowana rozbudowa systemu miejskiego monitoringu polegająca na instalacji 2 kamer obrotowych Full HD przy ul. Kruczkowskiego 14 i ul. Młodzieżowej 5. W ramach rewitalizacji ul. Narutowicza i ulic przyległych w ramach projektu finansowanego z zewnętrznych środków pomocowych wybudowano i włączono do systemu miejskiego dwa punkty kamerowe znajdujące się przy ul. Narutowicza 37/39 oraz na szkole

muzycznej - ul. Narutowicza 32A. Na koniec 2014 r. system monitoringu wizyjnego miasta Lublin liczył 151 kamer monitoringu.

D.1.3. System zarządzania kryzysowego

Zorganizowane spotkania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dotyczyły najważniejszych kwestii dotyczących bezpieczeństwa oraz bieżących, najbardziej aktualnych problemów. Między innymi omawiano sprawy związane z:

- nadzwyczajnymi działaniami, prowadzonymi przez służby miejskie, związanymi z występowaniem ekstremalnych mrozów i opadami śniegu w okresie zimowym ze szczególnym uwzględnieniem przejezdności dróg, w tym zapoznanie z systemem pozycjonowania sprzętu odśnieżającego,
- przygotowaniem obiektów hydrotechnicznych na wypadek wystąpienia gwałtownych roztopów oraz opadów oraz szczegółowe omówienie sytuacji powodziowej,
- przygotowaniem do współpracy służb w czasie organizacji dużych imprez masowych,
- doraźnym sprzątnięciem ulic i usuwaniem uszkodzonych pojazdów.

Przez cały 2014 rok, we współpracy z ustawowo zobligowanymi do tego podmiotami, konsultowano plany ochrony infrastruktury krytycznej.

Realizowano comiesięczną kontrolę systemu wykrywania i alarmowania na terenie miasta Lublin poprzez głośne oraz ciche włączanie syren alarmowych oraz prowadzenie dokumentacji w tym zakresie. Na stronie internetowej Urzędu Miasta jest dostępny aktualny harmonogram przeprowadzania tych testów. Równocześnie zawsze są informowane lokalne media o takich ćwiczeniach.

Rozpoczęto pracę przygotowawczą do wdrożenia łączności cyfrowej dla służby dyżurnej MCZK oraz Straży Miejskiej Miasta Lublin. W MCZK został przygotowany projekt utworzenia Systemu Wsparcia Zarządzania Bezpieczeństwem w Mieście Lublin realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Lubelskiego na lata 2014-2022.

W ramach wsparcia służb zostały zakupione 27 nowe cyfrowo-analogowe radiotelefony przenośne z odbiornikami GPS dla Straży Miejskiej oraz przekazano Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej 50.000 zł na zakup sorbentów, środków pianotwórczych i neutralizatorów oraz 20.000 zł na serwis i konserwację sprzętu wodno-nurkowego.

W roku 2014 kontynuowano współpracę z firmą Net-Mobile dzięki czemu na bazie portalu pogodynka.pl rozsyłane były, w postaci krótkich wiadomości tekstowych, informacje o wydanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej komunikatach i ostrzeżeniach meteorologicznych dotyczących obszaru województwa lubelskiego. Sms otrzymywali pracownicy referatu MCZK oraz kierownictwo Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego oraz Urzędu Miasta Lublin. W ramach osłony meteorologicznej miasta rozpoczęto współpracę w firmą MeteoSky w sprawie opracowywania, przesyłania

i publikowania indywidualnych, aktualnych prognoz pogody oraz ostrzeżeń dedykowanych dla miasta Lublin.

Na oficjalnej stronie internetowej Urzędu kontynuowano prowadzenie zakładki „Komunikaty i ostrzeżenia” w której są umieszczane, przez dyżurnego MCZK, aktualne ostrzeżenia meteorologiczne oraz komunikaty. W roku 2014 umieszczono 78 ostrzeżeń oraz 4 komunikaty.

Trwały również uzgodnienia i konsultacje prowadzone z Zarządem Dróg i Mostów w sprawie utworzenia Centrum Sterowania Ruchem, którego celem będzie bieżąca kontrola i sterowanie ruchem na terenie Miasta Lublin. CSR będzie miało możliwość sterowania sygnalizacją świetlną na ok. 60 skrzyżowaniach na terenie miasta.

W 2014 r. pracownicy MCZK odnotowali w systemie DART 224 zdarzeń na terenie Miasta Lublin. Odnotowano zdarzenia o następującym charakterze: zdarzenia na drogach - 113, zagrożenia naturalne (opady śniegu, podtopienia, powalone drzewa) - 27, awarie techniczne - 31, pożary w mieszkaniach i kamienicach - 18, wycieki substancji ropopochodnych do rzek - 1, zagrożenia terrorystyczne - 7 oraz zakwalifikowane jako inne/różne - 27.

MCZK prowadzi ścisłą współpracę ze służbami, instytucjami i strażami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie zagrożeniom i mającymi wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Lublin.

W 2014 r. Miejski Magazyn Przeciwpowodziowy znajdujący się w budynkach KM PSP przy ul. Szczerbowskiego 6 podlegał okresowym przeglądom a jego stan został sprawdzony i nie wymagał uzupełnienia.

Na początku grudnia 2014 r. został dostarczony zamówiony samochód służbowy typu PICK-UP z napędem na 4 koła (ISUZU D-MAX), który to z dniem 2 grudnia 2014 r. wszedł oficjalnie do służby.

D.1.4. Obrona cywilna i sprawy obronne

Zaktualizowano Plan Operacyjny funkcjonowania miasta Lublin w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Plan został wykonany na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin z 2011 r., jednak wymaga systematycznego - co najmniej raz w roku, uaktualniania danych ujętych w Planie.

Zaktualizowano dokumentację Stałego Dyżuru utworzonego dla potrzeb Prezydenta Miasta Lublin. Jest to zorganizowany na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin i przeszkolony w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego zespół pracowników powołany do pełnienia dyżuru w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa.

Przeprowadzono 504 postępowania administracyjne w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych zakończone wydaniem decyzji nakładających lub uchylających obowiązek wykonania świadczeń na rzecz obrony w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Przeprowadzono wspólnie z Wojskową Komendą Uzuppełnień Lublin oraz przedstawicielami Jednostek Wojskowych, kontrolę 6 zakładów pracy posiadających przedmioty świadczeń rzeczowych na rzecz obrony.

Ponadto skontrolowano 15 zakładów pracy zlokalizowanych na terenie miasta Lublin, realizujących zadania z zakresu OC oraz przeprowadzono bieżące kontrole utrzymania sprzętu obrony cywilnej w magazynach zakładów pracy z terenu miasta. Kontrole wykazały, że w ok. 90 % zakładów pracy realizacja zadań w zakresie obrony cywilnej prowadzona jest na wymaganym poziomie.

D.1.5. Ochrona przeciwpożarowa

Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego na terenie miasta jest obowiązkiem realizowanym przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie oraz Prezydenta Miasta Lublin. W imieniu Prezydenta Miasta Lublin działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej prowadził Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego, który nadzorował działalność 3 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Lublina.

Gmina Lublin w 2014 r. zapewniała jednostkom OSP środki finansowe na szkolenia strażaków - ratowników, wypłatę ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, badania lekarskie, zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, wyposażenia oraz paliwa. Łącznie na utrzymanie Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Lublina wydatkowano środki w wysokości ok. 40.000 zł.

Pełna informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie o stanie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Lublin w 2014 dostępna pod [linkiem](#).

D.1.6. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego

W 2014 r. zorganizowano 4 posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego. W trakcie prac Komisji jej członkowie podnosili różnego rodzaju kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom miasta oraz zgłaszali stosowne wnioski w tym zakresie. Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego każdorazowo kierował do właściwych służb i instytucji wystąpienia z prośbą o podjęcie stosownych działań.

Szczegółowa informacja nt. prac Komisji została zawarta w sprawozdaniu z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego za 2014 r., z którym Rada Miasta Lublin zapoznała się podczas sesji w dniu 29 stycznia 2015 r.

Pełna informacja z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego za 2014 rok dostępna pod [linkiem](#)

D.1.7. Patrole ponadnormatywne

Dnia 4 lutego 2014 r. Miasto Lublin zawarło umowę z Komendą Miejskiej Policji w Lublinie o realizacji ponadnormatywnych patroli po mieście przez funkcjonariuszy policji. Patrole te sfinansowane zostały ze środków stanowiących dochody własne gminy Lublin.

Poniższa tabela przedstawia wyniki.

Tabela: Zdarzenia jakie nastąpiły w trakcie patroli ponadnormatywnych.

Kategoria zdarzeń	miesiąc											Suma
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Zatrzymano sprawców na gorącym uczynku	0	3	0	2	3	0	1	4	1	2	0	16
Interwencje	63	132	122	148	158	126	166	151	116	82	45	1309
Wylegitymowano osób	352	558	614	726	807	638	698	767	640	421	200	6421
Zatrzymywano poszukiwanych	1	3	1	7	5	2	4	1	2	0	1	27
Ujawniono wykroczeń - wnioski do Sądu Grodzkiego	2	5	5	7	7	1	9	6	3	4	2	51
Nałożono mandatów karnych	11	49	64	76	117	88	71	71	41	33	14	635
Pouczono	46	92	122	148	135	102	76	82	117	76	36	1032
Umieszczono w PDOZ	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	4
Kontrole bagażu, kontrole osobiste	308	469	566	762	858	654	651	700	576	351	140	6035
Kontrole pojazdów	4	21	27	36	61	26	13	16	24	18	7	249
Kontrole telefonów komórkowych	119	202	229	226	230	184	194	257	188	90	56	1975
Kontrole miejsc zagrożonych oraz punktów sprzedaży alkoholu	473	741	773	853	1017	955	678	786	785	459	300	7820
Zatrzymane dowody rejestracyjne pojazdów	0	2	5	6	7	1	1	1	2	3	0	28
Ujawnione poszukiwane rzeczy	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	5

D.1.8. Rejestracja i kwalifikacja wojskowa

D.1.8.1. Rejestracja

Prezydent miasta prowadzi rejestrację osób na potrzeby założenia ewidencji wojskowej oraz prowadzenia kwalifikacji wojskowej. W tym celu corocznie sporządza rejestr osób, które w danym roku kalendarzowym ukończyły osiemnaście lat życia, oddzielnie dla każdego rocznika mężczyzn i każdego rocznika kobiet. Rejestr jest aktualizowany na bieżąco do czasu stawienia się osób danego rocznika do kwalifikacji wojskowej.

Tabela: Liczba zarejestrowanych osób w latach 2010 – 2014.

Rok	Liczba zarejestrowanych poborowych
2014	3 118
2013	3 260
2012	3 675
2011	3 885
2010	4 066

D.1.8.2. Kwalifikacja wojskowa

Mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą dziewiętnaście lat życia, są obowiązani stawić się do kwalifikacji wojskowej, podczas, której następuje określenie przez powiatową komisję lekarską zdolności do czynnej służby wojskowej. Powiatowa komisja lekarska po przeprowadzonym badaniu lekarskim wydaje orzeczenie z ustaloną właściwą kategorią zdolności do czynnej służby wojskowej. Do kwalifikacji wojskowej wzywa prezydent miasta za pomocą imiennych wezwań. Prezydent miasta także przedstawia wojewodzie propozycje do planu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej obejmujące m.in.:

- liczbę powiatowych komisji lekarskich do powołania na obszarze powiatu oraz terytorialny zasięg ich działania,
- kandydatów do powołania do składu powiatowej komisji lekarskiej oraz do zastępczego pełnienia funkcji w tych komisjach,
- liczbę mężczyzn i kobiet podlegających w danym roku kwalifikacji wojskowej,
- terminy oraz godziny urzędowania powiatowych komisji lekarskich,
- wyniki wstępnych ustaleń co do możliwości oraz kosztów przeprowadzania badań specjalistycznych, w tym psychologicznych lub obserwacji szpitalnej osób w zakładach opieki zdrowotnej położonych na obszarze miasta na prawach powiatu.

W czasie kwalifikacji wojskowej prezydent miasta współdziała z powiatową komisją lekarską i wojskowym komendantem uzupełnień w zakresie spełniania przez osoby obowiązku stawienia się do kwalifikacji wojskowej.

Natomiast po zakończeniu kwalifikacji wojskowej prezydent miasta m.in. przechowuje dokumentację kwalifikacji wojskowej zawierającą księgi orzeczeń lekarskich oraz aktowe egzemplarze orzeczeń komisji lekarskich.

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o zdolności do czynnej służby wojskowej w latach 2012 – 2014.

Rok	Liczba wydanych orzeczeń
2014	1 642
2013	1 826
2012	1 895

D.2. Ochrona praw konsumentów

Ochrona praw i interesów konsumentów staje się coraz ważniejszym obszarem wymagającym uwagi. Uczestnicząc w życiu gospodarczym i zawierając umowy w różnych dziedzinach jesteśmy narażeni na niekorzystne zjawiska i nieuczciwe praktyki rynkowe. Porady prawne są udzielane od poniedziałku do piątku telefonicznie, osobiście oraz mailowo.

W roku 2014:

- udzielono 8 175 porad i informacji,
- prowadzono 996 interwencji,
- Rzecznik wystąpił w 23 procesach sądowych,
- Rzecznik przygotował 29 pozwów cywilnych konsumentom.

Najczęściej udzielane porady i wystąpienia dotyczą:

- możliwości odstąpienia od umów zawartych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa oraz zwrotów towarów niechcianych,
- procedur zgłaszania reklamacji wad i niezgodności zakupionych towarów lub usług,
- możliwości sądowego lub pozasądowego kontynuowania sporu w przypadku nie zaspokojenia roszczeń konsumenckich przez przedsiębiorców.

Wskaźnik pozytywnie zakończonych sporów przekroczył 70 %. Na wyższym poziomie - 86,8 % w sprawach umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa.

D.3. Gospodarka mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów.

Zmniejszanie deficytu lokalowego osiągnąć jest między innymi przez przyjęcie i skuteczną realizację długookresowej polityki mieszkaniowej, a także prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej. Opracowane programy zawierają podstawowe założenia dotyczące sposobu i zasad zarządzania lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Gmina podejmuje działania w zakresie utrzymania i powiększania mieszkaniowego zasobu, wspierając rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie o ochronie praw lokatorów, Gmina zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw o niskich dochodach. Zadania te wykonuje wykorzystując mieszkaniowy zasób gminy lub w inny sposób.

D.3.1. Prace Społecznej Komisji Mieszkaniowej

Społeczna Komisja Mieszkaniowa powoływana na 4 lata i składa się z ok 15 osób: radnych miejskich, przedstawicieli organizacji socjalnych (PCK, Caritas), sądowego nadzoru kuratorskiego, związków zawodowych (np. „Solidarności” ZNP) oraz organizacji zajmujących się pieczą zastępczą nad dziećmi (Stowarzyszenie SOS). Komisja opiniuje działania związane z dysponowaniem lokalami stanowiącymi lokalowy zasób gminy.

W roku 2014 Społeczna Komisja Mieszkaniowa odbyła 5 posiedzeń, opiniując łącznie 70 spraw.

Tabela: Liczba opracowanych stanowisk Komisji Mieszkaniowej w różnych typach spraw w roku 2014.

Stanowiska Komisji Mieszkaniowej dotyczące	Liczba spraw
przyznawania lokali komunalnych	62
zamiany mieszkań	5
wykwaterowań (z tzw. „nadmetrażu”)	3

W trakcie swojej pracy zespoły wizytujące Społecznej Komisji Mieszkaniowej przeprowadziły 6 kontroli warunków lokalowych wnioskodawców ubiegających się o pomoc mieszkaniową z zasobów Gminy.

D.3.2. Inne zadania Wydziału Spraw Mieszkaniowych

D.3.2.1. Bieżące zarządzanie mieszkaniami w zasobie gminnym

Tabela: Kluczowe miary zarządzania zasobem mieszkań komunalnych.

I.p.	miernik	wartość
1	Liczba mieszkań komunalnych oddanych do użytku	64 lokale
2	Liczba mieszkań komunalnych wycofanych z użytku (z powodów technicznych)	11 lokali
3	Liczba zajęć samowolnych mieszkań komunalnych	63 samowolne zajęcia
4	Liczba mieszkań komunalnych w których lokatorzy zalegają z czynszem powyżej 6 miesięcy	2 800 lokali
5	Średni okres oczekiwania na przyznanie mieszkania komunalnego	7 lat

D.3.2.2. Przyjęcie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018

Uchwałą Nr 906/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18.11.2013 r. przyjęto Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2014-2018, z późniejszymi zmianami.

Opracowanie programu jest realizacją obowiązku, który nałożyła ustawa z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (j.t. Dz. U. Z 2005 r., nr 31, poz.266 z późn. zm.)

Celem Programu jest wdrożenie racjonalnej polityki gospodarowania zasobem mieszkaniowym na kilka następnych lat, prowadzącej do:

- zwiększenia możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób zakwalifikowanych do udzielenia tej pomocy, w szczególności oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych,
- poprawy stanu technicznego mieszkaniowego zasobu miasta poprzez prowadzenie świadomej polityki remontowej określonej na podstawie rzeczywistych potrzeb remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego oraz planów remontów na kolejne lata,
- określenia zasad polityki czynszowej,
- zakończenia zmian własnościowych w nieruchomościach, w których sprzedaż lokali została już rozpoczęta,

- poprawy jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem miasta,
- zwiększenia zasobu mieszkaniowego o nowo wybudowane lokale komunalne.

D.3.3. Pomoc socjalna dla lokatorów

D.3.3.1. Dodatki mieszkaniowe

Głównym celem przyznawania dodatku mieszkaniowego jest zrekompensowanie osobom uzyskującym niskie dochody, które nie są w stanie ponieść pełnych kosztów utrzymania mieszkania, skutków większego obciążenia ich budżetów domowych, wynikających ze zwiększonych wydatków na mieszkanie i podwyżki czynszów.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje nie tylko właścicielom lokali, ale również najemcom, podnajemcom, osobom, które posiadają spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, innym osobom, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszą wydatki związane z jego utrzymaniem oraz osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Przyznanie dodatku mieszkaniowego jest ściśle związane z wysokością średniego miesięcznego dochodu. Jako niezbędne przesłanki uprawniające do otrzymania dodatku mieszkaniowego, oprócz tytułu prawnego, ustawa określa kryterium dochodowe i normatywną powierzchnię lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30 % albo 50 % pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60 %.

Dodatki mieszkaniowe są wypłacane z budżetu państwa za pośrednictwem gmin.

Tabela: Liczba przyznanych w roku 2014 dodatków mieszkaniowych.

miara	wartość
Liczba mieszkań, na które był wypłacany dodatek mieszkaniowy	4 743
Odsetek osób uzyskujących dodatek do liczby osób zgłaszających się i spełniających kryteria	94,5 %

Tabela: Wartość przyznanych w roku 2014 dodatków mieszkaniowych.

miara	wartość
Łączna kwota dodatków mieszkaniowych	12 467 189,13
Średnia roczna kwota dodatku mieszkaniowego	2628,54
Średnia miesięczna kwota dodatku mieszkaniowego	219,04

D.3.3.2. Dodatki energetyczne

Dodatek energetyczny wprowadzony został ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.). Zgodnie z postanowieniami art. 5c tej ustawy, odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny.

Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela: Liczba wypłaconych dodatków energetycznych.

miara	wartość
Liczba wypłaconych dodatków energetycznych	16 974
Odsetek osób uzyskujących dodatek energetyczny do liczby osób zgłaszających się i spełniających kryteria	93,8 %

Tabela: Wartość wypłaconych dodatków energetycznych.

miara	Wartość w PLN
łączna kwota dodatków energetycznych	257 594,88
wysokość dodatku energetycznego w gospodarstwie 1-osobowym	11,37
wysokość dodatku energetycznego w gospodarstwie od 2 do 4 osób	15,77
wysokość dodatku energetycznego w gospodarstwie 5 i więcej osób	18,93

D.3.4. Rozdysponowanie mieszkań z zasobu mieszkaniowego gminy

Tabela: Rozdysponowanie lokali z zasobu mieszkaniowego gminy w roku 2014.

Przyczyna dyspozycji nieruchomością	Ilość lokali
wykwaterowania z budynków zagrożonych	19
wykwaterowania związane z klęskami żywiołowymi	11
poszerzenia lokali znajdujących się w zasobach gminy	0
wykwaterowania na czas remontu lokali	25
lokale przeznaczone do dyspozycji właścicieli	2
wykwaterowania z tzw. "nadmetrażu"	3
wykwaterowania inwestycyjne	18
pracownie plastyczne	1
repatriacja	2

D.3.4.1. Wykwaterowania

Wykwaterowanie z mieszkań gminnych z przyznaniem mieszkań zamiennych - w roku 2014 operacje na mieszkaniach komunalnych były niewielkie i wynikały głównie z pilnych remontów,

Tabela: Wykwaterowania z budynków zagrożonych i przydzielone lokale zamienne i socjalne.

	2012	2013	2014
lokale socjalne	5	5	5
lokale z odzysku	9	14	14
lokale nowe	0	0	0
liczba wskazanych lokali	14	19	19

Wykwaterowanie z nadmetrażu - wykwaterowania z nadmetrażu odbywają się na podstawie Uchwały nr [462/XXI/2012](#) w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin. Jest to proces uwalniania mieszkań kwaterunkowych (a więc głównie prywatnych starych kamienic, w których wprowadzono po wojnie przymusowy najem), gdzie kryterium przesiedlenia lokatorów do mieszkania w zasobach własnych gminy jest wielkość przekroczenia normatywu powierzchni dotychczas zajmowanych mieszkaniach. W 2014 r. wskazano 3 lokale mieszkalne na wykwaterowania w ramach tzw. "nadmetrażu",

Wykwaterowanie związane z realizacją inwestycji miejskich - na podstawie Decyzji Nr 338/14 Prezydenta Miasta Lublin o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 03.04.2014 r. dotyczącej budowy drogi dojazdowej do stadionu miejskiego wykwaterowano mieszkańców z 2 budynków przy Młyńskiej 25 i 27, wskazano ogółem 12 lokali. Na podstawie Uchwały Nr 1145/XLIII/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 4 września 2014 r. w sprawie sprzedaży nieruchomości zabudowanej położonej w Lublinie przy ul. Turystycznej 2 wykwaterowano 6 najemców z w/w budynku. Do opróżnienia pozostało 5 lokali.

D.3.4.2. Realizacja wyroków eksmisyjnych

W 2014 r. na stanowisku ds. wyroków sądowych i egzekucji zarejestrowano 190 nowych wyroków, w tym:

Tabela: Liczba wyroków sądowych o eksmisję które zapadły w Lublinie w roku 2014.

rodzaj wyroku eksmisyjnego	liczba
z uprawnieniem do lokalu socjalnego	146
bez uprawnień do lokalu socjalnego	44

Tabela22: Liczba wyroków eksmisyjnych czekających na realizację w Lublinie na koniec 2014 r.

rodzaj wyroku eksmisyjnego	liczba
z uprawnieniem do lokalu socjalnego	1004
bez uprawnień do lokalu socjalnego	446

Jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego uprawnienia do niego z mocy wyroku właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze od gminy. Wstrzymanie wykonanie opróżnienia lokalu następuje do czasu złożenia przez gminę oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Kwota odszkodowań zasadzonych przez sądy w 2014 r., które musi wypłacić miasto Lublin z tytułu braku możliwości przydzielenia mieszkania socjalnego wynosi 393.024,38 zł.

D.3.4.3.Mieszkania przyznane w trybach nadzwyczajnych

Repatriacja umożliwia powrót do ojczyzny osobom polskiego pochodzenia z zamiarem osiedlenia się na stałe. Osoby przybywające do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. W roku 2014 miasto Lublin przyjęło do siebie dwie rodziny z Kazachstanu na podstawie Uchwały Nr 1090IXLIII/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie zaproszenia do osiedlenia się na terenie Miasta Lublin w ramach repatriacji, obywatelki Kazachstanu polskiego pochodzenia Pani Heleny Nowak wskazano w oparciu o § 2 w/w uchwały lokal mieszkalny przy ul. Probstwo, zaś drugie przyjęcie było realizacją umowy z poprzedniego roku (uchwała Nr 899IXXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013 r.) a to z uwagi na fakt, że ujęta w uchwale rodzina Pani Jadwigi Łozińskiej i jej syna Jewgienij Łoziński - przyjechali do kraju w czerwcu 2014 r. Rodzina otrzymała lokal mieszkalny przy ul. Samsonowicza,

Miasto udziela pomocy ofiarom klęsk żywiołowych. Zgodnie z postanowieniami §5 ust.3 pkt 2 Uchwały nr 462/XXI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin zmienionej Uchwałą nr 622/XXV/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr 462/XXI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin, do najmu lokalu socjalnego w pierwszej kolejności uprawnione są osoby, które utraciły mieszkanie w wyniku zdarzeń losowych np. klęski żywiołowej, katastrofy lub pożaru. Największym zdarzeniem losowym w Lublinie w 2014 był pożar budynku mieszkalnego przy al. Spółdzielczości Pracy 42, w którym zamieszkiwało 21 osób. Poszkodowanym umożliwiono zakwaterowanie w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lublinie przy Al. Długosza 6B. Ponadto wskazano 3 lokale socjalne i 3 lokale mieszkalne rodzinom poszkodowanym w w/w wypadku. W pozostałych przypadkach zdarzeń losowych – pożary – wskazano 5 lokali.

D.3.4.4. Lokale mieszkalne oddane do wynajmu

W 2014 r. wydano 59 skierowań do zawarcia umów najmu oraz 1 zezwolenie na zamieszkanie w lokalu niemieszkalnym (typu poddasze. suterena).

Ponadto w 2014 r. wydano:

- 11 skierowań - po wykonaniu remontu lokalu na podstawie § 14 Uchwały,
- 1 skierowanie - lokal dla uchodźcy,
- 1 zezwolenie na zamieszkanie w lokalu niemieszkalnym (poddasze),

Na realizację spraw osób ujętych w wykazach ostatecznych należy zabezpieczyć 113 lokali, w tym na realizację wykazów wychowanków domów dziecka 15 lokali.

D.3.4.5. Bieżące zapotrzebowanie na lokale komunalne i socjalne

Na skutek wszystkich opisanych powyżej zdarzeń oraz decyzji Komisji Mieszkaniowej powstaje bieżące zapotrzebowanie na mieszkania gminne.

Wykaz ostateczny to lista rodzin zakwalifikowanych do przyznania mieszkania komunalnego decyzją Komisji Mieszkaniowej.

Tabela: Liczba mieszkań komunalnych potrzebnych w związku z bieżącymi potrzebami.

Przyczyna konieczności wykwaterowania	Liczba lokali
wykwaterowania z budynków zagrożonych	6
wykwaterowanie związane z inwestycjami miejskimi	5
wykwaterowanie na czas remontu	11
realizacja spraw osób ujętych w wykazach ostatecznych	128
realizacja zamian lokali z urzędu	146
RAZEM:	296

D.3.5. Remonty mieszkań gminnych

Mieszkania komunalne i socjalne są zarządzane na trzy sposoby. Budynki w całości należące do miasta lub pod zarządem miasta są zarządzane przez:

- Zarząd Nieruchomości Komunalnych (ZNK) www.znk-lublin.pl,
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej LPGK (które powstało z przekształcenia w listopadzie 2014 spółki „Kamienice Miasta” (www.kamienicemiasta.lublin.pl),

- mieszkania należące do miasta lub pod zarządem miasta we wspólnotach mieszkaniowych lub w kamienicach prywatnych.

W roku 2014 remonty generalne przeszły 143 mieszkanie w zasobach gminnych. Koszty tych remontów zestawia tabela.

Tabela: wartość remontów generalnych prowadzonych w mieszkaniach należących do zasobu gminy w 2014.

	wartość w PLN
Kwota wydatków na remonty mieszkań socjalnych i komunalnych w ZNK	4 620 000,00
Kwota wydatków na mieszkania socjalne i komunalne w LPGK	468 611,10
SUMA	5 088 611,1

D.3.6. Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS) „Nowy Dom”

Miasto wspiera budowę mieszkań w systemie mieszanym stawianych przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS).

Mieszkania stawiane przez TBS przypominają standardem mieszkania komunalne i budowane są ze wsparciem środków publicznych za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego. Lokatorzy nie są właścicielami mieszkań, ale wnoszą „opłatę partycypacyjną” wynoszącą 30 % kosztów budowy, zwracana, gdy dana osoba/rodzina przestaje korzystać z lokalu. Jest to więc forma pośrednia pomiędzy. Oprócz partycypacji, mieszkańcy TBS-ów płacą co miesięczny czynsz.

Gmina Lublin jest jedynym właścicielem udziałów Towarzystwa Budownictwa Społecznego „NOWY DOM” sp. z o.o. realizującego budownictwo mieszkaniowe na wynajem.

TBS jest spółką typu non-profit przeznaczającą cały swój zysk na realizację celu statutowego tj. rozwój budownictwa społecznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W tym systemie przyszli najemcy wnoszą partycypację w wysokości wynoszącej do 30 % wartości inwestycji, a następnie wchodzi w stosunek najmu. Partycypacja (a także wpłacana przez najemców kaucja wynosząca 12 -miesięczną wysokość czynszu) pozostaje własnością najemcy i jest zwracana po zrewaloryzowaniu po opuszczeniu lokalu.

Rozpoczęta w roku 2014 r. inwestycja obejmuje wybudowanie 3 budynków, w których znajdzie się 113 mieszkań oraz oddział przedszkolny przy ulicy Zygmunta Augusta w Lublinie.

W roku 2015 zostaną przekazane skierowanym przez Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin przyszłym najemcom 22 mieszkania jednopokojowe (ok.32 mkw) oraz 91 mieszkań dwupokojowych (ok. 44 mkw).

D.4. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest największym po oświacie działem wydatków bieżących miasta. Liczba zróżnicowanych grup wspieranych oraz form wsparcia czyni ten dział trudnym do syntetycznego opisu i podsumowania.

Bardzo zróżnicowana jest sytuacja i postawa życiowa osób wspieranych. Są oczywiście osoby o postawie roszczeniowej, nie mające szacunku do przekazywanej pomocy (np. mieszkań socjalnych z których korzystają). Jednocześnie jednak jest wiele osób, które w trudności wpadły przez zbieg okoliczności jak na przykład zapaść na zdrowiu żywicieli rodzin.

Trzeba też pamiętać, że jednym z ważnych elementów systemu wsparcia jest udostępnianie mieszkań socjalnych i komunalnych, co jest omawiane w poprzednim dziale.

Od strony formalnej pomoc społeczna jest pod nadzorem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Faktycznym jednak świadczeniem wsparcia osobom potrzebującym usług socjalnych zajmuje się [Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie](#) oraz ośrodki dziennego czy całodobowego pobytu dla osób podopiecznych.

D.4.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

D.4.1.1. Zatrudnienie w jednostkach pomocy społecznej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnione były 1 241 osoby. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnione były 492 osoby, w Domach Pomocy Społecznej - 484 osób, a w ośrodkach wsparcia 247 osób.

Tabela: Zatrudnienie w jednostkach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej MOPR na terenie Miasta Lublin wg. stanu na dzień 31.12.2014 rok.

jednostki	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
filie i sekcje pracy socjalnej MOPR	270	21,76
pion Świadczeń Socjalnych	79	6,37
zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	27	2,18
inne jednostki MOPR	376	9,3
SUMA	492	39,65

Tabela: Zatrudnienie w jednostkach pomocy społecznej poza strukturami MOPR.

jednostki	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
domy pomocy społecznej	484	39,00
ośrodki wsparcia	247	19,90

ośrodki interwencji kryzysowej	18	1,45
SUMA	749	60,35

Dane na podstawie sprawozdania MPiPS-03 za 2014 rok oraz danych własnych.

Kadrę pomocy społecznej w MOPR tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni. Stan zatrudnienia w 2014 roku wynosił 185 pracowników socjalnych, co stanowiło 37,60 % ogółu pracowników jednostki, w tym w sekcjach pracy socjalnej zatrudnionych było 176 pracowników socjalnych.

D.4.1.2. Działalność sieci filii i sekcji pracy socjalnej

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2014 funkcjonowało ogółem 21 Sekcji Pracy Socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą socjalną z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

- Wywiady środowiskowe - dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej konieczne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w roku 2014 sporządzili łącznie 29 661 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych,
- Kontrakty socjalne - kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2014 r. zawarto 1 771 kontraktów socjalnych z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 1 169 kontraktów (66 %) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 318 kontraktów (18 %), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub

jej ograniczenia. Pozostałe kontrakty (16 %) na dzień 31.12.2014 r. pozostawały w trakcie realizacji.

D.4.1.3. Pomoc udzielona w różnych formach

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2014 roku udzielił pomocy ogółem 12 045 rodzinom. W odniesieniu do 2013 roku liczba rodzin zmalała o 50, przy jednoczesnym wzroście osób w rodzinach o 48.

W 2014 r. 20,96 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy stanowiły środowiska, w których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej. W 2014 r. po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy do tutejszego Ośrodka wystąpiło 2 614 osób lub rodzin (21,7 %), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 4 372 stanowiły 36,30 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest ubóstwo. Pomoc z tego tytułu otrzymało 6 040 rodzin (liczących 12 010 osób). W przypadku ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagrożeniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne.

Drugim powodem pod względem częstotliwości występowania problemem jest niepełnosprawność, dotycząca 4 951 rodzin (41 %), trzecim długotrwała i ciężka choroba, która stała się przesłanką do korzystania z pomocy przez 4 213 rodzin. Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczy 4 031 rodzin oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 1 539 rodzinach.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 33,47 % ogółu korzystających. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano 13,01 % spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia.

Liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem wynosi 1 000, utrzymuje się na poziomie roku ubiegłego i stanowi 8,3 % liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 1 090.

Zaobserwowany został 7,41 % wzrost liczby rodzin dotkniętych przemocą, która jest zawsze wynikiem wielu różnych, nakładających się czynników.

Częstym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bezdomność, utrzymująca się od kilku lat na podobnym poziomie.

Tabela: Dominujące powody przyznania pomocy przez MOPR w 2014 – dynamika zmian w stosunku do roku 2013.

Lp	Powód trudnej	2013	2014	Porównanie
----	---------------	------	------	------------

	sytuacji życiowej					wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2013	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	6 504	13 271	6 040	12 010	-7,13	-9,50
2	Niepełnosprawność	5 041	8 719	4 951	8 558	-1,79	-1,85
3	Bezrobocie	4 634	11 455	4 031	10 097	-13,01	-11,86
4	Długotrwała lub ciężka choroba	4 149	7 327	4 213	7 397	1,54	0,96
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	1 812	4 676	1 539	4 263	-15,07	-8,83
6	Alkoholizm	998	1 563	1 000	1 558	0,20	-0,32
7	Przemoc w rodzinie	704	1 862	892	2 395	26,70	28,63
8	Bezdomność	470	535	426	485	-9,36	-9,35
9	Narkomania	44	77	37	55	-15,91	-28,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2014 r.

Nie wszystkie rodziny objęte wsparciem pomocy środowiskowej korzystają z pomocy pieniężnej, usługowej i w naturze. W 2014 r. 2 965 rodzin (24,6 % z wszystkich objętych opieką) wymagało wsparcia jedynie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, nie korzystając przy tym z pomocy materialnej.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych celowych - tę formę pomocy przyznano 6 584 osobom. Z zasiłków tych skorzystało ogółem 49,37 % odbiorców pomocy finansowej. Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 3 233 osoby i kolejno: dotknięte niepełnosprawnością - 464, długotrwałą chorobą – 381 oraz 3 z powodu możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 281,87 zł. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 5,67 miesiąca w roku.

W 2014 roku liczba świadczeniobiorców zasiłków stałych wynosiła 2 260 osób i była o 11 osób większa niż w 2013 roku, przy czym 1 933 osoby w tej grupie to osoby samotnie gospodarujące. Średnia wysokość miesięcznego zasiłku stałego wyniosła 467,83 zł. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 10 miesięcy w roku. W przypadku 1 843 osób

objętych pomocą w formie zasiłku stałego, zostały także opłacone składki zdrowotne na łączną kwotę 809.296 zł.

W 2014 r. pracą socjalną objęci byli wszyscy klienci, którym udzielono wsparcia w ramach ustawy o pomocy społecznej (24 805 osób).

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2014 roku, z podziałem na rodzaj.

Rodzaj wsparcia	Liczba osób które uzyskały wsparcie
praca socjalna	8 045
posiłki	5 204
ośrodki wsparcia	3 239
jednostki specjalistycznego # wsparcia	1 929
składki na ubezpieczanie zdrowotne i społeczne	1 903
usługi społeczne i specjalne opiekuńcze	1 428
interwencja kryzysowa	1 110
skierowanie do domu pomocy społecznej	732
posiłki (w ramach pomocy nie wymagającej wydania decyzji administracyjnej)	707
schronienie	222
usługi specjalne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	119
mieszkania chronione	112
pogrzeb	55
SUMA	24 805

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2014 r.

D.4.1.4. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2014 r. objęto 15 095 osób, w tym:

- 2 588 dzieci w wieku do 7 roku życia,
- 3 694 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 9 112 pozostałych osób.

W ramach realizowanego programu 5 204 osoby korzystały z posiłku (przyznanego decyzją), łącznie wydano 695 909 posiłków o wartości 4 112 635 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 5,91 zł. Porównując rok 2014 do poprzedzającego, zauważalny jest wzrost liczby osób korzystających z pomocy w tej formie o 150.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2014 r. 13 649 osób z 5 761 rodzin. Wypłacono 25 766 świadczeń na łączną kwotę 4.825.838 zł, średnia wysokość świadczenia wynosiła 187,29 zł. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby osób korzystających z pomocy w tej formie o 2,27 %.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest świadczenie rzeczowe. W 2014 r. pomocą w tej formie objęto 1 025 osób z 576 rodzin. Udzielono 483 świadczeń na łączną kwotę 152 560 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2014 r. 707 dzieci (277 osób mniej niż w roku 2013). Łącznie wydano 43 589 posiłków o wartości 172 500 zł. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 3,95 zł.

Łączny koszt Programu w 2014 r. wyniósł 9.263.533 zł i był wyższy o 0,38 % w stosunku do 2013 r.

Pomoc w formie posiłków indywidualnie w uproszczonym trybie przyznawanych uczniom (w trybie art. V.2) wyniosła 172.500 zł.

Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80 % i wyniosła 7.410.826 zł.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w ramach udzielanej pomocy w formie gorącego posiłku realizowany był we współpracy z 10 barami, 104 szkołami, 99 przedszkolami, 7 żłobkami i 5 innymi placówkami działającymi na terenie Miasta Lublin.

D.4.1.5. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych

Z usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zabezpieczeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz pomocy w zapewnieniu kontaktów z otoczeniem skorzystało 1 347 osób z 1 307 rodzin. Były to więc w przeważającej większości osoby samotne.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 125 osób ze 122 rodzin. W wielu przypadkach pomoc w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych była świadczona jednocześnie. W 2014 r. tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 1 472 osoby z 1 429 rodzin.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i są świadczone dla osób: chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych. W 2014 r. tym rodzajem usług objęto 115 osób w 112 rodzinach.

Z przeprowadzonej analizy danych na podstawie SI POMOST wynika, że 21 % świadczeniobiorców usług w 2014 r. stanowiły osoby w wieku do 60 lat, 35 % stanowiły osoby w wieku 61-80 lat, natomiast 44 % to osoby powyżej 80 roku życia.

Zadanie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2014 realizowały:

- Lubelskie Stowarzyszenie na Rzecz Opieki Długoterminowej i Pomocy Społecznej „OPIEKUN”, Polski Czerwony Krzyż Lubelski Zarząd Okręgowy w Lublinie,
- Fundacja na Rzecz Wspierania Osób Starszych i Niepełnosprawnych „EMPATIA”,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy,
- Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszt godziny usługowej w 2014 r. wyniósł:

- 10,00zł - usługi opiekuńcze,
- 13,00zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 17,00zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

D.4.2. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia

Ośrodek wsparcia to jednostki dziennego pobytu, choć mogą być w nich prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Natomiast dom pomocy społecznej świadczy opiekę całodobową. Domy pomocy są przeznaczone dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie sprawował nadzór merytoryczny nad działalnością 7 domów pomocy społecznej i 39 ośrodków wsparcia, z których skorzystało łącznie 3 971 osób.

Statystyki przedstawiają poniższe tabele

Tabela: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej o zasięgu lokalnym – finansowane z części gminnej budżetu miasta Lublin.

Wyszczególnienie	podmiot prowadzący - gmina		podmiot prowadzący - inny	
	jednostki	użytkownicy	jednostki	użytkownicy

domy pomocy społecznej	0	0	0	0
ośrodki wsparcia	13	1 006	12	1 209
<u>w tym:</u>				
środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0
kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	60	0	0
dzienne domy pomocy/ZOW	0	0	0	0
noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych	0	0	8	619
jadłodajnie	0	0	1	425
inne ośrodki wsparcia	10	946	3	165
RAZEM	13	1 006	12	1 209

Tabela: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej o zasięgu subregionalnym – finansowane z części powiatowej budżetu miasta Lublin.

Wyszczególnienie	podmiot prowadzący - powiat		podmiot prowadzący - inny	
	jednostki	użytkownicy	jednostki	użytkownicy
domy pomocy społecznej	6	701	1	31
ośrodki wsparcia	5	271	9	753
<u>w tym:</u>				
środowiskowe domy samopomocy	3	168	6	361
kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	103	2	347
dzienne domy pomocy/ZOW	0	0	0	0
noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych	0	0	0	0
jadłodajnie	0	0	0	0
inne ośrodki wsparcia	0	0	1	45
RAZEM	11	972	10	784

Jak widać domy pomocy społecznej są zadaniem realizowanym na poziomie powiatu i tylko w jednym przypadku organem prowadzący jest jednostka inna niż miasto. Noclegownie i jadłodajnie są prowadzone wyłącznie przez inne podmioty.

Statystykę obiektów niezależnie od podmiotu prowadzącego zbiera ostatnia tabela.

Tabela: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w Lublinie – łącznie.

Wyszczególnienie	jednostki	użytkownicy
domy pomocy społecznej	7	732
ośrodki wsparcia	39	3 239
<u>w tym:</u>		
środowiskowe domy samopomocy	9	529
kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7	510

dzienne domy pomocy/ZOW	0	0
noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych	8	619
jadalnie	1	425
inne ośrodki wsparcia	14	1 156
RAZEM	46	3 971

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. MOPR nadzorował realizację umów zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta, a organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- z Lubelskim Towarzystwem Dobroczynności - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 97 osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja” na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin, w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.- 34 miejsca, w tym utworzenie i prowadzenie 8 miejsc interwencyjnych dla osób niepełnosprawnych ruchowo, na prowadzenie całorocznej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin, w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016r.- 25 miejsc, na prowadzenie przez okres 5 miesięcy rocznie w latach 2014-2016 sezonowej noclegowni dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin - 54 miejsca,
- z Diecezją Lubelsko- Chełmską - na prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.- 26 miejsc,
- z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu A dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.- 18 miejsc,
- z Lubelskim Towarzystwem Dobroczynności- na realizację inwestycji: wykonanie dźwigu osobowego w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy „Roztocze”, ul. Wallenroda 2 a.

Funkcjonują dwa typy jednostek tego typu: ośrodki opieki dziennej oraz ośrodki opieki całodobowej (Domy Pomocy Społecznej - DPS). Oba typy obiektów mają pewną samodzielność jako jednostki budżetowe są jednak pod bezpośrednim nadzorem urzędu miasta.¹

D.4.2.1. Placówki i ośrodki wsparcia działające poza strukturami MOPR

Domy pomocy społecznej dysponowały łącznie 606 miejscami, z których w 2014 r. skorzystały 732 osoby. Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej wynosił około

sześciu miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2014 r. na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie 175 osób w tym:

- DPS im. M.T. z Kalkuty - 43 osoby,
- DPS „Kalina” - 45 osób,
- DPS im. W. Michelisowej - 11 osób,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie - 20 osób,
- DPS „Betania” - 19 osób,
- Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej - 5 osób,
- DPS im. Św. Jana Pawła II - 32 osoby.

Tabela: Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2014 r.

Jednostka	Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31 grudnia 2014r.	Liczba mieszkańców w ciągu roku
DPS Betania	135	169
DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	134	147
DPS Kalina	101	128
DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	98	113
DPS im. Wiktorii Michelisowej	64	87
Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	48	57
Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej	26	31

Skierowania do domów pomocy społecznej odbywają się systematycznie. W przypadku braku miejsc w domach na terenie Miasta Lublin, osoby kierowane są poza Lublin. W roku 2014 w 45 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 26 powiatów umieszczonych było łącznie 289 osób pochodzących z Lublina.

Osoby, którym odmówiono skierowania do domu pomocy społecznej mają zabezpieczoną pomoc w formie usług opiekuńczych.

W 2014 r. funkcjonowało 39 ośrodków wsparcia dysponujących 1 362 miejscami. Z pomocy ośrodków w 2014 roku skorzystało 3 239 osób, w tym 1 277 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 962 osoby z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi, korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy i klubach samopomocy. W trzynastu tego typu placówkach wsparcie otrzymało 979 osób.

Drugą pod względem liczebności grupą, były osoby przebywające w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. W okresie sprawozdawczym pomocy w formie schronienia udzielono 619 osobom w ośmiu placówkach. Liczną grupę stanowiły także osoby w wieku starszym korzystające z usług innych ośrodków wsparcia.

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2014 r. powstały 3 nowe ośrodki wsparcia funkcjonujące w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia:

- Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Zbożowej 22A,
- Ośrodek Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin” ul. Zbożowa 22 A.

D.4.2.2. Placówki i ośrodki wsparcia i działające w strukturach MOPR

- Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów - jest komórką organizacyjną Ośrodka, która do dnia 31.12.2014 r. funkcjonowała w strukturach Filii nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Z pakietu usług w roku 2014 skorzystały 22 osoby, które zawarły kontrakt. Wśród tych osób było 19 kobiet i 3 mężczyzn w wieku od 62 do 86 roku życia. Większość z uczestników zajęć to osoby samotne (mimo faktu, iż część z osób mieszka z rodziną). Uczestnicy w większości borykają się ze złym stanem zdrowia, poczuciem pustki i brakiem uczestnictwa w życiu społecznym. Odpowiedzią na te problemy jest oferta Centrum, które realizuje zadania poprzez usługi pół-stacjonarne. W roku sprawozdawczym z organizowanych przez Ośrodek spotkań otwartych skorzystało dodatkowo 80 osób starszych ze środowiska lokalnego oraz innych dzielnic miasta Lublin,
- Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z siedzibą przy ul. Młyńskiej 18 funkcjonuje od 2001 r. Ośrodek jest placówką o charakterze dziennym, przeznaczoną dla osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin, których status społeczny nie pozwala na samodzielne funkcjonowanie. Z usług ośrodka w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą korzystać osoby bezdomne spoza terenu Lublina. Korzystanie z usług jest bezpłatne i dobrowolne. W roku 2014 z usług Dziennego Ośrodka Wsparcia skorzystało 270 osób. Spadek liczby osób korzystających z pomocy w roku 2014 można tłumaczyć korzystnymi warunkami atmosferycznymi panującymi w okresie jesienno-zimowym. Ponadto barierą uniemożliwiającą skorzystanie z pomocy Ośrodka jest nieprzestrzeganie regulaminu, m.in.: nadużywanie alkoholu, przejawianie nieakceptowanych społecznie postaw,
- Centrum Aktywności Środowiskowej - Znajduje się ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Misją Centrum Aktywności Środowiskowej jest animowanie i tworzenie wielopłaszczyznowej sieci wsparcia społeczności mieszkającej przy ul. Antoniny Grygowej poprzez działania profilaktyczne oraz dbałość o pozytywny wizerunek i estetykę osiedla w celu zapobiegania skutkom wykluczenia społecznego. Ze wsparcia Centrum w 2014 roku

skorzystało około 176 osób, w tym 67 przebywało na podstawie zawartych kontraktów socjalnych

- Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin - do zadań poradni należy między innymi świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej, działania o charakterze profilaktycznym, prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej, prowadzenie terapii pedagogicznej, podejmowanie działań mediacyjnych, współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, zapewnienie konsultacji innych specjalistów mających wpływ w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego, superwizja w pracy, propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń, wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin. W 2014 r. z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 618 rodzin (83 rodziny mniej, niż w 2013 r.)

D.4.3. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

D.4.3.1. Wsparcie rodziny naturalnej

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E,
- Zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwycięzania występujących trudności życiowych,

- w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do lekarzy specjalistów,
- w ramach poradnictwa prawnego: pomocy rodzinom w przygotowaniu wniosków alimentacyjnych, pozwów rozwodowych, pozwów o odrzucenie spadków, wniosków o zaprzeczenie ojcostwa, wniosków o ustalenie ojcostwa.

W 2014 r. w Lublinie zatrudnionych było 12 asystentów rodziny. Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi przede wszystkim trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będących w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

W 2014 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 256 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 573 dzieci. Asystenci odbyli 6 895 wizyt w środowisku, zakończono pracę z 39 rodzinami. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (18 przypadków), brak współpracy rodziny z asystentem (18 przypadków), zmiana miejsca zamieszkania rodziny (3 przypadki). Należy podkreślić, iż asystenci rodziny, w trakcie pracy z rodzinami naturalnymi ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi. Po zakończeniu pracy z asystentami, rodziny te, pozostają pod dalszą opieką pracowników socjalnych.

W ramach pomocy instytucjonalnej w Mieście Lublin 22 funkcjonują placówki wsparcia dziennego oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze. W 2014 r. wszystkie te placówki były prowadzone przez organizacje pozarządowe:

- 19 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej, dysponowały 595 miejscami i objęły opieką 788 dzieci,
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 114 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 669 miejscami, a z ich usług w 2014 r. skorzystało 902 dzieci. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom w ramach otwartego konkursu ofert. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki wsparcia dziennego zostały zawarte w 2013 r., są corocznie aneksowane i obowiązują do dnia 31 marca 2016 r. W roku 2014 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało 1,13 mln zł.

W 2014 r. w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie kontynuowano prowadzenie grup wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 10 spotkań, w których uczestniczyło 20 rodzin. Ta forma pracy z rodziną cieszy się rosnącym zainteresowaniem, w związku z tym planowane są dalsze, comiesięczne spotkania.

W siedzibie Zespołu planowane i organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa) ewentualnie odpowiedniego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2014 r. zorganizowano 75 takich spotkań.

D.4.3.2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Organizowanie pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 r., MOPR w Lublinie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin. W związku z powyższym w strukturach Ośrodka utworzono Zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej. W 2014 r. Zespół wykonywał zadania z zakresu wspierania rodziny oraz z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2014r. w Zespole zatrudnieni byli: kierownik, 2 pedagogów, 2 psychologów, radca prawny oraz referent. Ponadto kierownik Zespołu koordynował pracę 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 12 asystentów rodziny.

Do zadań Zespołu należało w szczególności:

- dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej - w ramach działalności Zespołu przeprowadzono 838 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 838 opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów,
- dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki - dokonano oceny 261 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. W okresie sprawozdawczym 5 rodzin zastępczych uzyskało ocenę negatywną,

- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej - psycholodzy i pedagodzy Zespołu przeprowadzili badania psychologiczne i pedagogiczne 36 osób (24 rodzin) kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Wydano 14 opinii psychologiczno-pedagogicznych dotyczących predyspozycji i motywacji kandydatów do sprawowania przez nich pieczy zastępczej oraz 13 opinii psychologicznych o posiadanych przez kandydatów predyspozycjach i motywacji do sprawowania przez pieczy zastępczej. W 2014 r. wydano 12 skierowań na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz 9 zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. Zaświadczenia kwalifikacyjne dotyczyły szkoleń ukończonych w 2013 roku,
- wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne oraz prawne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą - psycholodzy i pedagodzy udzielili 36 konsultacji dla 25 istniejących rodzin zastępczych,
- prowadzenie rejestrów rodzin zastępczych - w 2014 roku sporządzono 2 rejestry,
- działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego,
- przekazywanie informacji na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną - do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 35 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

W 2014 r. zatrudnionych było 6 koordynatorów. Zgodnie z obowiązującymi w 2014 r. przepisami (art. 233 ustawy), wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje się rodziny zastępcze nieposiadające co najmniej dwuletniego doświadczenia jako rodzina zastępcza. Rodziny o dłuższym doświadczeniu mogły, na ich wniosek, być objęte takim wsparciem.

- Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2014 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 378 rodzin zastępczych, w których przebywało 527 dzieci.

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (275 rodzin), w których wychowywało się 348 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było 95, a pod ich opieką pozostawało 122 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 7 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (49 dzieci) i 2 rodziny zastępcze zawodowe (8 dzieci).

Ogółem wydatki związane z wypłatami świadczeń dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły 4.661.920,06 zł, w tym 507.285,38 zł stanowiły wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych a pochodzących z innych powiatów.

Tabela: Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2014 r.

Rodzaj rodziny zastępczej	wartość
Rodziny zastępcze spokrewnione w z dzieckiem	2 578 887
Rodziny zastępcze niezawodowe	1 306 267
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowani rodzinnego	619 649
Rodziny zastępcze zawodowe	157 117

W roku 2014 w 42 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 21 powiatami, przebywało 51 dzieci z terenu innych powiatów.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą, a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka,
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej. Na podstawie 10 umów zawartych o pełnienie funkcji rodziny pomocowej (z których dwie zawarto w 2013 r., a 8 w 2014 r.) 23 dzieci przebywało w rodzinach pomocowych (wynagrodzenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej wypłacono 9 rodzinom, w których przebywało 20 dzieci). W okresie sprawozdawczym podpisano 8 umów zlecenia o sprawowanie funkcji rodziny pomocowej.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na podstawie art. 101 ustawy placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistyczno-terapeutycznego,
- rodzinnego.

W 2014 r. w Lublinie funkcjonowało 17 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Miasto Lublin prowadziło 13 placówek - 1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną oraz 1 interwencyjną. Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie działały 4 placówki - 2 socjalizacyjne, 2 rodzinne.

W Lublinie funkcjonowały zatem:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 1 interwencyjna,
- 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały łącznie 256 miejscami. W ciągu 2014 r. umieszczonych było w nich 366 dzieci (w tym 298 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto). W 2014 r. dofinansowanie do funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosło 1.680.317,52 zł (w tym 922.129,12 zł dofinansowanie utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów).

W 2014 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 143 dzieci pochodzących z 32 powiatów oraz 4 dzieci z innych państw. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2014 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła 3.356.343,95 zł. Zobowiązania powiatów z tytułu ponoszenia wydatków za pobyt dzieci w placówkach realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie na rzecz Miasta Lublin w 2014 r. wyniosła 802.795,42 zł.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2014 znajdowało się 624 usamodzielnianych wychowanków z czego:

- 391 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej,
- 233 wychowanków z 74 placówek.

Najwięcej wychowanków usamodzielnia się z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 34 placówek, w tym 15 to placówki lubelskie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Łącznie wydatki na usamodzielnienie tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomoc pieniężną na usamodzielnienie wyniosły w 2014 r. 1.262.721,82 zł.

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnieniu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2014 dysponowało 7 mieszkaniami chronionym z 25 miejscami. W ciągu całego 2014 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystały 32 osoby.

D.4.4. Wypłacanie świadczeń socjalnych

Na podstawie decyzji MOPR przygotowanych przez pracowników socjalnych wypłacane są różnego rodzaju świadczenia. Wszystkie wypłaty realizowane są gotówkowo w ośrodku

ul. Zemborzycka 88-92. W ciągu roku jest to nieomal 400 tys. wypłat, co w przeliczeniu na liczbę dni roboczych w roku (ok. 240) daje ok. 1 660 wypłat dziennie.

Tabela: Liczba świadczeń różnego typu wypłacanych rocznie przez MOPR.

Rodzaj świadczenia	liczba świadczeń rocznie
świadczenie rodzinne	340 000
alimenty	50 000
Ubezpieczenie społeczne dla osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	5 600
Ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	3 100
SUMA	398 700

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

Tabela: Liczba przyjmowanych wniosków.

Rodzaj świadczenia	Liczba przyjętych wniosków
zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	9 792
funduszu alimentacyjnego	3 434
o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka	2 470
zasiłek pielęgnacyjny	1 583
świadczenie pielęgnacyjne	226
specjalny zasiłek opiekuńczy	326
zasiłek dla opiekuna	499
SUMA:	18 330

Świadczenie może być okresowe, nawet dłuższe niż rok (np. alimentacyjne) stąd widoczna wielokrotna przewaga wypłat nad przetwarzanymi wnioskami. Średnio na jeden wniosek przypada nieomal 22 wypłaty.

W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. pracownicy działu ds. świadczeń socjalnych wydali:

- 3 623 decyzje (przyznające i odmowne) w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 16 338 decyzji (przyznających, odmów, zmieniających i uchylających) z zakresu świadczeń rodzinnych.

Dział w roku 2014 odnotował 154 decyzje ostatecznie wydane przez samorządowe kolegium odwoławcze, z tego 82 pozostawiające w mocy decyzję organu właściwego.

D.4.4.1. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

W roku 2014 wydatki Ośrodka, z tytułu wypłat na świadczenia wzrosły o 2.467.052 zł w stosunku do roku 2013.

Tabela: Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń rodzinnych funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2013 – 2014.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2013 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2014 (w zł)	Różnica rok do roku
1	Zasiłki rodzinne	16 331 055	15 439 177	-891 878
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 930 268	7 859 891	-1 070 377
3	Świadczenia opiekuńcze	20 699 257	24 037 877	3 338 620
4	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 364 000	2 568 000	204 000
6	Fundusz alimentacyjny	21 496 359	21 316 816	-179 543
7	Odsetki wypłacane przy zasiłku dla opiekuna	-	94 776	94 776
7	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 689 007	2 556 087	867 080
8	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	389 976	494 350	104 374
	RAZEM:	71 899 922	74 366 974	2 467 052

W roku 2014 wydatki na świadczenia wyniosły 71.316.537 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego dla podopiecznych). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 5 943 045 zł. Stanowi to wzrost w stosunku do roku ubiegłego. W roku 2014 Ośrodek na koszty utrzymania w ramach dotacji celowej z budżetu państwa dysponował kwotą 2.213.145 zł.

W roku 2014 Ośrodek objął pomocą 17 276 rodzin. Jest to o 446 rodzin mniej niż w 2013. Natomiast w 2013 w stosunku do roku 2012 nastąpił spadek o 1 253 rodziny. Od 2007 r. obserwowany jest spadek liczby rodzin dla których wypłacane są świadczenia rodzinne.

W 2012 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono 3 230 rodzinom, w roku 2013 - 2 329 rodzinom (spadek o 28 %). Natomiast w 2014 roku zapomogę wypłacono 2 502 rodzinom - w stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost o 7,43 %.

W ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego 3 770 rodzinom co w stosunku do 2013 r. daje spadek o niemal 3 %.

Znaczny spadek nastąpił w przypadku osób korzystających z dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem podczas korzystania z urlopu wychowawczego aż 19,72 %.

D.5. Ochrona zdrowia i sprawy społeczne

D.5.1. Polityka prorodzinna

Prowadzona przez samorząd Miasta Lublin polityka społeczna w sposób szczególny uwzględnia różne kierunki działań prorodzinnych. Podejmowane działania zapewniają rodzinom kompleksowy zakres usług wspomagających, elastycznie odpowiadających na ich potrzeby. Zastosowane formy oddziaływania dają rodzinom potrzebującym wymierną pomoc oraz zapobiegają powstawaniu i nawarstwianiu się problemów mogących doprowadzić do rozpadu więzi rodzinnych i struktury rodziny.

D.5.1.1. Program „Rodzina Trzy Plus”

Lubelska inicjatywa - Program „Rodzina Trzy Plus” ma jasno określony cel: wsparcie rodzin z co najmniej trojgiem dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Lublin. Lubelski program wsparcia dużych rodzin "Rodzina Trzy Plus" realizowany jest od 29 marca 2012 r.

W ramach przyjętego Programu wydawana jest Karta „Rodzina Trzy Plus”. Karta zapewnia dużym rodzinom korzystanie ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg oraz zwolnień oferowanych przez instytucje, firmy i przedsiębiorstwa działające na terenie Miasta Lublin.

W roku 2014 Gmina Lublin w ramach podpisanych porozumień współpracowała ze 120-a Partnerami, takimi jak: teatry, muzea, ośrodki sportu i rekreacji, placówki oświatowe, domy kultury, centra kultury, galerie, prywatne przedszkola, szkoły językowe, restauracje, hipermarkety, markety, centra rozrywki i zabawy, sprzedawcy detaliczni, hurtownie, punkty usługowe itp., z tego 13 to jednostki samorządowe.

Tabela: Liczba wydanych kart programu „Rodzina Trzy Plus”.

	2012 (od maja)	2013	2014
Liczba wydanych kart	6740	7088	8985
% rodzin w programie w stosunku do rodzin uprawnionych.	31%	32%	44,8%

D.5.1.2. Zjazd Dużych Rodzin

Lublin był organizatorem II Ogólnopolskiego Zjazdu Dużych Rodzin. Zjazd odbył się w dniach 20-22 czerwca 2014 r. w Lublinie pod hasłem „Dom, rodzina – tu wszystko się zaczyna”.

Współorganizatorami Zjazdu byli: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie oraz Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus”.

Podczas Zjazdu Lublin gościł ponad 290 rodzin z całej Polski, tj. ok. 1 400 osób, w tym ponad 850 dzieci. Patronat Honorowy nad Zjazdem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski oraz Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska, którzy zaszczylili Miasto Lublin swoją obecnością w pierwszym dniu Zjazdu.

D.5.1.3. Karta Dużej Rodziny /KDR/

Z dniem 16 czerwca 2014 r. Miasto rozpoczęło realizację ogólnopolskiego programu dla dużych rodzin. W 2014 r. w Gminie Lublin program objął 417 rodzin, którym wydano 1 550 Kart.

D.5.1.4. Żłobki

W ostatnich latach przeznaczono znaczne środki finansowe na inwestycje i remonty celem zwiększenia miejsc opieki nad dziećmi w żłobkach prowadzonych przez miasto. Podjęte działania pozwoliły pozyskać środki finansowe z resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi „Maluch”, które przeznaczono na poprawę warunków pobytu dzieci w funkcjonujących żłobkach.

Na koniec 2014 r. na terenie Miasta Lublin ogólna liczba dostępnych miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych wynosiła 1 236 miejsc, 971 miejsc w żłobkach prowadzonych przez Miasto Lublin, 182 miejsca w żłobkach niepublicznych oraz 83 miejsca w klubach dziecięcych.

Tabela: Liczba miejsc dla dzieci w wieku do lat 3.

	2012		2013		2014	
	Prowadzone przez Gminę	Podmioty niepubliczne	Prowadzone przez Gminę	Podmioty niepubliczne	Prowadzone przez Gminę	Podmioty niepubliczne
Żłobki	811	14	868	142	971	182
Kluby dziecięce	0	0	0	34	0	83
RAZEM	811	14	868	176	971	265

W przypadku żłobków dochody (opłaty pobierane od rodziców dzieci) stanowią jedynie 10-15 % kosztów. Całość dochodów i wydatków przedstawia tabela.

Tabela: Dochody i wydatki Miejskiego Zespołu Żłobków w Lublinie w latach 2010-2014.

L.p.		2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
------	--	--------	--------	--------	--------	--------

1	Dochody	787 064,19	1 432 110,94	1 423 196,32	1 504 399,09	1 762 962,03
2	Wydatki, razem:	7 010 903,69	8 018 936,46	9 313 888,46	11 265 099,59	10 939 439,13
2.1	Zadania własne	7 010 903,69	7 983 936,46	7 411 484,71	9 450 146,69	9 405 061,10
2.2	Program resortowy "MALUCH"		35 000,00	405 390,00	1 124 900,00	1 388 085,00
2.3	Dotacja celowa MPiPS na dofinansowanie wydatków bieżących żłobków			1 395 374,08	441 085,00	
2.4	Projekt "Lubelskie mamy wracają do pracy"			101 639,67	243 967,90	141 293,03
2.5	Projekt "1000 pierwszych dni dla zdrowia"				5 000,00	5 000,00
3	Faktyczne zatrudnienie, et.	184,00	196,00	196,00	213,90	220,50
4	Średnie wynagrodzenie zł/et.	2 083,34	2 289,96	2 415,77	2 484,08	2 518,05
5	Liczba miejsc w żłobku	719,00	791,00	811,00	868,00	971,00
6	Liczba dzieci uczęszczających	702,00	743,00	703,00	531,00	608,50
7	Średni koszt utrzymania jednego dziecka w żłobku	908,38	895,46	1 104,06	890,07	819,29
*Średni koszt utrzymania dziecka obliczony z wydatków ZW+UE						

D.6. Ochrona i promocja zdrowia

Miasto Lublin jako gmina i miasto na prawach powiatu, odpowiedzialne jest za realizację ustawowo nałożonych zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia.

Obejmują one w szczególności: promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną, mającą na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu, wdrażanie programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców miasta oraz edukację zdrowotną zmierzającą do zapoznania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Samorząd Miasta Lublin jest organem założycielskim tylko dla jednego podmiotu leczniczego tj. ośrodka leczenia uzależnień SP ZOZ. Dlatego też realizacja programów zdrowotnych opiera się na zasadzie współpracy z innymi podmiotami leczniczymi działającymi na terenie miasta.

W 2014 r. z budżetu Miasta Lublin sfinansowane zostały następujące programy zdrowotne:

- program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia,
- program szczepień ochronnych przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka dla 12-letnich dziewcząt (urodzonych w roku 2002),

- program szczepień ochronnych przeciw pneumokokom dla mieszkańców miasta Lublin urodzonych w 2011 r.,
- program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów uczęszczających do placówek światowo-wychowawczych,
- program świadczeń zdrowotnych w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą oraz osobami dorosłymi w stanach terminalnych choroby,
- profilaktyka nadwagi i otyłości dla uczniów klas I gimnazjów,
- profilaktyka wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych,
- program - zdrowego odżywiania „Jedz z głową”,
- Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

D.7. Pomoc osobom niepełnosprawnym

D.7.1. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w urzędzie i jednostkach podległych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pobiera składkę od wszystkich pracodawców zatrudniających powyżej 50 pracowników a niezatrudniających osób z orzeczoną niepełnosprawnością w swoich strukturach. Z wpłat na PFRON zwolnione są samorządowe jednostki organizacyjne, osiągające 6 % wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Na 31 grudnia 2014 r. liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w stosunku do wszystkich zatrudnionych w Urzędzie Miasta i jednostkach w danym roku wyniosła 79 osoby, co stanowiło 6,74 % ogółu zatrudnionych.

D.7.2. Poradnictwo dla osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny potrzebują poradnictwa specjalistycznego dotyczącego wszelkich zagadnień związanych z sprawami życiowymi i możliwa do uzyskania pomocą. Najczęściej są to pytania o:

- ulgi i uprawnienia osób niepełnosprawnych,
- zasiłki i świadczenia finansowe dla osób niepełnosprawnych,
- sprawy mieszkaniowe,
- możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zakładach aktywności zawodowej, zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy,
- sprzęt rehabilitacyjny,
- doradztwo w zakresie likwidacji barier architektonicznych,

- prośby o udostępnianie aktów prawa lokalnego, pytania o sposoby i tryby załatwiania spraw w sądach i urzędach, pomoc w pisaniu pism i odwołań (po wcześniejszej konsultacji z prawnikiem).

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych udzieliło w 2014 r. 6 784 porad, w tym 722 porad specjalistycznych (psycholog, prawnik, tłumacz języka migowego w OION).

D.7.3. Integracja środowiska osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne mają trudność w uczestnictwie w życiu społecznym. Potrzeba jest organizacji zarówno zamkniętych imprez integracyjnych jak też wspólnych wyjść (z asystą dla pomocy w przemieszczaniu się) na wydarzenia powszechne – takie jak festiwale uliczne, wystawy czy konferencje.

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych zorganizowało w roku 2014 dwie imprezy integracyjna dla środowiska niepełnosprawnych:

- IX. edycję Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji/organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych na terenie miasta Lublin,
- II. edycję Lubelskich Targów Aktywności Osób Niepełnosprawnych, których przewodnimi tematami były sport i aktywność zawodowa osób z różnymi niepełnosprawnościami.

D.7.4. Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Lublin

Z inicjatywy Rady, przy współpracy z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych, została zorganizowana IX edycja Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji/organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych na terenie miasta Lublin. Do Konkursu wpłynęło 13 zgłoszeń w trzech kategoriach:

- Kategoria I - osoby niepełnosprawne osiągające wybitne sukcesy zawodowe, twórcze, sportowe, itp.,
- Kategoria II - osoby realizujące przedsięwzięcia na rzecz aktywizacji i integracji niepełnosprawnych mieszkańców Lublina,
- Kategoria III - instytucje/organizacje zaangażowane w działalność na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji osób niepełnosprawnych.

Rada opiniowała projekty uchwał Rady Miasta w zakresie tematyki dotyczącej osób niepełnosprawnych jak również opiniowała wnioski lokalnych podmiotów społecznych starających się o dofinansowanie ze środków PFRON.

D.8. Społeczna Rada Seniorów Miasta Lublin

Z inicjatywy Rady, przy współpracy z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych, odbyła się 3-cia edycja Konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom”, którego celem jest wyróżnienie miejsc w Lublinie, oferujących usługi, rabaty, zniżki oraz dostępność architektoniczną najstarszym mieszkańcom naszego Miasta. Do Konkursu wpłynęły 52 aplikacje, z czego 49 podmiotów uzyskało certyfikaty. Konkurs otrzymał wyróżnienie i został wpisany do „Złotej Księgi Dobrych Praktyk na Rzecz Społecznego Uczestnictwa Osób Starszych” - inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Komisji ds. Osób Starszych.

Z inicjatywy Rady, Lublin został włączony do projektu „Zoom na Rady Seniorów”, który ukierunkowany jest na projektowanie przestrzeni publicznej sprzyjającej osobom starszym i zakłada aktywną, interdyscyplinarną współpracę seniorów, przedstawicieli samorządu, animatorów, socjologów oraz projektantów.

Rada zaangażowana była przy realizacji Lubelskich Dni Seniora oraz pierwszego w Lublinie pokazu mody senioralnej „Odczaruj Jesień Życia”.

Członkowie Rady przeprowadzili spotkania z Radami Dzielnic oraz opiniowali projekty uchwały Rady Miasta z zakresu polityki senioralnej jak również przekazali swoje uwagi do projektu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014-2020”.

E. Kultura, wypoczynek, otwartość

E.1. Kultura

E.1.1. Wydatki na kulturę

Wydatki przeznaczone na kulturę można zaliczyć do czterech grup, z czego trzy grupy to wydatki bieżące, bezpośrednio przypisane w budżecie do Wydziału Kultury:

- wydatki na miejskie instytucje kultury,
- instytucje te mają własną osobowość prawną na zasadach wynikających z ustawy o instytucjach kultury i prowadzą własną księgowość,
- wydatki ogólne Wydziału Kultury.

Tabela: Wydatki Wydziału Kultury w latach 2010-2014 w zaokrągleniu do 1 PLN.

	2010	2011	2012	2013	2014
Środki przeznaczone na miejskie instytucje kultury	26 812 002	31 192 599	36 474 318	37 733 612	44 255 863
Wydatki ogólne Wydziału Kultury	2 540 859	2 327 292	3 020 932	2 668 205	2 336 374
Środki w dyspozycji referatu ds. współpracy z NGO	1 394 755	1 797 440	1 777 418	2 818 578	3 158 521
RAZEM	30 747 617	35 317 331	41 272 667	43 220 394	49 750 757

Jak widać wydatki bieżące na kulturę w ostatnich 5 latach dynamicznie wzrosły z 30,7 mln zł w roku 2010 do 49,7 mln zł w roku 2014. Jest to wzrost o 61,8 % czyli średnio o 15,4 % rok do roku.

E.1.2. Instytucje kultury

E.1.2.1. Centrum Kultury w Lublinie

Pion artystyczny Centrum Kultury obejmuje m.in. działalność teatrów:

- Provisorium,
- Kompania Teatr,
- ScenaPraPremier InVitro,

- Teatr MAAT PROJEKT,
- NeTTheater,
- Lubelski Teatr Tańca.

Wymienione teatry w 2014 prezentowały swoje spektakle na festiwalach teatralnych w kraju (Warszawskie Spotkania Teatralne, Festiwal „Bliscy Nieznajomi” Poznań, Letnia Scena Łódź, Teatralna Karuzela Łódź, Retroperspekty, Rzeszów, Kraków) i za granicą (Mexico City, Aguascalientes) oraz w Lublinie. Łącznie Teatry mieszczące się w Centrum Kultury zagrały 74 przedstawienia.

Teatry oprócz prezentacji spektakli organizowały różnorodne wydarzenia, debaty, spotkania z publicznością czy rezydencje artystyczne("Fresh Theatre Experience" dla młodych twórców z zagranicy , Festiwal MAAT PROJEKT oparty o pracę artystów/choreografów z Polski i Izraela podczas 7 dwutygodniowych rezydencji).

Nowym projektem Centrum Kultury było utworzenie Czytelni Dramatu organizującej cykliczne czytania najnowszych sztuk dramatycznych dla dzieci (Czytelnia Dramatu Dzieciom, 14 czytań), młodzieży i dorosłych (10 czytań), spektakle teatralne, warsztaty dla dzieci oraz spotkania z dramatopisarzami, reżyserami i aktorami, krytykami teatralnymi.

Galeria Biała działająca w ramach pionu artystycznego CK kontynuowała działalność promując uznanych jak i młodych twórców poprzez prezentacje ich prac w wystawach indywidualnych i zbiorowych. W ramach programu „ende neu” organizowała koncerty, debaty, wykłady, spotkania oraz prowadziła zajęcia edukacyjne.

Nowa inicjatywą instytucji jest cykl spotkań pod nazwą „Konfrontator”, w ramach którego organizowane są spotkania poświęcone kolejnym odsłonom programu Festiwalu „Konfrontacje Teatralne” w nadchodzącej edycji a także najważniejszym tematom dyskusji toczących się w środowisku teatralnym w Polsce i za granicą.

W 2014 przy Centrum Kultury działała kolejny rok Wschodnioeuropejska Platforma Sztuk Performatywnych (*East European Performing Arts Platform*) realizująca swój program na rzecz rozwoju sztuk performatywnych (teatru i tańca) w Europie Środkowej i Wschodniej.

W 2014 roku działający w instytucji Kinoteatr Projekt organizował zarówno własne autorskie festiwale (Złote Mrówkojady, Festiwal Filmów Dobrze Zakręconych, Pełny Metraż), jak i lubelskie repliki festiwali z Polski (MFF Etiuda&Anima, Euroshorts, Festiwalu Filmów i Form Jednominutowych oraz Festiwalu Animator).

W ramach Oscar Shorts, Future Shorts, World Shorts Bałkany, Short Waves miały miejsce pokazy filmów krótkometrażowych, a ramach projektu Kino za Rogiem seanse ambitnego kina repertuarowego.

Dział fotografii artystycznej Centrum Kultury promowało poprzez działania Pracowni Promocji Dziedzictwa Kulturowego (projekt Akademia Odkryć Fotograficznych, wykłady, warsztaty wybitnych polskich fotografików, pokazy fotografii, fotokastów, diaporam).

Centrum Kultury w swej działalności wchodzi również w obszary gdzie kultura i sztuka mogą stać się mechanizmem zmiany społecznej i realnie wpływać na życie mieszkańców miasta.

Centrum Kultury prowadziło również działalność poza główną siedzibą w Muszli Koncertowej w Ogrodzie Saskim i po raz trzeci na Moście Kultury.

E.1.2.2. Galeria Labirynt

W 2014 r. w Galerii Labirynt odbyło się 18 wystaw, w tym 10 indywidualnych. Dodatkowo w Galerii Labirynt 2 przy ul. Grodzkiej 3 odbyło się 5 wystaw młodych artystów z Polski i Ukrainy.

Galeria była organizatorem 42 innych wydarzeń, w tym cyklicznych i międzynarodowych.

W roku 2014 współpracowała z:

- Instytutem Sztuk Pięknych UMCS prezentując najlepsze dyplomy z lat 2010-2013 (prace wykonane przez 41 artystów),
- Lubelskim Towarzystwem Zachęty Sztuk Pięknych (wystawa „Niepokój” oraz wystawa „Uczulenie na kolor”, która powstała jako efekt pracy grupy uczestników całorocznego kursu kuratorskiego „Abecadło kuratora”),
- Stowarzyszeniem Artystów „Bliski Wschód” (projekt artystyczny - Lublin jest kobietą).

Galeria zorganizowała konferencje:

- „East European Art seen from Global Perspectives: Past and Present” z udziałem wybitnych uczonych z dziedziny sztuki i kultury Europy Środkowo-Wschodniej z najlepszych ośrodków badawczych na świecie (koordynator naukowy Piotr Piotrowski),
- „Wideo w sztukach wizualnych” (15 naukowców z Polski),
- „Transformacje w sztuce polskiej po 1989 roku”.

W 2014 r. instytucja realizowała:

- projekty („Nieużytki sztuki”, „Zielony Labirynt”, „Schody”),
- organizowała wykłady (np. cykl „Sztuka i filozofia”),
- spektakle („Lightskin”, „Josephine Baker, rytmy oporu”),
- festiwale filmowe i projekcje, (m.in. O!PLA Ogólnopolski Festiwal Polskiej Animacji), prezentacje („Otwarte Archiwum”), koncerty, spotkania, performance, plenery.

Dodatkowo instytucja prowadziła warsztaty dla grup zorganizowanych, oprowadzania po wystawach, pokazy filmów (Niedzielny Poranek Filmowy), czytania dramatu dla dzieci oraz program warsztatów podczas ferii zimowych (Ferie w Labiryncie).a także cykl warsztatów dla młodzieży słabowidzącej „Sztuka - czuję to!” oraz cykl weekendowych warsztatów, prelekcji, koncertów. „Zielony Labirynt”. Projekty edukacyjne zrealizowane w 2014 w Galerii to: „Po nitce do sztuki” (dla dzieci) oraz „Otwarta Galeria” (projekt przeznaczony dla nauczycieli).

E.1.2.3. Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”

W 2014 r. Ośrodek działał zgodnie z wyznaczonymi przez siebie kierunkami działalności programowej. Współtworzył „Kulturę Pamięci” miasta przez:

- rewitalizację historycznych przestrzeni zajmowanych przez instytucje (Brama Grodzka, Dom Słów, Plac Śmierci, Trasa Podziemna),
- tworzenie Archiwum Historii Mówionej (rejestracja i upowszechnianie wspomnień mieszkańców Lublina związanych z jego historią), prowadzenie Archiwum Fotografii (pozyskiwanie, digitalizację, katalogowanie i udostępnianie fotografii związanych z historią Miasta,
- popularyzację historii dziedzictwa kulturowego miasta oraz upamiętnianie ważnych zdarzeń w historii, (Pożar Miasta Lublina, Dzień Wolności, Lubelski Lipiec),
- prowadzenie portalu internetowego „Lublin. Pamięć Miejsca” (multimedialna i hipertekstowa opowieść o Lublinie),
- programu wydawniczego („Scriptores” tomiki wierszy),
- tworzenie programów edukacyjnych dla szkół („Najazdy na Szkoły”, „Szlifujemy diamenty”),
- realizację programu rezydencjalnego dla animatorów i edukatorów z zagranicy.

Realizował działania edukacyjne adresowane specjalnie do dzieci

- Małe Miasto Poezji,
- Zaczarowany Lublin,
- Wędrujące drzewo Opowieści.

Prowadził szereg działań artystyczno-animatorskich związanych z popularyzacją tradycji opowiadania, a w szczególności:

- Festiwal „Zaczarowany Lublin - Międzynarodowe Spotkania z Opowiadaczami Świata”,
- „Scena opowieści Teatru NN”,
- program edukacyjny „Szkoła z opowieścią”.

Ponadto Ośrodek prowadzi obsługę turystycznej Trasy Podziemnej. Pracownia Edukacji Historycznej realizuje tu programy edukacyjne popularyzujące historię Lublina wykorzystując do tego Trasę i jej otoczenie na Starym Mieście.

Ofertą edukacyjną i turystyczną uzupełniają proponowane przez Ośrodek wystawy:

- „Lublin. Pamięć Miejsca”,
- „Pamięć Światła - Pamięć Sprawiedliwych”,
- Galeria Fotografii „NN”, Siła Wolnego Słowa”,
- „Elementarz” na Majdanku (Barak nr 53),

W oparciu o Izbę Drukarstwa tworzony jest „Dom Słów”. To nowatorska, interdyscyplinarna instytucja artystyczno – edukacyjna, której program budowany jest wokół znaczenia słowa drukowanego (kultura książki, poezja, literatura) i mówionego (tradycja opowiadania) w kulturze oraz w życiu społecznym (wolność słowa).

Obok kamienicy Żmigród 1, znajduje się duże podwórko, które staje się naturalnym miejscem prowadzenia działań „Domu Słów”.

Instytucja jest organizatorem ważnych i rozpoznawalnych nie tylko w Lublinie:

- festiwalu (m.in. „Śladami Singera” „Typolub”),
- wydarzeń stałych odbywających się co roku w tym samym terminie (Urodziny Czechowicza, Urodziny Sztukmistrza „Pożar Miasta Lublina, Dzień Wolności Lubelski Lipiec),
- projektów czasowych (Shtetl Roots, Lubelska Biblioteka Wirtualna, „Drewniany Skarb” Remiks dokumentalny,
- prowadzi także wystawę poświęconą historii Miasta Żydowskiego w Lublinie w Rishon le Zion).

Niezwykle ważnymi i cennymi są działania prowadzone przez instytucję w projektach internetowych tj. prowadzenie portali:

- „Lublin. Pamięć Miejsca” (opowiada o dziedzictwie kulturowym miasta i jego historii),
- portal „Latarnia” (prezentacja ludzi, instytucji, organizacji działających w obszarze kultury, edukacji i animacji. Dobre praktyki). Działania w serwisach społecznościowych, Tworzenie wirtualnego archiwum Historii Mówionej). Tworzenie wirtualnego archiwum Fotografii,
- Ośrodek współpracuje z lubelskimi uniwersytetami KUL (Instytut Historii, Instytut Filologii Polskiej - Teksty Kultury. Animacja Sieci)b) i UMCS (Instytut Historii, Instytut Filologii Polskiej) i szkołami. Wśród partnerów znajduje się Żydowski Instytut Historyczny, YIVO (USA) Yad Vashem (Izrael), Miasto partnerskie Rishon le Zion (Izrael), Instytut Drewna w Norwegii.

E.1.2.4. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

Jednym z czołowych projektów realizowanych przez Ośrodek w 2014 r. był Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody” - VI edycja. Podczas festiwalu spotkali się wybitni kompozytorzy muzyki współczesnej, znakomici instrumentalisci, przedstawiciele awangardy jazzu z muzykami tradycyjnymi i twórcami rekonstruującymi archaiczne tradycje muzyczne. W ramach festiwalu odbywały się koncerty, spektakle, spotkania i warsztaty. W wydarzeniach wzięło udział ponad 6 200 osób.

W 2014 r. ośrodek zorganizował VI edycję Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej Otwarte Miasto/Open City pod hasłem „Ulotność i trwanie”. Festiwal, jest uważany za jedną z najważniejszych, cyklicznych prezentacji sztuki współczesnej w przestrzeni publicznej w kraju i największą wystawą sztuki współczesnej na wschodzie Polski. W ramach festiwalu zaprezentowano 14 rzeźb w ogólnodostępnej przestrzeni miasta. Szacowana liczba odbiorców festiwalu to 350 000 osób. W 2014 r. ramach XV edycji festiwalu „Najstarsze Pieśni Europy” prezentowane były najstarsze muzyczne świadectwa kultury tradycyjnej z różnych regionów Europy. Zorganizowano 9 koncertów, w których udział wzięło 3 500 osób. Ośrodek organizował także warsztaty śpiewu, improwizacji muzycznej, koncerty muzyki tradycyjnej i awangardowej oraz potańcówki.

E.1.2.5. Warsztaty Kultury w Lublinie

W 2014 r instytucja kontynuowała organizację największych i najbardziej popularnych festiwali i wydarzeń kulturalnych w mieście. Po raz kolejny odbyły się: Noc Kultury (VIII edycja), Inne Brzmienia Art'n'Music Festival (VII edycja), Carnaval Sztuk-Mistrzów (V edycja) Jarmark Jagielloński (VIII edycja), Solo życia. Odbiorcami wydarzeń byli zarówno mieszkańcy Lublina, turyści, jak i osoby specjalnie przybywające na konkretne wydarzenia , które przeznaczone były dla wszystkich kategorii wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli czy seniorzy).

Podczas organizowanych festiwali miały miejsce: 44 seanse/projekcje filmowe, 112 spektakli teatralnych i performance, 145 koncertów, 100 wystaw; 66 spotkań; 58 zajęć/warsztatów muzycznych, targi sztuki cyrkowej, parada kuglarska oraz miasteczko zabaw. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział prawie 1 000 artystów z kraju i całego świata. Liczbę publiczności szacuje się na 400 000 osób. W Urban Highline (jedynej tego typu na świecie imprezie) odbywającej się podczas Carnavalu Sztuk-Mistrzów udział wzięło 255 uczestników z 25 krajów świata.

Warsztaty Kultury poza organizacją festiwali budują swój bogaty, bieżący program działalności z szeroką ofertą dla odbiorców indywidualnych, którzy pragną aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym, poszerzając jednocześnie swoją wiedzę. Do całorocznych projektów instytucji należą: Kino bez barier - cykl „Miasto movie”, Spotkania z kulturą - cykl „Book it! - kilka zdań o muzyce”, Lub design, Spotkania Opowiadaczy, Projekt „Grodzka 5”,Magazyn Kultura Enter, Magiczna Latarnia, Wolontariusz Kultury.

Ponadto instytucja realizuje projekty (Inkubator Animacji Kultury, Patterns of Europe/Wzory Europy) prowadzi warsztaty (Medialab Katowice | Puls Starego Miasta), spotkania (Projekt „Zimowa Majsternia” - Mała Majsternia), programy i zajęcia edukacyjne (Elementarz tradycji, Lekcje sztuki dla małych i dużych) i konkursy Diamenty Lublina.

Warsztaty są jednym z koordynatorów programu Dzielnice Kultury w ramach, którego zrealizowano blisko 30 projektów kulturalnych w dzielnicach: Czechów Północny, Czechów

Południowy, Ponikwoda, Wieniawa, Śródmieście, Stare Miasto, Rury, Za Cukrownią, Wrotków. Większość projektów realizowana była przez operatorów kulturalnych wybranych w ramach otwartego naboru projektów.

Poprzez udział w spotkaniach międzynarodowych (Holandia, Czechy, Francja), prowadzenie warsztatów w ramach sieci współpracy kulturalnej NATAŠA PLATFORM (Mołdawia) oraz programy promocji lubelskich artystów za granicą (Francja) instytucja buduje sieć kulturową partnerstwa wschodniego.

E.1.2.6. Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej

W roku 2014 Zespół prowadził zajęcia z dziećmi i młodzieżą oraz dorosłymi w 16 grupach tanecznych i 2 kapelach. Łączna liczba uczestników stałych form pracy to 550 osób. W okresie letnim zorganizowano 2 letnie warsztaty szkoleniowo-wypoczynkowe adresowane do grup dziecięcych. Kontynuowano z grupami pozycje, które weszły do repertuaru Zespołu. Były to m.in. specjalne programy obrzędowe związane z tradycjami świąt Bożego Narodzenia, Nowego Roku oraz zwyczajami wiosennymi.

Zespół zorganizował wiele koncertów prezentujących różne formy swojej artystycznej działalności m.in.: „Cichuteńko pośród nocy”, „W moim ogródeczku”, „Lublin – Lublinowi”.

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” brał udział w festiwalach, promując kulturę polską za granicą, W Bułgarii na festiwalu „Friendship without borders” zaprezentowano 6 koncertów, natomiast w Finlandii na festiwalu „Sottissi moves” zespół zaprezentował się 11 razy. Zespół uczestniczył też w międzynarodowym festiwalu „Dances et Musiques de Monde” we Francji oraz odbył tygodniowe turnee, w ramach którego zaprezentował koncerty w Mansle, Oloron Stc Marie, Chauvigny, Angonleme i St Laurent de Ceris. W ramach działalności koncertowej Zespół organizował „Lekcje folkloru” dla lubelskich szkół i przedszkoli. Część koncertów zrealizowano we współpracy z Filharmonią Lubelską. Celem tych zajęć było zapoznanie dzieci i młodzieży z polską kulturą ludową, tradycjami i zwyczajami. Każda z lekcji ilustrowana była koncertem w wykonaniu podopiecznych Zespołu.

W lipcu odbyły się XXIX Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, których organizatorem jest Zespół Pieśni i Tańca „Lublin”. W festiwalu wzięły udział dziecięce zespoły z Chile, Francji, Kolumbii, Słowacji, Serbii, Gruzji, Słoweni, Turcji i Polski. Koncerty obejrzało około 30 tys. widzów.

E.1.2.7. Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego

Sieć biblioteczna MBP w 2014 r. zwiększyła się o jedną placówkę: Filię nr 39 i liczyła łącznie 38 filii. W liczbie tej mieści się 32 placówek ogólnych, 4 szpitalne, 1 ze zbiorami fonicznymi i 1 multimedialna BIBLIO.

Na zakup materiałów bibliotecznych w 2014 r. MBP przeznaczyła z dotacji budżetu Miasta kwotę w wysokości 900 000 zł oraz z dotacji MKiDN kwotę 57 613 zł. W 2014 r. z usług filii MBP korzystało 71 956 czytelników. Biblioteka obsługuje 922 czytelników niepełnosprawnych. W roku 2014 filie odnotowały 790 107 odwiedzin, czytelnicy wypożyczyli ogółem 1 805 883 jednostki biblioteczne, w tym 1 516 875 książek, 171 772 egzemplarzy gazet i czasopism oraz 117 236 jednostki zbiorów specjalnych.

Poza udostępnianiem zbiorów Biblioteka prowadziła działalność kulturalno-oświatową. Ogółem w filiach MBP zrealizowano 5 898 form tej pracy. Były to min. wystawy, lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, wykłady, prelekcje, konkursy, koncerty, zajęcia plastyczne, dyskusje nad książką, zajęcia komputerowe, kurs języka angielskiego, głośne czytanie, udział w festynach osiedlowych, inscenizacje, zajęcia teatralne, prezentacje multimedialne, kluby gier planszowych i fabularnych, pokazy filmowe, konsultacje dla maturzystów. We wszystkich formach pracy kulturalno-oświatowej wzięło udział 101 526 osób.

E.1.2.8. Teatr Stary w Lublinie

W 2014 r. w Teatrze Starym odbyło się 285 wydarzeń afiszowych. Działalność została uporządkowana, w ten sposób, że każdego dnia tygodnia odbywają się wydarzenia innego rodzaju:

- w poniedziałki Teatr przygotowywał projekcje filmowe proponując widzom polskie i światowe kino artystyczne. W 2014 r. odbyły się 24 projekcje filmowe i 11 spotkań z twórcami. 12 projekcji było dostępnych dla cudzoziemców (angielskie napisy) a 3 dla osób niewidomych i słabowidzących (audiodeskrypcja),
- we wtorki odbywały się spotkania i debaty o najważniejszych zagadnieniach związanych z kulturą i literaturą,
- w środy w Teatrze królowała muzyka - odbyło się 37 wydarzeń, koncertów i wystawień koncertu-spektaklu „Wieczorem”,
- w piątki i soboty prezentowano przedstawienia teatralne. Odbyło się 49 spektakli oraz 5 spotkań z ich twórcami,
- w niedzielę Teatr organizował różnorodne działania skierowane do najmłodszych. Odbyło się 48 wydarzeń, w tym przedstawienia teatralne, seanse z cyklu „Filmowa Niedziela”, koncerty z cyklu „Mała Muzyka” oraz czytanie bajek dla dzieci i rodziców.

Teatr był także dostępny dla zwiedzających. We wszystkich wydarzeniach organizowanych i współorganizowanych przez Teatr udział wzięło 31 944 widzów. Średnia frekwencja na wydarzeniach repertuarowych wyniosła 83,5 %.

W 2014 r. Teatr Stary zrealizował również własną produkcję - spektakl „Machia” autorstwa i w reżyserii Juliusza Machulskiego, który pokazany został 14 razy. Ponadto Teatr

był koordynatorem projektu „Galeria na płocie”, w ramach którego na ogrodzeniu Ogrodu Saskiego prezentowane były 4 wystawy.

Teatr realizował także projekt edukacyjny „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”.

E.1.2.9. Teatr im. H. CH. Andersena

Teatr im. H. Ch. Andersena w 2014 r. zagrał 341 spektakli w tym 322 w siedzibie i 19 przedstawień na wyjeździe. W przedstawieniach uczestniczyło 38 834 widzów. Frekwencja na przedstawieniach wynosiła 96,7 %.

W 2014 r. zrealizowano pięć premier: „Baśń o zaklętym kaczorze”, „Cudowna lampa Aladyna” - dla dzieci +6, „Bucik Kopciuszka” - dla dzieci 2+, „Zły Pan” – dla dzieci 6+ oraz „Muminki” . Poza nowymi premierami prezentowanych było 12 innych tytułów. Po niedzielnych spektaklach odbywały się „Spotkania z bohaterem” - spotkania widzów dziecięcych z aktorami. Organizowano także spotkania grup widzów z aktorami i z rzemieślnikami teatralnymi.

W 2014 r. Teatr obchodził jubileusz sześćdziesięciolecia. W ramach obchodów zorganizowano m.in. Konferencję Dyrektorów Teatrów Lalek.

W ramach działalności Działu Edukacji Artystycznej zorganizowano m.in. warsztaty teatralne prowadzone przez aktorów Teatru Andersena z dziećmi i młodzieżą, warsztaty teatralne prowadzone z seniorami z Dziennego Domu Opieki Społecznej w Lublinie, spotkania i lekcje teatralne, warsztaty teatralne dla nauczycieli, instruktorów i pedagogów teatru.

E.1.3. Kultura w dzielnicach

W 2014 r. została przeprowadzona II edycja programu Dzielnice Kultury. Dzielnice Kultury to wieloletni, interdyscyplinarny program, którego celem jest zwiększenie potencjału kulturalnego dwudziestu siedmiu dzielnic Lublina. Program realizowany jest we współpracy z 3 samorządowymi instytucjami kultury: DDK Węglin, DDK Bronowice i Warsztatami Kultury, które będąc dzielnicowymi operatorami programu, odpowiedzialne są za nabór i realizację projektów we współpracy z lokalnymi partnerami.

W 2014 r. z w ramach Programu Dzielnice Kultury zrealizowano:

- DDK Węglin - 18 projektów na łączną kwotę 76 485 zł,
- DDK Bronowice - 53 projekty na łączną kwotę 198 603 zł,
- Warsztaty Kultury - 24 projekty na łączną kwotę 150 000 zł.

Jednocześnie Wydział Kultury przekazuje środki na projekty realizowane w dzielnicach w ramach dedykowanego programowi zadania w ramach otwartego konkursu ofert. Pozostałe usługi kulturalne są zakupowane jako uzupełnienie oferty kulturalnej miasta. Niektóre przedsięwzięcia

kulturalne mogą być zrealizowane przez podmioty wyspecjalizowane, które nie mogą ubiegać się o dotację w otwartym konkursie ofert.

W 2014 r. zostało sfinansowanych:

- 77 projektów opiewających na kwotę 909 968 zł - w ramach zadania „Dzielnice Kultury”,
- 10 projektów na kwotę 222 200 zł - Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”, Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin”,
- 3 projekty na kwotę 26 000 zł - DDK „Bronowice”, DDK „Węglin” (w ramach letnich akcji),
- 3 projekty na kwotę 17 800 zł - DDK „Bronowice”, DDK „Węglin” (inne akcje).

E.1.3.1. Dzielnicowe domy kultury

- Miasto prowadzi obecnie dwa własne dzielnicowe domy kultury:
- Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”,
- Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin”.

W 2014 r. W Dzielnicowym Domu Kultury „Bronowice” oraz filii na Tatarach realizowane były programy mające na celu zaspakajanie potrzeb środowiska lokalnego poprzez prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej. W 2014 r. w DDK odbywały się zajęcia w zakresie edukacji plastycznej, tanecznej (taniec nowoczesny, balet, hip hop), teatralnej, muzycznej, językowej, komputerowej, interdyscyplinarnej edukacji przedszkolnej. Organizowano także interdyscyplinarne zajęcia dla seniorów i dorosłych, zajęcia warsztatowe oraz ruchowe.

W 2014 r. DDK „Bronowice” kontynuował działania w zakresie organizacji i współorganizacji wydarzeń artystycznych i edukacyjnych. Zrealizowano ponad 100 takich projektów adresowanych do różnych grup wiekowych. W roku 2014 Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” był organizatorem czterech wydarzeń o charakterze konkursowym, prowadził również działalność wystawienniczą w 3 galeriach.

W 2014 r. Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” realizował program edukacji kulturalnej, społecznej i artystycznej na terenie bloków socjalnych przy ul. Wrońskiej i Grygowej mający na celu aktywizację środowiska zagrożonego wykluczeniem społecznym. W ramach kolejnej edycji programu „Dzielnice Kultury” DDK koordynował działania w obszarze dziewięciu dzielnic Lublina. W ramach Programu zrealizowano 53 projekty, w których udział wzięło 8 000 osób.

Jak co roku DDK był organizatorem Akcji „Lato w Mieście” w której uczestniczyło ok. 70 dzieci w wieku 7-15 lat, zorganizowano również pilotażową edycję zajęć dzieci w wieku 3-7 lat. W ramach akcji „Zima w Mieście” zorganizowano 12 wyjść oraz 3 bloki zajęć stacjonarnych, w których udział brało średnio 56 dzieci.

Program działalności DDK „Węglin” koncentrował się wokół trzech bloków programowych:

- edukacja kulturalna jako poszerzanie pola wyboru,
- dom kultury jako rzeźba społeczna,
- Duża Dawka Kultury na Węglinie.

W zakresie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży odbywały się warsztaty muzyczne (gitarowe, bębniarskie, pianistyczne i instrumentalno-wokalne), plastyczne, komiksowe, zajęcia ruchowe i taneczne oraz warsztaty słowa.

W ramach programu Dom kultury jako rzeźba społeczna prowadzone były wszelkie inicjatywy aktywizujące społeczność lokalną dla różnych grup wiekowych m.in. dla seniorów: gimnastyka, nauka języka angielskiego, zajęcia artystyczne, spotkania integracyjne Retro Dance, Klub „Aktywni 50+”; zajęcia adresowane do mam i rodziców z małymi dziećmi odbywały się w cyklach „My Mamy” i „Dziecinada”.

Działały także Zespół „Lubelskie Czaderki”, bębniarska orkiestra dla dorosłych „Węglin Drummers”, Zespół Chórny Bello Canto. Odbywały się warsztaty fotograficzne „Kurs na Foto”, warsztaty „Dziennikarzem być”, warsztaty gitarowe dla dorosłych, warsztaty Teatralne dla Rodziców, Warsztaty Rzemiosła Teatralnego oraz zajęcia ruchowe Zumba. DDK „Węglin” organizował także różnorodne wydarzenia jednorazowe oraz wydawał gazetę osiedlową „Go!Węglin”.

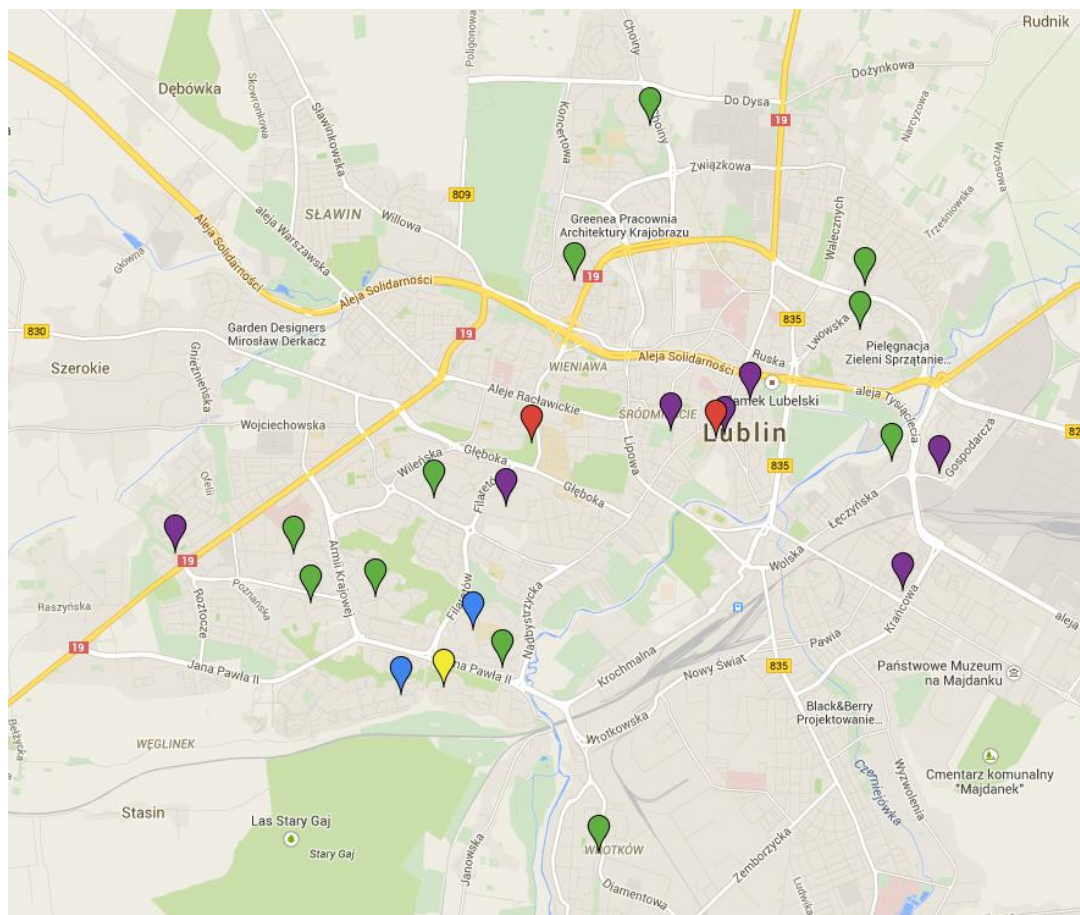
W ramach programu Duża Dawka Kultury czyli wydarzenia artystyczne prezentowane były ciekawe wydarzenia artystyczne w cyklach tematycznych: filmowym „Akademia Zapomnianych Arcydzieł Filmowych”, muzycznym „Peryferia” i „Profesor Książek prezentuje”, teatralnym „Teatr Jednego Aktora”, literacko-teatralnym „Spis Treści”, historii sztuki „Dlaczego Mona Lisa się uśmiecha?” i sztuk wizualnych „Galeria Węglin” oraz „Nowy Dom”.

W ramach programów „Lato w mieście” oraz „Zima w mieście” DDK „Węglin” zorganizował program warsztatów i działań animacyjnych dla dzieci w wieku szkolnym, wzięło w nim udział 130 uczestników. W 2014 r. Dzielnicowy Dom Kultury Węglin był operatorem programu „Dzielnice Kultury”, w ramach którego zrealizowano 18 projektów.

Oprócz instytucji miejskich istnieją także domy kultury prowadzone przez spółdzielnie mieszkaniowe. Są one finansowane przez członków spółdzielni mieszkaniowych poprzez kilkugroszowe odpisy od czynszu za każdy metr kw. mieszkania. Miasto wspiera działalność osiedlowych domów kultury głównie przez finansowanie organizacji pozarządowych, które są afiliowane przy tych instytucjach.

Nie są to co prawda instytucje w całości finansowane przez miasto, stanowią jednak ważny element systemu kultury w mieście.

Mapa: Rozłożenie instytucji kultury na terenie miasta Lublina w 2014 z uwzględnieniem instytucji regionalnych, miejskich i spółdzielczych.

Zielone osiedlowe domy kultury prowadzone przez spółdzielnie mieszkaniowe -

Fioletowe to miejskie domy kultury

Czerwone - Akademicki Ośrodek Kultury „Chatka Żaka”, Wojewódzki Ośrodek Kultury

Niebieskie - prywatne instytucje kultury

Żółte - miejskie planowane

E.1.3.2. Finansowanie inicjatyw społecznych

Trzecim pionem aktywności realizowanych w ramach aktywności dzielnicowej są projekty prowadzone przez organizacje pozarządowe.

W sumie w roku 2014 dofinansowano 202 projekty realizowane przez NGO, na łączną kwotę dotacji 3 158 520,73 zł.

E.1.4. Nagrody i stypendia

Kultura to obszar gdzie nie wszystko da się ująć liczbami i olbrzymią rolę odgrywa talent i osobiste zagazowanie twórców i animatorów kultury. Miasto nagradza takie osoby na trzy sposób. Tych najbardziej zasłużonych – nagrodami prezydenta. Wyróżniających się studentów szkół artystycznych – stypendiami. W końcu są nagrody przyznawane przez środowisko dziennikarskie, w które wspiera finansowo miasto Lublin.

E.1.4.1. Nagrody artystyczne prezydenta Lublina

Nagrody są przyznawane na podstawie Uchwały Nr 187/X/99 z 22 kwietnia 1999 r. w sprawie ustanowienia i przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury.

W roku 2014 prezydent Miasta Lublina przyznał nagrody artystyczne następującym osobom oraz instytucjom:

- Natasza Ziółkowska-Kurczuk,
- Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie,
- Zygmunt Nasalski,
- Bank Gospodarki Żywnościowej S. A. w Lublinie.

E.1.4.2. Nagrody okolicznościowe

W oparciu o Uchwałę Prezydent Miasta Lublin przyznał Nagrody Okolicznościowe za dokonania w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury lub z okazji jubileuszy działalności twórczej, artystycznej lub jubileuszu działalności w zakresie upowszechniania kultury m. in.:

- laureatom „Lubelskich Wyróżnień Kulturalnych – Żurawie 2013”: Monika Czapka w kategorii Animator Kultury, Adam Lato w kategorii Dźwięk, Marta Zgierska w kategorii Obraz, Mateusz Nowak w kategorii Słowo,
- z okazji 80-lecia Chóru Towarzystwa Śpiewaczego Echo im. S. Moniuszki: Jadwiga Łyzicka, Zdzisław Wośko,
- na Międzynarodowy Dzień Teatru: Dominika Kołsut, Bożena Dragun, Beata Jankiewicz-Wylot, Artur Kocięcki, Cezary Sielicki, Paweł Kieszko, Jan Szamryk,
- z okazji 60-lecia Teatru im. H. Ch. Andersena: Marta Pyś, Violetta Sierpińska, Ilona Zgiet, Ryszard Drozd,
- z okazji 30-lecia Zespołu Pieśni i Tańca Mały Głusk: Andrzej Gościło, Adam Cegiełkowski, Stanisław Błach, Urszula Obara,

- z okazji 50-lecia Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Lublinie: Waldemar Figiel, Maciej Bijas, Waldemar Arbaczewski, Kazimierz Drzewiński.

W 2014 r. łącznie wypłacono 70 Nagród Okolicznościowych. Łączna wartość wszystkich wypłaconych nagród wyniosła 224.000 zł.

E.1.4.3. Stypendia w dziedzinie kultury

W 2014 r. Prezydent Miasta Lublin przyznał 12 stypendiów na realizację w 2014 r. projektów artystycznych w łącznej wysokości 90.778 zł:

- Jarosław Koziara - Projekt i wykonanie obrazu ziemnego na terenach przyległych do Portu Lotniczego-Lublin,
- Oleksandra Radczenko - Sen historii,
- Marzena Miszczuk-Głowacka - Mural na elewacji wejściowej Domu Kultury Spółdzielni Mieszkaniowej „Czechów” przy ul. J. Kiepury 5a o powierzchni 36,5 m²,
- Maria Magdalena Jankowska - Tom opowiadań pt. „Partytury” 5. Tadeusz Karabowicz - Projekt tłumaczeniowy Tadeusza Karabowicza „Współczesna literatura ukraińska”,
- Piotr Kobielski - Wstęp do wszechświatów równoległych - czytanie Leśmiana (zbiór esejów),
- Tomasz Kulbowski - Lublin: Mikronarracje (nazwa robocza),
- Łukasz Marcińczak - II tom Księgi Wywiadów Lubelskich (rozmowy z wybitnymi postaciami kultury i nauki związanymi z Lublinem (tytuł roboczy),
- Paweł Błędowski - Płyta z autorskim materiałem o tytule „Pod wiatr”,
- Dominik Szcześniak - Komiks „Hej, Misiek!”,
- Waldemar Michalski - Kazimierz Andrzej Jaworski - poeta, tłumacz, redaktor 1897-1973,
- Jakub Szwed - Etiuda nowocyrkowo-teatralno-taneczna.

Przyznano 7 stypendiów na realizację w 2014 r. projektów z zakresu upowszechniania kultury w łącznej wysokości 47.540 zł:

- Renata Kamola - Archiwum lubelskiego undergroundu,
- Patrycja Czobot - Gala Finałowa Konkursu „Mój talent”,
- Paulina Paga - Lokatorzy. Narracje wokół spółdzielczych utopii,
- Katarzyna Świerszcz - Rozwój działalności edukacyjnej i programowej Kinematics Dance Company w Lublinie,
- Joanna Belzyt - Improwizacja, symbolika ruchu, ciała i dźwięku w dziełach Oskara Kolberga,
- Piotr Miłkowski – NIE BĄDŹ GŁUCHY NA RAP – MIGAMRAP,
- Anna Bakiera - Promocja na arenie międzynarodowej oraz realizacja programu wystawienniczego i kulturalnego Brain Damage Gallery - niekomercyjnej galerii promującej młodą sztukę współczesną, z siedzibą w Lublinie.

E.1.5. Pozostałe wydarzenia i inicjatywy

- Ekumeniczny koncert kolęd i pieśni bożonarodzeniowych różnych tradycji chrześcijańskich w ramach Lubelskiego Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan,
- akcja zima w mieście, która odbyła się w 11 domach i klubach osiedlowych prowadzonych przez lubelskie spółdzielnie mieszkaniowe,
- uroczystości z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru,
- Gala Kultury - uroczystość poświęconą lubelskiemu środowisku kulturalnemu, podczas której m.in. wręczone zostały nagrody miasta Lublin za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury,
- Narodowy Koncert Listopadowy w ramach oficjalnych miejskich obchodów święta niepodległości,
- organizacja koncertu z okazji 10 rocznicy wstąpienia Polski do UE, który odbył się 1 maja 2014 r. na dziedzińcu Zamku Lubelskiego. W koncercie wzięły udział chóry akademickie z Lublina, Gazu i Münster oraz orkiestra Sinfonia Iuventus,
- współpraca z narodowymi instytucjami kultury: z Instytutem Adama Mickiewicza przy projekcie EEPAP 2014 - 2016; z Narodowym Centrum Kultury przy projekcie „Wschód Kultury 2014”; z Instytutem Muzyki i Tańca w ramach roku Oskara Kolberga,
- współpraca z Biurem Konserwatora Zabytków przy staraniach Lublina o uzyskanie Znak Diedzictwa Europejskiego,
- 95-lecie Związku Inwalidów Wojennych RP,
- Koncert „Album rodzinny”,
- Festiwal Teledysków Niezależnych „Złote Koty”,
- Obchodów 73. rocznicy mordu polskich profesorów we Lwowie.

E.1.5.1. Przygotowania do 700-lecia Lublina

Działania w tym zakresie prowadził głównie Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN, poprzez:

- uruchomienie Multimedialnej Platformy Edukacyjnej „Lublin - instrukcja obsługi”,
- organizację cyklicznych spotkań z środowiskami twórców i ludzi kultury Lublina,
- realizację inicjatywy „Portret Miasta”,
- koordynację akcji zbierania pomysłów i projektów na obchody rocznicy.

Podjęto także prace przygotowawczych do powołania Rady Naukowej obchodów. Odbyło się szereg spotkań i konsultacji w celu wyłonienia składu Rady naukowej, pod przewodnictwem prof. Mariana Harasimiuka. Do zadań rady ma należeć:

- nadzór merytoryczny nad programem obchodów,
- koordynacja przygotowywanych badań i opracowań dotyczących historii Lublina;
- inicjowanie programów, projektów i wydarzeń w obszarze naukowym.

E.1.5.2. Działalność Rady Kultury Miasta Lublin

Rada Kultury Miasta Lublin jest organem opiniodawczo-doradczym Prezydenta Miasta Lublin w sprawach dotyczących kultury, powołanym przez Prezydenta Miasta Lublin zarządzeniem nr 4/11/2012 z dnia 2 listopada 2012 r. Do zadań Rady Kultury należy w szczególności:

- opiniowanie strategii rozwoju miasta w zakresie kultury oraz jej realizacji,
- opiniowanie projektów budżetu w części dotyczącej kultury,
- opiniowanie kluczowych projektów uchwał dotyczących rozwoju kultury,
- opiniowanie kluczowych projektów inwestycyjnych dotyczących poprawy infrastruktury kulturalnej,
- opiniowanie strategicznych projektów i programów kulturalnych,
- inicjowanie dialogu na temat rozwoju kultury, w tym w zakresie kierunków i priorytetów polityki kulturalnej Miasta Lublin,
- inicjowanie przedsięwzięć i działań w zakresie kultury,
- inicjowanie organizacji Forum Kultury Lublina.

E.1.5.3. Wybrane najważniejsze działania promocyjne realizowane w 2014 roku:

- prowadzenie miejskiego portalu kulturalnego www.kultura.lublin.eu,
- prowadzenie miejskiego profilu kulturalnego w portalu społecznościowym Facebook www.facebook.com/Lublin2016,
- przygotowanie i dystrybucja drukowanych materiałów promocyjnych „Lublin - Miasto Kultury” - folderów, ulotek, zakładek do książek,
- promocja lubelskich wydarzeń kulturalnych w prasie (ogólnopolski dodatek do Gazety Wyborczej „Notes Kulturalny”, promocja w ramach plebiscytu Gazety Wyborczej „Strzały Kultury 2013”),
- promocja Miasta Lublin w wydawnictwach książkowych (m.in. Lubelskie Wiadomości Numizmatyczne, Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego, Słownik Żołnierzy Batalionów Chłopskich, „Przysłowia Lubelskie” Z. Fronczka, „Relacja mistrz – uczeń” książka poświęcona prof. Andrzejowi Nikodemowiczowi),
- płytowych (płyta Nowa Lubelska Muzyka, płyta zespołu Miąsosz),
- promocja Miasta Lublin podczas wydarzeń kulturalnych w Polsce i za granicą (m.in. cykl wystaw malarstwa w Galerii Sztuki Wirydarz, Died Moroz Convention, Lubelskie Dni Rodziny, Koncertu Chwały, Lubelskie Święto Miodu, Studio Classic, cykl spotkań z reportażem „Na własne uszy”, Filharmonia. Ostrożnie! Wciąga!, wystawa „Jan Paweł II. Dar Polski dla świata” (Kanada), Shazam Fest (Kanada), Jubileuszowy Koncert Lubelskiej Federacji Bardów, koncert zespołu Kairos w Wiedniu, koncert Chóru Jubileum w Łucku).

E.2. Sport

E.2.1. Sport dzieci i młodzieży

E.2.1.1. Sport szkolny

Od 1 września 2012 r. w Lublinie funkcjonują Siatkarskie Ośrodki Szkolne (S.O.S.), powołane z inicjatywy Polskiego Związku Piłki Siatkowej oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki przy współpracy z samorządami terytorialnymi pod koniec sierpnia 2012 roku, skupiają szerokie grono tych uczniów, którzy w siatkówkę grają na wyższym poziomie i w większości uczęszczają do klas ze specjalistycznym siatkarskim wychowaniem fizycznym.

S.O.S w Lublinie współtworzą:

- dla dziewcząt: Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Łokietka oraz XXIV Liceum Ogólnokształcące wchodzące w skład Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II,
- dla chłopców: Gimnazjum nr 18 im. Macieja Rataja oraz V Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie.

Program S.O.S, to pierwszy tego rodzaju ogólnopolski projekt, wpisuje się on w strategię rozwoju sportu powszechnego, poprzez m.in. przesunięcie części środków ze sportu wyczynowego na sport powszechny, zwiększenie godzin obowiązkowego WF w szkołach, czy wykorzystanie istniejącej infrastruktury sportowej do popularyzacji sportu powszechnego. Szczególną wartością programu jest jego upowszechnianie połączone z wyrównywaniem szans zarówno dla nauczycieli, jak i młodych siatkarzy i siatkarek.

W kwietniu 2014 r. miasto Lublin otrzymało wyróżnienie pn. „Miasto Lublin Przyjacielem Siatkarskich Ośrodków Szkolnych” - nadane przez Polski Związek Piłki Siatkowej.

Duże znaczenie dla tworzenia oferty miasta służącej rozwijaniu sprawności fizycznej młodzieży ma działający przy Gimnazjum nr 16 im. Fryderyka Chopina w Lublinie Gimnazjalny Ośrodek Szkolenia Sportowego Młodzieży o profilu piłka nożna, który powstał w roku szkolnym 2004/2005 na mocy porozumienia Polskiego Związku Piłki Nożnej i Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Utworzono wówczas tu pierwszą klasę sportową.

Ponadto w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych prowadzone są „klasy profilowane” - ze zwiększoną liczbą godzin wychowania fizycznego - w 72 oddziałach w 12 dyscyplinach sportowych uczestniczy 1 822 uczniów.

Realizowane przez miasto programy obejmują 5-latki i uczniów klas II i III szkół podstawowych. W programach nauki pływania uczestniczyło dotychczas łącznie ponad pół tysiąca dzieci.

W ramach programu „Lubelskie Pływające Przedszkolaki” 5-latki zamieszkałe na terenie Lublina, pochodzące z rodzin, które nie mają środków na komercyjne zajęcia, od dwóch lat objęte są

bezpłatną nauką pływania. Uczestnicy otrzymują również bezpłatnie wyprawkę (plecak, ręcznik, czepek, gogle, klapki i strój pływacki oraz inne akcesoria pływacki wspierające naukę pływania). W roku szkolnym 2013/2014 Miasto Lublin realizowało także pilotażowy program nauki pływania w lubelskich szkołach podstawowych. W ramach pilotażu z bezpłatnych zajęć na basenie korzystali uczniowie klas II. Program „Umiem pływać będę zdrowy” ma propagować zdrowy styl życia i zachęcić dzieci do aktywnego spędzania wolnego czasu. Pilotaż programu jest propozycją dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla chętnych uczniów. Od 1 września 2014 r. jest realizowany projekt powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać”.

Projekt jest propozycją uczestniczenia w dodatkowych, bezpłatnych zajęciach nauki pływania dla uczniów, którzy chcą podejmować aktywność fizyczną również poza obowiązkowymi zajęciami wychowania fizycznego.

Projektem, który realizowany będzie od 1 września do 23 grudnia br. objęte zostaną wszystkie dzieci - uczniowie klas III w roku szkolnym 2014/2015, szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lublin. W projekcie weźmie udział ok. 2000 uczniów z 34 szkół podstawowych w tym również uczniowie klas integracyjnych oraz uczniowie szkół specjalnych, którym poziom niepełnosprawności pozwoli na udział w zajęciach.

Gmina Lublin na realizację projektu pozyskała środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki w wys. 105 tys. zł. Całość projektu szacowana jest na ponad 300 tys. zł.

Jest to największy projekt z zakresu nauki pływania realizowany w Polsce przez jednostkę samorządu terytorialnego w ramach akcji Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Niezwykle ważną rolę w wychowaniu fizycznym uczniów lubelskich szkół pełnią pozalekcyjne zajęcia sportowe. Prowadzone są na wszystkich poziomach nauczania, zarówno w szkołach podstawowych, gimnazjalnych jak również ponadgimnazjalnych. Dają one uczniom możliwość spędzania aktywnie wolnego czasu. Pozwalają zregenerować siły fizyczne i psychiczne po całodziennym pobycie w szkole, jak również pogłębiać i rozwijać zainteresowania w wybranych dyscyplinach sportowych. Od kilku lat wyraźnie zauważalny jest wzrost liczby uczniów biorących udział w tego rodzaju zajęciach.

Pozalekcyjne zajęcia sportowe w I półroczu 2014 r. realizowane były w łącznym wymiarze tygodniowym: 700 godziny (I półrocze) i 656 godzin (II półrocze).

Szkoły i ośrodki szkolno-wychowawcze prowadzone przez Gminę Lublin organizowały zajęcia w następujących dyscyplinach: koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna, lekkoatletyka, pływanie, tenis stołowy, gimnastyka, rugby. Łącznie w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w 78 placówkach wzięło udział ponad 15 000 uczniów.

Od roku szkolnego 2013/2014 rozpoczęto proces tworzenia klas profilowanych. Szkolenie w takich klasach odbywa się w ramach zajęć lekcyjnych w szkolnych obiektach sportowych i prowadzone jest przez wykwalifikowaną kadrę trenerską w wymiarze 10 godzin tygodniowo, dzięki czemu ma charakter profesjonalnego treningu.

W I półroczu 2014 r. w 19 szkołach realizowane były zajęcia w ramach klas profilowanych w łącznym wymiarze 245 godzin tygodniowo. W 35 klasach profilowanych kontynuowano szkolenie w 8 dyscyplinach: piłka siatkowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, tenis stołowy oraz kajakarstwo. Ponadto 10 szkołom podstawowym zostały przekazane środki finansowe na realizację zajęć w ramach Programu Rozwoju Koszykówki Dziewcząt dla uczennic klas III. Każda ze szkół realizowała 2 godziny tygodniowo zajęć nauki koszykówki.

W II półroczu 2014 r. w 30 szkołach realizowane były zajęcia w ramach klas profilowanych w łączny wymiarze 412 godzin tygodniowo. W 63 klasach profilowanych prowadzono szkolenie w następujących dyscyplinach: piłka siatkowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, tenis stołowy, kajakarstwo, boks, zapasy, futbol amerykański oraz lekka atletyka.

Promocja zajęć sportowych znacznie przyczynia się do zapobiegania zwolnieniom z zajęć wychowania fizycznego. W roku 2014 łącznie do szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lublin uczęszczało 17 130 uczniów z czego 157 zwolnionych było z lekcji wychowania fizycznego z uwagi na stan zdrowia, co stanowi 0,91 % liczby wszystkich uczniów szkół podstawowych. Na poziomie szkół gimnazjalnych łączna liczba uczniów wynosiła 7 918 z czego 284 uczniów okazało zwolnienia, co stanowi 3,73 % wszystkich uczniów na tym poziomie nauczania. Do szkół ponadgimnazjalnych w minionym roku uczęszczało 15 878 uczniów, z czego 1 264 nie brało udziału w zajęciach wychowania fizycznego z powodu zwolnień lekarskich. Stanowi to 8,50 % liczby wszystkich uczniów na tym poziomie nauczania.

W roku 2014 r. Wydział Sportu i Turystyki w ramach swoich kompetencji wspierał współzawodnictwo szkolne i akademickie. Podczas zawodów międzyszkolnych, organizatorem na poziomie szkoły podstawowej była Fundacja Rozwoju Sportu, natomiast koordynatorem na poziomie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Miejski Szkolny Związek Sportowy w Lublinie.

Celem współzawodnictwa sportowego lubelskich szkół jest popularyzacja i upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży szkolnej, rozwijanie zainteresowań sportowych wśród uczniów, podnoszenie sprawności fizycznej, stwarzanie warunków do rozwoju mistrzostwa sportowego, a także promowanie zachowań prozdrowotnych i działań ekologicznych wśród całej społeczności szkolnej. Zakładane cele zostały osiągnięte o czym może świadczyć liczba uczestników szkolenia sportowego:

- w szkołach podstawowych Igrzyska przeprowadzono w 12 dyscyplinach sportowych w podziale na grupy chłopców i dziewcząt, do rywalizacji zgłosiło się ok. 20 szkół podstawowych,
- w Gimnazjady wzięło udział łącznie 45 drużyn (21 drużyn dziewcząt i 24 chłopców) uczęszczających do lubelskich gimnazjów,
- w Licealiadzie wzięło udział 55 drużyn (24 drużyn dziewcząt i 34 drużyn chłopców) uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w sumie ok. 6 000 uczniów.

E.2.2. Upowszechnianie kultury fizycznej

Wydział Sportu i Turystyki realizuje swoje zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej m.in.: poprzez udzielanie wsparcia finansowego klubom i stowarzyszeniom sportowym na realizację zadań publicznych, których celem jest rozwój kultury fizycznej. W 2014 r. wsparciem objęto 74 stowarzyszeń i klubów sportowych działających na terenie Miasta Lublin oraz realizujących działania z zakresu kultury fizycznej.

Zainteresowane podmioty brały udział w otwartych konkursach, ogłaszanych kilkakrotnie przez Wydział na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Poszczególne kwoty przyznawane w ramach konkursu odzwierciedlały dążenia Wydziału do prawidłowej realizacji „Strategii rozwoju wspierania sportu”, która wyznaczyła priorytetowe kierunki działania w zakresie poszczególnych dyscyplin sportowych i zakładanych efektów szkolenia sportowego.

W wyniku postępowań konkursowych podmioty otrzymały dotacje na realizację niżej wymienionych zadań publicznych:

- realizację programów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w zespołowych grach sportowych,
- realizację programów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych,
- sport osób niepełnosprawnych,
- organizację współzawodnictwa sportu szkolnego i akademickiego,
- organizację imprez sportowych w mieście,
- realizację programów promujących aktywność fizyczną mieszkańców Miasta w ramach różnych grup społecznych,
- realizacja programów szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów w dyscyplinach zespołowych w trzech najwyższych klasach rozgrywkowych,
- realizacja programów szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów w dyscyplinach indywidualnych.

E.2.2.1. Aktywny wypoczynek w mieście

W ramach zadań w zakresie upowszechniania kultury fizycznej przez Gminę Lublin, przeprowadzono konkursy pn. „Realizacja programów promujących aktywność fizyczną mieszkańców Miasta w ramach różnych grup społecznych”. Dofinansowanie w łącznej kwocie 53 350,00 zł otrzymało 18 podmiotów, które przeprowadziły zajęcia aktywizujące dla mieszkańców Lublina.

Stworzona nad Zalewem Zemborzyckim strefa rekreacji, stała się centrum sportowo-wypoczynkowym dla mieszkańców Miasta. Możliwości aktywnego odpoczynku stwarza

wybudowany kompleks „Słoneczny Wrotków”, w skład którego wchodzi 200 metrowa piaszczysta plaża z boiskami do siatkówki, liczne place zabaw, urządzenia do outdoorowego fitnessu, 3 baseny rekreacyjne, basen pływacki, brodzik i 100 metrowa zjeżdżalnia. Atrakcyjne położenie i dostępna infrastruktura sprawia, że „Słoneczny Wrotków” jest miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców.

Miejska infrastruktura rowerowa o długości 109,63 km w postaci ścieżek i pasów rowerowych, umożliwia mieszkańcom dojazd nad Zalew Zemborzycki z większości dzielnic miasta. Rozwój rekreacji w mieście umożliwiły niewątpliwie system Lubelskiego Roweru Miejskiego, uruchomiony we wrześniu 2014 r. Do dyspozycji mieszkańców Lublina było 400 rowerów zlokalizowanych na 40 stacjach na terenie całego miasta.

W mijającym roku zauważono rosnące zainteresowanie kwestiami sportu, wzrost aktywności sportowej mieszkańców i potrzeb związanych ze zdrowym i aktywnym sposobem spędzania czasu wolnego.

E.2.2.2. Obiekty sportowe w Lublinie

Jednym z ważniejszych elementów decydujących o prawidłowym rozwoju kultury fizycznej i jakości uprawianego sportu jest baza urządzeń sportowych i rekreacyjnych. Lublin w roku 2014 r. stanowił prężnie działający ośrodek sportowy posiadający nowoczesną infrastrukturę sportową pozwalającą na zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu oraz promowania postaw służących poprawie zdrowia i sprawności fizycznej.

Komunalną bazę obiektów sportowych stanowią obiekty będące w zarządzie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” Sp. z o.o., obiekty szkolne jak również ogólnodostępne boiska osiedlowe i tereny rekreacyjne. Przeznaczone są do uprawiania sportu wyczynowego oraz organizacji zawodów o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, W 2014 r. korzystało z nich kilkadziesiąt klubów sportowych działających na terenie miasta.

Oddany do użytku w 2014 r. stadion miejski Arena Lublin, nowoczesny budynek o pojemności 15.000 widzów, z dwoma pełnowymiarowymi boiskami treningowymi, stanowi doskonałą bazę do uprawiania sportów drużynowych na profesjonalnym poziomie. W minionym roku na Arenie odbyły się ważne wydarzenia sportowe, m.in. mecz młodzieżowej reprezentacji U20 Polska - Włochy.

Obiekty szkolne w postaci kompleksowo wyremontowanych 80 sal gimnastycznych i 49 zmodernizowanych wielofunkcyjnych boisk przyszkolnych, w tym 13 kompleksów sportowych „Orlik” i 1 kompleksu „Biały Orlik” oraz 8 przyszkolnych pływalni, są oprócz zajęć dydaktycznych udostępniane na potrzeby sportu szkolnego i młodzieżowego oraz na przeprowadzanie rozgrywek lig szkolnych i młodzieżowych. Szkolne sale gimnastyczne są również bezpłatnie udostępniane stowarzyszeniom sportowym realizującym zadania własne

Gminy Lublin w ramach działającego od 2013 r. programu „Sportowa Szkoła”. W roku 2014/2015 z programu skorzystały 42 kluby sportowe.

Znaczącą rolę w kształtowaniu prawidłowych nawyków i upowszechniania rekreacji fizycznej pełnią ogólnodostępne osiedlowe obiekty sportowo – rekreacyjne w postaci 26 komunalnych osiedlowych boisk z możliwością gry w piłkę nożną, siatkówkę i koszykówkę.

Imprezy sportowe w mieście

Sportowe imprezy w 2014 r. to m.in.:

- Maraton Lubelski wraz z cyklem „Cztery Dychy do Maratonu” - przygotowania do Maratonu Lubelskiego, który odbył się 11 maja 2014 r., rozpoczęły się już jesienią 2013 r. Zainauguowały je imprezy biegowe z cyklu „Cztery DYCHY do Maratonu”. We wszystkich 4 biegach udział wzięło: 2 881 zawodników. 24 listopada 2014 r. w ramach Pierwszej Dychy do Maratonu przeprowadzono po raz pierwszy „Przełajową” Dychę, której trasa biegła nieutwardzonymi ścieżkami nad Zalewem Zemborzyckim. 1 lutego odbyła się Trzecia Dycha do Maratonu, również w nietypowej formie „Nocnej” Dychy, której trasa wiodła oświetlonymi ulicami Lublina. Uczestnicy Dych pokonali łącznie 28 810 km. Dla maratończyków przygotowano 3200 sztuk medali i pakietów startowych. W drugim Maratonie Lubelskim wystartowało 645 zawodników. Trasa prowadziła przez dzielnice Lublina i w opinii organizatorów była to jedna z trudniejszych tras do pokonania w Polsce,
- Lublin City Race - w 2014 r. Lublin już po raz trzeci gościł uczestników sprinterskich zawodów eliminacyjnych. W scenerii Starego Miasta została rozegrana niezwykle rowerowa impreza zaliczana do cyklu eliminator MTB - Unią Lublin City Race 2014. Widowiskowa trasa poprowadzona została brukowanymi uliczkami oraz pięknymi zakątkami lubelskiej Starówki. Formuła tego typu ścigania istnieje dopiero od trzech lat i zaliczana jest do tzw. kolarstwa nowoczesnego, które charakteryzują szybkie, dynamiczne jedno lub dwuminutowe wyścigi.
- Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej LUBLIN 2014 - 19 października na Arenie Lublin odbył się Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej LUBLIN 2014. W wydarzeniu wzięło udział 16 chłopięcych drużyn: 10 z Lublina, 4 z naszych miast partnerskich - Brześcia (Białoruś), Lwowa (Ukraina), Omska (Rosja), Timisoary (Rumunia) oraz zaproszone drużyny z Kijowa (Ukraina) i Zamościa. W rozgrywkach wzięły udział zespoły składające się z zawodników urodzonych w 2004 r. Zawody rozegrano na obiektach treningowych Areny Lublin, a mecze finałowe na płycie głównej stadionu,
- Inauguracja sezonu Tauron Basket Liga (koszykówka) - Świętem lubelskiego sportu można określić pierwsze mecze podczas wejścia dwóch lubelskich zespołów koszykarskich do Tauron Basket Ligi. Inaugurujące spotkanie w lidze kobiet z udziałem drużyny Pszczółka AZS UMCS miało miejsce w październiku 2014 r.

E.2.2.3. Rada Sportu

Rada Sportu jest zespołem o charakterze opiniodawczo - doradczym w sprawach dotyczących kultury fizycznej, powołanym przez Prezydenta Miasta Lublin zarządzeniem nr 32/3/2012 z dnia 12 marca 2012 r. na 3-letnią kadencję.

Do zadań Rady Sportu należało w szczególności opiniowanie:

- strategii rozwoju miasta w zakresie kultury fizycznej,
- projektu budżetu miasta w części dotyczącej kultury fizycznej na rok 2015,
- programów rozwoju bazy sportowej na danym terenie, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym terenów przeznaczonych na cele kultury fizycznej,
- projektów uchwał, o których mowa w art. 27 ust 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie.

E.3. Turystyka

E.3.1. Program „Sezon Lublin 2014”

W dniach od 25 kwietnia do 4 maja 2014 r. odbyła się trzecia edycja wydarzenia SEZON LUBLIN. Sezon Lublin jest zaproszeniem, kierowanym do mieszkańców naszego miasta i regionu, do przeżycia wyjątkowej przygody w ramach wydarzenia oficjalnie rozpoczynającego sezon turystyczny w Lublinie.

Sezon Lublin 2014 wspólnie z Wydziałem Sportu i Turystyki realizowało 23 partnerów programowych oraz 2 partnerów medialnych. Uczestnikom imprezy zaproponowaliśmy udział w 166 wydarzeniach, w których wzięło udział blisko 4000 osób. Pośród najbardziej popularnych atrakcji znalazły się:

- wycieczki piesze Szlakiem Papieża Jana Pawła II, Szlakiem Konstytucji 3 Maja, Szlakiem lubelskich literatów, fotografów, kompozytorów, Baby Tour, Lublin Szlakiem Komisarza Maciejewskiego,
- wycieczki rowerowe Poznaj lubelskie murale, Mamy blisko na lotnisko, Tam pachnie miodem,
- Wycieczki zmotoryzowane - ZIU-tek, busik elektryczny,
- gra miejska,
- bieg turystyczny,
- spływy kajakowe, w tym ekologiczny i rodzinny,

- zwiedzanie obiektów muzealnych, m.in. Muzeum Lubelskie wraz z Basztą Zamkową, Piwnica pod Fortuną, Muzeum Wsi Lubelskiej, Izba Drukarstwa, Lubelska Trasa Podziemna, Muzeum Starodruków i Sztuki Sakralnej, Metropolitarnie Seminarium Duchowne,
- zwiedzanie Portu Lotniczego Lublin,
- wystawy i projekcje filmowe w Jeszywas Chachmej Lublin,
- wykłady plenerowe prowadzone przez Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- konkursy: Inspirujące Miejsca Lublina przy udziale uczestników III edycji Programu Miejsce Inspiracji oraz konkurs fotograficzny Foto Sezon 2014.

E.3.2. Program „Miejsca Inspiracji”

Program Miejsca Inspiracji stworzony został by ukazywać miejsca w Lublinie, które stanowią niezwykłą wizytówkę miasta. Feeria smaków i kolorów potraw w wyselekcjonowanych restauracjach i pubach oraz stylowe pomieszczenia hoteli i gwarancja gościnnego przyjęcia budują wyjątkową atmosferę Miasta Inspiracji. W 2014 przeprowadzona została III edycja Programu Miejsce Inspiracji w ramach, której zorganizowano szereg szkoleń dla pracowników, badanie Tajemniczego Klienta, 2 kampanie promocyjne na systemach wystawienniczych i ekranach LCD oraz 10 wydarzeń z każdym z uczestników.

Tabela: Wydarzenia w ramach programu „Lublin – miejsce inspiracji” w roku 2014.

Miejsce	tytuł wydarzenia	data	opis
Apartamenty „Kamienica Muzyków”	Lublin – Miasto Inspiracji	14 kwietnia	Apartamenty Kamienica Muzyków zaprosiły na wyjątkowe spotkanie z Panem Juliuszem Machulskim, podczas którego uczestnicy odkrywali inspirujący charakter Lublina. Wspólnie z artystą przenieśli się w okres jego dzieciństwa, wspomnień z okresu gdy jego ojciec, aktor Jan Machulski, był gwiazdą Teatru im. J. Osterwy.
Kawiarnia Trybunalska	Aromaty pełne inspiracji	26 kwietnia	Spotkanie zostało zorganizowane dla osób zainteresowanych poznaniem zasad przyrządzania kawy metodami alternatywnymi lub opanowaniem sztuki oceny sensorycznej kaw, a nawet techniki malowania mlekiem tzn. latte art. Niezwykłymi umiejętnościami, wiedzą i doświadczeniem dzielili się wyszkoleni bariści kawiarni oraz specjalnie zaproszeni goście.
Restauracja 16 stołów	Historia kuchni dawnej Lubelszczyzny	28 maja	Podczas niezwyklej kolacji połączonej z prezentacją jagnięciny lubelskiej oraz degustacją produktów regionalnych przygotowanych przez lubelskich dostawców i producentów, uczestnicy spotkania mieli okazję posłuchać oraz wziąć udział w dyskusji na temat historii kuchni dawnej

			Lubelszczyzny, receptur przygotowania tradycyjnych potraw i obowiązujących zwyczajów. Niezwykłą tracją była prezentacja przyrządzania Jagnięciny Lubelskiej.
--	--	--	--

Hotel Agit Congress&Spa	Eco dzień dziecka w hotelu Agit	1czerwca	W najradośniejszym dniu w roku, dzieci wspólnie przyrządzały potraw z ekologicznych produktów, brały udział w zabawach edukacyjnych na świeżym powietrzu, warsztatach i quizach z nagrodami. Atrakcje służyły poznaniu przez najmłodszych gości naturalnych smaków Lublina i regionu oraz zachęcały do zdrowego stylu życia.
Akwarela Cafe	Inspirujące Urodziny Akwarela Cafe	4 lipca	Akwarela Cafe świętując ósme urodziny przygotowała niezwykłą ucztę dla zmysłów. Na małej scenie usytuowanej na rynku Starego Miasta wystąpiły zespoły muzyczne, które przygotowały specjalny utwór z tekstem napisanym przez Gości kawiarni. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa fotografii.
Restauracja Kardamon	Lublin czy Toskania	2 sierpnia	Kulinarna bitwa polsko - włoska? Goście byli świadkami wyjątkowego pojedynku kulinarnego pomiędzy kucharzami Restauracji Kardamon oraz specjalnie zaproszonymi ekspertami z Włoch. Podstawą rywalizacji były produkty regionalne, z których kucharze przygotowali na oczach gości dania odnoszące się do tradycji kulinarnych swojego kraju i regionu.
Restauracja Mandragora	Rosz Haszana w mandragorze	6 września	Restauracja Mandragora oraz Teatr Żydowski z Warszawy zaprosiły gości na niezwykły spektakl "WYZNA(NIE)"
Hotel Ilan	Jeszywas Chachemj Lublin – wczoraj i dziś	19 września	Historia Jeszywas Chachemj Lublin stanowi niezwykle ważny aspekt tożsamości naszego miasta. Podczas wydarzenia odbyła się degustacja potraw kuchni żydowskiej oraz połączona z nauką uroczysta prezentacja tańców izraelskich.
Irish Pub „U Szewca	Otwarta Scena Inspiracji	4 października	W tym niezwykłym miejscu zrealizowany został projekt - Otwarta Scena Inspiracji. Był to cykl imprez podczas których po raz pierwszy wystąpiły najbardziej oryginalne, różnorodne, utalentowane i niezwykle zespoły z Lublina.
Kawiarnia & księgarnia „Między Słowami”	Wolność dla Inspiracji	15 listopada	Podczas konkursu „Wolność dla inspiracji”, mieszkańcy mogli zaprezentować szerszemu gronu odbiorców swój unikalny potencjał twórczy i kreatywny.

E.3.3. Lublin Sportival

Ideą wydarzenia Lublin Sportival jest zaprezentowanie oferty i potencjału sportowego Lublina. Wydarzenie promuje wypoczynek i aktywne spędzanie wolnego czasu poprzez atrakcyjną formułę, która skupia mniejsze i większe przedsięwzięcia organizowane przez pasjonatów z naszego miasta. Imprezie towarzyszy przekaz, że Lublin jest miejscem, gdzie młodzi ludzie odkrywają swoje talenty, tworzą społeczności entuzjastów z różnych dziedzin. Lublin inspirowanie do życia i rozwijania własnych pomysłów.

Podczas Lublin Sportival 2014 zaprezentowaliśmy mieszkańcom i gościom Lublina jibbing, czyli wykonanie widowiskowych akrobacji na nartach lub snowboardzie z wykorzystaniem elementów infrastruktury miejskiej. Było to wydarzenie organizowane po raz pierwszy w Polsce na tak dużą skalę.

Dodatkowym atutem wizerunkowym przedsięwzięcia jest połączenie niezwykłych umiejętności profesjonalnych zawodników, którzy wzięli udział w wydarzeniu oraz nadzwyczajnej atmosfery zabytkowej scenerii Starego Miasta w Lublinie.

Wydarzenie idealnie nawiązuje do wartości marki Lublin. Miasto Inspiracji ukazując historyczny obraz miasta w połączeniu ze współczesnym, dynamicznym rytmem festiwali w Lublinie. Ogromne zainteresowanie mieszkańców Lublina, gości z innych miast Polski i z Europy świadczą o dużym sukcesie, jakim była pierwsza edycja Lublin Sportival.

E.3.4. Obsługa turysty

E.3.4.1. Foldery turystyczne

Mając na uwadze podniesienie jakości obsługi mieszkańców i turystów Lublina oraz umożliwienie odkrywania niezwykłych historii związanych z miastem, opracowano treści do 6 folderów turystycznych:

- Lublin - Cienie nieistniejącego miasta,
- Lublin (dla) młodych,
- Lublin / Idealnie na weekend,
- Lublin / Staromiejskie zaułki,
- Lublin między wojnami,
- Lublin - galeria 24h.

Tematyczne foldery turystyczne posiadają spójny projekt graficzny, który uzupełniają wyjątkowe zdjęcia wykonane w ramach „Bazy Wizerunkowych Zdjęć Turystycznych”. Materiały przeznaczone są do darmowej dystrybucji w Lubelskim Ośrodku Informacji Turystycznej i Kulturalne oraz miejskich stojakach promocyjnych.

W roku 2014 dokonaliśmy reedycja przewodnika wydawnictwa „Test” po Lublinie, wydane po raz pierwszy w 2000 r.

W ramach współpracy podjętej w 2014 r. opracowano koncepcję i stworzono turystyczną aplikację mobilną.

Podstawowe moduły aplikacji: miejsca, wydarzenia, aktualności, trasy, audio, planner, czytnik kodów QR, poszerzona rzeczywistość, wyszukiwarka. Aplikacja dostępna jest w systemach Android, iOS oraz. Windows Phone.

- System Informacji Miejskiej (SIM) to system jednolitych pod względem wizualnym, architektonicznym i konstrukcyjnym nośników przekazujących informacje o charakterze miejskim.

W 2014 r. powołany został z inicjatywy Wydziału Sportu i Turystyki - Zespół zadaniowy do spraw stworzenia wdrożenia Systemu Informacji Miejskiej Miasta Lublin (SIMML), który odnosi się bezpośrednio do realizacji następujących celów wskazanych w „Strategii Rozwoju Turystyki Miasta Lublin do roku 2025”. Podczas spotkań zespołu zdecydowano o potrzebie ogłoszenia dialogu technicznego, który dotyczyć ma opracowania Koncepcji Systemu Informacji Miejskiej Miasta Lublin ze szczególnym uwzględnieniem Systemu Informacji Turystycznej.

E.3.4.2. Współpraca z organizacjami turystycznymi

- Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna – Wydział Sportu i Turystyki odpowiada za współpracę miasta Lublin z Lubelską Regionalną Organizacją Turystyczną. W 2014 r. Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna w ramach działalności statutowej, uczestniczyła w promowaniu atrakcyjności turystycznej Regionu Lubelskiego. Podjęto szereg działań mających na celu integrację środowisk turystycznych, promocję regionu w kraju i za granicą, a także realizację projektów podnoszących kwalifikację kadry turystycznej. W ramach współpracy zrealizowano między innymi promocję miasta Lublin podczas targów w Londynie, Berlinie i Warszawie. Współpraca z LROT obejmuje również realizację projektów takich jak m.in.: Perły Europy Wschodniej PL-BY-UA. W imieniu Miasta Lublin, LROT zarządza Lubelskim Ośrodkiem Informacji Turystycznej i Kulturalnej oraz obiektem multimedialnym o charakterze muzealnym „Piwnica pod Fortuną”,
- Organizacja turystyczna „Szlak Jagielloński” - Wydział Sportu i Turystyki odpowiedzialny jest za współpracę Miasta Lublin z Organizacją Turystyczną „Szlak Jagielloński”. Celem działalności Organizacji jest reaktywowanie historycznego szlaku Kraków - Lublin - Wilno jako międzynarodowego szlaku turystycznego „Via Jagiellonica” (Szlak Jagielloński) oraz zapewnienie funkcjonowania na nim ruchu turystycznego. Wspólnie z miastem zrealizowano w 2014 roku projekt: „Podróż w przeszłość śladami królów, kupców i wędrownych artystów”. W Klasztorze Ojców Dominikanów w Lublinie odbyła się

I edycja gry historycznej z wiedzy o Szlaku Jagiellońskim, w której uczestniczyło pięć drużyn z lubelskich szkół,

- Budżet Obywatelski – Inicjatywy turystyczne „Szlak Pamięci Żołnierzy Wyklętych” - Wydział Sportu i Turystyki odpowiada za realizację projektu wybranego przez mieszkańców Lublina w ramach Budżetu Obywatelskiego – „Szlak Pamięci Żołnierzy Wyklętych”. Projekt zakłada powstanie ścieżki edukacyjnej w Lublinie, która obejmie 14 miejsc pamięci poświęconych żołnierzom Wojska Polskiego z NSZ/NZW, WiN, AK i innych formacji Polskiego Państwa Podziemnego, walczących z okupantem sowieckim o niepodległość Polski po II wojnie światowej. Ścieżka zostanie opisana w przewodniku, rozesłanym do wszystkich szkół na terenie Lublina, wzbogacając ofertę edukacyjną, wychowawczą i turystyczną Lublina.

E.3.4.3. Wypoczynek dzieci i młodzieży

- Akcja Zima w mieście - podczas akcji Zima w mieście odbyły się zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane w szkołach w wielu dzielnicach miasta. Oferta skierowana była do dzieci z 17 szkół podstawowych. Zajęcia urozmaicone były pokazowymi treningami w różnych dyscyplinach sportu, prowadzonymi przez instruktorów i trenerów z lubelskich klubów sportowych. Młodzież ze szkół ponadpodstawowych mogła korzystać z sal gimnastycznych udostępnionych w 6 szkołach. Na stoku Globus Ski funkcjonowała Zimowa Szkołka Narciarska, w której prowadzona była nauka jazdy na nartach dla najmłodszych. Łyżwiarze korzystali z Białego Orlika otwartego w ZSO nr 1 przy ul. Radzyńskiej.,
- Akcja „Lato w mieście - w ramach tego zadania ogłaszane są otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego pn. Realizacja programów promujących wypoczynek dzieci i młodzieży w ramach akcji „Lato w mieście”. W ramach udzielonych dotacji kluby i stowarzyszenia sportowe zorganizowały różne formy aktywnego spędzenia wakacji:
  - półkolonie - tygodniowe turnusy dla dzieci ze szkół podstawowych, oferujące bardzo bogaty program sportowy. W ramach turnusów odbywały się zajęcia z różnych dyscyplin sportu organizowane na świeżym powietrzu, w hali sportowej, na basenie, w ośrodku Słoneczny Wrotków, parku linowym, klubie jeździeckim. Dzieci uczestniczyły również w warsztatach tanecznych i muzycznych,
  - cykliczne zajęcia - przez całe wakacje zajęcia z różnych dyscyplin sportu prowadzone przez lubelskie kluby sportowe na terenie całego miasta.

E.3.5. Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji "Bystrzyca" w Lublinie Sp. z o. o. jest największym w regionie lubelskim podmiotem oferującym usługi rekreacyjne. Jego działalność ma na celu między innymi poprzez sport i rekreację zachęcić mieszkańców do dobrowolnego oraz spontanicznego podejmowania aktywności ruchowej.

Działalność MOSiR-u to przede wszystkim administrowanie obiektów sportowych, z których systematycznie korzystają mieszkańcy miasta oraz przyjezdni goście. Obiekty podzielone są na cztery grupy i rozmieszczone na terenie całego Lublina:

- Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Globus - Hala Globus oraz ośrodek sportów zimowych Globus Ski zlokalizowane przy ul. Kazimierza Wielkiego 8,
- Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Zygmuntowskie, przy al. Zygmuntowskich 4 - hala sportowo-widowiskowa, lodowisko ICEMANIA, Miasteczko Ruchu Drogowego oraz stadiony i boiska, Centrum Sportowo- Rekreacyjne Łabędzia,
- Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Zalew - Zalew Zemborzycki i Ośrodek Wypoczynkowy Słoneczny Wrotków,
- Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Arena Lublin przy ul. Stadionowej 1- Stadion Arena Lublin, boiska.

E.3.5.1. Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Globus - Hala Globus

Hala Globus to największa i najnowocześniejsza wielofunkcyjna hala sportowo-widowiskowa w regionie lubelskim. To 1800 m² powierzchni, którą można skonfigurować pod niemal każde widowisko, również te wymagające dobrego nagłośnienia i oświetlenia.

W 2014r. z obiektów MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. korzystały kluby sportowe i inne jednostki sportowe wskazane przez Wydział Sportu i Turystyki na zasadach ustalonych w umowie współpracy pomiędzy Gminą Lublin, a MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. Nr 247 /ST/12. W hali Globus w 2014r. odbywały się głównie rozgrywki ligowe oraz treningi lubelskich drużyn tj.

- SPR Lublin (Ekstraklasa i I liga piłki ręcznej kobiet),
- AZS UMCS (I liga futsalu oraz II liga piłki ręcznej mężczyzn)
- Start Lublin S.A (ekstraklasa koszykówki mężczyzn) - to zespół, który od sierpnia 2014 r. po zaproszeniu Klubu do rozgrywek w Tauron Basket lidze koszykówki mężczyzn grał w najwyższej klasie rozgrywkowej,
- zespoły młodzieżowe w piłce ręcznej dziewcząt i chłopców ROXA Lublin,
- SPR grupy młodzieżowe,

- Unia Lublin,
- Sprinter Lublin,
- Skarpa Lublin,
- Szkoły: Gimnazjum 10 (piłka ręczna),
- Gimnazjum 16 (piłka nożna) w ramach zajęć wf dla klas profilowanych.

Tabela: Najważniejsze wydarzenia sportowe w hali Globus w 2014 r.

wydarzenie	data
mecz PGNiG Superligi piłki ręcznej mężczyzn KS Azoty Puławy – KS VIVE Tauron Kielce, który zgromadził komplet publiczności w hali Globus	2014-02-01
towarzyski turniej reprezentacji Białorusi, Czech, Rosji i Polski w piłce ręcznej mężczyzn	2014-04-4
Międzynarodowy mecz futsalu Polska – Rumunia	2014-04-23
SPR Lublin pokonał w 5-tym finałowym meczu Zagłębie Lubin i zdobył 17-ty tytuł Mistrza Polski w piłce ręcznej kobiet	2014-05-24
Gala Boku Zawodowego	2014-04-31
mecz piłki ręcznej kobiet w Pucharze Europy MKS Selgros Lublin – LARVIK	2014-10-24
mecz piłki ręcznej kobiet w Pucharze Europy MKS Selgros Lublin – METZ HANDBALL	2014-11-02
mecz piłki ręcznej kobiet w Pucharze Europy MKS Selgros Lublin – HCM BAIA MARE	2014-11-16
mecz charytatywny Reprezentacja Polski – Reszta Świata, gdzie została przeprowadzona zbiórka pieniędzy na rzecz chorego na nowotwór Tomasza Strząbały- drugiego trenera KS Vive Tauron Kielce	2014-12-14

E.3.5.2. Obiekty Sportowo–Rekreacyjne Zygmuntowskie

W hali im. Z. Niedzieli grały i trenowały następujące kluby:

- AZS UMCS (ekstraklasa i I liga koszykówki kobiet),
- AZS UMCS (II liga koszykówki mężczyzn- II półrocze 2015 r.),
- START Lublin S.A (I liga koszykówki mężczyzn- I półrocze 2015 r.),
- AZS UMCS I liga futsalu i II liga p. ręcznej mężczyzn,
- SPR Lublin (I liga piłki ręcznej kobiet),
- zespoły młodzieżowe w piłce ręcznej dziewcząt i chłopców ROXA Lublin,
- Unia Lublin,
- Sprinter Lublin,
- UKS Dwójka,
- Gimnazjum 19.

Odbywały się także:

- turnieje piłki nożnej,
- ćwierćfinały i półfinały Mistrzostw Polski w rozgrywkach młodzieżowych w koszykówce i piłce ręcznej,
- Półfinały Akademickich Mistrzostw Polski w koszykówce mężczyzn,

- finały Gimnazjady i Licealiady w piłce ręcznej, piłce nożnej, siatkówce i koszykówce dziewcząt i chłopców ze szkół miasta Lublin,
- Spartakiada Przedszkoli,
- Zgrupowania Kadry Polskiego Związku Sportu Niesłyszących w koszykówce i piłce nożnej,
- mecze tenisa stołowego KS „Sygnał”,
- zajęcia sportowe organizowane przez Fundację Rozwoju Sportu dla przedszkoli,
- Dni Sportu Szkolnego organizowane przez lubelskie szkoły.

Tabela: Ważniejsze wydarzenia sportowe w hali przy Al. Zygmuntowskich 4 w 2014 r.

wydarzenie	data
Turniej taekwon-do	2014-03-23
IV POLISH OPEN Karate Shinkyokushin	2014-05-24
Memoriał Stanisława Zalewskiego w boksie,	2014-05-25
Ogólnopolska Olimpiada Drogowców (piłka nożna halowa),	2014-06-07
Zawodowa Gala MMA Thunderstrike Fight League,	2014-06-20
Gala Sportów Walki. PROMMAC „PO PROSTU WALCZ”,	2014-06-27
Międzynarodowy turniej koszykówki kobiet	2014-09-12 do 14
Profilaktyczny turniej piłki nożnej „Sport i muzyka, dobra profilaktyka” z udziałem aktorów i gwiazd estrady	2014-10-19
Otwarte Międzynarodowe Mistrzostwa Województwa Młodzików i Dzieci w Judo	2014-10-25
Mikołajkowy turniej karate	2014-12-14

E.3.5.3. Stadion w Lublinie, Al. Zygmuntowskie 5

Stadion piłkarsko-żużlowy był wykorzystywany na:

- mecze i treningi II ligi piłki nożnej mężczyzn MOTOR Lublin S.A,
- mecze I ligi piłki nożnej kobiet UKS „Widok”, na mecze i treningi II ligi żużlowej SKMŻ Lublin.

W II półroczu 2015r. po spadku drużyny MOTOR S.A. do III ligi , mecze zostały przeniesione na nowy stadion ARENA Lublin, a na stadionie przy Al. Zygmuntowskich pozostały rozgrywki Centralnej Ligi Juniorów starszych, w których gra drużyna MOTOR S.A.

Jedną z większych imprez organizowanych na stadionie było zakończenie Lubelskiego Półmaratonu Solidarności, którego meta była wyznaczona na Al. Zygmuntowskich, a zaplecze organizacyjno-gastronomiczne biegu oraz gry i zawody dla dzieci były zorganizowane na terenie stadionu MOSiR.

E.3.5.4. STREFA H2O- Kryta pływalnia

Wyposażenie basenu pozwoliło na organizację różnorodnych zajęć sportowo- rekreacyjnych, takich jak:

- podstawowe nauki pływania dla dzieci i dorosłych w tym zawody pływackie o Laur Koziołak- rywalizacja dzieci i młodzieży województwa Lubelskiego oraz zawody o charakterze ogólnopolskim – Policyjne Mistrzostwa Polski w Pływaniu,
- zajęcia Aqua fitness - organizacja i prowadzenie maratonów o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim- 3 edycje,
- wejścia indywidualne,
- grupy zorganizowane (zakłady pracy, kluby).

Od sierpnia 2014 r. basen zamknięto z uwagi na budowę kompleksu basenowego, który ma powstać w połączeniu z dotychczasowym basenem, tworząc Aquapark. W dobudowanej części powstaną baseny, rzeka z rwącym nurtem, podwodne gejzery i sauna. Oprócz tego znajdzie się również miejsce na salę do squasha i kawiarnię. Obiekt ma być jednym z najnowocześniejszych parków wodnych w regionie.

E.3.5.5. ICEMANIA- lodowisko

W sezonie 2013/2014, od 06 grudnia 2013 do pierwszego dnia wiosny 2014 r. funkcjonowało w tymczasowej lokalizacji, przy Al. Piłsudskiego, ze względu na budowę hali lodowej w pierwotnym miejscu. W dniu 18 listopada 2014 r. nastąpiło otwarcie nowej hali lodowej. W obiekcie realizowano wejścia indywidualne i grupowe oraz prowadzono treningi klubów: MKŁ Libella Lublin (łyżwiarze figurowi) oraz LHT Lublin i Globus Lublin (hokeiści). Rozegrano dwa turnieje hokejowe.

E.3.5.6. Miasteczko Ruchu Drogowego

W grudniu zakończono budowę i otworzono nowy obiekt dla potrzeb nauki i doskonalenia jazdy na rowerze oraz przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową.

E.3.5.7. Centrum Sportowo-Rekreacyjne Łabędzia

Kompleks basenowy otwarto pod koniec maja 2014 r. Głównym elementem obiektu jest część basenowa - pływalnia o długości 25 m. Jest też brodzik dla dzieci i 80-metrowa zjeżdżalnia. W kompleksie znajdują się także sauny i jacuzzi. Obok basenu powstała sala gimnastyczna,

w której prowadzone są zajęcia fitness oraz komercyjne treningi takie jak siatkówka czy koszykówka. Od otwarcia w maju 2014 roku zrealizowano:

- wejścia indywidualne i grupowe,
- we współpracy z Gminą Lublin zrealizowano godziny wychowania fizycznego - nauka pływania klas szkół podstawowych i gimnazjów,
- zrealizowano programy edukacyjne, m. in. „Umiem pływać”, wakacyjne- „pływanie za 1 PLN” i inne,
- Aqua fitness oraz nauki pływania - w tym organizacja i prowadzenie maratonów Aqua fitness w zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim- 2 edycje.

Do końca 2014 r., czyli w okresie 7 m-cy działalności, obiekt basenowy zanotował ponad 150 000 wejść.

E.3.5.8. Obiekty Sportowo-Rekreacyjne Zalew Zembrzycki

Jednym z najciekawszych miejsc spędzania czasu wolnego nad Zalewem Zembrzyckim w 2014 r. był Słoneczny Wrotków. Dogodne warunki atmosferyczne, wzorowo przygotowane baseny i fachowa opieka ratownicza sprawiły, iż w okresie od czerwca do sierpnia 2014 roku skorzystało ponad 68 948 osób.

Mieszkańcy mieli do dyspozycji dwustumetrową piaszczystą plażę z boiskami do siatkówki. Maluchy mogły bezpiecznie bawić się na licznych placach zabaw rozstawionych w terenie. Dorośli mogli odpocząć w Barze pod Fokiem oraz Przystani Chwiejba lub skorzystać z urządzeń do outdoorowego fitnessu. Natomiast wszyscy, którzy mieli ochotę popluskać się w wodzie mogli skorzystać z głównej atrakcji Słonecznego Wrotkowa, jaką są baseny odkryte.

Poszukujący bardziej aktywnej formy wypoczynku mogli skierować swoje kroki w kierunku wypożyczalni sprzętu sportowego, gdzie czekali kajaki jedno i dwuosobowe, rowery wodne, górskie oraz sprzęt do windsurfingu. W pobliżu wypożyczalni - park linowy.

Tabela: Imprezy zorganizowane na terenie Słonecznego Wrotkowa.

miesiąc	wydarzenie
kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> • Sptyw Ekologiczny organizowany przez MOSiR, • III Dycha do Maratonu
maj	<ul style="list-style-type: none"> • Impreza PCK • Impreza Solidarności- meta rajdu rowerowego z piknikiem • II Triathlon Lublin 2014
czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> • II Ogólnopolski Zjazd Dużych Rodzin w Lublinie • Impreza zamknięta Red Star • Szkoła Podstawowa Nr 40 oraz Nr 38 - rajd rowerowy • Olimpiada Drogowców • Otwarcie Słonecznego Wrotkowa- 40 lecie Zalewu Zembrzyckiego

	<ul style="list-style-type: none"> • Festyn rodzinny z okazji jubileuszu 40 lecia Zalewu Zemborzyskiego • IX Ekopiknik rodzinny
lipiec	<ul style="list-style-type: none"> • Słoneczna Zumba
sierpień	<ul style="list-style-type: none"> • Strong Men
wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzinny piknik rowerowy • Pierwsza Dycha do III Maratonu
październik	<ul style="list-style-type: none"> • Zawody Kolarskie 3Grand Prix Ziemi Lubelskiej "Godzina w piekle" • Spływy Kajakowe organizowane przez MOSiR w sezonie letnim 2014 r. łączna liczba spływów kajakowych wyniosła- 120

E.3.5.9. Stadion Arena Lublin

Rok 2014 to przede wszystkim 4 miesiące intensywnego funkcjonowania Areny Lublin. Otwarcie obiektu 9 września zapoczątkowało szereg imprez i inicjatyw organizowanych na nowym lubelskim stadionie.

Arena Lublin miała 3 otwarcia – naukowe, kulturalne i sportowe, co tym samym podkreślało fakt, iż stadion będzie służył nie tylko piłkarzom, ale będzie również centrum spotkań szeroko pojętej nauki, kultury i sztuki.

Otwarcie naukowe był Piknik Politechniki Lubelskiej, pełen pokazów, wykładów i koncertów. Dnia 21 września odwiedziło Arenę przeszło 25 000 osób i większość z nich skorzystała z możliwości zwiedzenia po raz pierwszy nowego sportowego obiektu na mapie Lublina – 20 wycieczek tego dnia.

Dnia 27 września - koncert „Talent czy Factor” emitowany na żywo przez stację TVN. 18-sto tysięczna publiczność oraz setki tysięcy widzów przed telewizorami byli świadkami rywalizacji między uczestnikami dwóch programów stacji TVN, na czele z gwiazdami - Agnieszki Chylińskiej i Tatiany Okupnik.

Sportowym otwarciem Areny Lublin był międzynarodowy mecz piłki nożnej w ramach Pucharu 4 Narodów Polska - Włochy rozegrany 9 października. Wydarzenie to wypełniło niemal całą trybunę – 14 000 zajętych miejsc.

Przed tym meczem swoich sił na boiskach treningowych mogli spróbować młodzi piłkarscy adepci. W ramach V Turnieju Orlika o Puchar Premiera RP ponad 600 uczestników walczyło o zwycięstwo w Finale Wojewódzkim. Turniej był połączony z piknikiem sportowo–rekreacyjnym odbywającym się na błoniach wokół Areny Lublin.

Dnia 12 października przed ponad 5 000 widzów rozegrano mecz między graczami Orłów Engela a dawnymi zawodnikami Górnika Łęczna. Całość została poprzedzona pokazem karate, na którego czele stanął lubelski mistrz - Daniel Iwanek.

W dniach 18 i 19 października to kolejne zawody najmłodszych - Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej U-12 z udziałem zespołów z Ukrainy, Rosji, Węgier, Litwy, Białorusi, Turcji i Polski. Na

setki uczestników czekało mnóstwo nagród i wyróżnień, w tym to najważniejsze - play-offy rozgrywane na głównej płycie boiska Areny Lublin.

Dnia 27 października przy świetle jupiterów rozegrano mecz derbowy Motoru Lublin z Lublinianką. Na trybunach zasiadło 6 500 kibiców, a relację z tego wydarzenia przeprowadziły wszystkie lubelskie media.

Dnia 23 listopada na Arenie Lublin usytuowano start i metę II Dychy do Maratonu – wyjątkowego wydarzenia dla wszystkich biegaczy. Na trasę wyruszyła rekordowa liczba tysięcy uczestników, a zawodników w trakcie całego wyścigu oklaskiwało kilkaset osób.

Swoje miejsce na Arenie, a dokładniej wokół niej, znaleźli miłośnicy motoryzacji, którzy regularnie spotykali się na swoich zlotach i spotach. Kulminacją owocnej współpracy z Lubelskimi Klasykami Nocą, Low Lublin i Lubelską Grupą Motoryzacyjną było listopadowe wspólne zakończenie sezonu motoryzacyjnego z udziałem 300 aut, ich właścicieli i fanów różnego rodzaju samochodów – klasycznych, sportowych, tuningowanych.

Arena Lublin wychodziła także naprzeciw oczekiwaniom najmłodszych. Zorganizowane 6 grudnia Mikołajki przyciągnęły na stadion ponad 80 dzieci wraz z ich opiekunami. Na gości czekało mnóstwo niespodzianek i atrakcji – gry i zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne, zwiedzanie Areny w formie podchodów, spotkanie z policjantami, seans filmowy oraz pokaz naukowy i kurs kulinarny dla dzieci.

Ponadto w 2014 r. Arena Lublin nawiązała współpracę z Automobilklubem Chełmskim, KMŻ Motor Lublin, Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz Biurem Podróży Lublinianka, która w swojej ofercie umieściła możliwość zwiedzania Areny. W odniesieniu do ostatniego aspektu - w okresie od października do grudnia zorganizowano 37 wycieczek dla grup zorganizowanych (szkoły, przedszkola, zakłady pracy), w których wzięło udział łącznie 650 osób.

W tym samym czasie stworzono folder informacyjny o rozwiązaniach technicznych Areny Lublin dedykowanych osobom niepełnosprawnym, a następnie przesłano go do organizacji zajmujących się pomocą osobom z niepełnosprawnością.

Na bocznych boiskach Areny Lublin systematycznie trenowały 4 lubelskie drużyny, zarówno juniorskie, jak i seniorzy, a także dziewczęta (w sumie 35 jednostek treningowych). To także tam odbywały się mecze Centralnej Ligi Juniorów.

Arena Lublin włączała się też do ogólnopolskich i międzynarodowych akcji społecznych - w Światowym Dniu Walki z Cukrzycą fasada stadionu została oświetlana przez błękitną (symbol akcji) iluminację, a z okazji Święta Niepodległości zabłysła na biało-czerwono.

Nowy lubelski stadion stwarza także doskonały klimat dla biznesu, oferując możliwość organizacji konferencji, szkoleń i spotkań firmowych. W zeszłym roku wzięło w nich udział ponad 1 000 osób z 15 firm.

Od 21 września do 31 grudnia 2014 r. Arenę Lublin odwiedziło 75 170 osób.

E.4. Przedsięwzięcia projektowe

E.4.1. Współpraca z krajami UE

E.4.1.1. „HerMan - zarządzanie dziedzictwem kulturowym na obszarze Europy Środkowej”

Projekt zakończony 31 grudnia 2014 r. W skład partnerstwa projektu weszło 9 podmiotów z 4 państw. Są to oprócz Gminy Lublin – Miasto Eger (Lider Projektu), Miasto Ratyzbona, Miasto Ravenna, Prowincja Ferrara, Prowincja Treviso, Narodowe Centrum Dziedzictwa Kulturowego Gyula Forster w Budapeszcie, Marco Polo System geie w Wenecji oraz Instytut Rozwoju Miast w Krakowie.

Głównym celem projektu była poprawa zarządzania i waloryzacja dziedzictwa kulturowego, aby lepiej wykorzystać jego potencjał gospodarczy. Cel ten został osiągnięty poprzez wspólne opracowywanie i testowanie strategii zarządzania, modeli, procedur finansowania; określenie, adaptowanie i tworzenie innowacyjnych usług i funkcji dla nie w pełni eksploatowanych obiektów Dziedzictwa Kulturowego; oraz wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania organizacjami partnerskimi.

Zdjęcie: wspólne zdjęcie uczestników projektu HerMan.

Główne działania zrealizowane podczas projektu:

- utworzenie platformy zarządzania złożonej z interesariuszy,
- opracowanie raportu wyjściowego nt. dobrych praktyk budowania i testowania innowacyjnych modeli zarządzania,
- opracowanie Strategii Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym oraz Lokalnego Planu Działania dla każdego z miast partnerskich,
- tworzenie innowacyjnych usług i funkcji zasobów dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie kursów zarządzania, wymiany personelu i wymiany dobrych praktyk,
- zorganizowana została wymiana personelu zajmujących się zarządzaniem dziedzictwem kulturowym w miastach partnerskich. W dniach 26-30 maja Lublin gościł przedstawicieli miast Eger, Ravenna i Ratyzbona. Uczestnicy zapoznali się ze strukturą i zakresem obowiązków wydziałów UML zajmujących się kulturą i dziedzictwem, jak również odwiedzili instytucje miejskie oraz organizacje pozarządowe działające w tym obszarze w Lublinie,
- wymiany szkolne międzynarodowe (łącznie 17 osób uczestniczyło w kursach),
- wymiana personelu - 3-7 marca, Ravenna. 2 osoby poznawały funkcjonowanie miejskich wydziałów odpowiedzialnych za zarządzanie obiektami historycznymi w Równie. Zapoznaly się również z zasadami przyznawania i funkcjonowania miejsca z tytułem Dziedzictwa Kulturowego UNESCO,
- wymiana personelu 11-15 sierpnia, Ratyzbona. 1 osoba uczestniczyła w spotkaniu, podczas którego zapoznała się z programem World Heritage (Światowe Dziedzictwo), którego członkiem jest miasto Ratyzbona,
- konferencja Końcowa Projektu - 28-29 listopada, Ratyzbona. 6 przedstawicieli UML uczestniczyło w spotkaniu podsumowującym projekt, prezentującym dokonania poszczególnych partnerów i wypracowującym kolejne pomysły na wspólne działania.

E.4.1.2. „Cities for Business Innovation – Network of Urban Procurers”

Główny cel projektu: wspieranie stałego rozwoju innowacyjności w europejskich miastach w dziedzinach, które zostały zidentyfikowane przez Komisję Europejską jako główne wyzwania społeczne. W szczególności kwestie te związane są z „aktywnym i zdrowym starzeniem się”.

Projekt "Cities for Business Innovation" umożliwił odniesienie się do tego kluczowego wyzwania społecznego poprzez innowacyjne procesy implementowane w dziedzinie zamówień publicznych i doprowadził do wdrożenia skoordynowanych procesów w zamówieniach publicznych w 4 uczestniczących w projekcie miastach. W ramach projektu, każde z miast przeprowadziło pilotażowy proces zamówienia przedkomercyjnego.

W ramach przeprowadzonego pilotażu w Gminie Lublin została opracowana dokumentacja techniczna urządzenia „Panel dla seniora”. Urządzenie to miało na celu ułatwić osobom starszym korzystanie ze sprzętu komputerowego oraz zawierać podstawowe funkcje klawiatury i myszy komputerowej. Projekt realizowany był w ramach 7 Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej.

E.4.1.3. „Europejski Uniwersytet Wschodni”

Rada Miasta Lublin w dniu 4 września 2014 r. zatwierdziła do realizacji projekt „Europejski Uniwersytet Wschodni” złożony w konkursie ogłoszonym przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji w ramach Programu Erasmus+, Akcja 2 Partnerstwa Strategiczne. Czas realizacji projektu - 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2016 r.

Cele projektu:

- promocja Lublina jako miasta akademickiego,
- dostosowanie kierunków studiów do potrzeb lubelskiego rynku pracy oraz rynków pracy miast partnerskich Lublina z krajów Partnerstwa Wschodniego (PW),
- transfer najlepszych praktyk z miast akademickich UE przez Lublin do miast partnerskich Lublina z krajów PW,
- zapewnienie studentom dogodnych warunków do kształcenia poprzez urozmaicenie oferty miasta skierowanej do studentów (w tym zagranicznych z krajów PW),
- wsparcie polityk uczelni lubelskich dotyczących pozyskania studentów oraz kształcenia na kierunkach dopasowanych do potrzeb potencjalnych pracodawców w Lublinie oraz miastach partnerskich z krajów PW,
- wsparcie przez miasto Lublin dialogu pomiędzy uczelniami a potencjalnymi pracodawcami (w dłuższej perspektywie po zakończeniu projektu).

E.4.1.4. „Korzystamy z doświadczeń – szwajcarski benchmark w Lublinie”

Celem projektu jest podniesienie do VI 2014 r. jakości i trafności realizacji zadań publicznych i inwestycji miejskich Gminy Lublin w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców i interesariuszy, poprzez wprowadzenie sprawdzonej przez partnerów szwajcarskich metody badań służących analizom strategicznym oraz określeniu planów rozwojowych.

Zrealizowane działania:

- pracowanie Raportu z badań satysfakcji mieszkańców Lublina (marzec 2014 r.),
- wizyty studyjne w Bydgoszcz, Toruniu , Krakowie i Poznaniu (marzec/kwiecień 2014 r.),
- konferencja podsumowująca realizację projektu (kwiecień 2014 r.)

E.4.1.5. Projekt: „USER – zmiany i konflikty w wykorzystaniu przestrzeni publicznych”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu URBACT II. Projekt realizowany jest przez miasta partnerskie: Lublin, Kopenhagę, Dresden, Kraków, Lizbonę, Malagę, Rygę, Pescarę. Liderem projektu jest Grenoble Alpes Metropole (Francja).

Projekt dotyczy przestrzeni publicznych będących własnością Gminy Lublin, które nie spełniają swoich użytkowych, funkcjonalnych i społecznych funkcji. Przestrzenie zostały zlokalizowane w obszarze dzielnicy Stare Miasto oraz Śródmieście i obejmują: Plac Rybny, Plac Łokietka, Plac Wolności, Plac Jana Kochanowskiego, ul. Zielona. Kluczowym rezultatem projektu było utworzenie dokumentu pn. Lokalny Plan Działań, który przedstawia metodologię zmian oraz rekomendacje do działań mających na celu poprawę funkcjonowania wskazanych przestrzeni.

E.4.2. Współpraca z krajami partnerstwa wschodniego

E.4.2.1. Poprawa pracy biur obsługi mieszkańca na zachodniej Ukrainie

Nazwa oficjalna: „Poprawa świadczenia usług administracyjnych dla mieszkańców regionów transgranicznych poprzez tworzenie sieci centrów świadczenia usług administracyjnych i rozwoju współpracy między Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Łucku, Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Iwano-Frankiwsku oraz Biurem Obsługi Mieszkańców w Lublinie”.

Partnerzy:

- Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Łucku,
- Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Iwano-Frankiwsku,
- Biuro Obsługi Mieszkańców w Lublinie”.

W ramach projektu odbyły się:

- dwie wizyty studyjne/grupy po 20 osób z miast partnerskich Łucka i Iwano-Frankiwska,
- dwie wizyty studyjne dla 10 przedstawicieli UM Lublin w Łucku i Iwano-Frankiwsku, służące przekazaniu dobrych doświadczeń Miasta Łuck i Iwano-Frankiwska w zakresie obsługi mieszkańców, tworzenia elektronicznych systemów usprawniających pracę urząd-klient, nowatorskich dla Ukrainy rozwiązań IT wykorzystanych w CŚUA w Łucku i Iwano-Frankiwsku.

E.4.2.2. „Centrum Kompetencji Wschodnich – rozwijanie wielostronnej współpracy regionalnej z miastami z krajów Partnerstwa Wschodniego oraz z Rosji”

W ramach projektu zorganizowano:

- 3 panele dyskusyjne oraz seminarium dla gości z krajów Partnerstwa Wschodniego, Unii Europejskiej oraz Azji Centralnej. Panele oraz seminarium stanowiły część Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej. *239 osób wzięło udział w panelach i seminariach,*
- 5 artykułów w prasie regionalnej, audycja radiowa, broszura informacyjno-promocyjna, plakat informujący o wydarzeniu oraz raport ewaluacyjny.

E.4.2.3. Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmieci we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin

Zrealizowane działania/postępy:

- zorganizowanie konferencji międzynarodowej w Lublinie dotyczącej systemu zagospodarowania elektrośmieci (2013),
- monitoring bieżącego stanu ilości odpadów, sprzętów elektrycznych i elektronicznych w Lublinie i Lwowie (2013-2015 ostatni etap właśnie trwa),
- opracowanie i zatwierdzenie kompleksowego programu pozyskiwania i zagospodarowania elektrośmieci (2014),
- zakup i rozmieszczenie specjalistycznych pojemników do oddzielnego zbierania zużytych zakup mobilnych punktów do zbierania odpadów elektrycznych i elektronicznych z baterii we Lwowie (2014),
- zakup i rozmieszczenie pojemników do selektywnej zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych w Lublinie (2014, rozmieszczanie do 2015),
- gospodarstw domowych we Lwowie (2014)
- przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dla dzieci szkolnych we Lwowie (2014) - przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych we Lwowie (2014),
- zakup sprzętu do usuwania rtęci we Lwowie (2014-2015),
- przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat segregacji elektrośmieci w Lublinie (2014-2015),
- opracowanie kompleksowej strategii zarządzania odpadami pochodzącymi z domowych urządzeń elektrycznych i elektronicznych w Lublinie (2015).

Liczba osób uczestniczących w spotkaniach projektowych: 47 osób

E.4.2.4. Współpraca samorządów miast Równe i Lublin jako element rozwoju obszaru transgranicznego.

Cele szczegółowe/działania:

- wprowadzenie w mieście Równe i gminie Lublin systemu rozwoju pracowników w zakresie zarządzania personelem, który ma na celu maksymalne wykorzystanie zasobów ludzkich w celu poprawy warunków życia społeczności i zapewnienie wysokiej jakości usług administracyjnych,
- podniesienie kwalifikacji pracowników samorządowych w mieście Równe i gminie Lublin,
- wizyty studyjne, organizowane w Równem i Lublinie (174 osoby uczestniczyły w wizytach),
- Spotkania projektowe - w dalszej kolejności prowadzone były spotkania projektowe w obu miastach.

Ponadto zorganizowano następujące wspólne seminaria i kongresy:

- Seminarium szkoleniowe: współpraca międzysektorowa. Społeczeństwo obywatelskie,
- Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej,
- Rada Współpracy.

E.4.2.5. „Poprawa świadczenia usług administracyjnych dla mieszkańców regionów transgranicznych (..)”

Cel projektu jest poprawa świadczenia usług administracyjnych dla mieszkańców regionów transgranicznych poprzez tworzenie sieci centrów świadczenia usług administracyjnych i rozwoju współpracy między Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Łucku, Centrum Świadczenia Usług Administracyjnych w Iwano-Frankiwsku oraz Biurem Obsługi Mieszkańców w Lublinie. Postępy:

- poprawa infrastruktury Biura Obsługi Mieszkańców w Lublinie: zakup mebli - wyposażenia punktu obsługi cudzoziemców; zakup tablicy elektronicznej - wyposażenia punktu obsługi cudzoziemców,
- podwyższenie kwalifikacji pracowników Biura Obsługi Mieszkańców w Lublinie poprzez organizację 6 szkoleń dla 15 pracowników BOM,
- działania promocyjne biura Obsługi Mieszkańców w Lublinie - opracowanie i druk broszur informacyjnych w języku polskim i jęz. ukraińskim (broszura informacyjna w języku polskim – 5 000 egz. dla mieszkańców Lublina, broszura informacyjna w języku ukraińskim – 1 000 egz. dla cudzoziemców),

- stworzenie i funkcjonowanie Grupy Monitoringu,
- stworzenie Punktu Obsługi Cudzoziemców, BOM ul. Wieniawska 14.

E.4.2.6. Student z inicjatywą: wektor oszczędzania energii

Cel projektu to wsparcie proaktywnej młodzieży obwodu iwano-frankińskiego (Ukraina) oraz województwa lubelskiego (Polska) w inicjowaniu i wdrażaniu innowacji, a także nawiązanie współpracy transgranicznej w sektorze oszczędzania energii. Zrealizowane działania:

- szkoła zarządzania, fundraisingu i przywództwa RADAR w Lublinie (sierpień 2014),
- wizyta studyjna przedstawicieli uczelni i przedsiębiorstw Iwano-Frankiwska w Lublinie (wrzesień 2014),
- wizyta studyjna przedstawicieli uczelni i przedsiębiorstw Lublina w Iwano-Frankiwsku (listopad 2014),
- lokalny Turniej debat w Iwano-Frankiwsku (listopad 2014),
- lokalny Turniej debat w Lublinie (grudzień 2014),
- zakup 3 laptopów na potrzeby biura projektowego w Lublinie (grudzień 2014),
- emisja 30-minutowego filmu edukacyjnego o alternatywnych i odnawialnych źródłach energii w województwie Lubelskim (marzec 2015).

Liczba przyjętych grup gości z miast partnerskich:

- spotkanie robocze w celu omówienia założeń projektu w dniach 22-23 maja 2014 w Lublinie - 5 osób,
- spotkanie robocze w celu omówienia kolejnych działań projektu w dniach 24-25 lipca 2014 w Lublinie - 5 osób,
- wizyta młodzieży szkolnej i akademickiej, oraz przedstawicieli uczelni Iwano-Frankiwska w ramach Szkoły zarządzania, fundraisingu i przywództwa RADAR w Lublinie w dniach 18-29 sierpnia 2014 – 21 osób,
- wizyta młodzieży akademickiej, oraz przedstawicieli uczelni i przedsiębiorstw energetycznych obwodu Iwano-Frankińskiego w Lublinie w ramach wymiany naukowej w Lublinie w dniach 15-21 września 2014 - 18 osób,
- spotkanie grupy roboczej w celu omówienia przygotowania do podpisania Memorandum o współpracy w ramach Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej oraz udział panelu ekologicznym Kongresu w dniach 02-04 października 2014 w Lublinie - 10 osób,
- wizyta młodzieży szkolnej i akademickiej Iwano-Frankiwska na lokalny turniej debat w Lublinie w dniach 03-06 grudnia 2014 – 10 osób.

E.4.2.7. „SOS - bezpieczna koegzystencja ludzi i bezdomnych zwierząt na polsko-ukraińskim pograniczu: Lwów, Lublin, Łuck i Iwano-Frankiwnsk”

Cel projektu to poprawa warunków ekologicznych i podnoszenie standardów bezpieczeństwa mieszkańców i turystów w miastach na polsko-ukraińskim pograniczu: Lwów, Lublin, Łuck i Iwano-Frankiwnsk poprzez stosowanie szczególnych środków regulujących ilość i ochronę wszystkich bezdomnych zwierząt.

E.4.2.8. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości miast Równe i Lublin

Cel projektu to poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w miastach Równem i Lublinie przez zapewnienie międzysektorowej współpracy między przedstawicielami małych i średnich przedsiębiorstw, samorządów i instytucji wsparcia biznesu obu miast. Zrealizowane działania:

- 6 wizyt przedstawicieli MŚP z Równego na targach w Lublinie (2013-2015),
- 2 wizyty przedstawicieli MŚP z Lublina na targach w Równem (2013-2014),
- utworzenie i funkcjonowanie Centrum Sprzyjania Biznesu w Równem (2013-2015),
- utworzenie i funkcjonowanie Rady małych i średnich przedsiębiorców przy Prezydencie Miasta Równe (2013-2015),
- przeprowadzenie 2 seminariów na temat prowadzenia działalności gospodarczej na Ukrainie (2013-2014),
- przeprowadzenie kursów j. ukraińskiego biznesowego dla 4 grup przedstawicieli MŚP z Lublina (2013-2014),
- przeprowadzenie kursów j. polskiego biznesowego dla 4 grup przedstawicieli MŚP z Równego (2013-2015),
- przeprowadzenie 2 wizyt studyjnych w Lublinie dla przedstawicieli miasta Równe i pracowników Centrum Sprzyjania Biznesu (2013-2015),
- przeprowadzenie 7 dwudniowych i 22 4-godzinnych seminariów dla przedstawicieli MŚP w Równem (2013-2015),
- przeprowadzenie co miesiąc dni otwartych administracji publicznej w Równem (2013-2015),
- przeprowadzenie 2 seminariów „Szkoła Biznesu: Jak uruchomić własny biznes” w Równem (2013-2015),
- przeprowadzenie 8 spotkań grupy roboczej oraz 2 sesji analitycznych w celu opracowania strategii marki miasta Równe (2014-2015),
- opracowanie i druk materiałów promocyjnych (2013-2014),

- opracowanie i druk 2 broszur informacyjnych o lubelskich przedsiębiorcach i atrakcyjności inwestycyjnej Lublina (2013-2014),
- prezentacja potencjału inwestycyjnego Lublina podczas Forum Biznesu w Równem, (24 kwietnia 2015 r.)

E.4.2.9. Rada Programowa Centrum Kompetencji Wschodnich

Głównym przedsięwzięciem podjętym przez Radę Programową CKW w 2014 r. było przygotowanie kolejnej, 3 już edycji Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej. Liderzy poszczególnych linii programowych zobowiązani zostali do zaplanowania programu wydarzenia, przygotowania koncepcji dyskusji i warsztatów oraz, w wielu przypadkach, podjęcia się do moderowania obrad.

Odbywający się w dniach 2-4 października Kongres zgromadził ponad 700 uczestników z 17 krajów, w tym ponad 100 specjalistów występujących w roli panelistów.

Ważnym punktem Kongresu było podpisanie deklaracji współpracy na rzecz Strategii Współpracy Terytorialnej dla miasta Lublin na lata 2014-2020, której przygotowanie poprzedziły wielomiesięczne prace i wizyty w miastach potencjalnie zainteresowanych przystąpieniem do Strategii z krajów Partnerstwa Wschodniego. Efektem nawiązanych kontaktów było m.in. zacieśnienie współpracy oraz podpisanie umowy partnerskiej z miastem Tbilisi.

Podczas wydarzenia miało również miejsce rozstrzygnięcie Konkursu na najlepsze projekty transgraniczne. Na niecałe 60 zgłoszonych projektów Rada Programowa przyznała 7 głównych nagród i 19 wyróżnień w 7 kategoriach konkursowych.

Zwieńczeniem KIEW 2014 było wypracowanie, pod przewodnictwem liderów linii programowych, konkluzji i rekomendacji dotyczących współpracy transnarodowej.

E.4.3. Projekty realizowane w kraju

E.4.3.1. Lublin i Rzeszów - współpraca i wykorzystanie szans rozwojowych

Cel projektu to stworzenie stałej platformy współpracy Lublina i Rzeszowa w zakresie tworzenia i realizacji polityki rozwojowej i programów rozwoju regionalnego oraz poprawa wizerunku miast w kraju i zagranicą. Zrealizowane działania:

- Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej: odbył się w dniach 2-4 października. W Kongresie uczestniczyło łącznie 634 osoby z 20 krajów, reprezentujących łącznie 400 instytucji, w tym uczestnicy: z Polski – 294, Ukrainy -284, Białorusi -14, Wielkiej Brytanii – 8, Gruzji – 6, Armenii – 5, Mołdawii – 4, Niemiec – 4, Rosji – 3, Rumunii – 2 oraz po jednym

przedstawicieli z Malty, Izraela, Węgier, Czech, Litwy, Bułgarii, Tadżykistanu, Australii, Grecji oraz Stanów Zjednoczonych,

- utworzono stronę internetową www.projekty.lublin.eu z informacjami o osobach, instytucjach i projektach związanych z współpracą transgraniczną stanowiącą niejako bazę wiedzy dla potencjalnych przyszłych partnerstw, kontaktów i współpracy. Nastąpiła promocja internetowa strony (kampania Google AdWords),
- opracowano Strategię Współpracy Terytorialnej, uroczyste podpisanie deklaracji współpracy nastąpiło na KIEW przez miasta Lublin oraz: Lwów, Równe, Winnica, Tarnopol, Iwano-Frankiwnsk, Brześć, Łuck, Timisoara, Odessa, Mikołajów, Dniepropietrowsk, Sumy, Kiszyniów, Tbilisi (w 2014 r odbyto 12 wizyt zagranicznych związanych z opracowywaniem dokumentu),
- w ramach opracowywanej Strategii Wykorzystania Funduszy UE w perspektywie Finansowej 2014-2020 przeprowadzono cykl 3 warsztatów dot. nowej perspektywy finansowej, wspólnych pilotażowych projektów partnerskich Lublina i Rzeszowa na których określono obszary dalszej współpracy oraz projekty koncepcyjne, przy współudziale przedstawicieli MRR zorganizowano konferencje dot. Polityki Spójności w wymiarze praktycznym,
- przeprowadzono internetowe badanie osób aktywnych turystycznie oraz badanie bezpośrednie na temat wizerunku i atrakcyjności turystycznej Lublina (niemal 1300 respondentów - odbiorców usług turystyczno-kulturalnych przebywających w Lublinie, z uwzględnieniem uczestników imprez kulturalnych).

E.4.3.2. „Wrota Lubelszczyzny – Informatyzacja Administracji”

Cele projektu:

- zapewnienie mieszkańcom Lubelszczyzny możliwości korzystania z szerokiego zakresu usług publicznych dostępnych drogą elektroniczną z wykorzystaniem profilu zaufanego dzięki budowie regionalnego środowiska e-Administracji,
- wprowadzenie zdefiniowanych procedur obsługi i standardów informatycznych,
- modernizacja infrastruktury teleinformatycznej urzędów administracji lokalnej,
- wspieranie rozwoju województwa lubelskiego poprzez budowę regionalnej platformy e-usług i rozwój lokalnych infrastruktur społeczeństwa informacyjnego,
- poprawa jakości obsługi administracyjnej mieszkańców i podmiotów prawnych.

E.4.3.3. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin”

Cele Projektu:

- określenie priorytetów rozwojowych Lublina z uwzględnieniem zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w ramach opracowanego Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublina do 2020,
- diagnoza stanu początkowego wielkości zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych oraz monitoring tych danych do roku 2020,
- powołanie zespołu działającego na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020,
- podniesienie świadomości i zmiana zachowań społeczeństwa w zakresie wykorzystania naturalnych zasobów energetycznych, poprzez zapewnienie wysokiej jakości edukacji ekologicznej skierowanej do minimum 30 przedstawicieli i członków spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych,
- poprawa jakości pracy pracowników samorządu terytorialnego przez wzrost kompetencji i wiedzy 30 pracowników z zakresu prawidłowości wykonania audytu energetycznego, certyfikacji energetycznej budynków oraz możliwości rozwoju budownictwa pasywnego w Lublinie i zastosowania OZE w budynkach.

E.4.3.4. „Współpraca JST jako czynnik rozwoju Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego”

Celem projektu jest zaplanowanie do końca I kwartału 2015 r. sprawnego intermodalnego połączenia miejscowości Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego z centrum obszaru - Lublinem w ramach partnerstwa 13 jednostek samorządu lokalnego. Zrealizowane działania:

- diagnoza stanu i funkcjonalności istniejących dworców, zakresu obsługi komunikacyjnej oraz ich zagospodarowania - analiza połączeń komunikacyjnych w obszarze funkcjonalnym pod kątem wykorzystania dworców przesiadkowych (grudzień 2014),
- transportowe badania marketingowe terenu obszaru funkcjonalnego (grudzień 2014),
- badania pasażerów w komunikacji miejskiej organizowanej przez Gminę Lublin obejmującej obszar miasta i 7 gmin sąsiadujących, na terenie których na mocy porozumień funkcjonują obecnie linie komunikacji miejskiej prowadzonej przez Lublin (grudzień 2014),
- koncepcje uzupełnienia tkanki drogowej w gminach LOF - działanie realizowane przez dziewięciu Partnerów Projektu,
- stworzenie koncepcji zintegrowanego dworca intermodalnego (wrzesień 2014),

- analiza studium uwarunkowań gmin LOF pod względem planowania dróg i węzłów przesiadkowych (grudzień 2014),
- przygotowanie Strategii rozwoju LOF ze szczególnym uwzględnieniem ZIT (lipiec 2014).

E.4.3.5. „Wsparcie dla tworzenia strategii ZIT w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym”

Celem projektu jest wsparcie podmiotów realizujących ZIT w miastach wojewódzkich poprzez sprawne przygotowanie Strategii ZIT. Zrealizowane działania:

- szkolenie „Studium wykonalności - analiza finansowa i ekonomiczna” - dwudniowe szkolenie dla 24 osób (październik 2014),
- szkolenie "Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej" - dwudniowe szkolenie dla grupy 32 osób (listopad 2014),
- dwudniowe warsztaty dla 60 osób "Identyfikacja projektów komplementarnych do ZIT oraz możliwości ich finansowania w nowej perspektywie finansowej" (listopad 2014),
- zlecenie przeprowadzenia audytu, analizy istniejących systemów, technologii i programów w poszczególnych służbach objętych realizowanym zadaniem oraz przedstawienie proponowanych modernizacji i usprawnień (listopad 2014),
- koncepcja wprowadzenia do eksploatacji autobusów elektrycznych w lubelskiej komunikacji miejskiej (grudzień 2015),
- badanie i analiza służąca rewitalizacji obszarów zdegradowanych i rewaloryzacji obszarów zielonych (grudzień 2014),
- opracowanie metodologii badania i diagnozy problemów społecznych wśród mieszkańców LOF (grudzień 2014),
- zakup danych przestrzennych - mapy, bazy danych (grudzień 2014),
- analiza i doskonalenie Strategii ZIT pod kątem wykonalności operacyjnej (grudzień 2014).

E.4.3.6. „Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie (komponent II nieinwestycyjny)

Celem bezpośrednim projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie, a także stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi placówki oraz powstaniu różnych rodzajów nowych form pomocy poprzez polepszenie jakości usług obecnie świadczonych.

E.4.3.7. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

Projekt ma na celu zapewnienie dostępu do internetu dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności.

W projekcie uczestniczy 229 beneficjentów Gminy Lublin oraz 12 jednostek podległych tj. zespoły szkół ogólnokształcących, szkoły podstawowe, gimnazja.

W ramach oszczędności powstałych w projekcie aktualnie zawnioskowano o zakup dodatkowych 129 zestawów sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i internetem dla pozostałych 34 jednostek podległych Gminie Lublin (szkół, gimnazjów, instytucji kultury oraz pomocy społecznej takich jak MOPR, Domy Pomocy Społecznej, Domy Dziecka).

E.4.3.8. „Nie truj powietrza - miej wpływ na to czym oddychasz” - kampania edukacyjna dotycząca przeciwdziałania niskiej emisji”

Projekt współfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu priorytetowego 7 Edukacja ekologiczna, konkursu 2013, kategoria II.

Celem ogólnym projektu jest przezwyciężenie jednej z najpoważniejszych barier, jaką jest niska świadomość mieszkańców na temat szkodliwości spalania śmieci i paliw niedopuszczalnych do użycia.

W ramach projektu przeprowadzono szeroką kampanię społeczną realizowaną poprzez liczne działania informacyjne, billboardy, plakaty, konkursy upowszechniające wiedzę ekologiczną, film i spoty publikowane w prasie elektronicznej, artykuły, wydawnictwa i publikacje.

E.5. Promocja

E.5.1. Marketing

E.5.1.1. Znajomość marki Lublina w badaniach ogólnopolskich

Pod względem znajomości marki Lublin znajduje się w pierwszej 10 polskich miast. Znajomość miasta konsekwentnie wzrasta (z 14 % w 2010 r. do 23 % w bieżącym pomiarze), tym samym zmniejszając dystans do liderów (Kraków, Warszawa i Gdańsk).

Skojarzenia i określenia, z którymi łączony jest Lublin nacechowane są w zdecydowanej mierze pozytywnie. Miasto określane jest zazwyczaj jako przyjazne, spokojne, atrakcyjne i ładne. Padają nazwy decydujących o tym obiektów turystycznych (np. Stare Miasto), jak również nawiązuje się do akademickich kompetencji miasta.

W badaniach oceniono również wizerunek, który jest kluczowym obszarem w pozycjonowaniu miasta jako miejsca inspirującego, klimatycznego i o wyjątkowej duchowości. Lublin został niż inne miasta oceniony na obszarze „przyjazność”; wysoko została oceniona również „duchowość” i „otwartość”.

E.5.1.2. Znajomość Carnaval Sztuk-Mistrzów

W badaniach społecznych pytano także o *Carnaval Sztuk-Mistrzów* jako największą kampanię produktową marki „Lublin. Miasto Inspiracji”. Z raportu wynika, że:

- 40 % respondentów zetknęło się w ostatnim czasie z działaniami promocyjnymi Lublina - najczęściej były to reklamy na billboardach oraz w telewizji,
- 41 % respondentów spotkało się z hasłem „*Lublin - miasto inspiracji*”, spośród nich 41 % badanych uważa, że pasuje ono do Lublina,
- 23 % respondentów słyszało o Carnavale Sztuk-Mistrzów, a co piąty z tych, którzy słyszeli - brał w nim kiedyś udział,
- co czwarty respondent spotkał się z reklamami Carnawalu Sztuk-Mistrzów - najczęściej w Internecie (58 %) i na billboardach (44 %).
- respondenci podkreślali oryginalność i wyjątkowość tej imprezy, niepowtarzalną atmosferę oraz fakt, że można na nim spotkać ciekawych ludzi.

E.5.2. Promocja audiowizualna

- Prowadzony jest Lubelski Fundusz Filmowy (LFF), z którego środków dofinansowywane są produkcje filmów, które dotyczą Lublina i/lub są realizowane w Lublinie.
- Ponadto udzielane jest techniczne i organizacyjne wsparcie wszelkim produkcjom filmowym realizowanym w Lublinie. Udzielana pomoc obejmuje znajdowanie planów filmowych, znajdowanie statystów czy organizację planu.
- Celem działań jest wzrost rozpoznawalności miasta, które słynie z pięknych historycznych plenerów. Efektem długofalowym jest wzrost ruchu turystycznego w mieście.

E.5.2.1. Organizacja V konkursu Lubelskiego Funduszu Filmowego

Sąd Konkursowy dysponował kwotą 400 000 zł Lubelskiego Funduszu Filmowego do podziału pomiędzy złożone w konkursie projekty. Sąd Konkursowy zapoznał się z następującymi propozycjami:

- „Lustra Leszka Mądzika” (dokument), reż. Natasza Ziółkowska - Kurczuk, prod. Stowarzyszenie Telewizja Regionalna – Stowarzyszenie Europejskie,
- „Budka” (dokument), reż. Grażyna Stankiewicz, prod. OTTO Agencja Producentka,
- „Quod Tu Es Fui....” (Czym jesteś byłem....) (dokument), reż. Dorota Nowakowska, prod. Sky Media Polska.
- „Niedokończony rozdział” (dokument), reż. Andrzej Titkow, prod. Studio Filmowe TAK,
- „Lubelskim szlakiem Jana Pawła II” (dokument), reż. Leszek Surma, prod. Telewizja Polska S.A. Z siedzibą w Warszawie Oddział Terenowy w Lublinie.

W związku z tym, iż prace nad serialem „Komisarz Maciejewski” przedłużały się, realizacja została przesunięta na kolejne lata. W tym czasie Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych zwróciła się z prośbą o pomoc w realizacji nowej produkcji w reżyserii Filipa Bajona „Panie Dulskie”. Reżyser wybrał Lublin na miejsce akcji po przeprowadzeniu szczegółowej analizy scenograficznej. Podjęto decyzję o dofinansowaniu projektu w kwocie 300.000 zł.

E.5.2.2. Aktualności na stronie internetowej i w Intranecie

Serwis internetowa przekazuje bieżące informacje na temat wydarzeń w mieście oraz funkcjonowania Urzędu Miasta Lublin. Materiały są zamieszczane na stronie internetowej w zakładkach: Aktualności, Nasze Miasto, Komunikaty miejskie, Ankieta oraz w Intranecie w aktualnościach

Informacje przekazywane są do moderatora strony przez Wydziały UM, Instytucje Miejskie, Biuro Prasowe; ponadto dane pozyskiwane są z innych miejskich portali internetowych, a także opracowywane są samodzielnie.

Serwis intranetowy jest dostępny tylko dla pracowników urzędu i działa jedynie na komputerach przypiętych do sieci intranetowej urzędu.

W poszczególnych zakładkach informacje pojawiają się przeciętnie:

- aktualności - od 3 do 5 informacji dziennie,
- Nasze Miasto - od 1 do 2 informacji dziennie,
- komunikaty miejskie - od 1 do 4 komunikatów dziennie,

- Ankieta – 1 -2 razy na dwa tygodnie,
- Intranet: materiały zamieszczane na bieżąco, według potrzeb - nie mniej niż raz/dzień, średnio 5 - 7 informacji w tygodniu roboczym.

Strona www: liczba użytkowników strony w 2014 r. w stosunku do 2013 r. wzrosła blisko o ponad 15 %.

Brak jest negatywnych uwag dotyczących funkcjonowania serwisu.

Intranet: liczba odsłon portalu oraz liczba użytkowników w 2014 r. w stosunku do 2013 r. wzrosły o ponad 10 %. Dane te świadczą o dużej wiarygodności stron i atrakcyjności zamieszczanych materiałów.

E.5.3. Referat Prasowy

Zadaniem referatu jest budowanie pozytywnych relacji i współpraca z mediami. Składają się na to: odpowiedzi na zapytania mediów, przekazywanie informacji prasowych, organizowanie konferencji prasowych, codzienne redagowanie „aktualności” na stronie internetowej Urzędu Miasta (www.um.lublin.eu), prowadzenie fanpage Miasta Lublin na Facebooku.

W referacie prowadzona jest codzienna współpraca z dziennikarzami oparta na zasadzie: dziś pytanie - dziś odpowiedź. W przypadku tematów wymagających głębszej analizy, wspólnie z dziennikarzem ustalany jest termin odpowiedzi

Organizowane są cotygodniowe konferencje prasowe Prezydenta, na której odbywają się prezentacje zazwyczaj kilku tematów dla mediów

Biuro prowadzi stały monitoring mediów, analizując informacje pod kątem wydzwieku. Publikuje także sprostowania i komentarze do artykułów prasowych.

E.5.3.1. Przyznawanie wyróżnienia “Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Lublin

Procedura regulowana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin 66/9/2013 z 24 września 2013 r., opisana w załączniku do zarządzenia - Regulamin przyznawania wyróżnienia “Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Lublin”. Kompleksowa informacja jak ubiegać się o patronat zamieszczona jest na stronie internetowej UML w zakładce Miasto Lublin/Marketing Miasta/Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Lublin.

Objęcie wydarzenia patronatem honorowym powoduje zwiększenie zainteresowania wśród patronów medialnych i sponsorów. Organizatorzy przedsięwzięć o charakterze cyklicznym często ponownie zabiegają o przyznanie Honorowego Patronatu kolejnym edycjom przedsięwzięcia.

Rocznie rozpatrywanych jest średnio 400 wniosków o przyznanie Honorowego Patronatu Prezydenta Miasta Lublin. W 2014 r. wpłynęło 448 wniosków, rozpatrzono 438 wniosków (10 wniosków rozpatrzonych w 2015 r.), Honorowym Patronatem objęto 424 przedsięwzięć, 24 wnioski zostały rozpatrzone negatywnie.

E.5.3.2. Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa i realizacja projektów o charakterze międzynarodowym, ma na celu promocję Miasta Lublin poprzez kształtowanie pozytywnego wizerunku Miasta Lublin.

Ze strony Kancelarii Prezydenta wymaga to przygotowanie programów i obsługi pobytu gości i delegacji zagranicznych oraz wyjazdów zagranicznych członków Kolegium Prezydenta.

Konieczne jest także opracowywanie dokumentów o współpracy między Miastem Lublin a partnerami zagranicznymi, w tym listów intencyjnych i umów partnerskich, analiz i sprawozdań ze współpracy międzynarodowej dla Prezydenta Miasta oraz Rady Miasta, materiałów do projektu budżetu Miasta Lublin w zakresie współpracy międzynarodowej.

W 2014 r. do listy miast partnerskich doszły dwa nowe: Nilüfer (Turcja) oraz Tbilisi (Gruzja). W ten sposób ich lista wydłużyła się do 24 pozycji. Przybyło także 8 miast zaprzyjaźnionych.

W roku 2014 obsłużono:

- organizację 120 wizyt wyjazdowych za granicę kierownictwa i pracowników Urzędu Miasta,
- organizację 40 wizyt przyjazdowych (trwających dłużej niż 1 dzień) z zagranicy do Lublina,
- 31 projektów z udziałem partnerów międzynarodowych w Lublinie i za granicą.

Przykładowe wydarzenia o charakterze międzynarodowym to:

- XVII. Spotkania Opłatkowe we Lwowie,
- koncert z okazji 10.lecia Polski w UE,
- Festiwal Sztuk-Mistrzów, Jarmark Jagielloński,
- spotkanie otwarte „Miasto dla ludzi” z prof. Janem Gehlem.

E.6. Uzyskane nagrody i wyróżnienia przez miasto Lublin w roku 2014

E.6.1. Wyróżnienia ogólne dla miasta

- IV miejsce w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” - ranking był tworzony według kryterium kosztu uzyskania wzrostu Edukacyjnej Wartości Dodanej w latach 2009-2013 w kategorii miasta wojewódzkie (2014,)
- Tytuł „Teraz Polska”- to wyróżnienie dla najlepszych pod względem gospodarności oraz atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców gmin w Polsce. Przy ocenie gmin eksperci zasiadający w kapitule konkursowej brali pod uwagę m.in. dostępność do infrastruktury technicznej, sposoby realizacji polityki społecznej, organizację i formy zarządzania Urzędu, zakres działań Urzędu związanych z promocją gminy.

E.6.2. Transport, planowanie przestrzenne

- Laur Konserwatorski - w ramach XV edycji Wojewódzkiego Konkursu o „Laur Konserwatorski”, organizowanego przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie kapituła przyznała Laur gospodarzom czterech odrestaurowanych zabytków. Jednym z czterech nagrodzonych została Gmina Lublin za konserwację i restaurację powiatowskiego zespołu klasztornego w Lublinie.

E.6.3. Ochrona środowiska

- Laur Narodowego Konkursu Ekologicznego „Miasto Przyjazne Mieszkańcom i Środowisku” - jury Konkursu stanowią przedstawiciele: Parlamentu RP, Głównego i Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, uczelni akademickich oraz organizacji branżowych,
- Wyróżnienie w konkursie Ministra Środowiska „Zielone Miasta w Stronę Przyszłości” w kategorii „Zieleń w Mieście”.

E.6.4. Gospodarka

- Top „Newcomer” City of the year – CEE - kategoria: miasta w regionie Europy Środkowo-Wschodniej - Lublin został uznany za najlepiej zapowiadające się miejsce do świadczenia usług typu backoffice w regionie CEE. Do Backoffice zalicza się działy przedsiębiorstw niezbędne dla jej funkcjonowania, ale usługowe wobec celów i usług świadczonych przez daną firmę. Działy te mogą realizować swoje zadania poza główną siedzibą firmy (korporacji). Wyróżnienie przyznało miastu niezależne jury złożone z przedstawicieli

największych firm sektora BPO oraz branżowych stowarzyszeń, takich jak Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych czy Aspire,

- Lublin in Top 10 East European Cities - na 25 Międzynarodowych Targach Inwestycyjnych MIPIM w Cannes odbyła się VI edycja forum Mayors' Think Tank, dedykowanego władzom miast z całego świata. W trakcie tego wydarzenia Lublin doceniony został jako jedno z 10 miast w Europie Środkowej i Wschodniej o najlepszej strategii przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych, w rankingu fDi Magazine, brytyjskiego dwumiesięcznika ekonomicznego należącego do grupy Financial Times,
- „Business Excellence 2014” - Lublin uzyskał tytuł BUSINESS EXCELLENCE w III Edycji Programu Promocji Gmin w kategorii: gmina miejska powyżej 100 000 mieszkańców. Organizatorem jest Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu.

E.6.5. Oświata

- Certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji - 2013” - Lublin w III Edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacji Gmin i Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej po raz kolejny uzyskał certyfikat. Lublin otrzymał też statuetkę i dyplom „Primus” za osiągnięcie maksymalnej liczby punktów rankingowych w procedurze konkursowej.
- IV miejsce w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” według kosztu uzyskania wzrostu Edukacyjnej Wartości Dodanej. Ranking dotyczył lat 2009-2013 i kategorii miast wojewódzkich,
- Tytuł „Samorząd Przyjazny Szkole Rozwijającej Uczenie się Uczniów” - tytuł ten został nadany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Polsko-Amerykańską Fundację Wolności samorządom wspierającym placówki, które podnoszą jakość swojej pracy i efektywność nauczania.

E.6.6. Zdrowie i polityka społeczna

- Honorowy tytuł „Miasto Przyjazne Rodzinie 2014 - tytuł został przyznany w czerwcu 2014 r. Miastu Lublin przez Związek Dużych Rodzin 3+. Tytuł został nadany podczas zjazdu Związku Dużych rodzin, który odbył się w Lublinie,
- Honorowy tytuł „Miasto Przyjazne Dużym Rodzinom” - tytuł został przyznany Lublinowi przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i Ministra Pracy i Polityki Społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza za otwartość na problemy rodzin, zaangażowanie w propagowaniu Karty Dużej Rodziny w województwie lubelskim i Polsce,
- Tytuł Samorządowego Super Lidera „Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy” - Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy jest dostrzegany w Polsce i na świecie problem związany z zachorowaniami na grypę, które - oprócz skutków medycznych i społecznych - wpływają także na kwestie ekonomiczne zarówno na szczeblu pojedynczych przedsiębiorstw, jak i całej gospodarki,

- Wyróżnienia w konkursie „Miasto Otwarte” - to działanie zapoczątkowane w 2014 r., w ramach akcji społecznej „Włącz się w Polskę”. Jego celem jest wyróżnienie działań samorządów miejskich na rzecz integracji imigrantów,
- Tytuł „Samorząd Równych Szans” - Miasto Lublin otrzymało wyróżnienie w szóstej edycji ogólnopolskiego konkursu „Samorząd Równych Szans 2014”. Wyróżnienia z zakresu najlepszych praktyk i działań realizowanych przez samorządy na rzecz osób niepełnosprawnych przyznaje Fundacja Instytutu Rozwoju Regionalnego z Krakowa.

E.6.7. Kultura i polityka historyczna

- Tytuł „Najbardziej Tętniące Życiem Miasto Pamięci” - nagrodę otrzymał Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN od fundacji Stiftung „Lebendigste Stadt”. Nadesłano 437 zgłoszeń z całej Europy. Po zakończeniu prac, jury poinformowało, że w finale znalazły się cztery finałowe projekty, w tym projekt Ośrodka z Lublina. Aplikacja dotyczyła realizowanego od samego początku działalności Ośrodka programu: 'Pamięć - Miejsce - Obecność'.

E.6.8. Sport rekreacja

- Miejsce Przyjazne Rowerom - tytuł ten Miasto Lublin otrzymało głosami użytkowników serwisu www.mojrower.pl. Lublin został doceniony za rozwój infrastruktury rowerowej m.in. w ramach realizowanego projektu "Europejska Stolica Turystyki Rowerowej",
- Wyróżnienie „Miasto przyjaciół Siatkarskich Ośrodków Szkolnych” - wyróżnienie zostało przyznane 4 kwietnia 2014 r. przez Polski Związek Piłki Siatkowej za wzorcową realizację programu upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży w zakresie piłki siatkowej.

E.6.9. Zarządzanie

- Certyfikat Systemu Zarządzania Partycypacyjnego - jest to pierwszy certyfikat Systemu Zarządzania Partycypacyjnego wydany przez TÜV Rheinland Polska - lidera na rynku usług certyfikacyjnych i badawczych w Polsce. Certyfikat nadaje TÜV Rheinland Polska, po przeprowadzeniu szczegółowego audytu, w trakcie którego sprawdzane są rozwiązania wdrożone w urzędzie w celu umożliwienia dialogu z mieszkańcami.

E.6.10. Osobiste nagrody prezydenta

- Drugie miejsce w rankingu pisma samorządu terytorialnego „Wspólnota”. „Sukces mijającej kadencji 2010-2014” w kategorii miast wojewódzkich,
- Tytuł „Samorządowego Menadżera Regionu” w IX edycji rankingu Filary Polskiej Gospodarki - Nagroda została przyznana za zarządzanie finansami, pozyskiwanie zewnętrznych funduszy, inwestowanie w ochronę środowiska i budowanie aktywności

społecznej. Ranking co roku przygotowywany jest przez czołową agencję badawczą oraz z redakcją dziennika „Puls Biznesu”,

- 3 miejsce w rankingu „Newsweeka” na najlepszych prezydentów polskich miast - najlepszych samorządowców wytypowało 107 prezydentów miast z całego kraju. Z 29 osób, które otrzymały najwięcej nominacji, wyłonionych zostało 15 najlepszych. W składzie jury znaleźli się eksperci do spraw samorządowych,
- Odznaczenie Krzysztofa Żuka Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski - w dniu 17 maja 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski odznaczył Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka. Odznaczenia państwowe nadawane są za wybitne zasługi dla rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce, za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i działalności społecznej. Uroczyste wręczenie Orderu nastąpiło podczas obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego w Pałacu Prezydenckim. Podczas wtorkowej uroczystości Prezydent RP wręczył także dyplomy oraz flagi laureatom akcji „Majówka z Polską”. Miasto Lublin zostało wyróżnione za Najpiękniej Podświetlony Budynek Publiczny - lubelskiego Magistratu,
- Odznaka honorowa "Zasłużony dla Kultury Polskiej" - Prezydent Krzysztof Żuk otrzymał z rąk Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, którą nadaje się osobom wyróżniającym się w tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury.

F. Zarządzanie i kontrola

F.1. Organizacja pracy urzędu

F.1.1. Zarządzanie budynkami biurowymi i zapleczem technicznym urzędu

Urząd Miasta Lublin od wielu lat znajduje się w kilkunastu lokalizacjach. Przy Narutowicza 37 pracują dziś urzędnicy od oświaty, przy Filaretów 44 od sportu, przy Zana 38 od środowiska, przy Leszczyńskiego 20 od praw jazdy, od inwestycji przy Podwalu, a informatycy są przy Okopowej. Mając powyższe na uwadze podjęto działania efektem których będzie wynajęcie niezbędnej powierzchni biurowej na potrzeby Urzędu w jednym miejscu. Realizacja projektu zaplanowana jest na wrzesień 2017 r.

Do końca 2017 r. planowane jest zmniejszenie liczby budynków w których znajdują się wydziały Urzędu Miasta z 27 budynków na koniec 2014 do 10.

F.1.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Ilość zatrudnionych osób w urzędzie wynika z liczby zadań realizowanych przez gminę i podnoszonego standardu świadczenia tych usług. Rośnie liczba zadań związanych z coraz szerszym konsultowaniem różnego rodzaju decyzji przez urząd - to podnosi jakość zarządzania ale wydłuża czas i zwiększa zaangażowanie urzędu.

Tak wielki zespół wymaga obsługi: kadrowo-płacowej, BHP, szkoleń a także działań zapobiegających mobbingowi. W urzędzie zatrudnionych było na koniec 2014 r. 1 353 osoby.

F.1.3. Szkolenia pracowników

Urząd Miasta Lublin zapewnia możliwość rozwoju zawodowego, umożliwia podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracownikom. Stwarza możliwości, aby pracownicy doskazywali się, zdobywali oraz doskazywali posiadaną wiedzę i umiejętności.

W 2014 roku zorganizowano 358 szkoleń podstawowych i specjalistycznych, łączna liczba pracowników biorących udział w szkoleniach wyniosła 1602 osoby. Biorąc pod uwagę stan zatrudnienia (na dzień 31.12.2014 r. było to 1 353) na jednego pracownika przypadło 1,18 „szkolenia” (nie wliczając szkoleń z zakresu BHP).

W celu racjonalizacji wydatków Urząd Miasta Lublin organizował i organizuje tzw. szkolenia podstawowe (są to szkolenia prowadzone przez wynajętych trenerów dla zorganizowanych

w grupy pracowników) W 2014 r. zorganizowano 9 szkoleń podstawowych, w ramach których przeszkolono 568 osób.

F.1.4. Nadzór nad spółkami komunalnymi

Biuro zajmuje się nadzorem nad spółkami prawa handlowego i fundacjami z udziałem Miasta Lublin. Zatwierdza ich plany finansowe i inwestycyjne, rozpatruje i przyjmuje sprawozdania z działalności, uzgadnia strategie działania, prowadzi sprawy związane z nabywaniem lub ze sprzedażą akcji i udziałów.

F.1.4.1. Przyjmowanie uchwały o zmianie kapitałów zakładowych spółek z udziałem gminy Lublin

- MPWiK Sp. z o.o. - podwyższono kapitał zakładowy, wnosząc aport niepieniężny o wartości 1.061.400 zł (uchwała z dnia 30 września 2014 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego,
- MOSiR „Bystrzyc” Sp. z o.o.:
  - podwyższono kapitał zakładowy, wnosząc wkład pieniężny w wysokości 4.000.000 zł (uchwała z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego),
  - podwyższono kapitał zakładowy, wnosząc wkład pieniężny w wysokości 4.205.200,00 zł (uchwała z dnia 6 czerwca 2014 r.),
  - podwyższono kapitał zakładowy, wnosząc wkład pieniężny w wysokości 1.681.700 zł; objęcie udziałów w Spółce nastąpiło m. in. w celu realizacji budowy Hali Lodowej przy al. Zygmuntowskich 4, oraz na realizację projektu „Budowa Miasteczka ruchu Drogowego w Lublinie” (uchwała nr 1/2014 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 27 października 2014 r.),
- MPK Lublin Sp. z o.o.:
  - obniżono kapitał zakładowy o kwotę 5.000.400 zł z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego wnosząc wkład pieniężny w wysokości 5.000.400 zł; kwota o którą obniżono kapitał zakładowy, została przekazana na kapitał rezerwowy Spółki z przeznaczeniem na rekompensatę straty poniesionej w związku z realizacją umowy o świadczenie usług komunikacji miejskiej (uchwała nr 4 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 24 lutego 2014 r.),
  - obniżono kapitał zakładowy o kwotę 4.999.200 zł z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego wnosząc wkład pieniężny w wysokości 4.999.200 zł; kwota o którą obniżono kapitał zakładowy została przekazana na kapitał rezerwowy Spółki z przeznaczeniem na rekompensatę straty poniesionej w związku z realizacją umowy o świadczenie usług komunikacji miejskiej (uchwała nr 26 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 26 września 2014 r.),

- TBS „Nowy Dom” SP. z o.o. - podwyższono kapitał zakładowy, wnosząc aport gruntowy o wartości 20 400 zł (uchwała z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego),
- Port Lotniczy Lublin S.A.:
  - podwyższono kapitał zakładowy opłacając wkład pieniężny w wysokości 3.500.000 zł (aneks z dnia 11 lutego 2014 r. do umowy objęcia akcji),
  - podwyższono kapitał zakładowy opłacając wkład pieniężny w wysokości 1.700.300 zł (umowa objęcia akcji z dnia 16 maja 2014 r.),
  - podwyższono kapitał zakładowy opłacając wkład pieniężny w wysokości 5.000.000 zł (umowa objęcia akcji z dnia 25 listopada 2014 r.),
- Motor Lublin Spółka Akcyjna:
  - podwyższono kapitał zakładowy, opłacając wkład pieniężny w wysokości 1.000.000 zł (umowa objęcia akcji z dnia 9 stycznia 2014 r.),
  - podwyższono kapitał zakładowy, opłacając wkład pieniężny w wysokości 300.000 zł (umowa objęcia akcji z dnia 27 października 2014 r.),
- SPR Sportowa Spółka Akcyjna:
  - podwyższono kapitał zakładowy, opłacając wkład pieniężny w wysokości 1.000.000 zł (umowa objęcia akcji z dnia 10 kwietnia 2014 r.),
  - podwyższono kapitał zakładowy, opłacając wkład pieniężny w wysokości 700.000 zł (umowa objęcia akcji z dnia 28 października 2014r.)

F.1.4.2. Działania Prezydenta jako zgromadzenia wspólników jednoosobowych spółek miasta.

W jednoosobowych spółkach Gminy Lublin w 2014 r. odbyły się zwyczajne i nadzwyczajne zgromadzenia wspólników.

Przedmiotem zwyczajnych zgromadzeń było m. in. zatwierdzenie sprawozdań organów spółek z ich działalności oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2013 obejmujących: bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych, sprawy dotyczące udzielania absolutorium członkom zarządu i rad nadzorczych spółek z wykonania obowiązków za w/w okres, a także podział zysków lub pokrycie strat.

- MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie - w 2014 r. w Spółce odbyło się 7 zgromadzeń wspólników, w tym 6 nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania z tytułu zawarcia umowy na wywóz i zagospodarowanie odwodnionych niehigienizowanych osadów ściekowych z Oczyszczalni Ścieków „Hajdów”,
  - zaakceptowania koncepcji zbycia Ośrodka Wypoczynkowego „Kropelka” w Białce,

- realizacji Projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” oraz wyrażenia zgody na zaciąganie zobowiązań w zakresie Projektu,
- wystąpienia ze Spółdzielni Mieszkaniowej „Transportowiec” w Lublinie,
- wyrażenia zgody na złożenie przez Spółkę wniosku o dofinansowanie Projektu pod nazwą „Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji projektów inwestycyjnych realizowanych w latach 2016-2020”, przyjęcie do realizacji przedsięwzięcia oraz zaciągnięcie zobowiązania związanego z zawarciem umowy o jego dofinansowanie,
- wyrażenia zgody na nabycie przez Spółkę prawa własności nieruchomości gruntowej,
- wyrażenia zgody na zawarcie Aneksu nr 7 do Umowy nr 321/29/11 z dnia 29.09.2011 r. (Kontrakt 22B „Przebudowa i budowa sieci kanalizacji ściekowej i sieci wodociągowej dla rejonu Wieniawa w Lublinie”) oraz zaciągnięcie zobowiązania,
- wyznaczenia rocznego celu dla Prezesa Zarządu MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie na 2014 rok,
- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i pokrycia go wkładem niepieniężnym,
- zatwierdzenia „Wieloletniego Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie na lata 2015-2020”,
- wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania w zakresie Projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie - etap II”,
- dokonania zmian w „Planie inwestycji w 2014 roku obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie”,
- zatwierdzenia „Planu inwestycji w 2015 roku obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie”,
- zmiany Umowy Spółki,
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. - w 2014 r. w Spółce odbyły się 3 zgromadzenia wspólników, w tym 2 nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - powołania członka Rady Nadzorczej,
  - zmiany Statutu Spółki,
  - rocznego celu dla Prezesa Zarządu LPEC Sp. z o.o. w Lublinie na 2014 rok,
  - przyjęcia Regulaminu Rady Nadzorczej,
  - zmian w składzie Rady Nadzorczej,
- MPK Lublin Sp. z o.o. - w 2014 r. w Spółce odbyło się 9 zgromadzeń wspólników, w tym 8 Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - obniżenia kapitału zakładowego z jego jednoczesnym podwyższeniem,
  - zmian aktu założycielskiego,
  - zatwierdzania Regulaminu wyborów przedstawicieli pracowników do Rady Nadzorczej MPK Lublin Sp. z o.o.,

- zatwierdzenia Planu finansowego Spółki na rok 2014,
- zatwierdzenia Planu inwestycyjnego Spółki na rok 2014,
- wyrażenia zgody na zbycie wierzytelności pieniężnych,
- powołania członków Rady Nadzorczej MPK Lublin Sp. z o.o. piątej kadencji,
- nabycia przez Spółkę nieruchomości stanowiącej działkę nr 79 o pow. 9058 m², zabudowanej obiektami o charakterze handlowo – magazynowym, położonej przy ul. Głuskiej 6 w Lublinie,
- zmiany uchwały NZW nr 2/2014 z dnia 24 lutego 2014 r. dotyczącej przeznaczenia kapitału rezerwowego na rekompensatę w związku z świadczeniem usług komunikacji miejskiej na przeznaczenie na cele inwestycyjne spółki,
- zmiany uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr 79 o powierzchni 9058 m² przy ul. Głuskiej 6,
- MOSiR „Bystrzyca” Sp. z o.o. - w Spółce odbyło się 8 zgromadzeń wspólników, tym 7 Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - podwyższenia kapitału zakładowego,
  - powołania członka Rady Nadzorczej,
  - udzielenia upoważnienia do zwołania, otwarcia i przewodniczenia w pierwszym posiedzeniu nowo wybranej Rady Nadzorczej Spółki,
  - przyjęcia rocznego celu dla Prezesa Spółki na bieżący rok obrotowy 2014,
  - niezbędnego finansowania przyszłych obiektów sportowych,
- TBS „Nowy Dom” Sp. z o.o. - w 2014 r. w Spółce odbyły się 3 zgromadzenia wspólników, w tym 2 nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - przystąpienia Towarzystwa do realizacji zadania inwestycyjnego - budowy 3 budynków mieszkalnych nr 8, 9 i 10 przy ul. Zygmunta Augusta w Lublinie,
  - ustalenia warunków wynajęcia lokalu mieszkalnego w budynkach nr 8, 9 i 10 przy ul. Zygmunta Augusta w Lublinie,
  - ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego tj. hipoteki umownej,
  - przyjęcia rocznego celu na rok 2014 dla Prezesa Towarzystwa Budownictwa Społecznego „NOWY DOM” Sp. z o.o. z Lublinie,
  - podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- LPGK Sp. z o.o. (Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej) (do 3 listopada 2014 r. Kamienice Miasta Sp. z o.o.) - w 2014 r. w Spółce odbyły się 3 zgromadzenia wspólników, w tym 2 nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:
  - przyjęcia rocznego celu do osiągnięcia w 2014 roku przez Prezesa Zarządu,
  - wyrażenia zgody na udzielenie pożyczki,
  - zmian aktu założycielskiego Spółki,
  - ustalenia jednolitego tekstu aktu założycielskiego Spółki.

F.1.5. Zamówienia Publiczne

F.1.5.1. Realizacja zamówień publicznych

W roku 2014 w Urzędzie Miasta Lublin 180 zamówień (ok. 95 %) udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, w którym ofertę może złożyć każdy zainteresowany wykonawca. 10 zamówień (ok. 5 %) udzielono z wolnej ręki, po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.

Tabela: Liczba postępowań przetargowych i odwołań od wyników postępowań.

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba postępowań przetargowych	218	166	189	235	190
Liczba złożonych odwołań	3	4	2	2	9
Liczba uwzględnionych odwołań (odwołania)	1	3	0	0	4

F.2. Partycypacja społeczna

F.2.1. Angażowanie mieszkańców w zarządzanie miastem

F.2.1.1. Budżet obywatelski

Budżet obywatelski jest nową formą włączania mieszkańców do współdecydowania o sprawach publicznych. Procedura jest dwuetapowa. Pierwszy etap polega na zgłoszeniu projektów. Drugi etap polega na powszechnym głosowaniu mieszkańców i wyborze przez nich spośród zgłoszonych projektów tych, które zostaną przez gminę wykonane.

Cechą charakterystyczną procedury budżetu obywatelskiego jest fakt, że zgłaszane i wybierane projekty są realizowane w kolejnym roku budżetowym. Dlatego też w roku 2014 wybierano projekty do realizacji pod nazwą Budżet Obywatelski 2015.

Kwota przeznaczona na Budżet Obywatelski w 2015 r. wyniosła 10 mln zł, a środki zostały podzielone na dwie pule:

- dla projektów małych - 5,5 mln zł,
- dla projektów dużych - 4,5 mln zł.

Każdy zgłaszany projekt musiał zdobyć poparcie odpowiednio minimum 20 mieszkańców Lublina w przypadku projektów małych lub 40 w przypadku projektów dużych.

Złożono 333 wnioski o łącznej wartości 96.107.730 zł - 233 projekty oceniono pozytywnie i skierowano pod głosowanie mieszkańców. W głosowaniu mieszkańcy wybrali 30 projektów:

- 27 „małe projekty”,
- 3 „duże projekty”.

W głosowaniu na projekty BO prawie 47 000 mieszkańców oddało ponad 128 000 głosów na projekty BO. Zwycięskie pomysły są obecnie w fazie realizacji. Większość z nich to projekty inwestycyjne, na które ogłoszone zostały postępowania przetargowe.

F.2.1.2. Inicjatywa lokalna

Inicjatywa lokalna jest narzędziem do realizacji wspólnych przedsięwzięć mieszkańców oraz Miasta Lublin. Aby móc wcielić swój pomysł w życie mieszkańcy potrzebują wsparcia ze strony Miasta. W tym celu występują do Prezydenta Miasta, deklarując jednocześnie swój wkład w przeprowadzenie inicjatywy.

Ocena wniosku dokonywana jest jak najszybciej i nie powinna trwać dłużej niż 30 dni. Jeśli istnieje możliwość zrealizowania inicjatywy podpisywana jest umowa pomiędzy mieszkańcami a Miastem Lublin. W jej ramach ustalane są wszystkie szczegóły techniczno-organizacyjne.

Dnia 6 października 2014 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego opublikowana została uchwała Rady Miasta Lublin w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

W grudniu 2014 r. powołany został Zespół ds. Inicjatywy Lokalnej, w skład którego wchodzi przedstawiciele wydziałów Urzędu Miasta Lublin oraz jednostek organizacyjnych.

F.2.1.3. Rady dzielnic

Na terenie miasta Lublin utworzonych jest 27 jednostek pomocniczych samorządu - dzielnic. W każdej dzielnicy funkcjonuje rada i zarząd dzielnicy. W 2014 r. rady i zarządy dzielnic realizowały zadania określone statutami poprzez wyrażanie opinii mieszkańców wobec organów Miasta Lublin oraz wnioskowanie w sprawach mających znaczenie dla mieszkańców dzielnic, takich jak:

- funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Miasta Lublin,
- planowanie istotnych inwestycji miejskich,
- funkcjonowanie komunikacji miejskiej,
- opracowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego,
- strategii miasta i wieloletnich planów.

Rady i zarządy dzielnic utrzymywały stały kontakt z mieszkańcami, przyjmowały wnioski i skargi mieszkańców oraz współuczestniczyły w organizowaniu i przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Wyżej wymienione zadania rady dzielnic realizowały poprzez podejmowanie uchwał, stanowisk i opinii.

Ważnym zadaniem realizowanym przez rady dzielnic było uchwalenie propozycji realizacji zadań rzeczowych, które miałyby zostać finansowane z budżetu miasta w 2015 r. na terenie poszczególnych dzielnic.

Wnioski rad dzielnic do projektu uchwały budżetowej na 2015 r. obejmowały łącznie 597 propozycji dotyczących głównie zadań inwestycyjnych i remontowych, a także zadań związanych z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz podnoszeniem poziomu życia kulturalnego i oświatowego.

W 2014 r. każda z dzielnic dysponowała środkami z rezerwy celowej w wysokości 129.000 zł na zadania zgłaszane przez jednostki pomocnicze miasta. W ramach tych zadań wykonano szereg prac remontowo-modernizacyjnych w dzielnicach, m. in. budowa i doposażenie placów zabaw, budowa i remonty chodników, schodów oraz nowych miejsc parkingowych, montaż kamer monitoringu, remonty i modernizacje boisk oraz infrastruktury sportowej, nasadzenia i utrzymanie zieleni itp.

Komunikacja z mieszkańcami

- Skrzynka Dialogu Społecznego - umożliwia mieszkańcom Lublina komunikowanie się z Prezydentem. Za pośrednictwem Skrzynki Dialogu można zgłaszać swoje uwagi, opinie, pomysły. Od początku działania serwisu w październiku 2011 r. wpłynęło 2644 pytań i na każde z nich została udzielona odpowiedź. Klienci cenią to narzędzie i wykorzystują w celu pozyskiwania informacji w interesujących ich obszarach. Średni czas udzielania informacji pomimo złożoności obszarów zapytań wynosi 15 dni kalendarzowych. W roku 2014 system był udoskonalany poprzez:
  - wprowadzenie systemu cyklicznego przygotowywania raportów dla Prezydenta, które dotyczą aktualnych spraw poruszanych przez Skrzynkę Dialogu Społecznego,
  - skracanie czasu reakcji na odpowiedź,
  - wprowadzenie nowego regulaminu oraz Etykiety Serwisu. Pozwalają one jeszcze skuteczniej komunikować się z Klientami w sprawach dotyczących Miasta Lublin, pozostających w kompetencji Prezydenta.

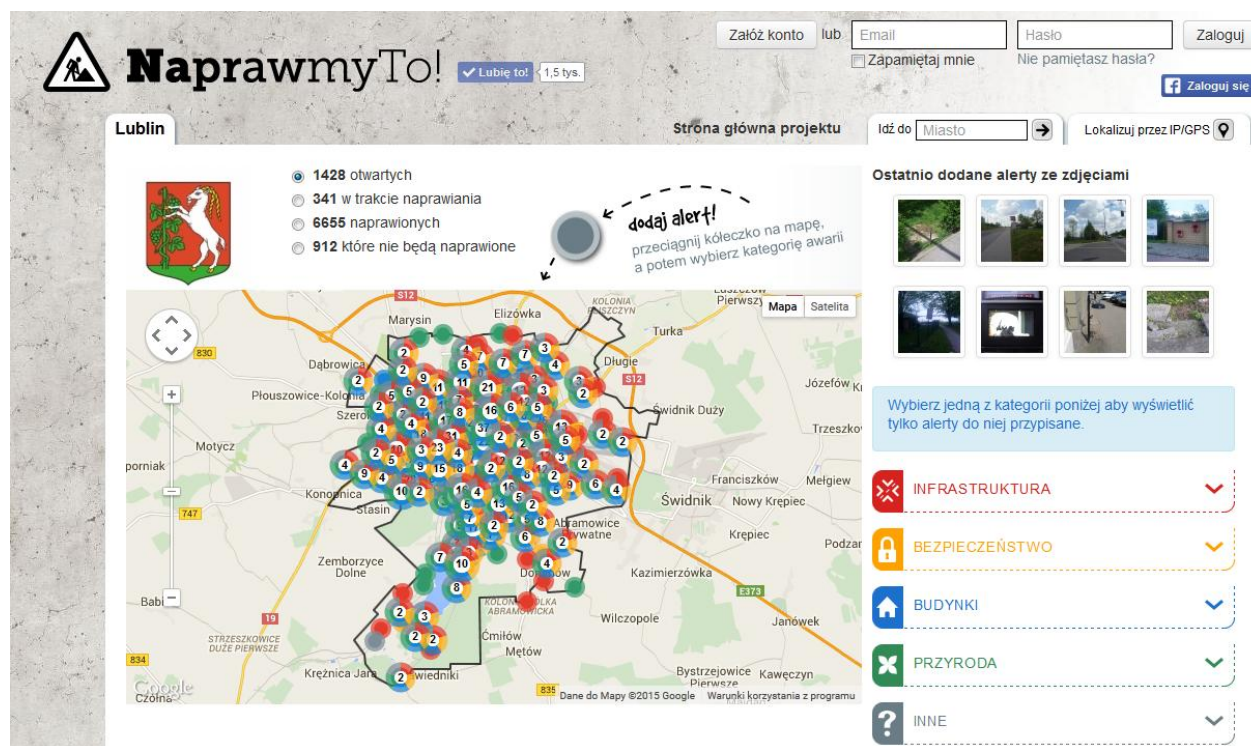
Tabela: Liczba zapytań złożonych przez skrzynkę dialogu społecznego w latach 2011-2014.

	2011	2012	2013	2014
Liczba zapytań	232	419	728	1265

- Serwis „NaprawmyTo!” - serwis umożliwia użytkownikom zgłaszanie problemów związanych z bieżącym utrzymaniem miasta zaobserwowanych w ich najbliższym otoczeniu w przestrzeni publicznej w rodzaju: zbita latarnia, dziura w drodze. Serwis działa od września 2012 r. w sposób ciągły. Do końca grudnia 2014 r. przyjęto 5 700 zrealizowanych zgłoszeń a 280 zgłoszeń w trakcie naprawy.

Zrzut ekranowy: strona startowa lubelskiej wersji systemu NaprawmyTo.

Serwis www.lublin.naprawmyto.pl Stan 2015-05-11

Tabela: liczba nowych rejestrujących się użytkowników serwisu www.lublin.naprawmyto.pl

rok	2012	2013	2014
Liczba nowych użytkowników	198	180	202

F.2.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

F.2.2.1. Granty dla organizacji pozarządowych

Prezydent Miasta Lublin ogłasza konkursy ofert na realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe. W roku 2014 rozdysponowano w ten sposób ponad 27 mln zł.

Tabela: Kwota grantów udzielonych przez gminę Lublin organizacjom pozarządowym w poszczególnych kategoriach.

Kategoria wsparcia	Łączna wartość dotacji w kategorii
wsparcie osób niepełnosprawnych i pomocy społecznej	17 598 503
kultura fizyczna, sport i turystyka	4 599 143
kultura	3 162 085

promocja i ochrony zdrowia	1 581 265
ochrona środowiska	60 000
wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz działalność na rzecz organizacji pozarządowych	30 233
SUMA	27 031 229

Dla porównania - porównywalne kwoty były przeznaczane na ten cel przez poprzednie 5 lat.

Tabela: Wsparcie udzielone przez gminę Lublin organizacjom pozarządowym w latach 2009-2014.

rok	łączna kwota grantów udzielonych organizacjom pozarządowym w danym roku
2014	27 031 229
2013	24 770 080
2012	25 842 821
2011	25 809 407
2010	27 204 922
2009	26 634 082

F.2.2.2. Finansowanie mikroprojektów

Art. 19 a ustawy „O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” stanowi że (...) organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uznając celowość realizacji tego zadania, może zlecić organizacji pozarządowej (...) z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającego łącznie następujące warunki:

- wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł,
- zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni,

W roku 2014 w trybie art. 19 Ustawy „O działalności pożytku publicznego” (mikroprojekty) łącznie 65 organizacji złożyło 82 oferty. Dofinansowanie uzyskało 60 organizacji na 72 oferty.

Dla porównania w 2013 r. łącznie 38 organizacji złożyło 49 ofert. Dofinansowanie uzyskało 31 organizacji na 36 ofert.

F.2.2.3. Konkurs na wkłady własne

W 2014 r. po raz trzeci ogłoszono otwarty konkurs ofert na wkłady własne do projektów które organizacje pozarządowe z Lublina zamierzają realizować z funduszy zewnętrznych. W ramach konkursu rozdysponowano kwotę w wysokości 99.767 zł.

Obyło się 5 comiesięcznych naborów ofert, dofinansowanie zaś uzyskało 16 projektów.

F.2.2.4. Inne formy wsparcia organizacji pozarządowych

- udostępniania lokali dla organizacji pozarządowych - w 2014 r. organizacje pozarządowe korzystały z wynajmu lokali stanowiących własność Miasta na preferencyjnych warunkach. Łącznie udostępniono w tym trybie 107 lokali o łącznej powierzchni 11 527,55 m²,
- informowanie organizacji pozarządowych - Kancelaria Prezydenta w 2014 r. w znaczący sposób rozwinęła również politykę informacyjną wobec organizacji pozarządowych. Podstawowym kanałem informacyjnym skierowanym do organizacji pozarządowych jest strona internetowa www.ngo.lublin.eu, która kumuluje wszystkie informacje mogące być przydatne dla organizacji. Dodatkowo w 2014 r. uruchomiono witryny www.lublin.ngo.pl oraz www.obywatelski.lublin.eu. Na portalu Facebook funkcjonuje specjalny profil skierowany do członków lubelskich organizacji pozarządowych, który obserwuje około 1150 osób. Przez cały rok funkcjonowała także e-mailowa lista informacyjna dla organizacji pozarządowych. Na listę trafiają informacje o działaniach Urzędu Miasta Lublin skierowanych do organizacji pozarządowych. W 2014 r. informacja tą drogą docierała każdorazowo do ponad 360 osób z lubelskich organizacji. Odbywały się regularne spotkania konsultacyjne z przedstawicielami organizacji. Dotyczyły one przede wszystkim Programu współpracy na rok 2015 oraz bieżących spraw Miasta i organizacji,
- nagrody i wyróżnienia Prezydenta Lublina dla organizacji pozarządowych - w 2014 r. po raz pierwszy przeprowadzono konkurs na nagrody i wyróżnienia Prezydenta Miasta Lublin dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Dwie nagrody w wysokości 5 000 zł zostały przyznane w dwóch kategoriach:
  - za najlepszą inicjatywę realizowaną w roku ubiegłym,
  - za całokształt działań na rzecz Miasta Lublin i jego mieszkańców.

F.2.2.5. Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin

Współpraca Miasta Lublin z podmiotami trzeciego sektora wspierana jest przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin, którą oficjalnie powołano na podstawie zarządzenia nr 69/3/2012 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie powołania członków Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin. I posiedzenie inauguracyjne RDPP Miasta Lublin odbyło się 2 kwietnia 2012 r.

W dniu 10 maja 2014 r. podczas II Kongresu Organizacji Pozarządowych Miasta Lublin powołano nowy skład Rady. W jej skład wchodzi 18 osób, w tym: 2 przedstawicieli Rady Miasta Lublin, 6 przedstawicieli Prezydenta Miasta Lublin, 10 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3 ustawy prowadzących działalność na terenie Lublina.

Łącznie w 2014 r. odbyło się pięć posiedzeń Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin. Protokoły z posiedzeń dostępne są:

- na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin,
- na ogólnopolskim portalu www.ngo.pl,
- na specjalnie stworzonej stronie w portalu społecznościowym Facebook.

W 2014 r. Rada debatowała m.in. nad:

- Statutem Społecznej Rady Seniorów Miasta Lublin,
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok,
- Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2015.

Rada Pożytku również zajęła stanowisko wobec procedur takich narzędzi jak inicjatywa lokalna oraz budżet obywatelski, a także omówiła swoje oczekiwania i problematykę tych form współpracy jednostki samorządu terytorialnego z mieszkańcami.

F.2.3. Integracja międzykulturowa

F.2.3.1. Lublin dla wszystkich

Projekt "Lublin dla wszystkich. Partycypacyjny model zarządzania różnorodnością kulturową" realizowany był w Kancelarii Prezydenta od września 2014 r.

System oparty jest na trzech filarach: wiedza, współpraca i wsparcie. W ramach „Lublin dla wszystkich” w okresie 01-09.2014 r. zrealizowano między innymi:

- kampanię społeczną promującą różnorodność na lubelskich ulicach „Lublin dla wszystkich - Twarze Lublina” (publikacja książkowa, strona internetowa dlawszystkich.lublin.eu, ogłoszenia prasowe, citylighty, wyświetlacze LCD w autobusach),
- szkolenia dla kadry instytucji publicznych oraz szkół z wrażliwości międzykulturowej,
- szkolenia dla uczniów i uczennic szkół ponadgimnazjalnych z wrażliwości międzykulturowej oraz partycypacji społecznej,
- wizyty w samorządach zainteresowanych współpracą w obszarze wymiany dobrych praktyk i wykorzystania lubelskich doświadczeń budowania systemu zarządzania różnorodnością (Białystok, Gdańsk, Łódź, Kraków, Poznań, Szczecin),
- konferencja podsumowująca w ramach III Forum Lokalnych Polityk Migracyjnych w Warszawie,
- rozpoczęcie prac nad dostosowaniem Indeksu Miast Międzykulturowych do polskich warunków,
- badania kwestionariuszowe postaw w stosunku do cudzoziemców i cudzoziemek.

Najtwardszym rezultatem ponad 2,5 letniej pracy w ramach projektu „Lublin dla wszystkich” są jednak comiesięczne spotkania grupy wsparcia integracji, dzięki którym możliwe jest

funkcjonowanie lubelskiego systemu w zakresie dzielenia się kompetencjami, kompleksowości i spójności podejmowanych działań przez poszczególne organizacje i instytucje.

F.2.3.2. Komunikacja dla Integracji: sieci społecznościowe dla różnorodności

Od czerwca 2014 r. Lublin, jako jedno z 11 europejskich miast, przystąpił do realizacji finansowanego ze środków Unii Europejskiej i Rady Europy projektu „Komunikacja dla Integracji”, którego zadaniem jest budowanie pozytywnego klimatu wobec migrantów i migrantek w społeczności przyjmującej dzięki barcelońskiej metodologii antyplotkowej. W okresie 06-12.2014 r.:

- zbudowano sieć lokalną złożoną z przedstawicieli i przedstawicielek organizacji i instytucji zainteresowanych współdziałaniem na rzecz różnorodności,
- zdiagnozowano najczęściej pojawiające się w przestrzeni publicznej plotki na temat cudzoziemców i cudzoziemek,
- przeprowadzono badania kwestionariuszowe (on-line) opinii publicznej,
- przeszkolono trenerów i trenerki dla przyszłych Agentów i Agentek Antyplotkowych,
- zbudowano podwaliny kampanii społecznej i strategii komunikacji w ramach projektu.

Projekt realizowany jest do końca maja 2015 r.

F.2.3.3. Lublin Miasto Otwarte

We wrześniu 2014 r., podczas III Forum Lokalnych Polityk Migracyjnych w Warszawie, Urząd Miasta Lublin uhonorowany został czterema wyróżnieniami „Miasta Otwarte” za:

- zapraszanie migrantów w ramach programu "Study in Lublin",
- system zarządzania różnorodnością kulturową,
- mieszkania chronione dla migrantów przymusowych,
- zatrudnianie cudzoziemców w urzędzie miasta.

F.3. Informatyka i e-usługi

- Systemy informatyczne są fundamentem współczesnych systemów zarządzania. Są także patrząc jeszcze szerzej fundamentem systemów wymiany informacji i wiedzy. W obszarze zarządzania miastem wyraźnie daje się wydzielić cztery grupy projektów (systemów) informatycznych:

- Systemy ogólne urzędu,
- Systemy zarządzania w oświacie,
- Systemy zarządzania w innych jednostkach,
- Inwestycje informatyczne stanowiące część inwestycji miejskich (np. stadion miejski).

W roku 2014 Wydział IT poza standardowym utrzymaniem systemów produkcyjnych prowadził następujące projekty informatyczne:

- wdrożenie funkcjonalności modułu Ewidencja Kadrowa systemu KSAT służącej do prowadzenia ewidencji czasu pracy pracowników,
- wdrożenie modułu Dodatek Energetyczny,
- wdrożenie serwisu sieciowego umożliwiającego komunikację między systemem Mdok a dowolnym systemem dziedziny oraz integracja oparta o wdrożony WebService, umożliwiająca obsługę wysyłki decyzji na podatek od nieruchomości, rolny, leśny oraz na łączne zobowiązanie pieniężne od osób fizycznych z modułu Podatki systemu KSAT do systemu Mdok,
- realizacja II etapu wdrożenia nowego systemu dziedziny dla USC,
- udzielenie wsparcia dla jednostek organizacyjnych Gminy w procesie uzyskiwania dostępu do platformy ePUAP i skrzynek podawczych,
- zakup dodatkowych 35 licencji systemu Mdok,
- produkcyjne uruchomienie modułu Majątek systemu KSAT w zakresie majątku Gminy wraz z przeniesieniem danych z programu TIXGRUN,
- przygotowanie i udostępnienie użytkownikom systemu KSAT szeregu raportów rozszerzających funkcjonalności systemu.

Liczba jednostek zakupionego i wymienionego sprzętu komputerowego na potrzeby wewnętrzne UM w 2014 r. wyniosła 153 komplety.

F.3.1. Internet, Intranet oraz serwery urzędu

W urzędzie miasta funkcjonują dwie sieci: wewnętrzna: intranet widoczna jedynie na komputerach podpiętych do wewnętrznej sieci oraz zewnętrzna - powszechny Internet.

W Intranecie dostępne są informacje wewnętrzne, potrzebne do sprawnej pracy urzędu: wewnętrzna książka adresowa, dostęp do dokumentów zarządczych w tym regulaminy pracy.

Aplikacje zawierające dostęp do danych - takie jak np. przegląd danych przestrzennych, ale też MDOK są dostępne tylko na komputerach podłączonych do sieci Intranet za dodatkową autoryzacją.

F.3.2. Sieci: hotspotów szerokopasmowa

Rozbudowa miejskiej sieci szerokopasmowej pozwoli na integrację zasobów teleinformatycznych gminy oraz jej rozwój. Do 2015 r. przewiduje się przyłączenie około 100 obiektów jednostek miejskich co stanowi około 50 % całkowitej liczby jednostek.

W 2014 r. w ramach tego zrealizowano następujące zadania:

- rozbudowa miejskiej sieci szerokopasmowej w sześciu relacjach,
- instalacja i uruchomienie urządzeń teleinformatycznych na stadionie „Arena Lublin”,
- rozbudowa sieci kamer monitoringu miejskiego,
- budowa systemu monitoringu wewnętrznego w Centrum Kultury,
- podłączenie obiektów miejskich do sieci szerokopasmowej,
- wymiana systemu bezpieczeństwa sieci Firewall Palo Alto Networks.

F.3.3. Elektroniczne zarządzanie dokumentacją (System korespondencji elektronicznej)

F.3.3.1. Wykorzystanie systemu Mdok a systemu klasy EZD

Narzędziem, za pomocą którego administracja osiąga spodziewane rezultaty jest Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD). EZD to podstawa elektronicznej administracji publicznej (e-administracji), dostępnej dla interesantów (obywateli, przedsiębiorców) bez względu na czas i miejsce, tj. umożliwiającą złożenie wniosku do Urzędu oraz sprawdzenie, na jakim etapie realizacji znajduje się zainicjowana w Urzędzie sprawa.

Wdrażanie w Urzędzie Miasta Lublin elektronicznego systemu do zarządzania dokumentami rozpoczęto w roku 2008, kiedy to Urząd przystąpił do realizacji projektu informatycznego pn. „Wprowadzenie Elektronicznego Systemu Obiegu Dokumentów i informatyzacja Biura Obsługi Mieszkańców” i wdrażania systemu Mdok.

Głównym celem projektu było wdrożenie zintegrowanego informatycznego systemu wspomagającego zarządzanie procesami w Urzędzie oraz zarządzanie Miastem, a także świadczenie usług publicznych spełniających oczekiwania interesantów drogą elektroniczną.

Obecnie elektroniczny system obsługi spraw i dokumentów Mdok pełni funkcję systemu EZD i wykorzystywany jest w szczególności do:

- prowadzenia rejestru przesyłek wpływających, w tym:
  - rejestracji dokumentów z pełnym odwzorowaniem cyfrowym - ponad 80 % wpływów,
  - rejestracji dokumentów z niepełnym odwzorowaniem cyfrowym (częściowe odwzorowanie cyfrowane lub same metadane wpływu),

- rejestracji dokumentów elektronicznych z ESP na ePUAP,
- wykonywania dekretacji,
- wykonywania akceptacji, w tym poprzez podpisywanie dokumentów elektronicznych podpisem elektronicznym weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym,
- prowadzenia możliwych do zrealizowania w systemie EZD innych potrzebnych rejestrów lub ewidencji, w tym spisów spraw i metryk spraw,
- prowadzenia akt spraw - przyporządkowywania do spraw wszelkich dokumentów mających znaczenie dla udokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania tych spraw.

Od 1 stycznia 2012 r. w Urzędzie Miasta Lublin część spraw realizowana jest jako wyjątki od systemu tradycyjnego, czyli wyłącznie elektronicznie w trybie EZD. W ten sposób realizowany jest stopniowy proces przechodzenia od dokumentacji papierowej do elektronicznej.

Fizycznie jest to realizowane przez wskazywanie coraz większej liczby typów spraw które muszą być załatwiane przez system klasy EZD (czyli system Mdok). Ponieważ w urzędzie typologia spraw jest prowadzona za pomocą indeksu o nazwie Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt (JRWA) – zwiększanie liczby spraw o różnych numerach (symbolach) indeksu wg JRWA które muszą być realizowane przez system klasy EZD - wymusza coraz szersze wykorzystywanie systemu EZD.

Ponieważ liczba wszystkich klas końcowych (symboli JRWA) obowiązujących Urząd wynosi 922, a liczba wykorzystywanych faktycznie w Urzędzie klas końcowych (symboli JRWA) wynosi 474, to statystyki wdrożenia klas symboli JRWA do stosowania w EZD w stosunku do wszystkich faktycznie użytkowanych klas przedstawia się jak w poniższej tabeli.

Tabela: Odsetek wdrożenia spraw objętych elektronicznym obiegiem dokumentów w UM Lublin.

okres	liczba symboli JRWA włączonych do obsługi systemem EZD	liczba symboli JRWA włączonych do obsługi systemem EZD w stosunku do wszystkich faktycznie użytkowanych symboli JRWA w %
1 styczeń 2012 do 31 grudnia 2013	68	14,3
1 styczeń 2014 do 31 grudnia 2014	210	44,3
od 1 stycznia 2015	213	44,9

Poprzez rokroczne zwiększanie liczby „wyjątków od systemu tradycyjnego” wzrasta liczba spraw realizowanych w Urzędzie w postaci elektronicznej.

W grudniu 2011 r. do pracy w elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok wdrożono pracowników wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu (obecnie użytkownikami systemu jest ponad 1 000 pracowników Urzędu).

Wdrażanie do pracy w systemie Mdok obejmowało m.in. porządkowanie, upraszczanie i skracanie stosowanych w Urzędzie procesów obsługi spraw i dokumentów, szkolenia z zakresu prawidłowego stosowania przepisów instrukcji kancelaryjnej, obsługi systemu Mdok.

Obecnie zakres szkoleń został powiększony o posługiwanie się podpisem kwalifikowanym, pracę z dokumentem elektronicznym, funkcjonowanie portalu ePUAP, pracę z edytorem tekstu i arkuszem kalkulacyjnym, dokumentowanie w systemie przebiegu procesów ustalonych na podstawie zarządzeń Prezydenta Miasta.

F.3.3.2. System ePUAP

Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP) to system informatyczny, dzięki któremu obywatele mogą załatwiać sprawy urzędowe za pośrednictwem Internetu, natomiast przedstawiciele podmiotów publicznych - bezpłatnie udostępniać swoje usługi w postaci elektronicznej. Portal zapewnia sprawną komunikację pomiędzy:

- obywatelami a administracją,
- przedsiębiorcami a administracją,
- instytucjami administracji publicznej.
- Elektroniczna komunikacja z jednostkami to szybkie przekazywanie dokumentów, zmniejszanie kosztów administracyjnych m.in. w zakresie wydruku, wysyłki oraz niewątpliwie upowszechnianie elektronicznej administracji.

W roku 2014 - decyzją Sekretarza Miasta Lublin, przy wsparciu pracowników:

- Wydziału IT,
- wydziałów nadzorujących jednostki,
- Biura Obsługi Kancelaryjnej,

- wdrożono w jednostkach miasta Lublin Elektroniczne Skrzynki Podawcze na system ePUAP2.

Aktualnie 191 jednostek posiada Elektroniczną Skrzynkę Podawczą (ESP) na systemie na ePUAP, co umożliwia korespondencję elektroniczną z jednostkami organizacyjnymi Miasta.

Poniższe tabele zawierają dane z monitorowania udziału dokumentów elektronicznych w poszczególnych latach.

Tabela: Ilość korespondencji wychodzącej z UM Lublin.

Forma wyjścia dokumentu	2010	2011	2012	2013	2014	do 2015-05-31
Tradycyjna poczta: operator pocztowy	337 198	313 077	336 145	358 493	373 151	196 229
Tradycyjna poczta goniec	120 655	123 548	118 177	135 469	129 041	111 620
Tradycyjna poczta:	457853	436625	454322	493 962	502 192	307 849

RAZEM						
Elektroniczna poczta: ePUAP, wysyłka z Mdok	0	19	46	106	1151	2013
Elektroniczna poczta e-mail wysłany przez Mdok	1 789	1 403	1 126	2 552	4 612	2 216
Elektroniczna poczta: system Ognivo ¹	0	0	0	0	159 582	63 543
Elektroniczna poczta RAZEM	1 789	1 422	1 172	2 658	165 345	67 772
Elektroniczna + Tradycyjna poczta OGÓŁEM	459 642	438 047	455 494	496 620	667 537	375 621
Odsetek poczty elektronicznej do tradycyjnej	0,39%	0,33%	0,26%	0,54%	32,92%	22,01%
Odsetek poczty elektronicznej do ilość poczty OGÓŁEM	0,38%	0,32%	0,25%	0,53%	24,76%	18,04%

Tabela: Ilość korespondencji przychodzącej do UM Lublin w latach 2010-2015.

Forma wpływu dokumentu	2010	2011	2012	2013	2014	do 2015-05-31
Tradycyjna rejestrowana w Mdok	214 231	223 344	256 999	310 985	285 132	140 289
Tradycyjna rejestrowana w EWD-SA ²	0	0	0	0	6237	1805
Tradycyjna RAZEM	214 231	223 322	256 950	310 678	289 607	141 144
Elektroniczna ePUAP rejestrowany w Mdok	0	22	49	307	1762	950
Elektroniczna e-mail rejestrowany w Mdok	0	0	15	5100	9728	10176
Elektroniczna rejestrowana w EG_Ogniwo	0	0	0	0	159211	63293
Elektroniczna RAZEM	0	22	64	5 407	170 701	74 419
Tradycyjna + Elektroniczna OGÓŁEM	214 231	223 344	257 014	316 085	460 308	215 563
Odsetek Elektroniczna/ OGÓŁEM	0,00%	0,01%	0,02%	1,71%	37,08%	34,52%

F.3.3.3. Elektroniczna Urzędowa Tablica Ogłoszeń UM Lublin (ETO UML)

Innowacyjnym rozwiązaniem w zakresie informatyzacji Urzędu było uruchomienie Elektronicznej Urzędowej Tablicy Ogłoszeń (ETO UML) dostępnej w czterech lokalizacjach Urzędu oraz przez Internet (<http://bip.lublin.eu/um>). Dzięki uruchomieniu ETO UML podawanie do publicznej wiadomości w określonych przez wnioskodawcę terminach ogłoszeń urzędowych i sądowych odbywa się zdalnie, bez konieczności fizycznej obecności pracownika w lokalizacjach Urzędu i ręcznym wieszaniu i zdejmowaniu ogłoszeń z funkcjonujących wcześniej w Urzędzie 16 tablic tradycyjnych.

Udostępnienie ETO UML na stronie internetowej Urzędu to możliwość zdalnego przeglądania ogłoszeń przez interesantów bez konieczności ich osobistej wizyty w Urzędzie.

Poniżej danej o liczbie publikacji na elektronicznej urzędowej tablicy ogłoszeń w latach 2011 - 2015 (do 31 maja).

Tabela: Liczba publikacji na Urzędowej Tablicy ogłoszeń w latach 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	do 2015-05-31
Liczba publikacji na ETO	1111	1447	1848	1916	1096

F.4. Budżet i finanse

F.4.1. Planowanie i wykonanie budżetu miasta

Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa, która składa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego i załączników. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem

Uchwała budżetowa miasta Lublin na 2014 rok opracowana została zgodnie z ustawami o: finansach publicznych, dochodach jednostek samorządu terytorialnego, samorządzie gminnym i powiatowym, a także przyjętymi założeniami do projektu budżetu miasta Lublin na 2014 r.

Szacunku dochodów i wydatków ujętych w budżecie miasta Lublin na 2014 rok dokonano w oparciu o:

- kalkulację dochodów własnych, zgodnie z przyjętymi założeniami do projektu budżetu miasta na 2014 r. oraz realizację poszczególnych źródeł dochodów,
- informację Ministra Finansów o wysokości subwencji ogólnej dla gminy i powiatu obejmującej część oświatową i równoważącą,

- udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), wynoszącym dla gminy 37,53 % wpływów (tj. o 0,11 punktu procentowego więcej niż w 2013 roku) oraz dla powiatu 10,25 % wpływów,
- informację Wojewody Lubelskiego i Krajowego Biura Wyborczego o wynikających z projektu ustawy budżetowej wielkościach dotacji celowych otrzymywanych z budżetu państwa,
- wnioski złożone przez wydziały i jednostki organizacyjne miasta na realizację zadań miasta.

F.4.1.1. Uchwały budżetowe

W dniu 19 grudnia 2013 r. Rada Miasta Lublin uchwaliła budżet miasta na rok 2014, w którym określono dochody w wysokości 1.967.435.867 zł, wydatki w wysokości 2.143.494.111 zł oraz deficyt budżetowy w wysokości 176.058.244 zł (Uchwała nr [926/XXXVI/2013](#) Rady Miasta Lublin z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2014 rok).

W toku realizacji budżetu miasta wprowadzono zmiany dokonane przez Radę Miasta i Prezydenta Miasta, które:

- zwiększyły dochody o kwotę 113.180.048 zł,
- zwiększyły wydatki o kwotę 115.177.366 zł,
- zwiększyły deficyt o kwotę 1.997.318 zł.

Planowane na 2014 r. dochody zostały zwiększone do kwoty 2.080.615.915 zł w wyniku zwiększenia planu:

- dochodów własnych o 10.461.815 zł,
- subwencji o 9.704.126 zł,
- dotacji celowych i innych środków na realizację zadań własnych o 52.477.147 zł,
- środków europejskich o 27.622.992 zł,
- dotacji celowych i innych środków na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień o 108.300 zł,
- dotacji celowych i innych środków na zadania realizowane w drodze umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami o 288.134 zł,
- dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami o 13.417.534 zł,
- zmniejszenia planu dotacji celowych otrzymanych jako pomoc finansowa od innych jednostek samorządu terytorialnego o 900.000 zł.

Natomiast wydatki budżetu miasta zostały zwiększone w trakcie 2014 r. do wysokości 2.258.671.477 zł. Kwota zwiększenia wynika z decyzji budżetowych Wojewody Lubelskiego i informacji Krajowego Biura Wyborczego oraz zmian dokonanych przez Radę Miasta i Prezydenta Miasta Lublin.

W wyniku wprowadzonych zmian zwiększone zostały planowane wydatki na:

- zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich o kwotę 51.581.836 zł,
- zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich o kwotę 48.241.286 zł,
- wydatki na zadania realizowane na podstawie umów i porozumień o kwotę 1.975.710 zł,
- zadania z zakresu administracji rządowej o kwotę 13.417.534 zł,
- zmniejszone zostały planowane wydatki na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego o kwotę 39.000 zł.

F.4.1.2. Realizacja dochodów i wydatków budżetu

W 2014 r. dochody budżetu miasta zrealizowane zostały w 87,93 %, co stanowi kwotę 1.829.441.934,59 zł. Szczegóły przedstawia tabela.

Tabela: Wykonanie dochodów budżetu miasta.

dochody przynależne	kwota uzyskanych dochodów	odsetek realizacji dochodów w %
gminie	1.298.789.224,65	86,14
powiatowi	530.652.709,94	92,64

Realizacja dochodów budżetu miasta w grupie dochodów majątkowych wyniosła 64,45 %, natomiast dochody bieżące zrealizowane zostały w 97,56 %.

Tabela: Realizacja dochodów bieżących gminy Lublin w 2014.

składowa dochodów bieżących gminy	Realizacja w %
wpływy z podatków i opłat	100,59
udziały w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa	99,09
<i>w tym: podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	101,11
<i>w tym podatek dochodowy od osób prawnych</i>	78,26
realizacja pozostałych dochodów własnych	85,98
subwencje	100
dotacje, środki europejskie i inne środki bezzwrotne w	95,47

Planowane wydatki wykonane zostały w 89,94 %, tj. w kwocie 2.031.527.842,81 zł.

Tabela: Struktura wydatków budżetu gminy Lublin w 2014 w podziale na wydatki bieżące i majątkowe.

rodzaj wydatku	wartość	odsetek realizacji planu w %
wydatki bieżące	1 372 585 829,54	97,92
wydatki majątkowe ogółem	658 942 013,27	76,90
RAZEM	2 031 527 842,81	

Dodajmy tu jeszcze, że wydatki związane z remontami (składowa wydatków majątkowych) wyniosły 14.454.120,93 zł (97,35 %).

Na zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich wydano 1.399.005.249,40 zł (93,67 % planu), w tym 14,7 % stanowiły łącznie wydatki majątkowe oraz związane z remontami.

Tabela: Wydatki inwestycyjne budżetu gminy Lublin zrealizowane w roku 2014 bez udziału funduszy europejskich.

rodzaj wydatku	wartość	odsetek realizacji planu w %
wydatki majątkowe	192 567 365,05	71,44
wydatki związane z remontami	140 72 183,77	97,29
RAZEM:	206 639 548,82	

Na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich wydatkowano 477.560.130,31 zł (79,01% planu).

W tej kwocie 456.718.405,52 (95,6 % całości wydatków z tej kategorii) stanowiły wydatki na inwestycje i remonty, co pokazuje tabela.

Tabela: Wydatki inwestycyjne budżetu gminy Lublin zrealizowane w roku 2014 z udziałem funduszy europejskich.

rodzaj wydatku	wartość	odsetek realizacji planu w %
wydatki majątkowe	456 682 783,12	79,55
wydatki związane z remontami	35 622,40	98,40
RAZEM:	456 718 405,52	

Na zadania z zakresu administracji rządowej wydano 126.838.769,50 zł (99,07 %), w tym wydatki inwestycyjne stanowiły zaledwie 0,53 %. Stopień ich realizacji przedstawia tabela.

Tabela: stopień realizacji wydatków inwestycyjnych w zadaniach z zakresu administracji rządowej.

rodzaj wydatku	wartość	odsetek realizacji planu w %
wydatki majątkowe	469456,00	99,88
wydatki związane z remontami	206901,31	99,99

Przychody budżetu Miasta Lublin wyniosły 313.767.193,35 zł, tj. 109,70 % planu rocznego wynoszącego 286.012.432 zł.

F.4.1.3. Pozyskane zewnętrzne środki finansowe

Środki z budżetu państwa

W wyniku podjętych działań w 2014 r. pozyskano dodatkowe środki z budżetu państwa w wysokości 35.489.839,46 zł, z czego:

- w wyniku podziału rezerw subwencji ogólnej na zadania oświatowe - 1.119.522,00 zł,

- w wyniku przeznaczenia środków z rezerwy subwencji ogólnej na dofinansowanie inwestycji drogowej pn. „budowa ul. Zelwerowicza” - 7.809.300,00 zł,
- na realizację zadań własnych kwotę 15.504.724,21 zł, z tego:
  - na realizację zadań bieżących - 12.871.937,81 zł, głównie na: dofinansowanie wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia” (2.591.826,34 zł), dofinansowanie zadań w ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 "Maluch" (1.388.085,00 zł), dofinansowanie utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (556.300,00 zł), dofinansowanie zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (397.827,00 zł), pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (2.074.412,64 zł), dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów dydaktycznych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2014 r. - „Wyprawka szkolna” (810.932,26 zł), zasiłki stałe (2.286.859,51 zł), zasiłki okresowe (1.348.068,46 zł) oraz na realizację projektów z udziałem środków europejskich (677.344,64 zł),
  - na zadania inwestycyjne - 2.632.786,40 zł, na: dofinansowanie: zadania „Przebudowa ulicy Armii Krajowej w Lublinie od Ronda bł. ks. Emiliana Kowcza do wiaduktu nad ulicą Ułanów oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Armii Krajowej (2.358.020,00 zł), projektu „Infrastruktura dla strefy ekonomicznej na Felinie” - II etap (32.516,40 zł), zadania wynikające z Rządowego Programu „Radosna Szkoła” (242.250,00 zł),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień i umów kwotę 296.554,06 zł, którą przeznaczono m.in. na: realizację projektu „Centrum Kompetencji Wschodnich - rozwijanie wielostronnej współpracy regionalnej z miastami z krajów Partnerstwa Wschodniego oraz z Rosji” (116.658,00 zł), program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej (1.575,00 zł), zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami (57.000,00 zł), dofinansowanie wydruku podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych (24.278,30 zł) oraz na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych (83.896,58 zł),
- na realizację zadań zleconych 10.759.739,19 zł, z tego:
  - - na realizację zadań bieżących - 10.290.283,19 zł, głównie na: wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (5.767.654,00 zł), wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne (1.844.936,00 zł), prowadzenie ośrodków wsparcia (364.530,64 zł), wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych (257.594,88 zł), zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa (281.166,14 zł), pomoc dla repatriantów (128.011,30 zł), utrzymanie zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (178.880,00 zł), funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (435.701,33 zł), odtworzenie sprzętu oraz pokrycie kosztów poniesionych podczas działań ratowniczych w związku z intensywnymi opadami deszczu (162.961,00 zł), dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej (687.248,00 zł),

- na przebudowę Ośrodka Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin” - 469.456,00 zł.

W 2014 r. na zadania realizowane przy udziale środków europejskich wpłynęła kwota 259.781.631,16 zł (z tego: dochody bieżące - 14.685.039,08 zł, dochody majątkowe – 245.096.592,08 zł), z tego na zadania z zakresu:

- transportu i łączności - 227.634.521,28 zł,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska - 529.927,98 zł,
- kultury - 3.747.779,28 zł,
- oświaty - 6.803.194,48 zł,
- pomocy i polityki społecznej - 5.080.408,74 zł,
- sportu i turystyki - 10.756.060,85 zł,
- administracji (m.in. promocja miasta, współpraca z innymi samorządami) - 2.341.630,95 zł,
- informatyki - 713.681,19 zł,
- działalności usługowej - 989.165,41 zł.

Ponadto w 2014 r. do budżetu miasta wpłynęła kwota 29.825.801,19 zł, w tym:

- 26.638.680,75 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na dofinansowanie budowy krytych pływalni przy ul. Łabędziej (70.203,25 zł) i przy Al. Zygmuntowskich 4 (24.668.477,50 zł), budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej przy ul. Świerkowej (900.000,00 zł) oraz przebudowy boisk lekkoatletycznych przy Zespole Szkół Elektronicznych (1.000.000,00 zł),
- 84.200,00 zł z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów na dofinansowanie zajęć sportowych,
- 1.205.655,51 zł z Funduszu Dopłat na pokrycie części kosztów budowy dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Droga Męczenników Majdanka/ Doświadczalna w Lublinie",
- 1.036.823,40 zł z PFRON na dofinansowanie: projektu „Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej Kalina""" (129.143,60 zł), robót budowlanych w Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty oraz Domu Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej (383.192,89 zł) i Ośrodka Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością "Benjamin" (335.925,16 zł), zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty (70.000,00 zł) oraz samochodu do przewozu niepełnosprawnych uczniów w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niestyszącej i Słabo Słyszającej (58.700,00 zł), na obsługę pilotażowego programu „Aktywny samorząd” (52.154,56 zł) i obsługę realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami” (7.707,19 zł).

W 2014 r. zaciągnięto kredyty:

- w kwocie 140.000.000,00 zł w Banku Rozwoju Rady Europy z siedzibą w Paryżu w ramach udostępnionej linii kredytowej na współfinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych (druga transza),
- w kwocie 116.000.000,00 zł na rynku krajowym w banku PeKao SA (66.000.000,00 zł) i Banku Gospodarstwa Krajowego (50.000.000,00 zł),
- ponadto środki w wysokości 20.000.000,00 zł pochodziły z emisji obligacji przychodowych na finansowanie realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Budowa zespołu krytych pływalni przy Al. Zygmuntowskich 4 w Lublinie”.

F.4.2. Pobór należności budżetowych

F.4.2.1. Wpływy z tytułu podatków i opłat lokalnych

Prezydent Miasta jest organem podatkowym właściwym w zakresie wymiaru i poboru podatków lokalnych (tj. podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych) i opłat lokalnych (tj. opłaty targowej) oraz opłaty skarbowej.

Wymienione podatki i opłaty są zaliczane do dochodów własnych gminy i są realizowane przez Wydział Podatków.

Tabela: Podatki lokalne zebrane w gminie Lublin w 2014 r.

Wyszczególnienie	Plan na 2014 r. (w zł)	Wykonanie w 2014 r. (w zł)	% wskaźnik wykonania planu (3:4)
Podatek od nieruchomości	175 000 000,00	176 459 286,62	100,83 %
Podatek rolny	1 348 000,00	1 310 921,90	97,25 %
Podatek leśny	38 000,00	36 553,42	96,19 %
Podatek od środków transportowych	12 600 000,00	12 101 714,25	96,05 %
Opłata targowa	1 900 000,00	2 119 706,00	111,56 %
Opłata skarbową	7 200 000,00	7 458 568,54	103,59 %
Odsetki za zwłokę	1 500 000,00	408 793,92	27,25 %
Razem	199 586 000,00	199 895 544,65	100,16 %

W celu zrealizowania zaplanowanych w 2014 r. dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz opłaty skarbowej podjęto następujące działania:

- wydano 111 944 decyzji podatkowych w sprawie określenia lub ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego (153 decyzji zaskarżonych zostało do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, co stanowi 0,14 % wszystkich decyzji),
- zaksięgowano 353 213 dokumentów (przelewów bankowych),

- wydano 1 570 postanowień o zaliczeniu wpłaty lub nadpłaty,
- wystawiono 15 452 upomnień i 6 980 tytułów wykonawczych, w tym 780 do naczelników urzędów skarbowych,
- wystawiono 19 wniosków o ustanowienie hipoteki na łączną kwotę 4.186.467,83 zł,
- dokonano 5 zgłoszeń wierzytelności w postępowaniach upadłościowych,
- przeprowadzono 4 kontrole podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, w wyniku których stwierdzono zaniżenie przez podatników podstawy opodatkowania. Szacunkowy dodatkowy przypis podatku wyniósł 61 283 zł plus odsetki za zwłokę. Ponadto przeprowadzono 199 oględzin nieruchomości, mających na celu sprawdzenie prawidłowości zgłaszanych przez podatników danych do opodatkowania oraz 117 wizji w terenie w celu sprawdzenia poprawności złożonych deklaracji na podatek rolny przez osoby prawne,
- przeprowadzono 9 kontroli u inkasentów opłaty targowej, mających na celu sprawdzenie terminowości wpłacania pobranej opłaty targowej oraz 9 czynności sprawdzających w zakresie prawidłowości poboru opłaty targowej,
- rozliczono 37 100 pokwitowań z kwitariuszy, na które przyjmowana jest opłata skarbową i 163 563 dowodów opłaty targowej.

W 2014 r. wpłynęło 178 wniosków podatników w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych. W wyniku rozpatrzenia tych wniosków wydano:

- 19 decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych na łączną kwotę 14.088,70 zł oraz odsetek za zwłokę na łączną kwotę 5.579,00 zł. Umorzenie zaległości podatkowych następowało jedynie w przypadku gdy przemawiał za tym ważny interes podatnika lub interes publiczny. Przy podejmowaniu decyzji uwzględniano konieczność realizacji nałożonych celów,
- 44 decyzji w zakresie rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności na łączną kwotę 664.912,31 zł. Wydanie ww. decyzji nie wpłynęło negatywnie na sytuację finansową gminy, gdyż realizacja dochodów została jedynie przesunięta w czasie. Ponadto wydając te decyzje pobierano opłatę prolongacyjną, która wynosi 50 % odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych.

Ponadto wydano 117 postanowień w sprawie udzielenia ulg w spłacie podatków pobieranych przez urzędy skarbowe a stanowiących dochód budżetu gminy (podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych, karta podatkowa).

Na dzień 31.12.2014 r. zaległości podatkowe stanowiły kwotę 23.630.728,23 zł, w tym z tytułu podatku od nieruchomości kwotę 20.963.436,47 zł (co stanowi 88,71 % zaległości ogółem) podatku od środków transportowych kwotę 2.414.467,14 zł (co stanowi 10,22 % zaległości ogółem). Kwota zaległości - 8.155.968,43 zł dotyczy przedsiębiorców w upadłości, co stanowi 34,51 % zaległości ogółem.

F.4.2.2. Zwolnienia od podatku od nieruchomości

Uchwałą nr 188/XIII/2007 Rady Miasta Lublin z dnia 25 października 2007 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje lub tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 183, poz. 3252), zmienioną uchwałą nr 864/XXXIV/2013 z dnia 17 października 2013 r. (Dz.U.Woj. Lub.2013.4290) wprowadzono zwolnienie od podatku od nieruchomości na okres 3 lat obejmujące grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej znajdujące się na terenie Strefy.

W 2014 r. ze zwolnienia określonego w tej uchwale skorzystało 16 przedsiębiorców (największa liczba z okresu obowiązywania uchwały), a łączna kwota zwolnienia wyniosła 447.677,09 zł. Od początku obowiązywania ww. uchwały kwota zwolnienia wyniosła 2.986.179,16 zł (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.)

Powyższa uchwała obowiązywała do 30.06.2014 r., z tym że podatnicy którzy złożyli przed tym dniem zgłoszenie o zamiarze korzystania z pomocy nadal posiadają prawo do zwolnienia od podatku od nieruchomości określonego tą uchwałą. W 2015 roku Rada Miasta Lublin podjęła nową uchwałę regulującą zasady udzielenia zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorcom, którzy zrealizują inwestycję w Strefie (uchwała nr 108/V/2015 z dnia 26 marca 2015 r., która obowiązuje do 31.12.2020 r.)

Uchwałą nr 1001/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w ramach pomocy de minimis (Dz. Urz. Woj. Lub. 2014.1386) wprowadzono zwolnienie od podatku od nieruchomości na okres jednego roku obejmujące budynki lub ich części zajęte na działalność gospodarczą wpisane indywidualnie do rejestru budynków oraz grunty i budowle związane z tymi budynkami. Zwolnienie to przysługuje po spełnieniu następujących warunków:

- na remont lub prace konserwatorskie lub restauratorskie w budynkach zabytkowych wydatkowana zostanie w roku podatkowym kwota nie mniejsza niż dwukrotność należnego na dany rok podatku od nieruchomości,
- budynki lub ich części są utrzymywane i konserwowane zgodnie z przepisami o ochronie zabytków,
- na wykonanie remontu lub przeprowadzenie prac konserwatorskich lub prac restauratorskich wydana została decyzja o pozwoleniu na budowę przez właściwy organ, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo budowlane, oraz uzyskano pozwolenie właściwego konserwatora zabytków.

W 2014 r. z tego zwolnienia skorzystało 8 podatników, a łączna kwota zwolnienia wyniosła 211.246,89 zł (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.)

F.4.2.3. Egzekucja należności budżetowych

W 2014 r. skierowano do Prezydenta Miasta Lublin jako administracyjnego organu egzekucyjnego 15 118 tytułów wykonawczych dotyczących 31 rodzajów dochodzonych należności, w tym m. in.

- podatku od nieruchomości,
- podatku od środków transportowych,
- podatku leśnego, rolnego,
- opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- opłaty dodatkowej,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- funduszu alimentacyjnego,
- mandatów karnych kredytowanych nakładanych przez Straż Miejską Miasta Lublin,
- opłaty planistycznej.

Prowadząc postępowania egzekucyjne wykonano 21 979 wniosków o udostępnienie danych dotyczących dłużników wskazanych w tytułach wykonawczych oraz dokonano 11 553 zajęć różnego rodzaju wierzytelności.

W całym 2014 r. zrealizowano 12 636 tytułów wykonawczych, z tego wyegzekwowano 9 388 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 2.854.818,20 zł. Dodatkowo uzyskano wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych w wysokości 477.478,80 zł.

Od 1 stycznia 2014 r. Wydział Egzekucji przejął od Wydziału Budżetu i Księgowości zadania w zakresie windykacji należności cywilnoprawnych oraz nadzór nad windykacją niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym. Przejętych zostało 1 085 spraw dotyczących należności cywilnoprawnych.

Zakończono 323 sprawy, do organów sądowych skierowano 402 wnioski o wszczęcie egzekucji, wpis hipoteki, przeniesienie odpowiedzialności czy wyjawienie majątku dłużników.

Do Biura Obsługi Prawnej Urzędu Miasta Lublin skierowano 94 wnioski o uzyskanie tytułu wykonawczego. Systematycznie kierowano do Naczelników Urzędów Skarbowych zapytania o przebieg postępowań egzekucyjnych niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.

F.4.3. Pozyskiwanie bezzwrotnych środków zewnętrznych

Wydział Funduszy Europejskich koordynuje proces pozyskiwania funduszy zewnętrznych dla miasta Lublin konsekwentnie od pojawienia się takich możliwości.

Szczególnie lata 2007-2013 przyniosły wiele osiągnięć, w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej. Miniony okres programowania 2007-2013 to czas dynamicznych zmian Lublina zwłaszcza w procesie inwestycyjnym.

W powyższym okresie Wydział Funduszy Europejskich sfinalizował podpisanie 77 umów o dofinansowanie dla miejskich inwestycji (w tym aż 37 objętych wsparciem europejskim) na łączną kwotę dofinansowania 1 203 162 840 zł, w tym ze środków Unii Europejskiej na wartość 1 050 309 930 zł.

W ramach powyższych umów do dnia 31.12.2014 r. Wydział Funduszy Europejskich uzyskał dochody w wysokości 1 045 578 273 zł, w tym ze środków europejskich 904 930 219 zł – pozostałe środki wpłynęły w 2015 i 2016 r.

Ponadto Wydział Funduszy Europejskich w 2014 roku kontynuował prace nad przygotowaniem miasta Lublin do perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Dotyczyły one czynnego udziału w procesie legislacyjnym tzn. opiniowania szeregu dokumentów strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym. W porozumieniu z innymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi przygotowywano koncepcje projektów strategicznych planowanych do realizacji ze środków Unii Europejskiej.

F.4.3.1. Pozyskane fundusze europejskie

łącznie pozyskano 244 319 222,15 zł z następujących źródeł:

- RPO woj. Lubelskiego,
- PO Polska Wschodnia,
- PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Tabela: Środki pozyskane z Regionalnego Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

zadanie	wartość dotacji
Budowa Akademii Golfa nad Zalewem Zemborzyckim	224 901,61
Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego w Lublinie	2 481 755,38
Budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu	6 662 871,32
Budowa ul. Zelwerowicza w Lublinie na odcinku od ul. Poligonowej do ul. Choiny wraz z budową wiaduktu nad Suchą Doliną	7 917 947,10
Europejska Stolica Turystyki Rowerowej w Lublinie	1 386 532,54
Lubelska Biblioteka Wirtualna	696 177,68

Opracowanie i wdrożenie systemu informacji przestrzennej dla Miasta Lublin	982 143,05
Przebudowa ul. Narutowicza wraz z ulicami przyległymi (etap I) oraz adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 32a na potrzeby Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. T. Szeligowskiego	1 315 062,97
Rewaloryzacja Ogrodu Saskiego w Lublinie	2 829 057,56
RAZEM	24 496 449,21

Tabela: Środki pozyskane z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

zadanie	wartość dotacji
Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego "Jakubowice" - obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19	5 000 000,00
Budowa korytarza transportu zbiorowego do obsługi terenów położonych w sąsiedztwie przyszłego Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitarne w Lublinie – ul. Lubelskiego Lipca '80	2 000 000,00
Drogi dojazdowe do obwodnicy Miasta Lublin - przedłużenie ul. Mełgiewskiej w kierunku węzła drogowego „Mełgiew” w ciągu dróg ekspresowych S12, S17, S19	6 730 000
Infrastruktura dla strefy ekonomicznej na Felinie – II etap –	194 455,27
Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie	98 859 345,00
RAZEM	112 783 800,27

Tabela: Środki pozyskane z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2007-2013.

zadanie	wartość dotacji
Budowa drogi dojazdowej do węzła drogowego „Dąbrowica” obwodnicy Miasta Lublin w ciągu dróg ekspresowych S12, S17 i S19 (odcinek od skrzyżowania al. Solidarności z al. Warszawską do granic miasta)	105 812 166,21

Tabela: Środki pozyskane Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

zadanie	wartość dotacji
Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Lublinie	1 226 806,46

F.4.3.2. Pozyskane fundusze krajowe

łącznie z funduszy krajowych pozyskano 40 816 003,74 zł. Szczegóły przedstawiają tabele.

Tabela: Środki pozyskane z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki.

zadanie	wartość dotacji
Budowa krytej pływalni z pełnym programem przy ul. Łabędziej w Lublinie	86 350
Budowa zespołu krytych pływalni przy al. Zygmuntowskich 4 w Lublinie	27 000 000,00
Przebudowa boisk lekkoatletycznych przy Zespole Szkół Elektronicznych przy ul. Wojciechowskiej w Lublinie	1 000 000,00
Budowa wielofunkcyjnej sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej przy ul. Świerkowej w Lublinie	900 000
RAZEM	28 986 350

Tabela: Środki pozyskane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

zadanie	wartość dotacji
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Lublinie -	934 341,75
Termomodernizacja oświatowych obiektów użyteczności publicznej w Lublinie - etap III	54 439,10
RAZEM	988 780,85

Tabela: Środki pozyskane z Narodowego program przebudowy dróg lokalnych - Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność – Rozwój.

zadanie	wartość dotacji
Przebudowa ulicy Armii Krajowej w Lublinie od Ronda bł. ks. Emiliana Kowcza do wiaduktu nad ulicą Ułanów oraz remont kładki dla pieszych nad ul. Armii Krajowej	2 358 020,00

Tabela: Środki pozyskane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

zadanie	wartość dotacji
Likwidacja barier transportowych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niestyszącej i Słabo Słyszającej im. Jana Pawła II w Lublinie oraz w Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie	128 700
Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej "Kalina"	129 143,60
Remont Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie –	240 797,48
Remont Domu Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej w Lublinie	142 395,41
RAZEM	641 036,49

F.5. Inwestycje

F.5.1. Nowe Inwestycje

F.5.1.1. Transport

- Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego zajezdnia - w okresie sprawozdawczym wykonano pełny zakres umowy: budynek administracyjny, wiaty 42 i 48 ,hala O-N, trakcję trolejbusową na terenie zajezdni i odcinek w ul. Plewińskiego, plac postojowy oraz infrastrukturę zewnętrzną. Obiekt oddano i przekazano w użytkowanie 17 grudnia 2014 r. Całkowity koszt inwestycji wynosi 34 421 656 zł.
- Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego (MRD) - przeprowadzono remont generalny budynku szkoleniowego o powierzchni 400m², w którym wyodrębniono dwie części szkoleniową i techniczną , zrealizowano ciągi szkoleniowe z kostki brukowej, całość

terenu ogrodzono panelami systemowymi. W ramach projektu MRD sfinansowano częściowo halę lodową (konstrukcję budynku oraz klimatyzacja), która w okresie letnim będzie wykorzystana do szkoleń (szkolenia najmłodszych - mini znaki drogowe). Obiekt oddano i przekazano do użytkowania 02 grudnia 2014 r.

F.5.1.2. Gospodarka komunalna

Place zabaw - w ramach zadań z zakresu gospodarki komunalnej w 2014 r. wybudowano 4 place zabaw wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wykonano także:

- siłownię zewnętrzną, przy ul. Niepodległości – 144.421,35 zł,
- w ramach placów i terenów rekreacyjnych w 2014 r. wykonano boisko osiedlowe, rekreacyjne do piłki nożnej na osiedlu BOTANIK, przy ul. Altanowej za 198.389,06 zł. Ogółem zadanie zrealizowane w latach 2013-2014 wyniosło 208.229,06 zł,
- Ogrodzenie Ogrodu Saskiego - w ramach zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowano budowę ogrodzenia od strony ul. Bieczyńskiego i ul. Czystej (krawędź Ogrodu Saskiego od strony ul. Wieniawskiej) za 131.610,00 zł,
- Ciągi piesze - w ramach budowy i przebudowy ciągów pieszo-jezdných, chodników, schodów i kładek poza pasem drogowym w 2014 r. wydatkowano ogółem kwotę – 438.331,77 zł, którą przeznaczono na:
  - schody od ulicy Radzyńskiej przez wąwóz do przychodni specjalistycznej – 96.801,00 zł,
  - opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku od istniejącej trasy w dolinie rzeki Bystrzycy do ul. Parczewskiej (9 102),
  - wykonanie uzupełnienia dokumentacji j.w, zgodnie z postanowieniem Wydz. Architektury i Budownictwa (2.730,60),
  - wykonanie ciągu pieszego i oświetlenia od ul. Białostockiej Al. Jana Pawła II (144.228,83); ciągu pieszego, pochylni i oświetlenia w rejonie ul. Radzyńskiej 156.548,35),
  - w ramach zadań remontowych związanych z gospodarką komunalną wykonano rozbiórkę schodów terenowych żelbetowych, przy ul. Koryznowej - 44.420,24,
  - opracowanie dokumentacji projektowej na budowę schodów, przy ul. Koryznowej (10 434,09); wykonano schody zewnętrzne na działce, przy ul. Koryznowej (111.930),
  - opracowanie dokumentacji projektowej, dot. podnośnika dla osób niepełnosprawnych obok schodów zewnętrznych, przy ul. Koryznowej (3.357,90).
- Projektowanie cmentarza - wydatkowano 178.851,22 zł na opracowanie dokumentacji projektowej dot. infrastruktury technicznej oraz na wykonanie alejek asfaltowych na cmentarzu komunalnym, przy Drodze Męczenników Majdanka,
- Kanalizacja deszczowa - wybudowano kolektor sieci kanalizacji deszczowej (1 414 m) od istniejącej w ul. Gen Skalskiego do projektowanej w ul. Banacha oraz sieć kanalizacji

deszczowej w Al. Witosa. Wyplacono odszkodowanie osobie prywatnej za ustanowienie sluzebnosci w zwiazku z realizowana kanalizacja. Inwestycja realizowana przy wspoludziale GDDKiA (partycypacja w kosztach realizacji) Inwestycje zrealizowano i przekazano do eksploatacji 30 grudnia 2014 r.

F.5.1.3. Place publiczne

- Zagospodarowanie placu teatralnego z budowa wielopoziomowego parkingu podziemnego i infrastruktura techniczna - wykonano zelbetowa konstrukcje parkingu (poziom -1 i -2) oraz kurhany, rozpoczeto roboty wykończeniowe. Prowadzone beda roboty wykończeniowe, instalacje wewnetrzne oraz beda ukladane nawierzchnie z plyt granitowych Placu Teatralnego oraz kurhanow,
- Przebudowa Placu Litewskiego - opracowano dokumentacje projektowa zasilenia w energie elektryczna zwiazanego z przebudowa Placu Litewskiego, wykonano badania georadarowe, opracowano dokumentacje projektowa w zakresie nowego zjazdu na droge pozarowa z ul. Radziwiltowskiej oraz zagospodarowanie dz.3/3.

F.5.1.4. Oswiata

- Szkoła na Sławinie ul. Świerkowa - zakończono roboty wykończeniowe (budowlane, elektryczne, sanitarne) związane z budowa budynku szkolnego z oddziałami przedszkolnymi, dostarczono i zamontowano szafki w do szatni szkolnej, wyposazenie w meble i pomoce dydaktyczne sal lekcyjnych szkoły podstawowej, gimnazjum oraz przedszkola, , meble i wyposazenie gabinetu pielęgniarki, meble do biblioteki oraz wyposazenie stale czesci kuchennej, zrealizowano roboty zewnetrzne zwiazane z zagospodarowaniem terenu i jego wyposazeniem. Ogolem koszt inwestycji wyniosl 29.538.231 zł, w tym dotacja z FRKF – 900.000,00 zł,
- Gimnazjum Nr 16 - w 2014 r. za 1.975.257,97 zł zakończono prace wykończeniowe, zwiazane z budowa budynku zaplecza socjalno-sanitarnego wraz z robotami towarzyszacymi. Ogolem koszt inwestycji zrealizowanej w latach 2013-2014 wyniosl 5.072.291,40 zł,
- Place zabaw przy szkołach - w ramach programu „Radosna Szkoła” wybudowano place zabaw, przy Szkole Podstawowej nr 43, 48 i 49. Koszt wyniosl 611.143,72 zł, w tym dotacja Wojewody Lubelskiego 242.250 zł.

F.5.1.5. Bezpieczeństwo

- System przeciwpożarowy w Trybunale Koronnym - wykonano instalację sygnalizacji pożaru w budynku Trybunału Koronnego wraz z robotami towarzyszącymi – 108.250,90 zł.

F.5.1.6. Sport i rekreacja

- Stadion Miejski „Arena Lublin” - obiekt ma spełniać wymogi federacji krajowej PZPN i międzynarodowej UEFA w zakresie piłki nożnej. Stadion ma być 3 kategorii. Prace obejmują budowę płyty boiska wraz z trybunami na 15,5 tys. miejsc siedzących oraz zadaszeniem, pawilon z zapleczem technicznym, oświetlenie stadionu, nagłośnienie, monitoring, ogrodzenie, boiska treningowe, parkingi, ciągi komunikacyjne, uzbrojenie i sieci podziemne. Stadion oprócz imprez sportowych, można organizować różnego rodzaju imprezy: konferencje, kongresy, koncerty. Obiekt jest przystosowany technicznie do różnych funkcji pozasportowych przez zabezpieczenie murawy i przewidziane miejsce na instalowanie estrady. W okresie sprawozdawczym wykonano:
  - zagospodarowania terenu stadionu,
  - ukończono roboty drogowe (plac wokół stadionu, jezdnie główne, chodniki oraz parkingi) wraz z oświetleniem drogowym i zielenią,
  - zamontowano dwie wiaty na rowery (2*50szt) oraz wiatę na zielonkę,
  - w budynku głównym stadionu prowadzone były prace wykończeniowe, w tym pokrycia dachu, zakończono roboty instalacyjne w tym prace iluminacyjne,
  - na trybunach zamontowano krzesła stadionowe,
  - wykonano prace na płycie boiska głównego -murawa, kostka wokół boiska. Montaż ogrodzeń wokół budynku stadionu i boisk trening,
  - na boiskach treningowych wykonano nawierzchnię z trawy naturalnej i sztucznej,
  - zrealizowano wyposażenie sportowych boisk treningowych i boiska głównego, wyposażenie gastronomiczne zaplecza cateringowego oraz kiosków gastronomiczny zlokalizowany w części komercyjnej stadionu oraz wyposażenia holu głównego i sky - boxów, szafek w szatni zawodników . Obiekt wyposażony w systemy: biletowy, nagłośnienia, sygnalizacji pożaru ,telewizję stadionową, audio-video sali konferencyjnej oraz system CCTV. Obiekt oddano i przekazano w użytkowanie 09.09.2014 r. Całkowity koszt inwestycji wynosi 136.133.654 zł,
- Zespół krytych pływalni przy al. Zygmuntowskich "Aqua Lublin "- projekt dotyczy budowy zespołu krytych pływalni (50 metrowy basen sportowy, basen rekreacyjny, basen jacuzzi, basen dla dzieci, basen zewnętrzny, basen zewnętrzny z hydromasażem, zagospodarowanie przyległego terenu. W okresie sprawozdawczym wykonano:

- konstrukcję żelbetową budynku z niecką basenu wraz z pokryciem dachu,
  - fasady zewnętrzne, realizowano roboty budowlane wewnętrzne,
  - przystąpiono do wykonania okładzin w niecce basenowej,
  - wykonano częściowo instalacje sanitarne (wentylacji mechanicznej i technologii uzdatniania wody oraz instalację wod-kan i co) i instalacje elektryczne,
  - prowadzono roboty zewnętrzne: sieci sanitarne, drogi, parkingi i chodniki oraz zjeżdżalnię.
- Basen przy ul. Łąbędziej - projekt dotyczy budowy krytej pływalni składającej się z 25 metrowego basenu pływackiego z trybunami dla 115 osób, basenu rekreacyjnego ze zjeżdżalnią, sauną, solarium, gabinetem odnowy biologicznej, halą sportową wraz z zapleczem, siłownią, kawiarnią oraz infrastrukturą towarzyszącą. W okresie sprawozdawczym wykonano pełny zakres umowy:
    - budynek basenu z salą gimnastyczną wraz z wyposażeniem sportowym, w sprzęt ratowniczy oraz meble,
    - zrealizowano roboty wykończeniowe w części rehabilitacyjnej,
    - zrealizowano zagospodarowanie terenu (nawierzchnie z kostki, zieleni, oświetlenie terenu, monitoring,
    - plac zabaw wraz z wyposażeniem oraz zjeżdżalnię wodną w formie spiralnej zewnętrznej). Obiekt oddano i przekazano w użytkowanie 12. maja 2014 r. Całkowity koszt inwestycji wynosi 16.838.112 zł. W tym środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) którymi dysponuje Ministerstwo Sportu i Turystyki w wysokości 4.200.000 zł,
  - Budowa Akademii Golfa nad Zalewem Zemborzyckim - zrealizowano cały zakres umowy : budynek klubowy o powierzchni 192 m² z monitoringiem, wiatą drewnianą, polem golfowym i driving range (strzelnica) z instalacją nawadniającą oraz mini golfem, poszczególne elementy zagospodarowania ogrodzone panelami systemowymi oraz wyposażone. Obiekt oddano i przekazano do użytkowania 29.10.2014 r. Całkowity koszt inwestycji wynosi 2.311.625 zł,
  - Tor rowerowy do dirt-jumpingu - w ramach zadań w zakresie kultury fizycznej w 2014 r. za 90.763,69 zł wykonano tor rowerowy do dirt-jumpingu dla rowerzystów początkujących, średnio zaawansowanych i zaawansowanych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

F.5.2. Remonty

F.5.2.1. Gospodarka komunalna

- Utrzymanie cmentarzy - w ramach zadań z zakresu utrzymania cmentarzy komunalnych wykonano remont ogrodzenia oraz badania laboratoryjne na cmentarzu komunalnym, przy Drodze Męczenników Majdanka – 29.965,26 zł,
- Schronisko dla Zwierząt -w schronisku dla bezdomnych zwierząt za ogólną kwotę 29.962 zł wykonano naprawę dachu, dokonano opłaty rocznej za dozór technicznych oraz roboty konserwacyjne kotłowni, instalacji c.o., gazowej i wentylacji mechanicznej.

F.5.2.2. Domy pomocy społecznej

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej:

- w Domu Pomocy Społecznej „KALINA” zakończono roboty związane z rozbudową budynku wraz z robotami towarzyszącymi i wyposażeniem. W 2014 r. wydatkowano 2.188.041,66 zł. Ogółem wartość zrealizowanych w latach 2013-2014 robót wyniosła 2.511.713,22 zł, w tym środki europejskie - 1.878.483,83 zł,
- w Domu Pomocy Społecznej, im. Wiktorii Michelisowej zrealizowano remont dachu i przebudowę strychu za kwotę 307 326,93 zł, w tym dotacja PFRON – 142.395,41 zł,
- w budynku DPS, im. Matki Teresy z Kalkuty, przy ul. Głowackiego 26 w Lublinie za ogólną kwotę 554.302,40 zł (w tym: środki własne – 313.302,40 zł oraz dotacja – 240.797,48 zł) wykonano dokumentację projektową na remont sanitariatów - segment B, remont pomieszczeń sanitarnych w w/w budynku; tablicę informacyjną oraz remont schodów wejściowych.

F.5.2.3. Budynki oświaty

- W Szkole Podstawowej Nr 28 zakończono roboty związane z przebudową umożliwiającą dostęp osobom niepełnosprawnym na wszystkie kondygnacje. W 2014 r. wydatkowano 435.870 zł. Ogólny koszt inwestycji realizowany w latach 2012-2014 wyniósł 1.237.345,40 zł, w tym dotacja PFRON 324.348 zł,
- W ramach termomodernizacji budynków zakończono roboty termomodernizacyjne w n/w szkołach:
  - Szkoły Podstawowe nr 4 i 31. W 2014 r. wydatkowano ogółem kwotę 673.233,66 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2010-2014 wyniósł 3.394.999,77 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 1.152.776,92 zł,

- Gimnazjum nr 19. Wydatek 2014 r. – 448.686,52 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2010-2014 wyniósł 1.030.261,52 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 251.030,08 zł,
- VI Liceum Ogólnokształcące. Wydatek 2014 r. – 493.759,53 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2012-2014 wyniósł 1.392.084,53 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 40.660,00 zł,
- Szkoły Podstawowe nr 11 i 17. W 2014 r. wydatkowano ogółem kwotę 681.634,43 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2012-2014 wyniósł 2.293.191,76 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 685.795,00 zł,
- Gimnazjum nr 7. Wydatek 2014 r. – 1.015.006,72 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2012-2014 wyniósł 1.437.488,12 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 380 537,00 zł,
- I i IX Liceum Ogólnokształcące. W 2014 r. wydatkowano ogółem kwotę – 1.930.380,76 zł. Koszt inwestycji realizowany w latach 2012-2014 wyniósł 2.614.123,06 zł, w tym dotacja z NFOŚr.iGW – 379.608,87 zł,
- w Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2, przy ul. Pogodnej 52a wykonano termomodernizację budynku za kwotę 746.000,01 zł. Ogółem koszt inwestycji zrealizowany w latach 2013-2014 wyniósł 802.580,01 zł,
- w Zespole Szkół Elektronicznych w 2014 r. zakończono budowę i przebudowę boiska i bieżni lekkoatletycznej wraz z robotami towarzyszącymi, wykonano bieżnię rozgrzewkową oraz dostarczono sprzęt od utrzymania porządku na obiektach sportowych za łączną kwotę – 4.401.390,78 zł. Ogólny koszt inwestycji zrealizowany w latach 2013-2014 wyniósł 5.118.425,77 zł, w tym dotacja z FRKF – 1.000.000 zł,
- Wydatki związane z remontami obiektów oświatowych – środki finansowe w dyspozycji Wydziału Inwestycji i Remontów w kwocie: 907.278,52 zł z tego:
  - opracowano dokumentację projektową na remont sanitariatów i instalacji p.poż. w IX L.O., ul. Struga 6 – 70.110,00 zł,
  - wykonano tablicę informacyjną dla Zespołu Szkół nr 7 (Gimnazjum nr 24), ul. Roztocze 14 - 103,32 zł, dokonano opłaty na rzecz Zarządu Dróg i Mostów, dot. Gimnazjum nr 15 – 11,50 zł, remont sali gimnastycznej z zapleczem sanitarno-szatniowym w Gimnazjum nr 1 394.214,00 zł (całość robót wniosła 494.214,00 zł, w tym środki GPPIRPA – 100.000,00 zł), roboty budowlane polegające na udrożnieniu dróg ewakuacyjnych w poziomie szatni w Szkole Podstawowej nr 28, ul. Radości 13 – 89.790,00 zł, remont sanitariatów w Zespole Szkół Elektronicznych, ul. Wojciechowska 38 – 127.600,00 zł, rozbiórkę ogrodzenia, przy Szkole Podstawowej nr 20, ul. Piłsudskiego 26 -29.520,00 zł, remont ogrodzenia przy Szkole Podstawowej nr 20, ul. Piłsudskiego 26 – 43.050,00 zł, zabezpieczenie boazerii w I L.O., Al. Racławickie 26 – 49.879,70 zł, remont posadzki w budynku Szkoły Podstawowej nr 10, ul. Kalinowszczyzna 70 – 22.000,00 zł, remont dojścia do Gimnazjum nr 16, ul. Poturzyńska 2 – 81.000,00 zł.

F.5.2.4. Budynki kultury

W ramach zadań remontowych związanych z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego za 80.000 zł w Dzielnicowym Domu Kultury „Węglin” - usunięto awarię przepompowni w instalacji kanalizacji sanitarnej.

W ramach zadań remontowych związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami za 94.810,09 zł:

- wymieniono trzy bramy garażowe w budynku garażowym Ratusza,
- wymieniono drzwi wejściowe wraz z naświetlem w budynku Trybunału Koronnego,
- opracowano dokumentację projektową,
- wykonano remont instalacji elektrycznej oraz roboty instalacyjne elektryczne i teletechniczne w budynku Teatru Starego,
- wykonano remont instalacji elektrycznej oraz systemu kompensacji biernej w budynku Centrum Kultury.

Ponadto w Muszli Koncertowej za ogólną kwotę 69.773,77 zł usunięto awarię instalacji wodociągowej, wykonano remont konstrukcji drewnianej oraz opracowano dokumentację projektową remontu tarasu Muszli Koncertowej.

F.5.2.5. Obiekty sportowe

W ramach zadań z zakresu obiektów sportowych w 2014 r. zrealizowano:

- boisko przy ul. Jaspisowej 2-4 za kwotę 80.000 zł,
- rozpoczęto realizację robót związanych z adaptacją boiska do piłki nożnej na boisko do rugby przy ul. Magnoliowej 8, w 2014 r. wydatkowano – 70.000,00 zł.

F.6. Audyt i kontrola

- Do regulaminowych zadań Wydziału Audytu i Kontroli należą 4 bloki spraw:
- przeprowadzanie audytów wewnętrznych,
- przeprowadzanie kontroli,
- rozpatrywanie skarg i wniosków kierowanych do Prezydenta Miasta Lublin oraz obsługa przyjęć mieszkańców przez Prezydenta, Zastępców Prezydenta i Sekretarza,
- koordynacja spraw związanych z postępowaniami kontrolnymi prowadzonymi w Urzędzie przez zewnętrzne organy kontroli.

F.6.1. Audyt wewnętrzny

W 2014 r. przeprowadzono 3 pełne zadania tego rodzaju, kontynuowano 2 zadania z 2013 r. oraz rozpoczęto 2 nowe zadania. Ponadto wykonano też czynności sprawdzające realizację zaleceń z 5 zadań zapewniających przeprowadzonych w 2013 r. oraz 2 zadania doradcze (pozaplanowe). W ramach doradztwa audytorzy opiniowali również projekty zarządzeń Prezydenta, przykładając szczególną wagę do konsultacji 2 istotnych projektów nowelizacji, tj. systemu kontroli zarządczej oraz zasad sprawowania nadzoru nad jednostkami organizacyjnymi miasta.

Audytorzy wewnętrzni dzielili się ogólnymi spostrzeżeniami i uwagami po przeprowadzonych audytach z kierownikami komórek i jednostek organizacyjnych miasta i w 2014 r. zaprezentowali instruktażowo na szerszym forum:

- wyniki audytu bezpieczeństwa informacji w jednostkach organizacyjnych (2 spotkania: dla dyrektorów miejskich szkół i placówek oświatowych, instytucji kultury),
- problemy z komunikacją wewnętrzną w Urzędzie (spotkanie dyrektorów komórek organizacyjnych UML).

W celu podnoszenia kwalifikacji oraz wymiany doświadczeń w środowisku zawodowym audytorzy UML kontynuowali aktywną działalność w Stowarzyszeniu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, która polegała na:

- udziale w pracy Koła Branżowego audytorów wewnętrznych jst (wystąpienie na spotkaniu w Ministerstwie Finansów na temat formułowania opinii i ocen audytu dotyczących kontroli zarządczej),
- współorganizacji i udziale w spotkaniach Koła Regionalnego IIA Polska w Lublinie (w 2014 r. odbyły się 4 spotkania merytoryczne – szkoleniowe),
- zorganizowaniu wizyty studyjnej w UM Kraków, gdzie razem z pracownikami Wydziału IT, zapoznali się z wdrażanymi tam systemowymi rozwiązaniami dotyczącymi zarządzania Urzędem (wspomaganie planowania, budżetowanie zadaniowe, zarządzanie ryzykiem, monitorowanie i audytowanie działalności, doświadczenia we wdrażaniu polityki bezpieczeństwa informacji).

W 2014 r. znowelizowano regulacje wewnętrzne: kartę i procedurę audytu wewnętrznego oraz program zapewnienia jakości audytu wewnętrznego.

F.6.2. Kontrole

W 2014 r. Wydział AK przeprowadził 42 kontrole o różnorodnej tematyce i zakresie z tego:

- 23 kontrole kompleksowe obejmujące sprawdzenie prowadzenia gospodarki finansowej w jednostkach oświaty (19), instytucjach kultury (3) i MOPR,

- 3 kontrole problemowe w jednostkach organizacyjnych miasta (Zarząd Dróg i Mostów oraz Straż Miejska) i w Wydziale Inwestycji i Remontów,
- 15 kontroli wykorzystania dotacji przez przedszkola i szkoły, prowadzone przez inne podmioty niż jst i jedną kontrolę wykorzystania dotacji udzielonej na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Ponadto wydział AK w 2014 r. skontrolował 80 stowarzyszeń podlegających nadzorowi Prezydenta Miasta Lublin (z listy 702 tj. ok. 12 % zarejestrowanych w UML) pod kątem wypełniania przez nie obowiązków nałożonych przepisami ustawy z dnia 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Kontrole te co prawda prowadzą się do analizy list kontrolnych, jednak przepisy ww. ustawy nakładają obowiązek przekazywania ich wyników do Głównego Inspektora Informacji Finansowej.

Pracownicy i kierownictwo Wydziału AK oprócz zadań kontrolnych prowadzili również:

- doradztwo w sprawach prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki organizacyjne miasta oraz kontroli zadań pożytku publicznego realizowanych przez wydziały UML,
- czynności audytowe (wspomaganie audytu wewnętrznego w niektórych zadaniach),
- współpracę z Wydziałem OW w sprawach dotyczących kontroli dotacji udzielonych publicznym i niepublicznym szkołom i placówkom oświatowym, znacząco angażując się w działania mające na celu wprowadzenie do przepisów ustawy o systemie oświaty zmian ograniczających swobodę w dysponowaniu środkami publicznymi.

F.6.2.1. Skargi i wnioski

W Wydziale AK zarejestrowano w 2014 r. ogółem 248 skarg i wniosków (podobnie, w 2013 r. - 245), z tego rozpatrzono 216 skarg i 8 wniosków, (24 - przekazano zgodnie z właściwością rzeczową do innych organów lub nie rozpatrywano z uwagi na braki formalne).

Tylko w 8 przypadkach (3,7 % spraw) przyznano rację skarżącym, 36 skarg uznano za całkowicie bezzasadne (16 % spraw), natomiast 180 spraw rozpatrzono wyjaśniająco (ustalono okoliczności, podano skarżącym właściwą interpretację przepisów, wytłumaczono zajęte przez UML stanowisko).

W tematyce poruszanych spraw i podnoszonych zarzutów dominowało niezadowolenie z udzielonej odpowiedzi lub nieudzielenie albo nieterminowe udzielenie odpowiedzi na składane pisma czy też niezafatwienie albo nieterminowe zafatwienie przedłożonej wydziałowi lub jednostce organizacyjnej sprawy.

W ramach przyjęć mieszkańców przez kierownictwo Urzędu w 2014 r. zapewniono obsługę spotkań Prezydenta, Zastępców Prezydenta i Sekretarza z 430 osobami. W związku ze zgłoszonymi na spotkaniach interwencjami Wydział AK podjął 46 postępowań, w tym 27 o charakterze skargowym.

F.6.2.2. Kontrole zewnętrzne

Wydział AK koordynował i monitorował postępowania kontroli zewnętrznych prowadzonych w UML w 2014 r., zewnętrzne podmioty lub organy kontroli przeprowadziły 22 kontrole, w tym:

- Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie – 2 kontrole,
- Centralne organy administracji rządowej (Prezes Rady Ministrów, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) skontrolowały 3 obszary,
- Instytucje pośredniczące w wydatkowaniu środków z UE (PARP, LAW P, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego przeprowadziły 8 kontroli w zakresie wydatkowania środków na realizację projektów współfinansowanych ze środków UE.

Lubelski Urząd Wojewódzki sprawdził w ramach kontroli kompleksowych i doraźnych 6 obszarów obejmujących realizację zadań m.in z zakresu ochrony zabytków, dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, pomocy społecznej, programu na rzecz społeczności romskiej, zbywania nieruchomości Skarbu Państwa.

Zdecydowana większość tj. 16 z 22 kontroli wypadło pozytywnie, co oznacza, że nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach UML lub pozytywnie z uwagami dotyczącymi procesów wymagających zmian lub udoskonalenia procedur.

W pozostałych przypadkach, w których organa kontroli wskazywały istotne nieprawidłowości, UML podjął czynności naprawcze zmierzające do wyeliminowania stwierdzonych uchybień. W zasadnych sprawach Wydział AK prowadził procedury odwoławcze od wyników kontroli.

Zakończenie

Niniejsze sprawozdanie prezentuje całość procesów realizowanych przez Urzędu Miasta Lublin, jednostki budżetowe oraz instytucje miejskie. Wymienione działania są nie tylko podsumowaniem wykonania bieżących zadań miasta, ale także celów długofalowych, wpisanych w Strategię Rozwoju Lublina na lata 2013-2020.

Lublin nie zwalnia tempa. Po czterech latach ofensywy inwestycyjnej, na którą przeznaczyliśmy łącznie ponad 2,2 mld zł, w tym niemal 1,5 mld zł środków europejskich, zbudowaliśmy stabilne fundamenty dla rozwoju miasta. Kolejną powierzoną mi kadencję pragnę poświęcić na kontynuację rozpoczętego programu inwestycji, ale przede wszystkim, na tworzenie wysokiej jakości, funkcjonalnych przestrzeni miejskich, przyjaznych dla wszystkich korzystających z nich osób. Szczegółowe zestawienie priorytetów na najbliższe lata zawarłem w podpisanym przeze mnie Kontrakcie dla Lublina.

Dziękuję mieszkańcom za okazane zaufanie i pozytywną ocenę wystawioną mojej dotychczasowej pracy w postaci ponad 60% poparcia w wyborach na Prezydenta Miasta w 2014 r. Dziękuję również Radnym Rady Miasta Lublin i Radnym lubelskich dzielnic oraz Dyrektorom i Pracownikom Urzędu Miasta Lublin za współpracę przy realizacji zadań w 2014 r.

Prezydent Miasta Lublin

/-/

Krzysztof Żuk